

Dušica Popadić i dr Ljiljana Bogavac
Incest Trauma Centar – Beograd

Zbirka 50 uspešnih feminističkih projektnih ideja u oblasti seksualnog nasilja

*Ne postoje vrata, brava, katanac,
koji se mogu postaviti
na slobodu mog uma.*

Virginia Woolf | A Room of One's Own | 1929

2024©Incest Trauma Centar – Beograd, Srbija

Incest Trauma Centar – Beograd vam predstavlja

ZBIRKA 50 USPEŠNIH FEMINISTIČKIH PROJEKTNIH IDEJA U OBLASTI SEKSUALNOG NASILJA

Autorke:

Dušica Popadić i dr Ljiljana Bogavac

Dizajn i prelom:

Svetlana Pavlović

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove publikacije ne sme se umnožavati ni u kom obliku bez prethodne saglasnosti izdavača.

Publikacija se izdaje u elektronskoj formi.

Publikaciju je finansijski podržao Rekonstrukcija Ženski fond, Beograd, Srbija.

Slike na prednjoj i zadnjoj korici su generisane uz pomoć Midjourney-a i korišćene uz dozvolu prema uslovima korišćenja ove platforme.

Oktobar 2024.

**Rekonstrukcija
Ženski Fond**

www.incesttraumacentar.org.rs

ISBN-978-86-911569-8-5

SADRŽAJ

Pozdravna reč	5
O Incest Trauma Centru - Beograd	8
Poglavlje 1 - Metodologija	
Mobilizacija zajednice – metodologija	13
Efektivi vizuelni materijali za učenje o temi seksualnog nasilja	15
Etika u radu i informisani pristanak roditelja/staratelja (za dete)	17
Poglavlje 2 - Snažan glas preživelih!	
Odeća na štriku	20
Oporavak je moguć	32
Pesma protiv seksualnog nasilja	37
Ćutanje nije lek	40
Novo je da sam bila zlostavljana – prvi film zasnovan na istinitim svedočenjima	41
Film kao instrument samozastupanja u oblasti seksualne traume	52
Ono što niste videli – seksualno zlostavljanje dece u sportu	56
Majka-kćerka incest	57
Seksualno zlostavljanje unutar odnosa pomagač-dete i pomagač-žena	58
Poglavlje 3 - Vrednosti i mobilizacija opšte javnosti	
Trole huje kroz Beograd i nose naše gromoglasne poruke!	69
Pah-Man – Video igra protiv seksualnog nasilja	74
Hodam protiv seksualnog nasilja	77
Lipstick kampanja	81
Odnosi s javnošću: razvijanje odnosa s medijskim kućama	83
Objavite i proslavite svoje uspehe	104
Proslava godišnjice rada	105
Novogodišnje čestitke nisu samo čestitke	108
Poglavlje 4 - Događaji visokog profila	
U Noći muzeja: jedna kutija – jedan život	112
Nasilje nad decom kroz istoriju	114
Nedelja prevencije seksualnog nasilja	119
Međunarodni sajam knjiga i Sajam obrazovanja „Zvonce“	125
Sajam u zajednici – Sajam ženskih nevladinih organizacija	135
YES, I AM – Prvi stručni časopis za prevenciju seksualnog nasilja	136
Poglavlje 5 - Snažan glas preživelih, još jednom!	
Ukidanje zastarevanja seksualnih delikata nad decom	138
Zahtev za nadzor Parlamenta u cilju sprečavanja retraumatizacije dece koja su preživela seksualno nasilje	145
Politika za zaštitu dece	153
Izdavaštvo	155

Poglavlje 6 - *Obrazovanje*

Festival postignuća	157
Javni časovi protiv seksualnog nasilja	164
Samoodbrana u slučaju seksualnog napada	179
Godišnje nagradno takmičenje osnovnih i srednjih škola	187
Vršnjački tim i Vršnjački klub protiv seksualnog nasilja	195
KIKO, samo napred!	203
Nacionalna studija o društvenom problemu seksualnog zlostavljanja dece	206
Strategija u obrazovanju za sprečavanje seksualnog zlostavljanja dece	208
Obrazovni paketi za učenje o temi seksualnog nasilja u okviru nacionalnog kurikulumu vrtića, osnovnih i srednjih škola	209
Nacionalna mreža škola i vrtića protiv seksualnog nasilja	210

Poglavlje 7 - *Vrednosti i mobilizacija profesionalne zajednice*

Inicijatorke, osnivačice i organizatorke mreža	213
Kolegijalnost na delu	224
Naša odgovornost da podignemo glas!	225
Poznate ličnosti koje zaista reflektuju vaše vrednosti	228
Stručnjakinje u oblasti seksualnog nasilja na Međunarodnom festivalu kratkog metra	231
Stručnjakinje i stručnjaci iz sfere mentalnog zdravlja ujedinjeni protiv fizičkog kažnjavanja dece	233
Živa biblioteka na štandu Incest Trauma Centra – Beograd	235
Konkretno savezništvo sa ženskim organizacijama za ljudska prava marginalizovanih društvenih grupa	241
Pokretanje kritičkih diskusija unutar ženskog pokreta	242
Godišnje Javno predavanje	243
Mi smo braniteljke ljudskih prava	245
Naglasak na mladima u okviru stručne javnosti	246
Grupni rad u praksi	247
Listamo za vas još neke naše ostvarene projektne ideje	248
Putujući bioskop	249

Pozdravna reč

Sve vaše programske ideje predstavljaju vaše vrednosti na delu. Mi smo ovde predstavile naše vrednosti, doslednost u vrednostima, kongruentnost naših vrednosti. Apsolutno sve su centrirane na iskustvo dece i odraslih osoba koje su preživele seksualno nasilje, zasnovane na znanjima o traumama i dokazima proisteklim iz višedecenijske prakse pružanja usluga psihološke asistencije osobama kojima je seksualna trauma deo života.

Tokom 30 godina rada, Incest Trauma Centar – Beograd je ostvario značajan broj programskih poduhvata. Pred vama je **Zbirka 50 uspešnih feminističkih projektnih ideja u oblasti seksualnog nasilja**. Iako u njenom naslovu stoji da je reč o 50 projektnih ideja, zapravo se radi o 50 projektnih celina – 50 grupa ideja, drugim rečima “ideja u ideji”. Samim tim je bogatstvo ove *Zbirke* u njenom kvantitetu neuporedivo veće nego što je naslovom najavljeno, a kvalitet sadržaja ćete proživeti kad jednu po jednu ideju primenite u svom radu. O njima govorimo na osnovu iskustva da su uspešno ostvarene i da su iz njih naučene dragocene lekcije.

Svaki predstavljeni programski poduhvat je prvi put ikada ostvaren u Srbiji. Uz svaki stoji vreme realizacije. Pre navedenog doba u našoj zemlji nikad nisu postojale ni slične aktivnosti protiv seksualnog nasilja. Često nam se govori da smo išle ispred svog vremena.

Najstarija smo specijalizovana služba u oblasti seksualnog nasilja u našoj zemlji, na Balkanu i u ovom delu Evrope. Gradile smo integritet kroz sva tri naša identiteta: Centra za kriznu intervenciju, Trening Centra i Centra za prevenciju seksualnog nasilja. Podstičemo žive diskusije u društvu i lokalnoj zajednici, međunarodnoj i domaćoj profesionalnoj zajednici, i unutar ženskog pokreta.

Pred vama je i vremeplov i show album. Povremeno će vas dočekati i osećanja iz detinjstva, jedno od njih pridružićete doživljaju pregledavanja slikovnice.

Zbirka je u celini prožeta glasovima i iskustvima osoba koje su preživele seksualno nasilje. Ako pravilno razumete seksualnu traumu, u centru svake vaše ideje mora biti osoba koja je preživela seksualno nasilje. O njoj je reč.

Mnoge projektne ideje koje su ovde opisane direktno su realizovale same osobe koje su preživele seksualno nasilje i s nama prešle put od preživelih do aktivistkinja. Iako neke grupe ideja ili sama poglavlja nose nazive koji upućuju da su “samo tu” glasovi osoba koje su preživele seksualno nasilje, kad se zagledate u Zbirku, srećete se sa refleksijom ličnih iskustava seksualne traume u svakom njenom redu.

Počev od našeg osnivanja 1994. god, misija Incest Trauma Centra – Beograd je poboljšanje društvenog položaja dece i odraslih osoba koje su preživele seksualno nasilje. Mnogo godina kasnije je doneta Lanzarote Konvencija i ovaj međunarodni pravni okvir smo prepoznale kao blizak, jer su naše aktivnosti već zadugo bile njegovo ogledalo u praksi, mnogo pre nego što je napisan. I nastavile smo da ga primenjujemo.

Iskustvo u radu nam pokazuje da je sve u vašoj dugoročno razvijenoj strategiji organizacije i svakog vašeg programa, uključujući program prevencije seksualnog nasilja. Morate znati šta tačno radite, na koji način, šta je vaša dugoročna nit i da je stvarno sledite. Jedino tako ćete stići do cilja. Incest Trauma Centar – Beograd je uvek sledio svoje 5-godišnje strategije i rado dozvoljavao da na njih u hodu utiču naučene lekcije.

Programska ideja ili projektna ideja? Kako bismo vam olakšale primenu sadržaja naše *Zbirke* u praksi, odlučile smo da ga uobličimo u formi projektnih ideja. Svaka od njih pojedinačno, kao i svaki pojedinačni klaster ideja, pripada izvesnoj programskoj liniji Incest Trauma Centra – Beograd koju smo godinama brižljivo razvijale.

Po svojoj filozofiji, zasnovanoj na razumevanju seksualne traume i njenih dugoročnih efekata, oduvek smo programski orijentisana organizacija, nikada projektno. Ideje koje smo ovde predstavile osobe koje su preživele seksualno nasilje su ocenile kao vanvremenske.

Svi predstavljeni klasteri pripadaju oblasti prevencije seksualnog nasilja nad decom i ženama i realizovani su iz našeg identiteta kao Centra za prevenciju seksualnog nasilja. Proučavajući *Zbirku*, uočićete da je najveći broj njih uspešno ostvaren u okviru naše 10-godišnje *Nacionalne kampanje protiv seksualnog nasilja* koju smo sprovodile u periodu

2007-2017. Kampanja je bila preovlađujuće usredsređena na sprečavanje seksualnog zlostavljanja dece i u svojim različitim fazama ponela tri različita naziva: “Ja koju/kojeg niko ne poznaje” (2007-2011), “1 OD 5” (2012-2015) i “I ja sam uz tebe!” (2016-2017). Ponela je niz međunarodnih i domaćih priznanja.

Prikazan sadržaj je u potpunosti pristupačan za primenu i prilagođavanje u oblasti seksualnog nasilja nad decom i ženama, u oblasti različitosti i u oblasti zaštite i promocije društvenog položaja braniteljki ljudskih prava. Namenski, prenele smo vam iskustvo kako smo osmislile i realizovale sve aktivnosti u stvarnom životu. Prepustile vam da sve što želite od prikazanog sadržaja samostalno prilagodite i implementirate u virtuelnom svetu, odnosno u digitalnom formatu - uz obavezno poštovanje etike i svih etičkih smernica koje štite najbolji interes dece i odraslih osoba koje su preživele seksualno nasilje.

Od našeg osnivanja, ogroman deo rada Incest Trauma Centra – Beograd se tiče seksualnog zlostavljanja deteta unutar porodice. Uz to, u našoj Zbirci obrađujemo i podtabue unutar tabua seksualnog nasilja o kojima godinama javno govorimo kao što su: seksualna zloupotreba od strane pomagača (na primer, u okviru odnosa psihoterapeut-osoba koja je preživela seksualno nasilje), seksualno nasilje koje su počinili zvaničnici Crkve, majka-kćerka incest, seksualna zloupotreba mladih u sportu, i druge.

Učile smo iz vrlo raznovrsnih stranih iskustava od kojih su samo neki: različite američke i holandske kampanje protiv seksualnog nasilja nad ženama i decom; britanska kampanja protiv seksualnog zlostavljanja dece “Tačka” i zagovaranje u toj zemlji za obavezu ustanovljavanja i sprovođenja Politike za zaštitu dece u okviru svakog tipa ustanova i organizacija čija delatnost uključuje kontakt sa decom; kampanja mobilizacije zajednice protiv nasilja u porodici koja je sprovedena u Ugandi; australijska kampanja koju je vodila Alliance for Forgotten Australians zahtevajući odgovornosti države za višedecenijsko zlostavljanje dece u brojnim institucijama u kojima su bila na trajnom smeštaju i hraniteljskim smeštajima; irska kampanja “Pravda za Magdalene” kojom se zahtevala odgovornost države za pritvaranje, eksploataciju i nestanak devojčica i neudatih mladih žena i njihove dece koje je više decenija sprovedeno kroz mrežu institucija kojima je upravljala Crkva; nemačke kampanje koje su vodile feministkinje organizacije Wildwasser i nacionalna kampanja u toj zemlji otvorena video spotovima koje je izradio reditelj Wim Wenders. Bez međunarodnih iskustava i njihove analize i bez konstantnog stručnog usavršavanja i stalne supervizije – svaka od nas koje smo braniteljke ljudskih prava ostala bi usamljena i izolovana u svetu koji snažno odbacuje temu seksualnog nasilja.

Naš identitet je feminističkih stručnjakinja koje su i aktivistkinje i smatramo da sve dok se ne govori o temi seksualnog nasilja jasno, javno i u kontinuitetu, neće biti postignuta rodna ravnopravnost. Svoje mesto u zajednici smo razumele kao mesto pomagačica iz sfere mentalnog zdravlja koje rade u društvenom kontekstu i glasnogovornica čija profesija i aktivizam idu ruku pod ruku. Živimo identitete za koje se zalažemo u svom radu.

Namenski nismo želele da samo naracijom opišemo svoj rad, već smo se odlučile za, verujemo, zanimljiviji prikaz putanje od entuzijastične ideje do ideje zaživele u stvarnosti. Isprat ćete na delu kako se ideje pretvaraju u stvarnost. U tom cilju, pronaći ćete izložene različite faze procesa rada: od skice i/ili najave, pozivnice, saopštenja, foto-dokumentovanja, upućivanja na tekstualni, audio i/ili video rezultat određene ideje, upućivanja na trajne video zapise održanih javnih događaja, do postizanja originalnosti evaluacije i follow-up sesija ili drugog vida kratkoročnog ili dugoročnog dokumentovanja uticaja koji je naša programska ideja ostvarila za široku javnost. Svaki naš javni događaj iz oblasti prevencije je sniman kao „dokaz i osiguranje“ kako u društvu s niskim stepenom svesti o temi seksualnog nasilja niko ne bi mogao da osporava ili manipuliše šta i kako je rađeno, a snimci su ostali trajno na našim internet platformama. Svoj rad smo u doslovnom smislu ove reči učinile javnim i javno izložile kvalitet svog rada. Svaka praktična ilustracija koju smo u Zbirku priložile zapravo otkriva delić koncepta, ukupne zamisli, naše programsko razmišljanje.

Svaka praktična ilustracija ima svoju izabranu metodologiju. Susrećete se sa bogatstvom metodologije u svojoj njenoj raznovrsnosti. Opisale smo je i otkriće vam odgovore na principijelna pitanja i ukazati na vrednosni sistem u oblasti seksualne traume: u svim fazama rada postoji uključenost samih osoba, dece i odraslih, koje su preživele seksualno nasilje (planiranje, dizajn aktivnosti, realizacija, merenje efektivnosti); stalna uključenost volonterki i volontera; nikad slučajan izbor vremena i prostora za odvijanje aktivnosti (npr. sastajalište anti-ratnih aktivist(kinj)a); pažljiv izbor saradnica/ka i gošći/gostiju kako ne biste kompromitovali interes osoba koje su preživele seksualno nasilje i misiju javnog govora; pažljiva dobrodošlica i ispraćanje gošći/gostiju (sve se računa i sve doprinosi); istovremeno etički, principijelni i atraktivni načini postizanja vidljivosti vrednosne poruke koja izražava egzistenciju osoba koje su preživele seksualno nasilje; upućivanje različitih vidova povratne informacije po završenim događajima visokog profila/aktivnostima (među kojima su npr. zahvalnost, priznanje); odluka za pronalaženje mesta susreta oblasti seksualnog nasilja sa oblastima

kulture i umetnosti. Svaka ilustracija/prilog u *Zbirci* je tu s dobrim razlogom. Dok proučavate Zbirku, pozivamo vas da za svaki prilog sebi postavite pitanje „zašto je ova ilustracija/prilog ovde, šta iz nje(ga) mogu da naučim?“ Svaki vaš korak je pokazatelj politike vaše organizacije. Svaki, i najmanji proizvod vašeg rada, oslikava vašu politiku.

Fotografije koje ćete videti najčešće oslikavaju kako je tekao sam proces. Iz tog razloga neki klasteri imaju dug niz fotografija, a neki kraći. Na njima će vas dočekati osećanja učesnica/ka među kojima je radoznalost, kao i kreativno a iznad svega aktivno učešće. Uočićete da se o temi seksualnog nasilja može učiti i na načine koji su na strani učesnica/ka doživljeni kao zabavni, jer važno je postići proces koji ne izaziva isključivo teskobu. Tada će, na primer, deca dovesti svoje prijatelj(ic)e da uče zajedno kako da spreče seksualno nasilje i suprotstave mu se.

Napominjemo da smo iz naše arhive koristile isključivo fotografije dece (do 18 godina) za koje smo imale saglasnost. Na mestima gde se maloletna lica jasno vide na fotografijama, reč je o našim volonterkama i volonterima, članicama i članovima Vršnjačkog tima protiv seksualnog nasilja, kao i isključivo osobama koje su za to dale svoju pisanu saglasnost i/ili njihovi roditelji/staratelji u njihovo ime, te su nakon završenih aktivnosti, najčešće zajedno sa svojim nastavnicama, preuzele fotografije ili video materijal i imaju ih u svom posedu.

Simbolično, u našoj *Zbirci* smo izabrale da predstavimo jednu programsku ideju koja je finansijski bila van naših mogućnosti, a znajući njenu fascinantnu korisnost to nas nije sprečilo da vam je toplo preporučimo. Draga čitateljko/čitaoče, you can do it!

Srećno u primeni i adaptaciji svih ideja!

Dr Ljiljana Bogavac i Dušica Popadić

MI SMO...

Incest Trauma Centar - Beograd (ITC; zvanično registrovan 1994. god.) je ženska nevladina organizacija, specijalizovana služba za društveni problem seksualnog nasilja. Originalne profesije osoblja su iz sfere zdravlja, odnosno mentalnog zdravlja. Detaljnije o radu ITC-a na www.incestrauamacentar.org.rs i www.ijasamuztebe.org.rs. Pružamo **psihološku asistenciju deci i odraslima koji su preživeli seksualno nasilje i osobama koje su im od podrške** (6 prijavljenih slučajeva nedeljno; jedini reprezentativni statistički podaci u zemlji o društvenom problemu seksualnog zlostavljanja dece za period 1994-2023., publikovani godišnje, uvršteni u više nacionalnih strategija i izveštaja za Republiku Srbiju; počev od 2020., u skladu sa novim Strateškim planom, pružamo counseling usluge isključivo online do 2025. kada se ova usluga trajno zaokružuje). Istovremeno, radimo kao **Trening-Centar** i, nakon 30 godina našeg rada, naše različite programe obučavanja je pohađalo 13202 zaposlenih iz 1158 državnih i nevladinih organizacija (4/5 iz državnih). Svi edukativni i preventivni programi ITC-a su osmišljeni i realizovani na osnovu direktnog svakodnevnog praktičnog rada našeg tima u kontekstu nasilja nad ženama i decom. Naše trenerice su autorke i realizatorke naših edukativnih programa akreditovanih od strane Ministarstva prosvete i Ministarstva zdravlja Srbije. Trenerica koja vodi trenerski tim ITC-a je sertifikovana supervizorka i trenerica u oblasti zaštite deteta od strane NSPCC, UK, i poseduje akreditaciju trenerice za trener(ic)u u oblasti zaštite deteta izdatu od strane NSPCC, UK. (Dve ilustracije: U periodu 2001-2003., u partnerstvu sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Srbije, obučavale smo zaposlene iz 11 gradova: od uniformisanog sastava, preko odeljenja za krvne i seksualne delikte i maloletničku delinkvenciju do nastavnog osoblja na sva tri nivoa policijskog školstva (42 ef. radnih sati); 2005-2011., u partnerstvu sa Ministarstvom pravde Srbije, za zaposlene u 4 zatvorske ustanove na području Srbije koje rade sa ženama i maloletnih licima kao učiniocima različitih krivičnih dela – izvele smo ed. programe osnovnog i naprednog nivoa (42 + 58 ef. radnih sati)); 2004-2017., treninge koji čine 3 nivoa učenja održale smo za ogroman broj škola i vrtića, koji su nakon toga pristupali prvoj Nacionalnoj mreži škola i vrtića protiv seksualnog nasilja, osnovanoj od strane ITC-a. U okviru našeg identiteta **Centra za prevenciju seksualnog nasilja**, 8916 dece i adolescenata je pohađalo naš 10-onedeljni program prevencije „Zdravi izbori za decu“ za decu, nastavnice/ke i roditelje/staratelje. Pored toga, u okviru ITC-a, naš Vršnjački tim protiv seksualnog nasilja vodio je naš Vršnjački klub protiv seksualnog nasilja; Vršnjački tim čine deca uzrasta 12 do 18 godina i ima stalnu pomoć našeg Volonterskog tima koji u najvećoj meri čine mladi uzrasta 19 do 25 godina. U okviru ovog našeg identiteta, takođe sprovodimo istraživanja i prikupljamo podatke kako bismo identifikovale koje buduće aktivnosti su potrebne. **Da naglasimo, od 2014. do 2017. god. smo razvijale model zajedničkog upravljanja u okviru struktura odlučivanja u ITC-u koji obuhvata profesionalno osoblje i mlade uključene u naše aktivnosti (co-management model) i to strukture mladih u procesu donošenja odluka svakodnevnog praksi ITC-a i učestvovanje mladih u evaluaciji.**

U junu 2001. god., ITC je osnovao i tokom 6 godina fokusirano aktivno koordinisao **Mrežu poverenja protiv nasilja zasnovanog na rodnoj pripadnosti** (interventni tim obučениh praktičarki/a iz 15 VO i NVO koji u svom redovnom poslu na svakodnevnoj osnovi pružaju asistenciju žrtvama nasilja). **Mreža poverenja je bila prva multidisciplinarna mreža u Srbiji u ovoj oblasti.** ITC poseduje iskustvo u javnim kampanjama i lobiranju (npr. u periodu 2007-2011., realizovale smo kampanju koja je postigla nacionalnu pokrivenost, pod nazivom «**Ja koju/kojeg niko ne poznaje**» i kao jedan od svojih specifičnih ciljeva je na početku postavila uvođenje teme seksualnog nasilja u (pred)školski nastavni plan i program i relevantne udžbenike; zatim, Kampanja „**1 OD 5**“ Saveta Evrope u periodu 2012-2015.). Do sada, beležimo 1429 pojavljivanja u medijima.

U skladu sa Strateškim planom ITC-a za period 2015-2020. god. (crvena nit započeta 2009.), naš osnovni identitet se tiče **Centra za prevenciju seksualnog nasilja** i s tim u vezi, neki od rezultata su: A) Državna nagrada „za poseban doprinos podizanju svesti javnosti o neprihvatljivosti seksualnog i rodno zasnovanog nasilja“ (Ministarstvo za socijalnu politiku Srbije, 2010.) B) Finalistkinje za 2011. godinu i dobitnice za 2012. godinu nagrade „PRIZnanje“ Društva Srbije za odnose s javnošću u kategoriji „Komunikacija u neprofitnom sektoru“; napomena: ITC je jedini takmičar koji je obe godine samostalno osmislio i realizovao svoju kampanju, bez učešća marketinške agencije; C) Imenovanje od strane Saveta Evrope u Strazburu za zvaničnog nosioca Kampanje protiv seksualnog nasilja nad decom za Republiku Srbiju, Kampanja pod nazivom „**1 OD 5**“ po osnovu Lanzarot Konvencije (prema potpisanom sporazumu smo nosilac u celokupnom trajanju Kampanje 2012-2015.) D) Oficijelni song „Prekinimo ćutanje!“ koji pripada obema našim kampanjama „Ja koju/kojeg niko ne poznaje“ i „**1 OD 5**“ je u 2012. godini proglašen za oficijelni song Kampanje „**1 OD 5**“ na nivou Saveta Evrope i predale smo ga na korišćenje državama-članicama. E) **U aprilu 2013., Parlament Republike Srbije je usvojio Inicijativu Incest Trauma Centra – Beograd ZA ukidanje zastarevanja seksualnih delikata počinjenih prema deci.** Ovim je, nakon Velike Britanije, Srbija postala druga zemlja u Evropi gde zakonodavac prepoznaje dugotrajne efekte seksualne traume (za razliku od dotadašnje regulative koja je nametala da počinilac može biti procesuiran samo šest godina nakon poslednjeg incidenta seksualnog nasilja nad detetom) i omogućava osobi koja je preživela seksualno

nasilje u detinjstvu da onda kada ima psihičku snagu i društvenu moć za ravnopravnije učešće u krivičnom postupku – to i učini. ITC je podneo zvanično svoju Inicijativu i intenzivnim radom doprineo ovoj istorijskoj promeni zakona. F) U 2014., profesionalno osoblje ITC-a je napisalo, i sa nastavnim osobljem-saradnicama, obezbedilo niz resursa za učenje o temi seksualnog nasilja u učionici, a za upotrebu u redovnoj nastavi kao sastavni deo nacionalnog (pred)školskog plana i programa i ponuđene udžbeničke literature (uklj. otvaranje našeg Vršnjačkog kluba protiv seksualnog nasilja, prvog ove vrste u Srbiji, čiji su programski sadržaji stavljeni na raspolaganje i Ministarstvu prosvete Srbije i njegovoj Jedinici za prevenciju nasilja). Sa izradom novih resursa smo nastavile i u narednoj godini. G) U 2015., ITC je - u svojstvu vlasnika, nosioca i naručioca - realizovao **prvu Nacionalnu studiju o društvenom problemu seksualnog zlostavljanja dece u Republici Srbiji** (u 97 osnovnih i srednjih škola), u saradnji sa Ministarstvom prosvete Srbije i Centrom za promociju zdravlja žena, uz finansijsku podršku Delegacije Evropske Unije u Srbiji. Preliminarni izveštaj je objavljen u junu, a Finalni izveštaj u oktobru 2015., praćen novim obrazovnim resursom u 3D formatu www.ijasamuztebe.org.rs namenjenom deci, mladima, roditeljima i zaposlenima u obrazovanju. Istovremeno smo bile članice Radne grupe Odbora za prava deteta Parlamenta Srbije formirane za kontrolu sprovođenja Porodičnog zakona u delu koji se odnosi na zaštitu dece od nasilja u porodici (naš pisani doprinos je objavljen u okviru prve Nacionalne studije), kao i pružile pisani doprinos Koordinacionom telu za rodnu ravnopravnost Vlade Republike Srbije u vezi Akcionog plana za 2015. da se uvede tema seksualnog nasilja u nacionalni (pred)školski kurikulum i relevantne udžbenike i u vezi Nacrta novog Zakona o rodnoj ravnopravnosti. **U 2015. godini, time što je dva puta bilo tema Javnog slušanja u Parlamentu Srbije, oblast seksualnog nasilja nad decom je na javnoj agendi u Srbiji postigla najveću vidljivost ikada.** U septembru te godine, predstavile smo rezultate Nacionalne studije u Parlamentu Srbije u partnerstvu sa Ženskom parlamentarnom mrežom, a u 11 gradova zajedno sa Ministarstvom prosvete Srbije vodile i proces Javne rasprave u cilju izrade Nacrta *prve Strategije u obrazovanju za sprečavanje seksualnog zlostavljanja dece*. Ovaj proces je započeo tako što su za mišljenje najpre pitani đaci, pa zatim odrasli iz različitih resora. Na osnovu rezultata prve Nacionalne studije i Javne rasprave, na Evropski dan protiv seksualnog zlostavljanja dece, 18. novembar, *Strategiju u obrazovanju* smo, u svojstvu koautorki predstavile u Parlamentu Srbije. Autorski tim *Strategije u obrazovanju* čine Ministarstvo prosvete Srbije (Jedinica za prevenciju nasilja / Grupa za zaštitu od nasilja i diskriminacije) i Incest Trauma Centar – Beograd. Javno slušanje u Parlamentu Srbije smo još jednom organizovale u partnerstvu sa Ženskom parlamentarnom mrežom, uz učešće ministra prosvete i zamenice Zaštitnika građana za prava deteta i rodnu ravnopravnost i *Strategija* je usvojena od strane Ministarstva prosvete Srbije. Odmah potom smo **podnale Inicijativu Incest Trauma Centra – Beograd Parlamentu Srbije i njegovim resornim parlamentarnim odborima za vršenje nadzora nad sprovođenjem zakonskih mera koje se tiču sprečavanja reviktimizacije kroz tužilačku istragu i celokupan krivični postupak, a tiče se dece koja su preživela seksualno nasilje, i u skladu sa Lanzarote Konvencijom.** U februaru 2016., Inicijativu smo predstavile poslanicama i poslanicima Parlamenta Srbije, u saradnji sa institucijom Zaštitnika građana Republike Srbije čije je Odeljenje za prava deteta izradilo i pravnu formulaciju Inicijative.

U periodu 2016 - mart 2017., Kampanju smo vodile pod nazivom „I JA SAM UZ TEBE!“ i, u partnerstvu sa Ministarstvom prosvete Srbije (Grupom za zaštitu od nasilja i diskriminacije) i timom školskog osoblja, izradile smo Obrazovne pakete (ukupno 764 str.). 24 autorki i autora zaposlenih direktno u nastavi su primili Zahvalnice potpisane od strane ministra prosvete. Time je 18. novembra 2016. – nakon našeg 9-ogodišnjeg javnog zagovaranja - tema seksualnog nasilja nad decom i mladima uvrštena u nacionalni kurikulum, odnosno dnevni život vrtića i u 10 redovnih predmeta u osnovnim i srednjim školama i obrazovni sadržaj uključuje decu, mlade, roditelje i nastavnice/ke. Ceremoniju objavljivanja Obrazovnih paketa za javnost smo održale u Rektoratu Beogradskog univerziteta i događaju su pružili svoj doprinos Parlament Srbije, Ministarstvo prosvete i institucija Zaštitnika građana Republike Srbije time što su među gostima-govornicima bili i predsednik Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova, koordinatorke Ženske parlamentarne mreže i zamenica Zaštitnika građana za prava deteta i rodnu ravnopravnost. Ministarstvo prosvete Srbije je izradilo Uputstvo u vezi sa primenom Obrazovnih paketa i, zajedno sa predstavnicama ITC-a, sprovelo seriju događaja po Srbiji u cilju učenja vrtića i škola kako da koriste Obrazovne pakete. 5 meseci kasnije, iznenada, pojavio se pritisak putem društvenih mreža od strane klerikalnih i ultra-desničarskih snaga koje su aktivne u Srbiji i ministar prosvete je objavio, isključivo putem medija, da povlači Obrazovne trenutke u tom trenutku u vremenu. Do danas, od strane Ministarstva nije upućen zvaničan dopis o povlačenju, a zaposleni u obrazovanju nas redovno informišu da su nastavili da Obrazovne pakete koriste u radu.

U septembru 2016. god., direktorka ITC-a je, od strane američke organizacije World of Children, proglašena dobitnicom nagrade u oblasti ZAŠTITE PRAVA DETETA za 2016. godinu. Nagradu je organizacija prvi put u ovoj kategoriji dodelila i primila ju je na svečanoj dodeli u oktobru u Njujorku, SAD. O ovoj nagradi, strani mediji često govore kao o Nobelovoj nagradi u oblasti zagovaranja za dobrobit dece. Tim povodom, čestitke smo primile i od Parlamenta Republike Srbije.

U 2017., uz podršku Delegacije Evropske komisije u Srbiji, osnivačice smo dveju mreža: 1. **“I JA SAM UZ TEBE!”** –

Nacionalne mreže škola i vrtića protiv seksualnog nasilja (u partnerstvu sa Ministarstvom prosvete Srbije, mrežu smo predale na korišćenje ovom ministarstvu kao njegov resurs) i 2. Razvijamo **REGIONALNU MREŽU PROTIV SEKSUALNOG NASILJA** koja okuplja ženske NVO sa dugogodišnjim iskustvom u radu u ovoj temi i koja ima za cilj ojačavanje povezivanja i saradnje na području Balkana i povezivanje ovog područja sa međunarodnom profesionalnom zajednicom.

Počev od marta 2017., ITC je zvanično imenovan za partnera u Republici Srbiji najznačajnijeg na svetu Međunarodnog udruženja za sprečavanje zlostavljanja i zanemarivanja dece (ISPCAN COUNTRY PARTNER PROGRAM 2017-2018; ISPCAN: The International Society for Prevention of Child Abuse and Neglect;).

U martu 2016. i martu 2017., ITC je nominovan za međunarodnu nagradu **The With and For Girls Award**. Ovo je inicijativa koja pripada grupi od osam donatora pod nazivom With and For Girls Collective i to su: Empower, Mama Cash, NoVo Foundation, Plan UK, The Global Fund for Children, Nike Foundation, Comic Relief and Stars Foundation, i oni putem svoje godišnje nagrade nastoje da identifikuju i prepoznaju snažne lokalne organizacije koje rade SA i ZA devojčice (With and For Girls).

U maju 2017., direktorka ITC-a je postala dobitnica Fulbrajtove nagrade za profesionalnu izvrsnost za 2017. godinu. Nagrada "Predvodnik/ca" je ustanovljena sa ciljem afirmacije izvrsnosti u razvoju nauke i istraživanja, unapređenja struke ili profesije, kao i promocije pozitivnih društvenih promena. Direktorka ITC-a je primila Fulbrajtvu nagradu "Za profesionalna dostignuća i doprinos pozitivnim društvenim promenama postignutim tokom 2016. godine na polju pružanja direktnih usluga za osobe koje su preživele seksualno zlostavljanje u detinjstvu i rad na prevenciji nasilja nad decom kroz obrazovne programe".

U martu 2018., ITC je primio FEMINISTIČKO PRIZNANJE ZA ČIN OTPORA U JAVNOM PROSTORU „za rad na kreiranju Obrazovnih paketa za učenje o temi seksualnog nasilja nad decom i čin otpora zabrani primene Obrazovnih paketa“. Feminističko priznanje dodeljuje BeFem, Srbija.

Zajedno sa Osnivačkim timom prve Regionalne mreže protiv seksualnog nasilja, ITC je u dvogodišnjem periodu nastavio da aktivno doprinosi razvoju Mreže koja je do sada u svoje članstvo okupila 13 organizacija-članica iz 10 evropskih zemalja, te je ovaj vid samoorganizovanja Mreže prerastao regionalni karakter. Zbog toga, u 2019. smo doprinele naporima Osnivačkog tima da formalizuje status Mreže i odgovori njenom realnom razvojnom nivou, te je nastavila da radi kao zvanično registrovana pravna celina pod nazivom **Evropska ženska mreža protiv seksualnog nasilja (European Women's Network against Sexual Violence; EWNASV; www.reactagainstsexualviolence.org www.facebook.com/europeanwomensnetwork/ www.instagram.com/react_against_sexual_violence/ ; **Evropska ženska mreža protiv seksualnog nasilja je u septembru 2019. u Beogradu organizovala svoju prvu Međunarodnu konferenciju protiv seksualnog nasilja koja je visoko evaluirana od strane učesnika/ka**. Direktorka ITC-a je u periodu septembar 2019 – januar 2022. bila aktivna predsednica Evropske ženske mreže protiv seksualnog nasilja, dok je predsednica ITC-a bila članica njenog Upravnog odbora. U aprilu 2022. predsednica ITC-a je od strane članstva izabrana da vodi Evropsku žensku mrežu protiv seksualnog nasilja (mandat završen u martu 2024. nakon čega se ITC povukao iz Mreže kako bi otvorio prostor za građenje novih razvojnih perspektiva).**

Prateći svoj Strateški plan, započeo u 2020. godini, ITC je nadalje – putem učešća u Evropskoj ženskoj mreži protiv seksualnog nasilja – preselio svoje aktivnosti najviše ka Balkanu i nivou Evrope i radio intenzivno na ojačavanju profesionalnih veza članica EWNASV i međunarodne profesionalne zajednice (šire od Evrope) i integrisanju novih članica koje imaju visok kvalitet rada u oblasti seksualnog nasilja.

U martu 2020., ITC je izradio **Paket javnog zagovaranja za primenu Obrazovnih paketa (213 str.) da obavesti relevantne aktere iz međunarodne zajednice da je neophodan povratak sistemske primene Obrazovnih paketa u okviru nacionalnog kurikulumu vrtića, osnovnih i srednjih škola**. Uprkos povlačenju Obrazovnih paketa koje je izvršio ministar prosvete u maju 2017. nakon negativne kampanje na društvenim mrežama od strane klerikalnih i ultradesničarskih snaga, tokom trogodišnjeg perioda je ogroman broj zaposlenih u obrazovanju informisao ITC da redovno primenjuju Obrazovne pakete u svom radu sa decom i roditeljima. Paket javnog zagovaranja za primenu Obrazovnih paketa je dokument zasnovan na dokazima proizašlim iz trogodišnjeg monitoringa koji je ITC sproveo u periodu 2017-2019. u osnovnim i srednjim školama na području Srbije o primeni Lanzarot Konvencije. Nalazi su pokazali da je neophodno ponovo sistemski primenjivati Obrazovne pakete u dnevnom životu vrtića i škola.

U maju 2020., ITC se pridružio članicama Evropske ženske mreže protiv seksualnog nasilja u izradi Doprinosa UN SRVAW Tematskom izveštaju koji razmatra pitanje silovanja.

U martu 2021., ITC i Evropska ženska mreža protiv seksualnog nasilja su objavili prvi Istraživački izveštaj o društvenom položaju, iskustvima i snagama braniteljki ljudskih prava koje su aktivne u oblasti seksualnog nasilja (@ITC), podržan od strane Rekonstrukcija Ženskog fonda koji nam je do tog trenutka autentična saveznica već duže od 15 godina.

U periodu maj-oktobar 2021, ITC je u partnerstvu sa EU TACSO Programom organizovao seriju sesija u oblasti organizacionog razvoja za Evropsku žensku mrežu protiv seksualnog nasilja i njene organizacije-članice. Ko-autorke smo strateških dokumenata Evropske ženske mreže: Strategija razvoja 2022-2025., Smernice za kvalitetan sistem unutrašnjeg upravljanja, Smernice za proširenje članstva i Komunikacijska strategija.

U periodu januar 2022 – februar 2024., ITC je bio pod ugovorom Saveta Evrope u Strazburu za pružanje međunarodne tehničke podrške i intelektualnih konsultantskih usluga za unapređenje i podršku strukturi Kuće za decu Barnahus u Finskoj i zaštitu dece od seksualne eksploatacije i seksualnog zlostavljanja.

Brinući o institucionalnoj memoriji, u martu 2022. ITC je publikovao svoj doprinos oblasti organizacionog razvoja pod naslovom: **Politika i rezilijencija ženske nevladine organizacije aktivne u oblasti seksualnog nasilja – Iskustvo Incest Trauma Centra – Beograd, Srbija.**

U 2022., ITC je ostvario uspeh kao FINALISTA U TAKMIČENJU ZA NAGRADU ZA HRABROST JULIETTE GIMON KOJU DODELJUJE AMERICKA ORGANIZACIJA GLOBAL FUND FOR CHILDREN.

U periodu decembar 2022-decembar 2023., u okviru Strateške oblasti 3: Izgrađivanje i jačanje kapaciteta (Strategija Evropske ženske mreže protiv seksualnog nasilja 2022-2025.; ITC je imenovana organizacija da brine o ovoj oblasti;), organizovale smo šest online edukativnih sesija za kolegice iz međunarodne profesionalne zajednice (članice i saradnice Mreže).

U martu 2023., na osnovu 29 godina našeg iskustva u pružanju trenerskih usluga, objavile smo **Priručnik ITC-a „Ispunjavanje međunarodnog standarda kompetencije u pripremi i izvođenju treninga u oblasti zaštite deteta: Za trener(ic)e aktivne u oblasti seksualnog nasilja“.**

Nastavljajući brigu o institucionalnoj memoriji, u decembru 2023. smo publikovale našu „**Metodologiju Prve Nacionalne studije o društvenom problemu seksualnog zlostavljanja dece u Republici Srbiji**“, prenoseći naše iskustvo na srpskom i engleskom jeziku kao i u većini naših izdanja.

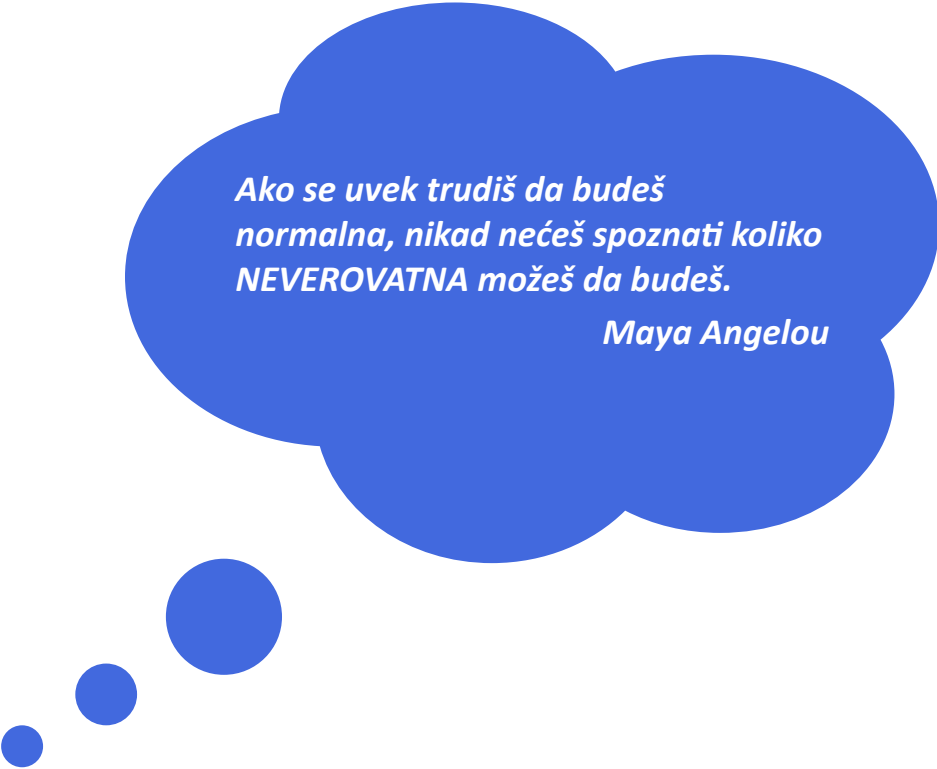
U 2024., uočile smo da nas već sedam godina kolegice i kolege iz međunarodne profesionalne zajednice konstantno pitaju kada ćemo **na engleskom jeziku objaviti naše Obrazovne pakete za učenje o temi seksualnog nasilja.** Sva tri Obrazovna paketa su ugledala svetlost dana – za vrtiće, osnovne i srednje škole, roditelje/staratelje, kao i za dizajn i realizaciju lokalnih akcija u zajednici – zahvaljujući Rekonstrukcija Ženskom fondu iz Beograda. Može se reći da su 2024. godine potrebniji nego ikada. Uzrok tome su narastajući fašizam, rasizam, nacionalizam, kako u Srbiji i Evropi, tako i u celom svetu, a čemu svedočimo svi. Obrazovni paketi su konkretna pomoć da se zajedno suprotstavimo retrogradnim, klerikalnim i ultra-desničarskim snagama koje se organizuju u anti-feministički pokret. Obrazovni paketi kao instrument su naš proaktivan odgovor na opasnost samoorganizovanja seksualnih zlostavljača dece i (seksualnih) nasilnika nad ženama, istovremeno i odgovor na opasnost institucionalnog nasilja putem primene Parental Alienation Syndrom (sindroma roditeljskog otuđenja) protiv najboljeg interesa dece i njihovih majki. Jednako podižemo glas protiv seksualnog zlostavljanja počinjenog od strane crkvenih zvaničnika koje se događa svuda u svetu. Svojim vrednostima, Obrazovni paketi predstavljaju prevenciju i utiču na zaustavljanje seksualnog nasilja. Vrednosti se uče, tako i naš sadržaj snažno ukazuje da je najvažniji glas samih osoba koje su preživele seksualno nasilje, da je seksualno zlostavljanje dece najčešće unutar porodice, ističemo pro-choice (ZA abortus) perspektivu, alarmiramo na podtabu seksualnog zlostavljanja dece i žena od strane pomagača, podižemo glas za poštovanje svih različitosti, u okviru kojih i za seksualne različitosti.

Takođe u 2024., objavile smo našu **Zbirku 50 uspešnih feminističkih projektnih ideja u oblasti seksualnog nasilja**, na srpskom i engleskom jeziku.

Uz direktan rad online putem sa osobama koje su preživele seksualno nasilje i osobama koje su im od podrške koji se sprovodi zaključno sa 2025. god., i sada i trajno u budućnosti aktivno pružamo usluge supervizije i specijalističkih treninga, kao i sprovođenja edukativnih programa za kolegice iz međunarodne profesionalne zajednice. Strategija ITC-a je počev od 2024. god. fokusirana na izdavaštvo u okviru očuvanja institucionalne memorije.

POGLAVLJE 1: METODOLOGIJA

*Ako se uvek trudiš da budeš
normalna, nikad nećeš spoznati koliko
NEVEROVATNA možeš da budeš.*

Maya Angelou

*Otvaranje Nacionalne kampanje protiv seksualnog zlostavljanja dece (septembar 2007. god.);
Incest Trauma Centar – Beograd je vodio u periodu 2007-2017. god.*

MOBILIZACIJA ZAJEDNICE – METODOLOGIJA

Omogućavanje procesa društvenih promena zahteva rad na suštinskim problemima koji prouzrokuju seksualno nasilje nad decom. Od članica i članova zajednice se zahteva da preispitaju svoje vrednosti, nauče alternativna ponašanja i stvore kulturne i institucionalne mehanizme za održavanje takvog ponašanja. Važno je imati na umu da je za održivu promenu ponašanja potrebno vreme. Oni koji sprovode akciju treba da se obavežu da rade bar između dve ili tri godine u zajednici da bi postigli početni značajan uticaj. Incest Trauma Centar – Beograd je, na primer, mnogo naučio o metodologiji iz originalnog i krajnje zanimljivog primera Ugande u radu na nasilju u porodici.

Incest Trauma Centar - Beograd je implementirao ovu metodologiju najpre u svojoj četiriipogodišnjoj **Nacionalnoj kampanji protiv seksualnog nasilja** (započetoj u septembru 2007.) pod nazivom **JA KOJU/KOJEG NIKO NE POZNAJE**. Prvi put se u Srbiji dogodila Nacionalna kampanja sa ovom temom i imala je za cilj da izvrši pritisak na kreatore politike da uvedu nacionalni kurikulum osetljiv na temu seksualnog nasilja na svim nivoima obrazovanja. Nastavile smo da koristimo istu metodologiju i ugradile smo naučene lekcije dok smo u periodu 2012-2015. god. bile Nacionalni nosilac za Republiku Srbiju Kampanje Saveta Evrope **1 OD 5** protiv seksualnog zlostavljanja dece. Nove naučene lekcije smo iskoristile i u periodu 2016-2017. za dalji nastavak Nacionalne kampanje koju smo vodile pod nazivom **I JA SAM UZ TEBE!**

Da bi relevantnost naše akcije bila uverljiva, Incest Trauma Centar – Beograd je primenjivao 5 faza mobilizacije zajednice koje se prate u realizaciji naše misije za postizanje najboljeg rezultata:

- 1. Procena zajednice** radi prikupljanja informacija o stavovima i verovanjima o seksualnom nasilju (nad decom), jačanje odnosa u zajednici i izgradnju novih i pripremu osoblja i volontera za projekat.
- 2. Podizanje svesti** u opštoj zajednici i različitim stručnim sektorima (tj. socijalnim i zdravstvenim službama, sprovođenju zakona, među nastavnicima, itd.) o i njegovim negativnim posledicama na žene, decu, porodice i život u zajednici.

3. **Izgradnja mreža podrške** unutar opšte zajednice i različitih stručnih sektora koje osnažuju i omogućavaju pojedincima da preduzmu akciju i naprave promene.
4. **Integrisanje akcije** protiv seksualnog nasilja nad decom u svakodnevni život i sistematski unutar institucija.
5. **Konsolidovanje napora programa i aktivnosti** protiv seksualnog nasilja nad decom kako bi se obezbedila njihova održivost, kontinuirani rast i napredak.

Pet faza mobilizacije zajednice nam pomažu da sistematizujemo implementaciju i sprovedemo dugoročni program u delovima kojima se potom može upravljati. Svaka faza se oslanja na dostignuća prethodne faze i pomaže nam da ostanemo fokusirane. Opis svake faze počinje uvodom koji naglašava važne koncepte i teme za omogućavanje promene u toj fazi. Svaka faza zatim podstiče uključene organizacije da razviju Akcioni plan za sprovođenje aktivnosti kako bi pomogao da organizacija ostane fokusirana, aktivna i odgovorna i to je ono što je Incest Trauma Centar – Beograd pratio zajedno sa saradnicama u ovom poduhvatu i organizacijama iz mreža koje smo organizovale.

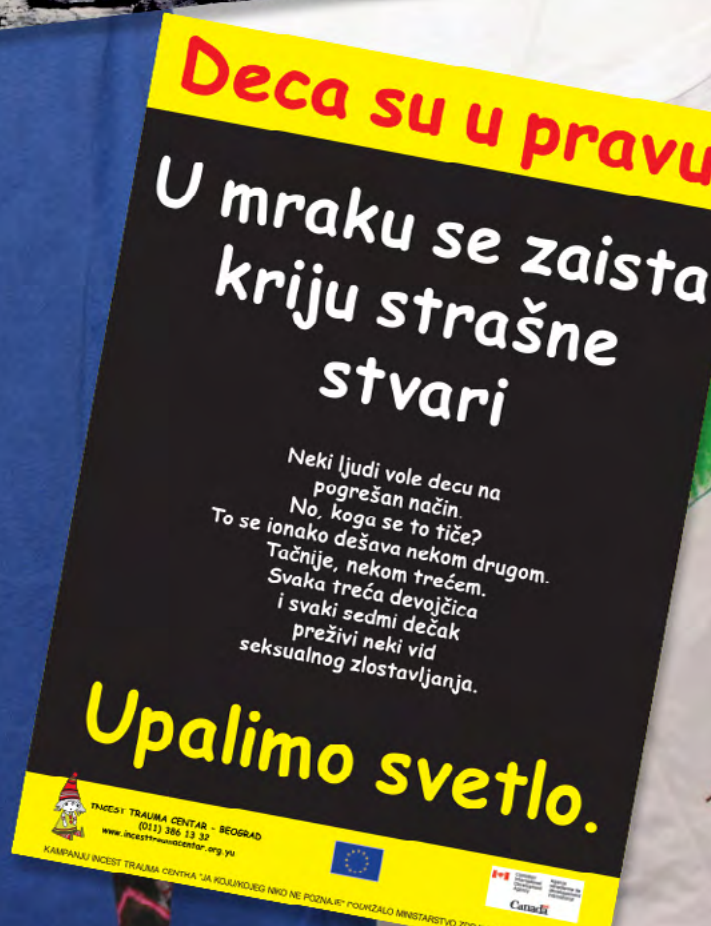
Ovih **pet strategija** pomažu organizaciji da razradi različite vrste aktivnosti:

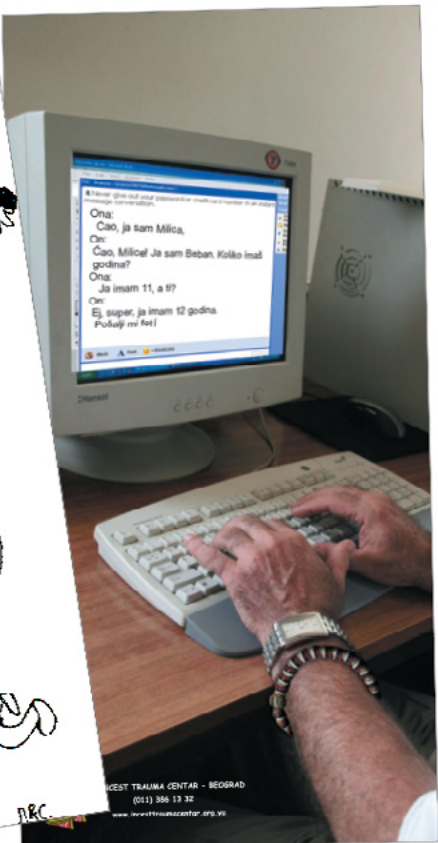
- **Razvoj efektivnih materijala za učenje** kao što su brošure, poster, nalepnice, kartice sa pričama, igre i informativni listovi. (Materijal za učenje: Angažovanje šire javnosti, članica/ova zajednice, drugih nevladinih organizacija, pružalaca zdravstvenih i socijalnih usluga. Aktivnosti kao što su izrada brošura, postera, kartica sa pričama, igara.)
- **Jačanje kapaciteta** profesionalnog osoblja, zajednice i stručnih sektora, kroz obuku o aktivizmu u zajednici, obuku volonterki/a i profesionalki i profesionalaca u zajednici i strukturirani, stalni dijalog sa različitim donosiocima odluka. (Jačanje kapaciteta: Angažovanje sektora kao što su policija, zdravstvene radnice/i, nastavnice/i, zaposleni u socijalnoj zaštiti, lokalne liderke/i, novinarki/i. Aktivnosti kao što su obuka o aktivizmu u zajednici, radionice za profesionalno osoblje, trening stručnih osoba, seminari, trening volontera, studijska putovanja.)
- **Mediji i javni događaji** koji stvaraju javne forume za istraživanje ideja i vrednosti, kao što su Pozorište u zajednici (ulične akcije/performansi), radio, novine, izložbe (projekat „Odeća na štriku“) i saradnja sa medijima. (Mediji i događaji: Angažovanje članica/ova zajednice, liderki/a, šire javnosti, lokalnih institucija, novinarki/a i urednica/ka. Aktivnosti kao što su radio programi, sajmovi, marševi, izložbe, seminari, novinske kampanje.)
- **Zagovaranje** koje se fokusira na potrebe dece (i žena) iz specifičnih grupa, uključujući saradnju sa nevladinim organizacijama, partnerstva u okviru stručne javnosti i forume liderki/a zajednice (Zagovaranje: Angažovanje drugih NVO, liderki/a zajednice, profesionalnih udruženja, nastavnica/ka, lokalne i nacionalne vlade. Aktivnosti kao što su saradnja NVO, povelje zajednice, lobiranje lokalnih liderki/a, bilteni zajednice, dijalozi na radnom mestu, rad u školama.)
- **Lokalni aktivizam** koji angažuje članice/ove zajednice da aktivno učestvuju u sprečavanju seksualnog nasilja (nad decom) u svojoj zajednici, kao što je mreža volonterki/a u zajednici, grupe za praćenje oblasti seksualnog nasilja (nad decom), mentorstvo za mlade, akcione grupe u zajednici i kampanje u kojima se koriste prepoznatljivi simboli. (Lokalni aktivizam: Angažovanje žena, mladih i dece u zajednici. Aktivnosti kao što su rad sa volonterkama/ima, klubovi za brošure, grupe za praćenje oblasti seksualnog nasilja (nad decom), nagrade za heroine zajednice, lokalno pozorište.)

EFEKTNI VIZUELNI MATERIJALI ZA UČENJE O TEMI SEKSUALNOG NASILJA

Za početak, predstavljamo samo neke ilustracije banera i televizijskih spotova koje je Incest Trauma Centar – Beograd izradio.

Napominjemo da se idejna rešenja za banere mogu koristiti u različitim formama. Mogu postati vaši lifleti, naslovne korice vaših publikacija, roll-up koji svuda nosite sa sobom kada gostujete ili organizujete svoje događaje, plakati, kao i screen saver na vašem računaru. Komunikaciju otvaraju i ka partnerima kojima predlažete vaš vizual kao nedeljni ili mesečni screen saver za njihove računare. I još mnogo namena...

Ako i Vi mislite da "toga kod nas nema", moraćemo da Vas razočaramo. To što ste iz medija saznali za možda samo jedno hapšenje, ne znači da tog krivičnog dela nema, već samo da najčešće nema spremnosti da se to krivično delo goni po službenoj dužnosti.

Pedofilija na internetu ulazi u kategoriju organizovanog kriminala. Sama definicija, organizovani kriminal, podrazumeva da se ne završava na "pojedinačnim slučajevima". I, mada kod nas još nema validnih podataka i analiza, na osnovu četrnaestogodišnjeg iskustva sa slučajevima seksualnog zlostavljanja dece, znamo da ovakve pojave ni na koji način ne odstupaju od svetske statistike. I u svetu i kod nas, svaka treća devojčica i svaki sedmi dečak preživi neki vid seksualnog zlostavljanja. Stoga je za očekivati da će se i problem pedofilije na internetu «ponašati» na isti način kod nas kao i u razvijenim zemljama i da ćemo nailaziti na lance pedofilije - **aktivno i faktičko posedovanje fotografija dece koje zlostavljavaju izvršioци ovog krivičnog dela, naši građani svih profila i slojeva.**

Potrebna je visoka tehnička opremljenost i medju-agencijska saradnja u suzbijanju ovog dela. Pored odgovora koji daje Krivični zakon RS svojim članom za pedofiliju na internetu, jednako su odgovorni **Vlada RS (izrada dugoročne strategije), medjuvladine organizacije (Unicef, Interpol, Europol...), različite agencije koje sprovode vladavinu prava, ali i privatni sektor: internet provajderi odgovorni za web stranice koje su odobrili, agencije koje se bave advertajzingom, kompanije koje izdaju kreditne kartice i imaju uvid u koje svrhe su transakcije izvršene, zatim softver kompanije preko kojih se vrši download pornografije sa fotografijama dece, turističke agencije koje mogu biti učesnici seks turizma...**

Protiv organizovanog kriminala, potrebna je organizovana akcija. Odmah.

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
(011) 366 13 32
www.incesttraumacentar.org.rs

www.incesttraumacentar.org.rs

OD VRTIČA DO FAKULTETA, IZ UDŽBENIKA I RAZNIH PREDMETA, UČIMO DA SE ODUPREMO NASILJU NAD DECOM I ŽENAMA!

INICIJATIVA INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD ZA UVOĐENJE TEME NASILJA NAD DECOM I ŽENAMA U ŠKOLSKI NASTAVNI PLAN I PROGRAM I OSUŠTAVLJANJE UOĐBENIKA

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD JE ZA REPUBLIKU SRBIJU ZVANIČNI NOSILAC KAMPANJE "1 OD 5" PROTIV SEKSUALNOG NASILJA NAD DECOM. IMENOVANE SMO OD STRANE SAVETA EVROPE I STRAZBURU I PUNOM TRAJANJU KAMPANJE, DO KRAJA 2014. GODINE. AKTIVNOSTI KAMPANJE "1 OD 5" SE REALIZUJU UZ FINANSIJSKU PODRSKU EVROPSKE UNIJE IZ PROGRAMA "EVROPSKI INSTRUMENT ZA DEMOKRATIJU I LJUDSKA PRAVA" ZA 2011. GODINU U SRBIJI.

mesec	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		
JANUAR																																	
FEBRUAR																																	
MART																																	
APRIL																																	
MAJ																																	
JUN																																	
JULI																																	
AUGUST																																	
SEPTEMBAR																																	
OKTOBAR																																	
NOVEMBAR																																	
DECEMBAR																																	

Dimenzija Kampanje "1 OD 5" koja se šire utikaje na reforme u obrazovanju. Vekodin ima 9 godina i uključio se u akciju "10000 KID" razglednica za ministarstva prosvete u kojima deca i mladi predlažu različite projekte RS kako da zaštite deca od nasilja. Akcija je deo Inicijative Incest Trauma Centra - Beograd za uvođenje teme seksualnog nasilja u nacionalni školski nastavni plan i program u osnovnih i srednjih škola i u relevantne udžbenike. Autor KICA, glavnog lica Kampanje "1 OD 5", je Savet Evrope u Srbijini.

PRODUKCIJA INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD: VIDEO SPOTOVI PROTIV SEKSUALNOG NASILJA (30 sec.)

Pažljivo promislite koju poruku želite da pošaljete osobama koje su preživele seksualno nasilje i javnosti.

Pitajte za mišljenje osobe koje imaju iskustvo seksualnog nasilja. Pitajte u svakoj fazi izrade: tokom planiranja, tokom realizacije, nakon realizacije, neposredno nakon javnog emitovanja i zatim nakon kratkog vremena emitovanja, kao i po konačnom završetku emitovanja. I kad smatrate u nekom kasnijem koraku da izrađujete materijal prioritarno za drugu ciljnu grupu (npr. roditelje, stručnu javnost, i dr.).

Ne zaboravite da je uvek u centru svake vaše ideje osoba koja je preživela seksualnu traumu. O njoj je reč.

I opet – pitajte je za mišljenje.

Prvi video spot o seksualnom zlostavljanju dece u Srbiji (2007)

Drugi video spot o seksualnom zlostavljanju dece u Srbiji (2007)

Od vrtića do fakulteta učimo da se suprotstavimo seksualnom nasilju (2010)

Prijavi seksualno nasilje! (2011)

ETIKA U RADU

Nije dozvoljeno uključivanje dece bez informisanog pristanka roditelja/staratelja u pisanoj formi. Obavezne smo da pružimo punu i preciznu informaciju detetu i roditelju/staratelju u vezi sa video/audio materijalom čiju izradu planiramo, kao i njihovim pravima. Bez obzira na dati pristanak roditelja/staratelja, konačnu odluku ima dete o svom učešću.

Ako se u okviru video/audio materijala planira korišćenje ma kog ishoda/proizvoda nastalog iz pružanja direktnih usluga psihološke asistencije deci i odraslim osobama koje su preživele seksualno nasilje (npr. Izjave, crteži, i dr.), To je moguće isključivo uz pribavljanje informisanog pristanka samih osoba ili njihovih roditelja/staratelja u pisanoj formi formulisanog za tu konkretnu namenu i specificiranje svih uslova u skladu s kojima se vrši izbor pojedinog ishoda/proizvoda i upotreba istog.

IZJAVA O SAGLASNOSTI
ZA UČEŠĆE MOG DETETA U SNIMANJU VIDEO SPOTA / (KRATKOG) FILMA
INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD
(navesti tačan format)

Ovom izjavom potvrđujem svoju saglasnost da moje dete

(ime)

bude uključeno u snimanje video materijala koji je deo zalaganja Incest Trauma Centra – Beograd u prevenciji seksualnog nasilja i **(ovde navesti specifičan cilj)** za uvođenje teme nasilja nad decom i ženama u školski nastavni plan i program i relevantne udžbenike. Informisan/a sam da spot/kratki film u svojoj finalnoj verziji **(navesti trajanje)** traje 30 sec. i da je **(navesti trajanje)** dvočasovno snimanje zakazano **(navesti mesto i vreme)**. Informisan/a sam da će snimanje voditi **(navesti ko i reference)** rediteljka, g-đa Sandra Mandić, dugogodišnja autorka emisija RTV B92 „Reakcija“ i „B92 istražuje“ i da će emitovanje kratkog filma **(navesti kada, gde i kojim povodom)** biti realizovano počev i povodom Svetskog dana prevencije zlostavljanja dece koji se svake godine obeležava 19. novembra, a u okviru izložbe koju Incest Trauma Centar – Beograd priprema, kao i putem Interneta, na oficijelnoj internet prezentaciji www.incestrauumacentar.org.rs i oficijelnom YouTube kanalu Incest Trauma Centra – Beograd. Kratki film će u cilju podizanja svesti javnosti o temi nasilja nad decom **(navesti sve planirane kanale upotrebe)** biti ponuđen na emitovanje televizijama u Srbiji sa nacionalnom i lokalnim frekvencijama. Potvrđujem da sam pozvan/a sam da prisustvujem snimanju ukoliko želim i da ću obavestiti dete da sam dala/o pristanak. Razumem da će moje dete primiti identične informacije o cilju, sadržaju, nameni i načinu upotrebe video materijala, kao i samom procesu izrade i uključenim akterkama i akterima i da konačna odluka o učešću zavisi od nje/njega, kao i da će biti informisano da ima pravo u bilo kom trenutku izrade da se predomisli u vezi učešća i bez objašnjenja povuče svoj pristanak.

Ime i prezime roditelja (štampanim slovima)

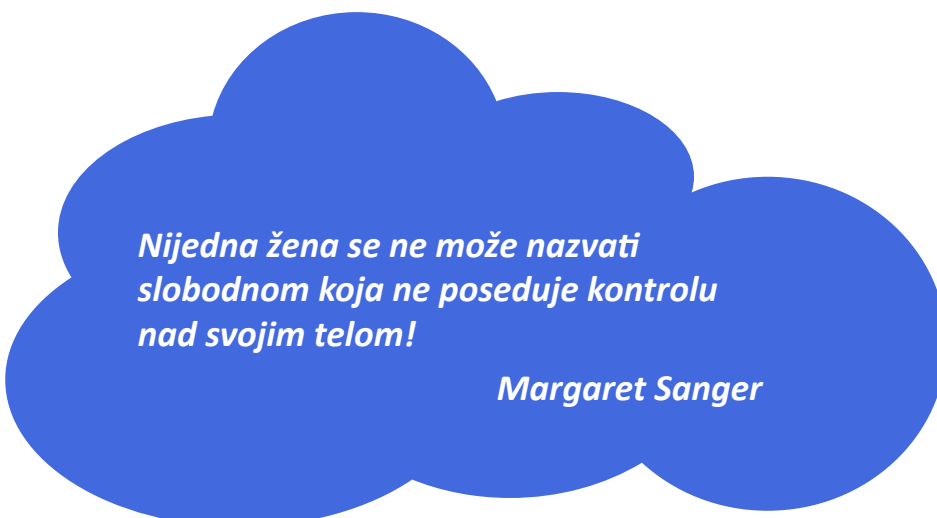
Br.l.k.

Svojeručan potpis

Beograd, _____
(datum)

POGLAVLJE 2:
SNAŽAN GLAS PREŽIVELIH!

*Nijedna žena se ne može nazvati
slobodnom koja ne poseduje kontrolu
nad svojim telom!*

Margaret Sanger

ODEĆA NA ŠTRIKU

26 žena je preživelo ukupno 209 godina seksualnog nasilja. Izložba majica koje su ručno oslikale žene koje su preživele seksualno zlostavljanje u detinjstvu.

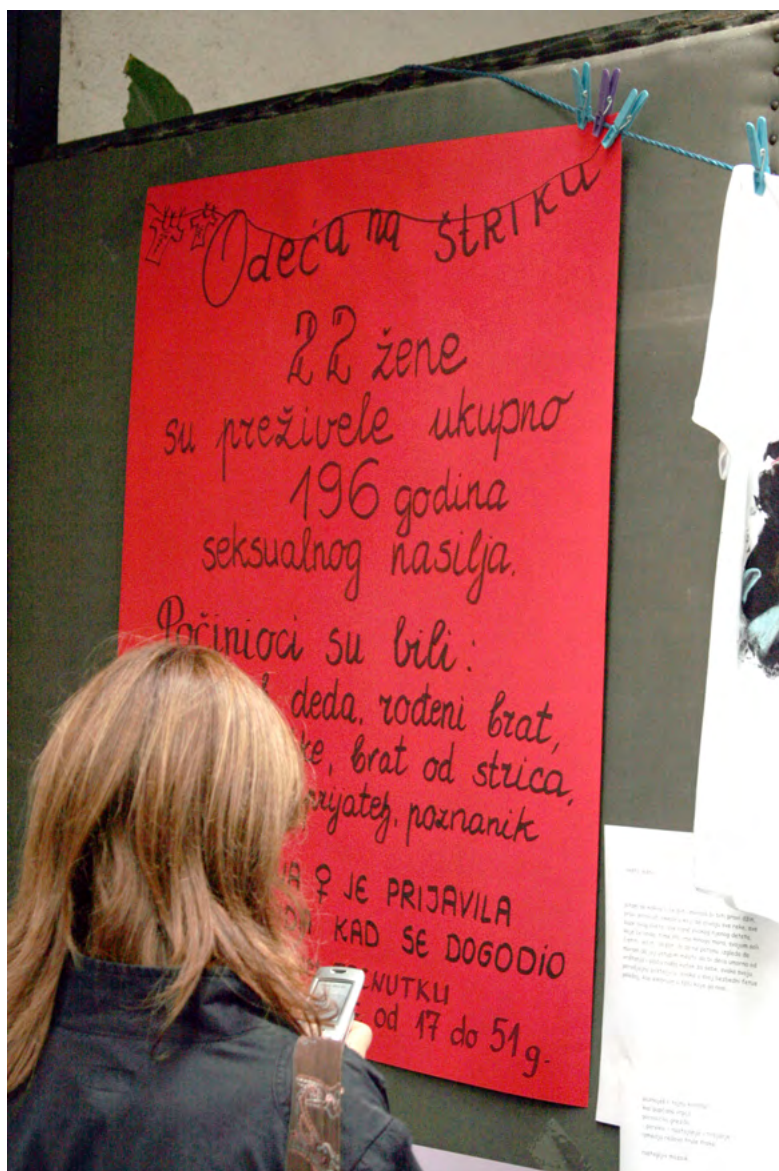
Počinioci su bili otac, očuh, stric, teča, deda, rođeni brat, brat od tetke, brat od strica, majka, kućni prijatelj, poznanik porodice.

Samo jedna žena je prijavila zločin onda kada se dogodio.
U ovom trenutku žene su stare od 17 do 57 godina.

Ako imate iskustvo seksualnog nasilja i želite da oslikate svoju majicu, **JAVITE NAM SE. Sve što se tiče vašeg identiteta OSTAJE POVERLJIVO.**

Odeća na štriku je posetila nebrojeno gradova i različitih mesta na kojima je bila izložena (učenički i studentski domovi, glavni gradski trgovi, Međunarodni sajam knjiga u Beogradu, Noć muzeja, Opera i teatar Madlenianum, i dr.).

Žene koje su oslikale majice su u prethodnom periodu potražile psihološku asistenciju u Incest Trauma Centru – Beograd. Kasnije, bile su s nama deo Organizacionog tima izložbe ili deo publike. Uvek.

Ako imate iskustvo
seksualnog nasilja i želite
da oslikate svoju majicu,
JAVITE NAM SE 0114461332
Sve što se tiče vašeg identiteta,
OSTAJE POVERLJIVO

OPORAVAK JE MOGUĆ

IZLOŽBA: OPORAVAK JE MOGUĆ

Umetnički projekat **OPORAVAK JE MOGUĆ** ukazuje na to da, nakon traume seksualnog nasilja, ima mogućnosti za oporavak i da postoje osobe koje razumeju seksualnu traumu i proces oporavka, te aktivno rade u ovom cilju.

Tri drvene kocke su prvi deo projekta. Svaka kocka predstavlja jedno dete. Spolja ove kocke izgledaju slično, a ipak različito, i ukazuju na duhovno stanje deteta. One su čulno nežne i delikatne. Svaka kocka ima dvoje vrata – jedna naspram drugih. Kada se vrata otvore - vidimo duhovno stanje zlostavljanog deteta. Kroz jedna - vidi se trauma nakon seksualnog zlostavljanja. Kroz vrata nasuprot njima - vidi se put ka oporavku, posle višegodišnjeg rada sa detetom. Ta dva stanja su prikazana sa tri sloja, sa svake strane, a između se nalazi svetlost. Slojevi su kombinacija autorskih fotografija i originalnih crteža seksualno zlostavljane dece, koja su se obratila Incest Trauma Centru - Beograd. Namera je bila da se dečiji crteži implementiraju na dečije figure, koje su sveprisutne u našem okruženju (fasadne skulpture, saobraćajni znak).

Drugi deo projekta čini virtualno prisustvo aktivistkinja koje su osnovale Evropsku žensku mrežu protiv seksualnog nasilja, u obliku njihovih fotografija u prirodnoj veličini, koje slobodno stoje u prostoru. Na taj način figurativno je prikazano prisustvo braniteljki u svojstvu avangarde u borbi protiv seksualnog nasilja. Njihova uloga je da kroz ukazivanje na problematiku seksualnog nasilja navode civilizaciju u pravom smeru za borbu protiv njega.

Treći deo projekta je video materijal. Predstavljaju se aktivistkinje, braniteljke ljudskih prava, feministkinje, građanke sveta... i govore zbog čega su veći deo svog života posvetile ovoj temi, borbi protiv seksualnog nasilja.

Autorski tim izložbe **OPORAVAK JE MOGUĆ** čine višedecenijski saradnici Incest Trauma Centra - Beograd, likovni umetnik fotografije Igor Mandić i Sandra Mandić, rediteljka i multimedijalna umetnica.

Film Incest Trauma Centra – Beograd:

Oporavak je moguć, 25:01

PRVA PESMA U SRBIJI PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

Oficijelni song **“Prekinimo ćutanje!”** je nastao 2010. god. i pripada obema kampanjama koje je Incest Trauma Centar – Beograd vodio - „Ja koju/kojeg niko ne poznaje“ i „1 OD 5“ - u 2012. god. je proglašen za oficijelni song Kampanje „1 OD 5“ na nivou Saveta Evrope i predale smo ga u Strazburu na korišćenje državama-članicama.

Radio džingl (15 sec.)

Video spot (dečak) (30 sec.)

Video spot (devojčica) (30 sec.)

Poslušajte pesmu: *Prekinimo ćutanje!* (3 min)

POZIVNICA NA PREMIJERU

Povodom 19. novembra, Svetskog dana prevencije zlostavljanja dece,
Incest Trauma Centar - Beograd Vam upućuje specijalnu pozivnicu za

PRVO JAVNO IZVOĐENJE PRVE PESME U SRBIJI PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

"PREKINIMO ĆUTANJE!"

Aleksandra Kovač LIVE!

U petak, 19. novembra 2010. u 14 časova u Kulturnom centru "REX" u Jevrejskoj 16 u Beogradu.

Svečanost počinje kratkim obraćanjem medijima, govore: Dr Ljiljana Bogavac, zamenica direktorke Incest Trauma Centra - Beograd, g-đa Aleksandra Kovač, kompozitorka i autorka pesme i g-đa Aleksandra Kalinić iz Ambasade Kraljevine Holandije u Beogradu. Svečanost se završava koktelom za sve prisutne koji su svojim dolaskom podigli glas protiv seksualnog nasilja.

DOBRODOŠLE I DOBRODOŠLI!

Povodom 10. DECEMBRA, Međunarodnog dana ljudskih prava,
upućujemo Vam

Specijalnu pozivnicu za Svečanost Incest Trauma Centra - Beograd
u 13h u Galeriji "OZON" na Andrićevom vencu br. 12

PRVA PESMA U SRBIJI PROTIV SEKSUALNOG NASILJA,
PROMOCIJA VIDEO DŽINGLA I POTPISIVANJE CD-A

"PREKINIMO ĆUTANJE!"

Aleksandra Kovač LIVE!

Na Svečanosti će biti URUČENE:

- NAGRADE JEDNOJ OSNOVNOJ I JEDNOJ SREDNJOJ ŠKOLI SA PODRUČJA BEOGRADA KOJE SU POBEDILE NA GODIŠNJEM TAKMIČENJU INCEST TRAUMA CENTRA.
- GODIŠNJA PLAKETA SAVEZNIČKIM FIRMAMA IZ PRIVATNOG SEKTORA KOJE SU U 2010. GODINI PRUŽILE SVOJ DOPRINOS KAMPANJI INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD PROTIV SEKSUALNOG NASILJA "JA KOJU / KOJEG NIKO NE POZNAJE"

DOBRODOŠLE I DOBRODOŠLI!

Poštovane kolegice i kolege, predstavnici/e medija,

Obaveštavamo vas da je 06. septembra 2012., na poziv Saveta Evrope, Incest Trauma Centar - Beograd u Strazburu uspešno predstavio, u trajanju od tri sata, rezultate Kampanje protiv seksualnog zlostavljanja dece "1 OD 5" čiji smo zvaničan nosilac za Republiku Srbiju.

U Palati Saveta Evrope, potom je Aleksandra Kovač premijerno izvela na engleskom jeziku song naše Kampanje pod nazivom "Prekinimo ćutanje! / Stop the silence!" pred zvaničnicima evropskih institucija sa sedištem u Strazburu i gostima. Tokom dvodnevnog zasedanja, prihvaćen je predlog Incest Trauma Centra - Beograd da song Kampanje "1 OD 5" u Srbiji postane zvanična himna Kampanje "1 OD 5" na nivou Evrope i pesmu smo zvanično predale na korišćenje državama-članicama koje realizuju Kampanju kojih je u ovom trenutku ukupno 17. Od strane Saveta Evrope je saopšteno da će za pesmu biti urađen video spot čije se emitovanje planira na MTV-iju.

Kompozitorke i pevačici, autorki songa je ponuđeno da postane "KIKO prijatelj", odnosno saveznica i promoterka Kampanje "1 OD 5". "KIKO" je glavni lik Kampanje koji se pojavljuje u edukativnoj slikovnici za decu uzrasta od 3 do 7 godina i drugom edukativnom materijalu (<http://incesttraumacentar.org.rs/index.php/produkcija/kiko/>). Na evropskom nivou, neki od dosadašnjih "KIKO prijatelja" je Jude Law, glumac, i dr.

Incest Trauma Centar - Beograd
Macvanska 8, 11000 Beograd, Srbija
Tel./fax: 011 386 13 32
E-mail: itcentar@EUnet.rs
www.incesttraumacentar.org.rs

ĆUTANJE NIJE LEK

Ćutanje nije lek
Još uvek pamtim tu olujnu noć
i svaki niz ucena i pretnji.
Jednim činom mi je uništio život
i primorao me svakodnevnoj strepnji.

Meni ide trauma zauvek,
njemu nekoliko zatvorskih sati.
Svakako nedovoljna kazna
da svoju grešku shvati.

I evo, gledam ga još uvek
ne skida masku anđela.
Posmatra me zlobnim očima
bez imalo stida za svoja dela.

Žao mi je što godinama
nisam uspela sebe da pobedim.
Skupljala sam bol i tugu
mислеći da više ne vredim.

Smatrala sam sebe krivom
za očeve pogrešne postupke.
Ali sada je došlo vreme
da otkrijem stvari neke.

Volela bih da sam znala,
i da sam mogla sa par reči
da objasnim tada nekome
ko bi mog'o da ga spreči.

I kad bih mogla vreme da vratim
sigurno je da ćutala ne bi',
jer ćutanje za to nije lek
i tako nisam pomogla sebi...

Bojana Stošić, članica našeg Vršnjačkog tima protiv seksualnog nasilja

Bojana je ovom pesmom otvorila šesto godišnje Nagradno takmičenje Incest Trauma Centra – Beograd za osnovne i srednje škole na području Srbije u decembru 2014. godine. Takmičenje se organizuje u cilju sprečavanja nasilja nad decom i ženama. Do tada se nismo poznavale. Bojana je tada imala 16 godina. Došla je sa svojom školom i zamolila nas da na ovaj način otvori dan.

FILM INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA (93 min.)

Novo je da sam bila zlostavljana

Izvođenje naše pozorišne predstave "Novo je da sam bila zlostavljana" za potrebe istoimenog filma (Jugoslovensko dramsko pozorište, novembar 2008. god.)

Osnovne informacije o filmu Incest Trauma Centra – Beograd za koji smo 2010. godine dobile Državnu nagradu za izvrsnost „za poseban doprinos podizanju svesti o nultoj toleranciji na seksualno i rodno zasnovano nasilje“ (dodeljuje Ministarstvo za socijalnu politiku Republike Srbije)

„NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA“ (2009©ITC)

„NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA“ JE FILM INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD O ŽENAMA KOJE SU PREŽIVELE SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE U DETINJSTVU.

Nikada ranije u Srbiji nije snimljen film zasnovan na istinitim svedočenjima osoba koje su preživele seksualno nasilje (žena koje zaista žive u Srbiji). Ovaj film je producirao Incest Trauma Centar – Beograd. Film je značajno podigao svest građanki i građana o rodno zasnovanom nasilju, a posebno seksualnom zlostavljanju i, zajedno sa promotivnim aktivnostima, pozvao je na još veću odgovornost i reagovanje donosilaca politika i odluka. Iznad svega, pokazao je činjenicu da je oporavak nakon preživljenog seksualnog napada moguć.

Kampanja ITC-a protiv seksualnog napada „Ja koju/kojeg niko ne poznaje“ – koja je pokrenuta u septembru 2007. i sprovedena na nacionalnom nivou – rezultirala je odvažnošću jednog broja žena koje su preživele seksualni zlostavljanje

u detinjstvu, koje su bile klijentkinje ITC-a u proteklom periodu, da odluče da njihove priče budu snimljene uz pomoć našeg osoblja – sve u cilju da se doprinese vidljivosti problema seksualnog nasilja u Srbiji.

Urađen je film (HDV format, 93 minuta, sa osam priča žena koje su preživele seksualno zlostavljanje u detinjstvu; 2009, kada je film snimljen, one su imale 22 do 40 godina) i komponovana je originalna muzika. Snimanje filma trajalo je 16 meseci. Premijerna projekcija održana je u maju 2009. godine u Beogradu, u Centru za kulturnu dekontaminaciju. TV premijera je bila u julu 2009. godine na TV B92 (nacionalna frekvencija i pokrivenost) i na zahtev opšte javnosti je imao bar 42 reprize. Ovaj film je premijerno prikazan u 22 grada u Hrvatskoj, Federaciji BiH, Crnoj Gori i Srbiji, a emitovalo ga je 11 TV kanala u ove 4 zemlje.

Incest Trauma Centar – Beograd ima autorska prava, bio je producent i organizator, i pružao je stručne konsultacije tokom celog procesa snimanja ovog filma kako bi se dobio rezultat koji odražava najbolji interes preživelih.

SPECIFIČNOSTI PROCESA

Specifičnost ovog filma koja ga čini originalnim i inovativnim jeste da bez direktnog uključivanja onih koji imaju koristi od redovnih aktivnosti Incest Trauma Centra – Beograd – ovog poduhvata uopšte ne bi bilo. Naprotiv, životne priče klijentkinja Incest Trauma Centra – Beograd nose film u njegovoj suštini i ta iskustva istovremeno ukazuju na dubinu celokupnog procesa. Kada je profesionalno osoblje Incest Trauma Centra – Beograd predstavilo ideju o snimanju filma svojim klijentkinjama, pokrenuo je proces donošenja odluke svake preživеле osobe da li će učestvovati u filmu ili ne. Na pojedinačnim sesijama, pregovarale smo o ovoj opciji i raspravljale o argumentima za i protiv svedočenja u tu svrhu. Strategija čuvanja poverljivosti na pravi način se gradi zajednički. Prema procedurama Incest Trauma Centra - Beograd, uobičajeno je da se dobije pismena saglasnost preživelih ako bi se bilo koji oblik otkrivanja ličnih podataka ili ličnog sadržaja dozvolio u određene svrhe. U ovom slučaju je takođe bilo da su žene koje su preživele seksualno nasilje odlučile da govore o svojim iskustvima seksualnog zlostavljanja u detinjstvu - potpisale zvanični obrazac koji daje ovlašćenje Incest Trauma Centru – Beograd u da koristi njihovo svedočenje u svrhu našeg filma. Sledeći korak je bilo video snimanje sesija grupe samopomoći što je trebalo da postane osnova scenarija. To znači da je naše profesionalno osoblje vodilo sesije grupnog rada sa osam žena koje su preživele seksualno nasilje, govornice o svom životu i ukupno je napravljeno između 7,5-8 sati video materijala (održane 3 sesije). Od ovog video snimka članica našeg tima je sačinila zvaničan transkript koji se sastojao od ukupno 96 stranica teksta. Zatim je svaka preživela imala vremena da pregleda transkript i „očisti“ ga od bilo kakvih identifikacionih podataka ako proceni da bi to moglo biti previše razotkrivajuće za nju. Ova faza je takođe praćena sesijom uživo na kojoj se raspravljalo o ovom potencijalnom uređivanju, npr. da li zadržati sopstveno ime ili kreirati pseudonim. Ova verzija transkripta je prerađena u scenario spreman za upotrebu za filmsku ekipu (Nadežda Milenković; 44 strane) i prerađena za potrebe pozorišne predstave koja je sastavni deo filma (autorka Mirjana Karanović, glavna glumica; 32 stranice). Celokupna uključenost žena koje su preživele seksualno nasilje u planiranje i dizajn filma takođe je imala značajan terapijski efekat. Jedan interesantan aspekt koji je takođe otvoren i uočen odnosi se na činjenicu da su uložile lični napor u prikupljanju finansijskih sredstava za izradu filma (što je takođe urodilo plodom). Još jedan zanimljiv aspekt je izražena želja žena koje su pružile svoja svedočenja da se lično upoznaju sa studentkinjama glume koje su igrale njihove likove u filmu. Ovaj susret održan je nekoliko dana nakon premijere pozorišne predstave i ostvaren je u prostorijama Incest Trauma Centra - Beograd. Žene čija su svedočenja u filmu bile su deo tima Incest Trauma Centra - Beograd kada smo kasnije obilazile našu i tri susedne zemlje gde je prikazivan film i pratili su ga organizovani paneli. Isto pravilo poverljivosti važilo je i u ovoj fazi.

Incest Trauma Centar - Beograd

S PONOSOM PREDSTAVLJA

PRETPREMIJERNU PROJEKCIJU FILMA ZATVORENU ZA JAVNOST

"NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA"

u svedu, 20. maja 2009. godine u 12h

u Centru za kulturnu dekontaminaciju u Beogradu, Bircaninova 21

PRVI FILM U SRBIJI ZASNOVAN NA ISTINITIM SVEDOCENJIMA
OSAM ZENA KOJE SU PREZIVELE SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE
U DETINJSTVU I ODVAZNO PROGOVORILE JAVNO

Glavna uloga: *Mirjana Karanovic*

Iskrene,
de Ljiljana Begovac
zamenica direktorke

Specijalna pečinnica naži iskljucive na ime

© 2009 Incest Trauma Centar - Beograd

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
УПРАВА ЗА ИЗВРШЕЊЕ
ЗАВОДСКИХ САНКЦИЈА

Број: службено
Датум: 09.06.2009. године
Немањина 22-26
Београд

Инцест траума центар – Београд
Директорки Душици Попадић

Поштована,

У вези дописа који сте нам упутили дана 02.06.2009. године, обавештавамо Вас да смо сагласни да у установама за извршење, КПЗ у Пожаревцу за жене и Специјалној затворској болници, прикажете документарно-играни филм "Ново је да сам била злостављана" и да након тога разговарате са особљем и осуђеницама.

Према Вашем допису пројекције и разговори обавили би се у периоду између 10. и 20 јуна 2009. године. У вези конкретног договора упућујемо Вас на управнике горе наведених установа.

Истовремено изражавамо задовољство нашом досадашњом сарадњом и сматрамо да постоји још простора и могућности у којима би заједнички били од користи лицима лишеним слободe, а посебно осетљивим категоријама као што су жене.

С поштовањем,

ДИРЕКТОР УПРАВЕ

Милан Обрадовић

Republika Srbija - Ministarstvo pravde - Uprava za izvršenje zavodskih sankcija

*Incest trauma centar - Beograd
Direktorki Dušici Popadić*

Poštovana,

U vezi dopisa koji ste nam uputili dana 02.06.2009. godine, obaveštavamo Vas da smo saglasni da u ustanovama za izvršenje KPZ u Požarevcu za žene i Specijalnoj zatvorskoj bplnici prijažete dokumentarni film "Novo je da sam bila zlostavljana" i da nakon toga razgovarate sa osobljem i zatvorenicama.

Prema Vašem dopisu projekcija i razgovori obavili bi se u periodu između 10. i 20. jula 2009. godine. U vezi konkretnog dogovora upućujemo Vas na upravnike gore navedenih ustanova.

Istovremeno izražavamo zadovoljstvo našom dosadašnjom saradnjom i smatramo da postoji još prostora i mogućnosti u kojima bi zajednički bili od koristi licima lišenim slobode, a posebno osetljivim kategorijma kao što su žene.

S poštovanjem,

Direktor uprave
Milan Obradović

KNJIGA UTISAKA
FILM INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA

(Knjiga utisaka je bila ispunjavana nakon premijera održanih u 22 grada u 4 zemlje i potom izložena za javnost na našoj oficijelnoj Internet stranici)

“Imam samo reči hvale za hrabre žene, borce za bolje sutra, kao i za autorke, požrtvovane i emancipovane žene koje su odvojile i vreme i pažnju da nam predstave ovaj film. Hvala vam na poseti, film zaslužuje Oskara, vredi više nego bilo koji drugi. Ja ga zovem “film za bolje sutra”. Želim da ove žene, žrtve, čuju da sam i srcem i dušom uz njih i da osuđujem počiniocima ovog groznog zločina.”

* * *

“Zaprepašćena sam samom činjenicom da je neko seksualno zlostavljan, ali ono što najviše zaprepašćuje i ono što je najmonstruoznije je incest. Seksualno zlostavljanje unutar porodice, posebno od strane roditelja. Zanima me šta je to u glavi te osobe. Ako nije psihički poremećena, šta je onda? Šta ga to navede na seksualno zlostavljanje. Uzroci su disfunkcionalnost u porodici, ali to ne opravdava postupke zlostavljača. Da li je dobro ili loše to što u mojoj okolini ne znam ovakav slučaj, ne znam. S jedne strane, verovatno postoji ovakav slučaj, znači da ljudi o tome ne govore. A sa druge strane, možda ih i nema. Iskreno se nadam postojanju druge, odnosno nepostojanju ovakvih slučajeva.”

* * *

“Drage moje, žalosno je što vam se sve to desilo, a dobro i bitno je što ste o tome progovorile.”

* * *

“Žalosno je što počinioci uživaju, a žrtve”

* * *

“Čestitke za hrabrost da sve ovo nekome kažete, a nama da otvorite oči da bolje obratimo pažnju na naše najbliže.”

* * *

“Na momenat sam zanemela, svakog trena mi se plakalo, u međuvremenu sam bila besna, ali nijednog trenutka ravnodušna, verujem da mnogo ljudi deli ta moja osećanja.”

* * *

“Definitivno ne treba ćutati, a još manje te bolesne ljude, roditelje zlostavljane dece ne osuđivati. Ne mogu da verujem da ih još teraju na ćutanje. Zar treba da neko trpi, pati, uginu rad sramote. Treba da vi kao savršena organizacija, što više materijala ponudite da se što više snima ovakvih filmova, ali da se u osnovnim školama prikazuje da se deca osnaže ako ih ima takvih što pre da progovore. Srećna sam što i dalje ne mogu da verujem da ovo postoji. Srećna zato što niko od mene ne mora da se boji.”

* * *

“Žene, nikada ne ćutite! Mi imamo pravo na život kao i muškarci. Napravimo i drugi korak, tražimo kaznu za počiniocima! Uspećemo ako uradimo i kažemo ono što osećamo! Sloboda i dostojanstvo su ono što nam ostaje do kraja života!”

* * *

“Drago mi je što sam došla pogledati ovaj film, svakako ću drugačije gledati na mnoge stvari!!!”

* * *

“Tužne su ljudske sudbine za koje mislimo da nema pomoći i podrške. Ipak, računajte u svemu i na nas. BRAVO za vaš rad.”

* * *

“Ja sam N.N. koja je svog sina, malodobnog N.N. 11.09. 2009. ostavila spašavajući svoj život. Zakonskim putem tražim sina koji je takođe zlostavljan, A ZAKON JE ZATAJIO. Hvala za sve što činite i stojim uz vas.”

* * *

“Marija daje poruku da treba ovako iznositi ovakve istine što više, više i više. Lakše je kad izlazi u javnost.....”

* * *

“Hvala Ljilji i Dušici što su zakotrljale i tutnji, tutnji..... Mirjani hvala što je htela i umela i smela ovo da napravi. A devojke bih zagrlila i ljuljuškala za ovo bolno iskustvo što su nam dale pa odlazimo s zgrčenim želucem i knedlom u grlu.”

* * *

“Smatram da je od presudnog značaja progovoriti što ranije.”

* * *

“Teško je sada pričati posle filma, samo mi se ćuti, i plače.”

* * *

“Da i drugi progovore.....”

* * *

* * *

“Upaliti svetlo i oterati mrak, valjda je jedino rešenje. Sveća je upaljena, mrak malo manji, ali gorčina ostaje. Ipak, za svu decu mnogo znači.”

* * *

“Vaš korak je najveći i na dobrom ste putu da prihvatite sebe i prihvatite sebe i pronađete mir sa sobom. Moliću Boga za vas.”

* * *

“Potresno, ali jako, jako važno da se vidi i čuje.”

* * *

“Užasno, teško, bolno, ali neophodno za ovo zatvoreno društvo koje misli da se ovakve stvari dešavaju samo na «trulom zapadu » i u američkim filmovima. Iako se jezivo osećam, hvala vam.”

* * *

“Iskreno, do suza.”

* * *

“Za početak je veoma važno što je iskreno, ali treba biti kreativan i krenuti dalje.... u sledeći film....”

* * *

“Sjajno i hrabro urađeno. Važan, značajan film.”

* * *

“Nije bilo lako, ali puno sam naučila. Hvala!”

* * *

“Veoma lep i smeo pokušaj da se skrene pažnja javnosti na problem koji svima nama izgleda “daleko od nas”. Osim možda nama koji se u poslu susrećemo s tom osetljivom i teškom problematikom o kojoj se isto tako teško i nerado priča. Hvala Incest Trauma Centru na aktivnostima koje preduzima za sadašnje naraštaje, s verom i nadom da će ovih stvari u budućnosti biti sve manje.”

* * *

“Sretna sam da je krenulo ! Sva moja podrška za dalje!”

* * *

“Snažno, potresno. Devojke su to odlično uradile.”

* * *

“Korisno. Prikazujte!”

* * *

“Trebalo bi više ovakvih edukacija na širem nivou. Ljudi bi drugačije razmišljali i ponašali se.”

* * *

“Uradile ste pravu stvar, autentično!”

* * *

“Veliki je ovo korak. Važno je da ovaj film vidi mnogo ljudi.”

* * *

“Preplavljena emocijama, sabiram utiske.... Šta reći, ne znam da li je bolja predstava ili film ?! Velika priča, ozbiljan problem, nadam se da će i borba biti sa pozitivnim krajem. Verujem u vas i vašu energiju!”

* * *

“Hvala za istinu, hvala za hrabrost!”

* * *

“Vrlo interesantno, mislim koliko može biti, više inspirativno. Hvala vam!”

* * *

“Vredno i zapanjujuće. I pored ukočenih faca, i nogu, vredi pogledati. A suočiti se sa time, na žalost, ne možemo..... jer na sreću to ne preživljavamo.”

* * *

“I ja bih volela kad bi sve žene i devojčice i dečaci progovorili. Teško mi je bilo da ustanem sa stolice nakon odgledanog filma, iako kao profesionalac skoro svakodnevno čujem slične priče. Ali, svaka priča je priča za sebe – ne može se oguglati. Profesionalna odgovornost!”

* * *

“Šteta! To je film više o glumi nego o zlostavljanju! Mladi glumci ne mogu da iznesu dubinu tragedija tih žena, jer prosto nemaju životno iskustvo. Inače, dobro zamišljeno, originalno i osvežavajuće!”

* * *

“Kako pomoći, kako dotaći, dodirnuti dušu tih žena, te dece i olakšati im bol koji se ne može odagnati? Da li je čovek zaista najveća životinja?”

* * *

“Bolno, ali na žalost istinito. Film je odličan.”

* * *

“Istina teško prolazi u javnosti. Sa njom živjeti je teško, a odglumiti je komplikovano.”

* * *

“Odličan film. Treba se potruditi da se više medijski proprati i prikaže na TV u nekom udarnom terminu.”

* * *

“Hvala što ste mi prije deset godina pomogle da preživim i sada vam hvala što ste problem javnim.”

* * *

“Poslije ovog filma treba udahnuti duboko. Potresan, snažan, duboko potresan film, ali lišen svake patetike. Mnogo mi je bliža cijela ova priča nakon filma. Ono što mi se sviđa je hrabrost koja izbija iz filma i ipak poruka koja je pozitivna i ohrabrujuća.”

* * *

“Traumatično iskustvo – za gledaoca, što je meni najvažnije.”

* * *

“Veliki doprinos povećanju vidljivosti problema nasilja.”

* * *

“Ta vrata je teško otvoriti, koja ste vi odškrinuli; ona su se teškim načinima tokom duge istorije otvarala i koja je ta « SILA » koja ih opet zalupi, kao da ništa nije bilo. Sifražetkinje su bile obrazovane žene, protest je bio ne bez žrtava, javan, davno je to bilo, a evo opet je sve na tananom početku. Više ne znam ko je tu kriv, da li muškarci ili žene. Mada, može se nazreti da to nije isključivo. Krajnje je vreme da POČETAK ovaj ne bude povučen nazad u neznanje, kao bezbroj velikih napora iz prošlosti. P.S. A Vama Svaka čast i zahvalnost civilizacijska.”

* * *

“I sama sam majka. Film me je zbog svoje istinitosti potresao. Za manijake što strože, strože kazne, a i roditeljima kao saučesnicima ništa manje.”

* * *

“Film je interesantan iz više uglova.... Jedan, najvažniji – pobuđuje preispitivanje, emocije, razmišljanje, podseća nas na nasilje koje potiskujemo i ne želimo da o njemu razmišljamo ili prihvatimo da postoji..... Drugo, zanimljiv je kao dokument jednog projekta koji je uključio javnu ličnost i studentkinje da rade na neuobičajenom tekstualnom predlošku i otvore nove mogućnosti za pozorišnu umetnost i da na taj način pozorištu vrate društveno-angažovanu ulogu..... U nadi da će sledeći film sadržati i kako su počinioci nasilja kažnjeni. Želim da istrajete u otkrivanju svakog pojedinačnog slučaja i osnaživanju žrtava.”

* * *

“Potresna filmska storija, psihološki izuzetno lelujava koja govori o anđeoskim bićima koja su se našla u paklu familijarnog kruga, iz čijeg je lavirinta teško izaći! Najvažnije je otvoriti dušu.”

* * *

“Samo naprijed pokažite film u Regiji, jer to je jedan vid prevencije i podizanja svijesti. Ne mogu se pomiriti da je prevencija građana nemoguća. Samo naprijed.”

* * *

“Neshvatljivo da se događa ! Neshvatljivo da svi okreću glavu ! Neshvatljivo da se ne snose posljedice za počinjeno ! Vjerujem da će ono što radite pomoći u liječenju « žive rane » današnjice.”

* * *

“Imate moje neizmjereno poštovanje, zbog snage i hrabrosti.....”

* * *

“Dirnuta sam vrlo, film je dobar! Osjećam mučninu, ljutnju i bijes!”

* * *

“Teško je išta reći nakon ovakvih prizora koji zaista duboko dotaknu u čovjekovo promišljanje o životu, ali svakako treba reći: go on! Super je što se čuje glas zlostavljanih žena!”

* * *

“Iskrene čestitke Dušici, Ljiljani, Incest Trauma Centru, a naročito prekrasnim mladim i hrabrim ženama koje su progovorile i onima koje su im dale glasove!”

* * *

“Hvala vam.”

* * *

“Nadam se većem broju ovakvih inicijativa. Vrlo snažno i nezaboravljivo. Odlično ukomponirani dijelovi procesa nastavka predstave. Scena kada glumice gledaju “prave” likove je prekrasna.”

* * *

“Pohvaljujem ideju da se u javnost nastupi ovim putem.... glumica, i kao i klasu Mirjane Karanović – cure su odradile izvrstan posao. Dobra ideja je što su priče “razlomljene”, a ne da su prezentirane jedna po jedna. Ovako je lakše pogledati film. Unatoč tome, « knedla u grlu », adrenalin i bijes bili su prisutni u meni celi sat i pol koliko traje film. Kada djevojke govore kako bi odgajale djecu i što bi ih trebalo učiti – to treba uvrstiti u informiranje, obrazovanje svih pomagačkih struka. Film utječe na jačanje empatije i osvješćavanje javnosti. Voljela bih da mogu osobno pomoći žrtvama zlostavljanja i da Udruga poput « Incesta » u Beogradu postoji i u Zagrebu. Specijalizirana samo za tu problematiku. Hvala što ste pružili vrijedno iskustvo.”

* * *

“Sreća u ovoj ličnoj drami je što sećanje nije integralno. Nesreća je nepostojanje «gumice» koja bi izbrisala ovakav emotivni invaliditet. Zašto obeleženi za ceo život.”

* * *

“Drama duše koja nađe sagovornika i sretne poverenje, može da zaceli sa ožiljkom, ali da ne krvari zauvek.”

* * *

“Teško, potresno, ali neophodno da se čuje, vidi, doživi. U ime svih onih koji su prošli ovo iskustvo, a još više u ime onih koji mogu postati žrtve. Ideja za ovaj dokumentarni film je odlična!”

* * *

“Drage hrabre, pametne i moćne žene, čast mi je što Vas dve poznajem, zaista mi je čast. Ovo ste sjajno odradile!!”

* * *

“Sigurna sam da nikada nisam pogledala bolji dokumentarni film. Potpuno me je pomerio, naterao na razmišljanje i postavio mi cilj – da učinim da što više ljudi u ovoj zemlji pogleda ovaj film i da se tako tema nasilja nad decom što više osvetli kako se više nikome nešto tako ne bi desilo! Hvala svima koji su napravili ovaj film, predivnoj Mirjani Karanović, predivnom Milutinu Petroviću, divnim mladim glumicama i ženama iz Incest Trauma Centra, najviše hvala devojkama koje su bile toliko hrabre da podele svoje priče sa nama. Zbog njih i zbog sve one dece koja se nađu u ovakvim situacijama – daću sve od sebe da se ovo više nikome ne desi!”

* * *

“Drago mi je što je neko uspeo da progovori o ovoj temi. Hvala Vam Mirjana za ovu ideju.”

* * *

“Iskreno i životno. Ovaj vid sagledavanja pomoći će mi da na neki način usmerim svoj svakodnevni rad sa decom, jer su neki od njih zaista žrtve.”

* * *

“Nadam se da ćete ovim projektom uspeti da podignete ljudima stepen svesti; DA POSTOJI I DA SE UPRAVO DEŠAVA TU OKO NAS ILI NAMA! I da će konačno nešto konkretno da se uradi po ovom pitanju!”

* * *

“Duboko potresno, istinito, jednom rečju strašno. Iako radim sličan posao, na momente (iako su u pitanju bili glumci) empatisala sam i po ko zna koji put rekla da li je sve to moguće. Drago mi je da se o ovoj problematici počelo govoriti javno. Hvala, svi koji su se angažovali.”

* * *

“Odlično što će ovaj film videti veliki broj ljudi. Što će se priča zavrtneti, što će se neki prepoznati i potražiti ili ponuditi pomoć. Sjajan, potresan, duboko emotivni projekat.”

* * *

“Snažno, potresno, iskreno. Trebalo bi da što više ljudi vidi film.”

* * *

“Film je potresan. Vi, koji se bavite ovom problematikom ste po mom mišljenju zaista divni i humani, i na kraju, nudim vam moju pomoć.”

* * *

“Hvala u ime svih onih kojima su oduzeli pravo da osećaju, vole i budu ono što bi inače bili.”

* * *

“Šokantno, potresno, u stvari nemam komentar, svaki je suvišan. Povezana sam emocijama sa osobom koja je na žalost jedna od akterki filma i ono što prvo poželim je da MUČIM I MUČIM I MUČIM SVE ZLOSTAVLJAČE SVETA ! Ne postoji adekvatna kazna ni zakonska a ni moralna za takve SKOTINE ! U stvari, skotine je kompliment za takve. Trebalo bi da svi pogledaju ovo i konačno postanu svesni da se sve ovo dešava tu i sada – oko nas ! Nadam se i molim da niko nikada neće preživljavati ovo !!! DIVIM VAM SE I VOLIM VAS I SVAKA ČAST NA HRABROSTI!!! UZ VAS SAM, SAMO NAPRED!!!”

* * *

“Šokantno, veoma smelo i poučno! Bravo.”

* * *

* * *

“Trebalo je puno hrabrosti otvoriti se, pretpostavljam da njima nije lako, ali da sada makar jednim delom ljudima je jasno da ne moraju da trpe nasilje.”

* * *

“Vrlo potresno ali veoma velika hrabrost ljudi koji su rekli tajne iz svog života....”

* * *

“One poslednje reči iz filma, o tome kako svaka žena teži time da se njen glas čuje..... samo ću reći da i ja smatram da je to to! Svaka čast!”

* * *

“Verovati, osvetljivati, voleti. I dalje sa velikim poštovanjem prema vama.”

* * *

“Koliko li samo u poslednje vreme ovakvih priča čujemo ili pročitamo. Ne bi trebalo da se puši u filmu!”

* * *

“Neverovatno, a istinito, strašno.”

* * *

“Bilo bi lepo kada ne bismo trebali praviti ovakve filmove, niti razgovarati na ovu temu, ali, avaj, a obzirom da je to stvarnost..... PUSTITE GLAS IZ GRILA!!!”

* * *

“Izvršno! Divan pristup, metod, glumci, voditelji! Super, korisno, neophodno!!!”

* * *

“Ne mogu da vjerujem da na svijetu postoji neko ko bi povrijedio dijete... Zar se događa? U mraku se zaista kriju strašne stvari. Hrabre ste, jer ste se suočile sa svojom sjenkom. Vjerujte, postoji i danja strana života. Pristupite svjetlu. Dižite.”

* * *

“Film koji ne ostavlja ravnodušne! Bilo bi dobro da ga vidi što više gledalaca. Istinu treba gledati u oči, pa i ovo bolnoj. Zato, korisno je što češće prikazivati....”

* * *

“Jako potresno!”

* * *

“Bravo, bravo, bravo! O onome što mi se dešavalo u šestoj, progovorila sam tek u četrdesetoj. Moja majka je bila iznenađena??? Konačno film koji će učiniti da majke ne budu iznenađene, a mi žrtve ne vučemo tajnu 34 godine.”

* * *

“Odličan rad, metod, prikaz, osjećaj za meru i psihološko vođenje. Dobro je što se film prikazuje u gradovima u kojima je seksualna trauma velika tabu tema. Osvješćuje, poziva na bliskost, otvorenost i saosjećaj. „Politički“ korektan i motivišući. Edukativan i rasplašujući.”

* * *

“Dokumentarac je sjajan, pod utiscima sam, pa i ne mogu reći sve što osjećam.”

* * *

“Film je sjajan. Govori o nasilju i posledicama koje ostavlja. Poučan je. Ideja svjetlosti nam svima treba. Mraka i zla je dosta. Ali snage da li je. Snaga nam treba. Ove žene su snažne, dosta sam naučila. Mislim da im treba da povrate ljubav. Ljubav i svjetlost – to je to. Hvala.”

* * *

“Statistički podatak da jedna od tri djevojčice i jedan od sedam dječaka je zlostavljan je zastrašujući. Trebamo dati doprinos u borbi protiv zlostavljanja!!! Film je dirljiv i čitava ekipa koja je radila na filmu je sjajna!”

* * *

“Uvijek i uvijek, budem zatečena količinom samokontrole žrtava seksualnog nasilja. S druge strane, dopala mi se paralela: rad ITCentra sa žrtvama vs. rad Mirjane Karanović sa klasom na formiranju likova. Fantastično. Hrabro.”

* * *

„Upalimo svijetlo!”

* * *

“Odličan dokument o problemu kojim se film bavi. Posebnost mu čini spoj dokumentarnog i igranog što do sad nisam imala priliku da vidim i (ovde se tiče problema o kome se mahom ćuti, o kom (naše) društvo koliko i pojedinci (koji su traume tog tipa preživeli, naročito) ćute. Došla sam do izvesnih zaključaka do kojih, smatram, ne bih došla da nisam ovaj film pogledala; plus što je pokrenulo izvesne (duboko skrivene) emocije u meni i želju da se tim problemom više pozabavim. Trebalo bi ga češće emitovati, svuda. Drago mi je što sam imala priliku da ga pogledam i o svemu tome malo dublje promišljam.”

* * *

* * *

“Very impressive! One out of three girls (or boys): shocking. In the life-stories it is still the perpetrator who stands central. And, at some turning point, to put yourself and your feelings central.... That it is so hard to find support in your own family (of what is left to be your family) – to find people to believe the victim. It is big part a struggle against the emotive reality that the family (the rest) is the safe place in a big, often bad, world. Myth is protecting, reinforcing this, therefore hiding these stories / experiences to come out. How then to find trust? To build one’s own “family” of friends, outside the biological family – (dis)members. Good work! Thank you.”

* * *

“Svaka čast Biljani Karanović i njenoj ekipi glumaca što su podržali jedan ovakav projekat i uspjeli da približe javnosti ovaj problem i prikažu ga na svoj umetnički način kao i Incest Trauma Centru koji putem medija pokušava da apeluje na sve građane. Puno sreće u daljem radu!!! U nadi da će se akciji pridružiti još organizacija, medija i javnih ličnosti.”
“Čestitam na sjajnom filmu, o našim životima, i problemu koji govori. Nadam se da se radamo iz ljubavi, na ovom proputovanju na zemlji. I da je u poimanju ljubavi i kako se stvara, prenosi, takođe možda, ne možda nego sigurno takođe „problem“ o kome treba pričati. Svaka čast autorkama.”

* * *

“Hvala na ovako lijepom i istovremeno poučnom filmu.”

* * *

“Hvala vam na filmu: priči koja me je duboko potresla. Hrabro ste o ovome progovorile, a ja ću priču širiti dalje.”

* * *

“Teško je pojmiti da je stvarna situacija mnogo gora od onoga što smo vidjeli. Hvala vam za glas koji smo večeras čule u sebi.”

* * *

“Žao mi je što umjesto mene film nije gledala neka mlada osoba, prikazujući film mladima, ovo će im biti podstrek, inekcija.”

* * *

“Najjači i najdojmljiviji dio filma je onaj trenutak gdje glumice gledaju na ekranu stvarne žene i tada shvate potpuno da to nije samo dramski lik, već stvarni život. Prekrasan film, nadam se da će biti još mnogo projekcija. S poštovanjem.”

* * *

“Film mi se svidio i mislim da su žene prikazane na zanimljiv način. Najviše me pogodila činjenica da je to traumatsko iskustvo utjecalo na njih u tolikoj mjeri da godinama kasnije imaju velikih psihičkih teškoća i pate. Nadam se da će se poduzeti sve moguće da im se pomogne.”

* * *

“Bez teksta velikoga. Svaka čast svima koji su na bilo koji način učestvovali u filmu, a i njegovoj kreaciji. Hvala na hrabrosti i otvorenosti. A zlostavljače bi sad na komadiće rascjepkala da mogu.”

* * *

“Pohvala na ideji da se ovako bolna tema prikaže na ovakav način u kojem su izneseni najteži momenti zlostavljanja, ali i razbijeni fokusom na glumce i stvaranje uloge. Ivana (Darija), Ivana 2, Zorica, Selena.... stvarno su se savršeno uživjele u živote i misli tih osoba, dok su neke ipak razmišljale kako bi ta osoba trebala izgledati izvana, a manje su je osjetile iznutra. Tu se, na žalost, osjetila razlika u snazi poruke. Sve u svemu, svaka pohvala na bavljenju ovom temom i osobama koje su doživjele zlostavljanje. Puno uspjeha! Hvala.”

* * *

“Veoma mi je drago što ste posetili Svilajnac. Potrebno je više ovakvih razgovora na datu temu. Jer sigurno ima problema. Nešto vidno je povreda, a ovo su večne traume. Hvala.”

* * *

“Neverovatno, ali istinito..... Šokirana sam trpljenjem ovih žena, sada se loše osećam.”

* * *

“O filmu: fenomenalan pristup, vrlo dobar koncept – rad na procesu, mislim da je došlo do ljudskih, humanih, emotivnih delova svakog ko ga je pogledao. Vrlo dramatičan, ali tako mora biti. Najvažnije: poslao je poruku!”

* * *

*Premijera filma Incest Trauma Centra – Beograd “Novo je da sam bila zlostavljana”
(Otvoreni univerzitet u Subotici, maj 2009. god.)*

FILM KAO INSTRUMENT SAMOZASTUPANJA U OBLASTI SEKSUALNE TRAUME

Film **NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA** zabeležio je ogroman pozitivan odjek koji traje do danas. Prikazuje se i u okviru različitih nivoa školovanja. Time što je dostupan na srpskom i engleskom jeziku, pokazao se koristan i u međunarodnoj opštoj i stručnoj javnosti.

Mogućnost predstavljanja filma na stručnoj konferenciji (International Conference on the Survivors of Rape (ICSOR)) održanoj u Lisabonu, Portugalu, u 2014. godini bila je važna prilika da se isprati "šta je bilo posle..." u životu žena koje su pružile svoja svedočenja.

U oblasti traume i seksualne traume, deo zlatnog standarda u repertoaru pomagačica je pouzdanost u kontinuitetu za decu i odrasle osobe koje su nam pružile poverenje, nekada je to doslovno i do kraja života.

Ovo je bila mogućnost da ponovo zajednički sačinimo dogovor šta žene žele da kažemo javnosti 6 godina posle... Etika je jedina putanja rada u oblasti seksualne traume.

FILM KAO SAMOPREDSTAVLJANJE, SAMOZASTUPANJE I INSTRUMENT ZA OPORAVAK OSOBA KOJE SU PREŽIVELE SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE U DETINJSTVU

Autorke

Dušica Popadić, od 1994. godine pruža psihološku asistenciju adolescentkinjama i adolescentima i odraslim osobama koje su preživele seksualno nasilje i osobama koje su im od podrške; Sertifikovana je supervizorka i trenerica, i akreditovana trenerica u oblasti rodno zasnovanog nasilja i zaštite dece (sertifikacija i akreditacija od NSPCC, UK). Za Srbiju je bila koordinatorka Kampanje Saveta Evrope „1 od 5“, uključujući Inicijativu Incest Trauma Centra – Beograd za ukidanje zastarevanja seksualnih delikata nad decom koju je Parlament Srbije uspešno usvojio 2013. godine; Sadašnja pozicija: Direktorka Incest Trauma Centra – Beograd.

Dr Ljiljana Bogavac, od 1994. godine u Incest Trauma Centru – Beograd pruža psihološku asistenciju deci koja su preživela seksualno zlostavljanje i osobama koje su im od podrške; Vodi Tim za kriznu intervenciju i Program za prevenciju seksualnog nasilja; Akreditovana je trenerica iz oblasti rodno zasnovanog nasilja i zaštite dece; stručna svedokinja na sudu u predmetima krivičnog gonjenja; Koautorka 4 nacionalne strategije u oblasti rodno zasnovanog nasilja i zaštite dece. Sadašnja pozicija: zamenica direktorke Incest Trauma Centra – Beograd.

**Obe autorke su radile kao facilitatorke grupe samopomoći i bile su zadužene da nadziru proces snimanja filma NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA (@ITC).*

PRETHODNE INFORMACIJE

Ovde je opisan šestogodišnji ciklus prikazivanja filma *NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA*, u produkciji Incest Trauma Centra – Beograd 2009. godine. Reč je o rezultatu proisteklom iz odvažnosti jednog broja žena koje su preživele seksualno zlostavljanje u detinjstvu, koje su u svojstvu klijentkinja Incest Trauma Centra – Beograd u ranijem periodu primale psihološku asistenciju. Ovo je film (mockumentary po svom žanru) sa osam istinitih svedočenja o traumi i oporavku žena koje su preživele seksualno nasilje (od 22 do 40 godina starosti). Nikada pre ni kasnije u Srbiji nije snimljen ovakav film zasnovan na istinitim pričama stvarnih žena koje ovde žive.

CILJ

Opšti cilj: Podizanje svesti o pitanju seksualnog zlostavljanja i instrumentima za prevenciju.

Specifični ciljevi: a) Terapeutski efekat kroz samopredstavljanje i samozastupanje b) Terapeutsko sredstvo u oporavku.

METODE

Terapeutski efekat celokupnog procesa je značajan zbog učešća žena koje su preživele seksualno zlostavljanje u detinjstvu u svakoj fazi snimanja filma: etičkih razmatranja i donošenja odluka žena o učešću, planiranju i dizajnu, zaštiti poverljivosti (bilo da zadrže svoje ime ili da koriste pseudonim), organizovanje grupe samopomoći i video snimanje (3 sesije, gotovo 8 sati), njihovo uređivanje transkripta (96 strana), praćenje i odobravanje svake faze procesa. Bilo je potrebno 16 meseci da se osmisli scenario, pripremi i izvede pozorišna predstava koja je postala sastavni deo filma i završi konačna verzija filma *NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA*. Žene su aktivno učestvovala u suočavanju sa izazovima sa filmskim profesionalcima i studentkinjama glume. Odlučile smo se za mockumentary film – na jednom nivou gledaoci prate istinita doslovna svedočenja, koja im prenose studentkinje glume kako bi zaštitile poverljivost identiteta žena koje su preživele seksualno nasilje, a na drugom, prati se lični proces mladih glumica tokom učenja njihovih uloga i o samoj temi seksualnog zlostavljanja u detinjstvu. Što se tiče ovog drugog, većina publike je kasnije izjavila da su se s tim procesom identifikovali, što im je pomoglo da razumeju temu. Ali, ovaj proces je uključivao i učešće preživelih u premijernim projekcijama uživo i promotivnim aktivnostima u 22 grada u Srbiji, odnosno 4 zemlje Zapadnog Balkana (i opet, čuvanje poverljivosti), razmatranje (e-) povratnih informacija nakon emitovanja na TV sa nacionalnom frekvencijom, ponovno prikazivanje 54 puta na zahtev publike, kao i naknadnu sesiju koja je održana u oktobru 2014. kako bi se prikupila povratna informacija od žena o 6-godišnjem ciklusu.

REZULTATI

U novembru 2008. održano je prvo izvođenje pozorišne predstave *NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA*. U maju 2009. godine imale smo premijeru filma *NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA*. ITC je 2009. godine održao Promotivnu turneju u 22 grada u Srbiji i 4 zemlje Zapadnog Balkana (u bioskopima, studentskim domovima, kazneno-popravnim zavodima, lgbt organizacijama, itd.). Tokom perioda 2009-2010., zabeležile smo emitovanje na 11 TV kanala sa nacionalnom i lokalnom frekvencijom u 4 zemlje Zapadnog Balkana. U aprilu 2010. godine, žene su dočekale trenutak kada je film nagrađen Državnom nagradom za izvrsnost „za poseban doprinos podizanju svesti o nultoj toleranciji na seksualno i rodno zasnovano nasilje“ (nagrada uvedena ovom prilikom po prvi put ikada u Srbiji od strane Ministarstva za socijalnu politiku). Incest Trauma Centar - Beograd je 2012. godine predao film Savetu Evrope u Strazburu na emitovanje u zemljama članicama u okviru Evropske kampanje „1 od 5“. Do sada, na zahtev publike, repriziran je 54 puta u Srbiji na TV sa nacionalnom frekvencijom. Film je postao deo standardnih nastavnih resursa u srednjim školama u Srbiji (u 2014. god. ovo je još uvek zemlja u kojoj nema sistemskog učenja o pitanju rodno zasnovanog nasilja u okviru nacionalnog kurikuluma i relevantnih udžbenika). Sve je to izvanredna životna situacija u kojoj su žene – sa maksimalnom kontrolom u rukama – suštinski uticale na samopredstavljanje i samozastupanje.

Žene su istakle sledeća iskustva: 1. Fokusiranje na poštovanje granica preživelih tokom celog procesa 2. Maksimalna kontrola u njihovim rukama suštinski je uticala na samopredstavljanje i samozastupanje 3. Preuzimanje kontrole nad vlastitom traumom 4. Film je alat/instrument za komunikaciju sa porodicama osoba koje su preživele, prijatelji(ca) ma, koleg(inic)ama, itd. 5. Film je pomogao poveravanje bliskim osobama i podstakao razmenu unutar porodica 6. Prekidanje izolacije – preživele su ostale u kontaktu do danas.

ZAKLJUČAK

Iznad svega, film pokazuje činjenicu da je oporavak nakon preživljenog seksualnog zlostavljanja moguć.

6 godina kasnije, preživele su rekle: „Ako bi trebalo da sve to ponovimo, to bismo i učinile.

(Susret održan 04.10.2014.)

Žene koji su svedočile u svrhu izrade filma *NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA* ostale su u kontaktu sa Incest Trauma Centrom - Beograd u poslednjih 6 godina. Jednom prilikom kontakt je bio posebno intenziviran kada je Incest Trauma Centar - Beograd kontaktiralo mnogo više klijentkinja koje su preživele seksualno nasilje i u ranijem periodu primale psihološku asistenciju. Bilo je to 2013. godine kada je Parlament Republike Srbije usvojio Inicijativu Incest Trauma Centra – Beograd ZA ukidanje zastarevanja seksualnih delikata počinjenih nad decom. Ovom istorijskom promenom zakonodavstva, Srbija je postala druga zemlja u Evropi, u tom trenutku posle Ujedinjenog Kraljevstva, koja je pravno priznala dugoročne posledice seksualne traume. Na osnovu iskustvenog znanja, osobe koje su preživele seksualno nasilje u detinjstvu pohvalile su ovu meru u interesu oporavka.

***Ukratko o nama i preuzimanju filma ITC-a:** Incest Trauma Centar - Beograd je ženska nevladina organizacija, osnovana pre 21 godinu i najstarija služba u Srbiji specijalizovana za pružanje psihološke pomoći deci i odraslim osobama koje su preživele seksualno zlostavljanje i osobama koje su im od podrške. Osnovne profesije profesionalnog osoblja su u sferi zdravlja, odnosno mentalnog zdravlja. Od 2007. godine vodimo Nacionalnu kampanju podizanja svesti, a 2012. godine ITC je imenovan od strane Saveta Evrope u Strazburu za zvaničnog Nacionalnog lidera Evropske kampanje „1 od 5“ protiv seksualnog zlostavljanja dece za Republiku Srbiju, na osnovu Lanzarot konvencije. *NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA* (HDV format, 93 min., komponovana originalna muzika) preuzmite na www.incesttraumacentar.org.rs. Kao vlasnik autorskih prava, ITC je spreman da dozvoli projekcije uživo i TV prenos na pismeni zahtev.

FILM KAO SAMOPREDSTAVLJANJE, SAMOZASTUPANJE I INSTRUMENT ZA OPORAVAK OSOBA KOJE SU PREŽIVELE SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE U DETINJSTVU

Incest Trauma Centar – Beograd, Srbija
Dušica Popadić i Dr Ljiljana Bogavac
itcentar@eunet.rs

INCEST TRAUMA CENTAR – BEOGRAD (ITC)

- Ženska NVO, specijalizovana služba koja pruža psihološku pomoć deci i odraslima koji su preživeli seksualno nasilje
- Najstarija na Zapadnom Balkanu (osnovana 1994. god.)
- Centar za krizne intervencije, Trening Centar i Centar za prevenciju seksualnog nasilja

INCEST TRAUMA CENTAR – BEOGRAD (ITC)

- Nosilac kampanje Saveta Evrope „1od 5“ za Srbiju, imenovan of strane Saveta Evrope u Strazburu (2012-2015)
- 2013. god. Parlament Srbije usvojio je inicijativu ITC-a za ukidanje zastarevanja seksualnih delikata počinjenih nad detetom

OSNOVNE INFORMACIJE

- 8 istinitih svedočenja o traumi i oporavku žena (od 22 do 40 godina starosti) koje su preživle seksualno zlostavljanje u detinjstvu
- Žene koje su preživle ranije su dobile psihološku asistenciju u ITC-u
- Prvi film u Srbiji ikada zasnovan na istinitim pričama (i jedini do sada)

CILJ

- Podizanje svesti o problemu seksualnog zlostavljanja i instrument prevencije
- Terapeutski efekat putem samopredstavljanja i samozastupanja
- Instrument/alatka za oporavak

METODE

Učešće žena koje su preživle seksualno nasilje detinjstvu u svim fazama izrade ovog filma:

- Etička pitanja i planiranje
- Grupa samopomoći: video snimak 3 sesije u trajanju od 8 sati, 96 stranica transkripta
- Pitanje poverljivosti i drugi izazovi: saradnja sa filmskim profesionalcima/ama i glumicama
- Proces u trajanju od 16 meseci: scenario, pozorišna predstava i film

METODE

- Učešće na promotivnoj turneji u Srbiji i u 4 zemlje Zapadnog Balkana
- Razmatranje povratnih informacija nakon direktnog prikazivanja i emitovanja na TV sa nacionalnom frekvencijom
- Provera i odobrenje svake faze
- Naknadna sesija: 6 godina kasnije

REZULTATI

- **Nov 2008** – Premijera pozorišne predstave
- **Maj 2009** – Premijera filma NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA
- **2009** – Obilazak 22 grada u Srbiji i 4 zemlje Zapadnog Balkana (bioskopa, studentskih domova, kazneno-popravnih ustanova, LGBT organizacija, itd.)
- **2009-2010** – Emitovanje na 11 TV kanala sa nacionalnom i lokalnom frekvencijom u 4 zemlje Zapadnog Balkana

REZULTATI

- **April 2010** - ITC je osvojio **Državnu nagradu za izvrsnost** za NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA (Ova nagrada je ustanovljena po prvi put u Srbiji)
- **2012** – film predat Savetu Evrope u Strazburu za emitovanje u državama članicama u okviru Evropske kampanje „1 od 5“
- Do sada, na zahtev gledalaca, **repriziran je 54 puta Srbiji na TV sa nacionalnom frekvencijom**
- **Film je postao deo standardnih nastavnih pomagala u srednjim školama u Srbiji**

PREŽIVELE GOVORE ZAŠTO JE OVAJ FILM KORISTAN

- Fokus je na poštovanju granica preživelih tokom čitavog procesa
- Preživle sa maksimalnom kontrolom u svojim rukama suštinski su uticale na samopredstavljanje i samozastupanje
- Preuzimanje kontrole nad sopstvenom traumom

PREŽIVELE GOVORE ZAŠTO JE OVAJ FILM KORISTAN

- Ovaj film je komunikacijski instrument sa porodicama preživelih, prijateljij(ca)ma, koleg(inicij)ama, itd.
- Ovaj film je podstakao poveravanje bliskim osobama i podstakao razmenu unutar porodica
- Prekidanje izolacije – preživle su ostale u kontaktu do današnjih dana

ZAKLJUČAK

- 6 godina kasnije preživle su rekle:

„Sve bismo ponovo uradile na isti način.“

(Sesija održana 4. oktobra 2014.)

- Preživle su ostale u vezi sa Incest Trauma Centrom - Beograd tokom proteklih 6 godina

Film **NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA** dostupan na www.incestrauamacentar.org.rs
/ Section Production / Videothek

HVALA!

ONO ŠTO NISTE VIDELI - SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE DECE U SPORTU

Tabu unutar tabua jeste svesnost da i u sferi sporta postoje osobe od poverenja za decu i mlade koje su sposobne da seksualno zlostavljaju decu koja su im poverena na brigu i staranje. O ličnom životnom iskustvu seksualnog nasilja od strane svog trenera nam je govorio Patrik Sjöberg koji je bio gost Incest Trauma Centra – Beograd u 2015. godini.

Iz Predgovora knjige **ONO ŠTO NISTE VIDELI**

Patrik Sjöberg, Šveđanin i bivši svetski rekorder u skoku uvis koji je preživeo seksualno nasilje u detinjstvu od strane svog trenera, 2011. godine je napisao autobiografiju pod nazivom **DET DU INTE SAG / ONO ŠTO NISTE VIDELI**. U periodu 1985-1992., Patrik Sjöberg je bio nosilac svetskog rekorda u skoku uvis (2.42 cm) i svetskog rekorda u dvorani (2.41 cm), kao i evropski rekorder. Ima 3 olimpijske medalje i do danas je jedini skakač uvis koji je osvojio medalje na više od dveju olimpijskih igara. Danas ima 52 godine i njegov svetski rekord iz 1987. godine je četvrti najbolji skok u istoriji ovog sporta.

Incest Trauma Centar – Beograd je izdavač knjige **ONO ŠTO NISTE VIDELI** u Srbiji. Distribuirale smo je deci i mladima u školama, sportskim klubovima, univerzitetskim sportskim savezima i brucošima Fakulteta sporta i fizičkog vaspitanja Univerziteta u Beogradu.

Pročitajte knjigu [ONO ŠTO NISTE VIDELI](#).

MAJKA-KĆERKA INCEST

Stvarni život svedoči da je vrlo moguće da je reč o temi koja je najjači tabu unutar tabua. Ipak, majke su takođe među počiniocima seksualnog zlostavljanja dece. Prema prijavljenim slučajevima Incest Trauma Centru – Beograd tokom punih 30 godina, u do 10% slučajeva radilo se o situacijama u kojima su žene bile počiniteljke seksualnog nasilja i među njima ima i majki. Tabu je upravo najsnažniji u tački prepoznavanja stvarnosti da majke seksualno zlostavljaju svoje kćerke.

Neophodno je uporno učiti kako bismo se oslobodile/i predrasuda u bilo kom obliku u vezi sa ovom temom.

Smatramo da je, odgovornost za kontinuirano učenje i kontinuirani javni govor o seksualnom zlostavljanju kćerki od strane majke, posebno na strani ženskih organizacija koje su aktivne u oblasti nasilja nad ženama i decom.

Jedna od prilika kada je Incest Trauma Centar – Beograd otvarao ovu temu bila je Konferencija Evropske ženske mreže protiv seksualnog nasilja koju smo održale u Beogradu u 2019. godini. Način je bio putem prikazivanja američkog filma WHO WILL LOVE ME / KO ĆE ME VOLETI koji su izradile žene koje su preživele seksualno zlostavljanje od strane svojih majki.

Za Incest Trauma Centar – Beograd je predstavljao značajan feedback to što je naša inicijativa uvođenja ove teme u zvanični Program Konferencije rezultovala činjenicom da je ovaj segment Programa od strane koleginica iz međunarodne profesionalne zajednice ocenjen najvišom ocenom.

Film Who Will Love Me

www.reactagainstsexualviolence.org

International Conference Against Sexual Violence

Belgrade, Serbia, 27-29 September 2019, Hotel "Zira"

DAY 3 – SUNDAY, 29 September 2019 (09.00-14.15)

SESSION 11: MOTHER-DAUGHTER SEXUAL ABUSE

Facilitator: Dušica Popadić

09.00 – 10.10	Movie: "Who Will Love Me?" (67 min) 2011©Make Daughters Safe Again
10.10 – 10.30	Discussion

Iz Programa Konferencije Evropske ženske mreže protiv seksualnog nasilja u Beogradu

SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE UNUTAR ODNOSA POMAGAČ-DETE I POMAGAČ-ŽENA

Još jedan tabu unutar tabua seksualnog nasilja jeste seksualna zloupotreba dece od strane pomagača kojima su deca poverena na brigu i staranje.

U okviru redovno objavljivanih godišnjih statičkih podataka, niz godina Incest Trauma Centar – Beograd je beležio do 12% prijavljenih slučajeva ovog tipa od ukupnog broja. Suočavale smo se sa iskustvima dece koja su preživela seksualno zlostavljanje od strane osoblja koje radi u domovima za decu bez roditeljskog staranja, ustanovama gde su trajno smeštena deca sa invaliditetom, kao i od strane školskog nastavnika, vaspitača u vrtiću, "privatnog" profesora, stomatologa u privatnoj praksi, lekara, i dr.

Iskustvo seksualnog nasilja čini decu i žene vanredno ranjivim pred pomagačima. Kada se za pomoć obrate upravo zbog seksualne traume, može se dogoditi da su ponovo meta seksualne zloupotrebe – ovaj put od strane pomagača od kojih očekuju pomoć. Jer predatori, bez obzira koje su profesije, nepogrešivo prepoznaju ranjivost uzrokovanu već ranije narušenim ili nikada izgrađenim granicama.

I ukoliko niste preživeli seksualnu traumu, već se za pomoć obraćate zbog drugih teškoća koje imate u životu, postoje pomagači/ce koje vaše poverenje zloupotrebljavaju. Jedan od načina izdaje poverenja unutar pomagačkog odnosa je seksualna zloupotreba.

Počinioci seksualnog nasilja mogu biti iz bilo koje profesije. Tako, i u pomagačkim profesijama postoje osobe koje seksualno zlostavljaju decu i žene. U svakoj pojedinačnoj pomagačkoj profesiji postoje osobe koje su počinioci seksualnog nasilja i one su i u javnom i privatnom i civilnom sektoru.

Imajući u vidu našu osnovnu delatnost i činjenicu da smo najstarija specijalizovana služba u oblasti seksualnog nasilja u ovom delu Evrope, Incest Trauma Centar – Beograd svoju odgovornost vidi u:

1. Etičnom radu sa decom i odraslim osobama koje su preživele seksualno nasilje.
2. Učenju opšte javnosti i naših malih i velikih klijent(kinj)a da imaju **PRAVO NA IZBOR POMAGAČ(IC)A**.
3. Javnom govoru o riziku da se dogodi seksualna i druga zloupotreba moći, poverenja i autoriteta od strane pomagač(ic)a unutar pomagačkog odnosa.
4. Javnom govoru o etici unutar pomagačkog odnosa psihoterapeut(kinja)-klijent(kinja).

Odgovornost pomagač(ic)a je da koriste svoju **MOĆ SA SVOJIM MALIM I VELIKIM KLIJENTIMA I MOĆ ZA SVOJE MALE I VELIKE KLIJENT(KINJ)E**, a **NIKADA** moć nad svojim klijentima.

KVALITETI POMAGAČ(IC)A U RADU SA OSOBOM KOJA JE PREŽIVELA SEKSUALNO NASILJE

- Veruje da ste bili zlostavljani
- Nikada ne minimizira Vaše iskustvo ili bol koji Vam je nanet
- Ima spremnost da čuje i veruje najtežim iskustvima o kojima ste govorili
- Posедуje edukovanost posebno o seksualnoj traumi
- Usredsređuje se na Vas, a ne na počionioca
- Ne insistira na pomirenju / suočavanju s počiniocem / oprostaju
- Ne želi da se druži s Vama van savetovanja / terapije
- Ne priča o svojim ličnim problemima
- Ne želi i ne predlaže da ima seksualni odnos s Vama
- U potpunosti poštuje Vaša osećanja (žaljenje, ljutnju, bes, tugu, očajanje, radost...)
- Ne primorava Vas ni na šta što ne želite
- Ohrabruje Vas da gradite sistem podrške van savetovanja / terapije
- Ohrabruje Vaš kontakt sa drugim osobama koje su preživele seksualno nasilje
- Uči Vas kako da brinete o sebi
- Ima spremnost da razgovara o problemima koji se javljaju u samom pomagačkom odnosu, na relaciji pomagač(ica) – klijent(kinja)

**AKO SAMO JEDAN OD OVIH KVALITETA NE PREPOZNAJETE,
POTRAŽITE DRUGOG POMAGAČA / POMAGAČICU!**

**NEOPHODNO JE DA SU SVI KVALITETI PRISUTNI.
NE PRISTAJTE NI NA ŠTA MANJE!**

Kingdom of the Netherlands

www.incestrauamacentar.org.rs

Film Incest Trauma Centra – Beograd

*VREDIM JEDNAKO, NE PRISTAJEM NI NA ŠTA MANJE (PRAVO NA IZBOR POMAGAČICE/POMAGAČA)
(2013) 12:20 min.*

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD I BEOGRADSKO PSIHOANALITIČKO DRUŠTVO

ZADOVOLJSTVO NAM JE DA VAS POZOVEMO DA AKTIVNO UČESTVUJETE!

STRUČNA DISKUSIJA

"PRAVO NA IZBOR POMAGAČICE / POMAGAČA U OPORAVKU OD SEKSUALNE TRAUME"

Četvrtak, 24. januar 2013. od 17.30 do 20 časova, Belgrade Art hotel, Knez Mihailova 27

Diskusiju otvara ministarka zdravlja RS i po prikazivanju filma Incest Trauma Centra - Beograd "NE PRISTAJEM NI NA ŠTA MANJE, VREDIM JEDNAKO" (10 min.),

govore:

Dušica Popadić, direktorka Incest Trauma Centra - Beograd

Dr Marija Vezmar, psihijatarka, psihoanalitičarka

Vesna Brzev Ćurčić, psihološkinja, psihoanalitičarka

Dr Ljiljana Bogavac, zamenica direktorke Incest Trauma Centra - Beograd

Stručna diskusija otvara pitanje etike u radu sa osobama koje su preživele seksualno nasilje i namenjena je psihoterapeutkinjama i psihoterapeutima svih škola i pravaca i kolegicama i kolegama u procesu edukacije. Stručna diskusija je podržana od strane Evropske Unije iz programa „Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava“ za 2011. godinu u Srbiji i održava se u okviru Kampanje Saveta Evrope protiv seksualnog zlostavljanja dece "1 OD 5" čiji je Incest Trauma Centar - Beograd zvanični nosilac za Republiku Srbiju imenovan od strane Saveta Evrope u Strazburu.

Svoje učešće je neophodno da potvrdite na e-mail: itcentar@EUnet.rs najkasnije do ponedeljka, 21. januara 2013. u 12 časova.

Radujemo se susretu i zajedničkom radu!

S poštovanjem,

Dr Ljiljana Bogavac

zamenica direktorke

Beograd, 24. decembar 2012.

DA LI JE NEKO OD MOJIH DRUGARICA I DRUGOVA PREŽIVEO
SEKSUALNO NASILJE, A JA NISAM PREPOZNALA/O?

THE #LITTOA LITTLE MAD SWITTIKES HABBIT: YOU+PSYCH @EneCup Ineoger

«Da, preživela/o sam seksualno nasilje
i imam pravo da biram pomagačicu/pomagača,
jer zaslužujem jednako razumevanje kao i svaka druga
osoba.» (Iz kampanje INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
«JA KOJU / KOJEG NIKO NE POZNAJE», 2006. godine)

DRAGE ŽENE
MI SMO

Incest Trauma Centar - Beograd, ženska nevladna specijalizovana služba, postojimo od 1994. godine
i najstarija smo organizacija u SGB koja pruža psihološku podršku osobama sa iskustvom incesta
seksualno zlostavljanoj deci i odraslim osobama koje su preživele seksualno nasilje u detinjstvu.

Tiško je, ali pokušajmo da se otvorimo priama i razgovorima o seksualnom nasilju!

Koliko dugo se sećamo i na koji način pričamo o gruboj šali koja nam je upućena, ponižavajućem komentaru, tele-
fonskom pozivu u kojem nam neko upućuje predloge ili komplimente seksualne sadržine?

Ako se usudimo da same šetamo noću, nikada nismo mirne, okrećemo se za sobom i ne znamo da li bismo, u
parališućem strahu, uspele da vršimo ili pobegnemo ispred nepoznatog posmatrača, ili onog ko pokazuje inače
pokriveno delove tela.

VAŽNO JE ZNATI DA

Nikada nismo krive i ne postoji ponižanje kojim mi izazivamo NEŽELJENE DODIRE, POKUŠAJTE SILOVANJA,
SILOVANJE OD NEPOZNATOG ILI OD STRANE PARTNERA ILI SUPRUGA!
KRIVICA I SRAMOTA UVEK JE I SAMO NASILNIKOVA!

MOŽEMO BITI UPLAŠENE, MOŽEMO IZGUBITI POVERENJE, MOŽEMO PLAKATI, DRHTATI, MOŽEMO SE
POVUĆI U SEBE

MOŽEMO BITI BESNE I LJUTE, DA!

ZATO, PREPOZNAJMO SVOJA OSEĆANJA I POKUŠAJMO DA PRIČAMO O OSEĆANJIMA!

INCEST - "daleko bilo", kožu, ALI ISTINA JE DA NIJE DALEKO, I DA NAM SE DOGAĐA!

Metodi zlostavljača su uvek manipulativni, on zloupotrebljava dečiju ljubav i poverenje, zloupotrebljava svoju moć
nad detetom! Zlostavljač posmatra ili prati dete, svlači se pred detetom, pravi pornografske snimke, dodiruje dete
na način na koji dete ne želi, pokušava da obavi seksualni odnos, siluje.

MISLIMO O OSEĆANJIMA DETETA, O BOLU, O USAMLJENOSTI, O STRAHU, O LJUTNJI, NEMOĆI,

O OSEĆANJU KRIVICE

SLUŠAJMO OSEĆANJA DETETA, PRIČAJMO O NJIMA! Setimo se sopstvenog detinjstva, šta smo želele, koga smo
najviše volele. Šta nam je bilo potrebno?

Istina je i da je rasprstranjeno dečija prostitucija i da postoje pornografske fotografije i video snimci dečel

KO ŽELI TO DA ČUJE I KOGA SE TO TIČE, ko će verovati? Kako će reagovati policija ili sudstvo?

STRAH, ZABRINUTOST, STID? Zar nisu to ponovo naša osećanja?

ŽELIMO DA ZNAŠ DA NISI SAMA!

Mi u Incest Trauma Centru

UVEK VERUJEMO U REČI ŽENE!

UVEK VERUJEMO U REČI DEVOJČICE U TEBI!

UVEK VERUJEMO U REČI DETETA KOJE VOLIŠ!

AKO DUGO ČUVAŠ BOLNU TAJNU ILI SUMNJAŠ DA JE JOŠ NEKO IMA, nije laka govoriti!

NE ODUSTAJ!

POKUŠAJ DA NEŠTO URADIŠ VAŽNO JE!

MOŽEŠ POZVATI NAS! 0110446 13 32 RADIMO 24 ČASA DNEVNO! e-mail: itcentar@eunef.yu

website: www.incesttraumacentar.org.yu

**KAD ODLUČITE DA RAZGOVARATE O SVOM ISKUSTVU SEKSUALNOG NASILJA
SA PROFESIONALKAMA/CIMA KOJE/I PRUŽAJU USLUGE
SAVETOVANJA/TERAPIJE U MA KOJOJ SLUŽBI**

VI BIRATE SVOJU POMAGAČICU / POMAGAČA

Lista pitanja koja su važna da kao klijent(kinja) postavite pri prvom susretu sa terapeutkinjom/terapeutom kao i sve vreme tokom terapije

(*Preuzeto iz knjige «Hrabro ka oporavku» autorki Ellen Bass i Laura Davis, prevedene u izdanju Incest Trauma Centra - Beograd povodom desetogodišnjice rada, 2004.)

- Da li ste ikada radili sa osobama koje su preživele nasilje? Koju vrstu obučenosti imate u ovoj oblasti?
- Kako radite sa preživcima? Kaje tehnike koristite?
- Ukoliko da sada niste radili sa preživcima, na koji način biste se pripremili za rad na ovom pitanju?
- Da li biste podržali moje učestvovanje u grupi samopomoći/grupi podrške (npr. u okviru ženske nevladine organizacije specijalizovane za problem nasilja)?
- Da li mislite da su seksualni odnosi sa odraslima uvek štetni za decu?
- Da li mislite da deca ikada voljno učestvuju u seksu sa odraslima?
- Da li mislite da žene ikada fantaziraju ili preuveličavaju zlostavljanje?
- Da li mislite da je pomirenje u porodici cilj kome treba težiti? Zašto (ili zašto ne)?
- Šta mislite, koju ulogu ima oprostaj u procesu oporavka?
- Da li smatrate da je suočavanje klijentkinje/klijenta sa počiniocem/počiniteljom cilj? Zašto/Zašto ne?
- Ako bih zaplakala, kako biste reagovali?
- (Za devojke i žene lezbejske orijentacije) Da li ste već radili sa lezbejkama? Da li lezbejstvo vidite kao jednu od terapijskih pitanja? Da li mislite da je seksualna orijentacija povezana sa predistorijom seksualnog nasilja?
- Da li mislite da je u redu da se terapeuti i klijentkinje druže i postanu prijatelji tokom terapije ili pošto se ona završi?
- Da li postoje ikakve okolnosti u kojima bi seks bio prikladan?
- Koliko naplaćujete? (Ukoliko cena sesije prevazilazi Vaše mogućnosti, pitajte da li postoji klizna skala ili mogućnost ma kog dogovora.)
- Imate li broj na koji u svakom trenutku mogu ostaviti poruku za Vas kako bismo hitno stupile/i u kontakt? Da zakažem hitnu terapijsku sesiju?

Postavite ona pitanja koja su za Vas od najveće važnosti. Dodajte i druga da biste odredili da li je Vaš budući terapeut/terapeutkinja osetljiv(a) na posebna pitanja koja su za Vas važna. Možda ćete, na primer, želeti nekoga kome su bliski problemi vezani za alkoholizam ili poremećaje u ishrani.

UKOLIKO NISTE ZADGOVLINI ODGOVORIMA KOJE STE DOBILI POSLUŠAJTE GLASIO U SEBI I VERUJTE MU, POTRAŽITE DRUGU OSOBU OD POVERENJA KOJA ĆE BITI VAŠA POMAGAČICA / POMAGAČ. BUDITE SUGURNI DA JE POMOĆ DOSTUPNA!

**POSTOJE IZVESNE OSNOVNE STVARI KOJE JE NEOPHODNO DA POSEDUJE
VAŠA POMAGAČICA/POMAGAČ**

- Veruje da ste bili zlostavljani
- Nikada ne minimizira Vaše iskustvo ili bol koji Vam je nanet
- Ima informacije (ili je spremna/an da ih pribavi) o procesu oporavka za odrasle osobe koje su preživele seksualno zlostavljanje (u detinjstvu)
- Ima spremnost da čuje i veruje najtežim iskustvima o kojima ste govorili
- Usredsređuje se na Vas, a ne na počinioca
- Ne insistira na pomirenju / suočavanju sa počiniocem / oprostaju
- Ne želi da se druži s Vama van savetovanja / terapije
- Ne priča o svojim ličnim problemima
- Ne želi da ima seksualni odnos s Vama
- U potpunosti poštuje Vaša osećanja (žaljenje, ljutnju, bes, tugu, očajanje, radost...)
- Ne primorava Vas ni na šta što ne želite
- Ohrabruje Vas da gradite sistem podrške van savetovanja / terapije
- Ohrabruje Vaš kontakt sa drugim osobama koje su preživele seksualno zlostavljanje (u detinjstvu)
- Uči Vas kako da brinete o sebi
- Ima spremnost da razgovara o problemima koji se javljaju u samom pomagačkom odnosu, na relaciji pomagač(ica) - klijent(kinja)

OVO SU SAMO NEKI OD KVALITETA KOJE STRUČNJAK(INJA) MORA DA POSEDUJE U RADU SA OSOBAMA KOJE SU PREŽIVELE SEKSUALNO NASILJE (U DETINJSTVU) I NE PRISTAJTE NI NA ŠTA MANJE, JER ZASLUŽUJETE JEDNAKO RAZUMEVANJE ZA VAŠA ŽIVOTNA PITANJA KAO I SVAKA DRUGA OSOBA.

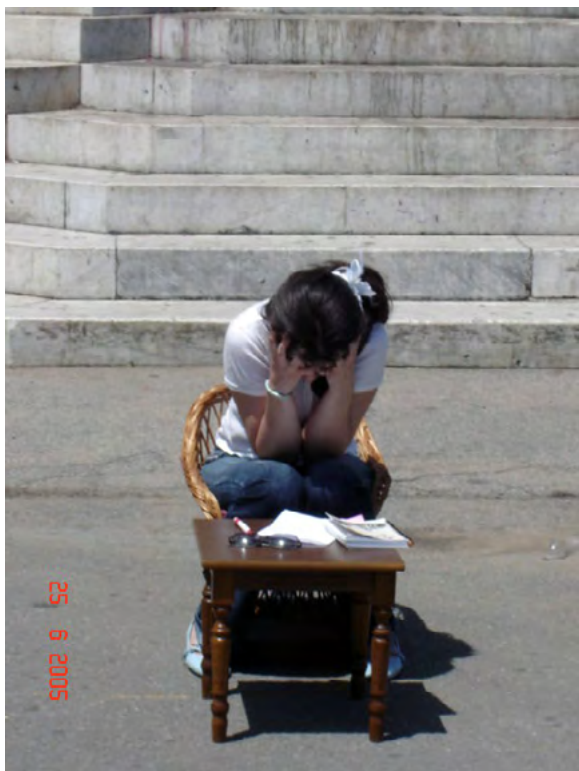

Canada

Liflet realizovan uz finansijsku podršku Kanadske Vlade i Ministarstva zdravlja Republike Srbije

MOŽE I DRUGAČIJE: RAZBIJMO TIŠINU!
(COMMUNITY THEATRE, 25. JUN 2005.)

LICA:

- UČENICA
- NASTAVNIK
- DIREKTOR
- UČITELJICA
- DRUGARICA 1
- DRUGARICA 2
- DRUGARICA 3
- DRUGARICA 4

- Učiteljica poziva građane da pogledaju predstavu, govori kako je zlostavljanje pojava koja je prisutna svuda oko nas i daje kratak opis predstave.

PRVI DEO

SCENA 1:

Odeljenje. Učenica sedi izdvojena u prvoj klupi. Iza nje su, sa desne strane, drugarica 1 i 3, a sa leve drugarica 4 i drugarica 2.

U drugom delu scene su učiteljica, direktor i nastavnik. Direktor i nastavnik su nasmešeni, rukuju se. Učiteljica stoji pored njih. Svo troje su zamrznuti.

Učenici razgovaraju međusobno (po parovima kako sede), učenica je nagnuta nad klupom. Kada se ispravlja, učenici se zamrzavaju.

UČENICA: Osećam da sam nekako drugačija od ostale dece, često tužna i skoro nevidljiva za sve druge osim za jednog nastavnika.

DRUGARICA 1: Volim svoje drugarice i drugare i zbunjena sam kada se dešava nešto što ne razumem.

DRUGARICA 4: Mrzim kada je neko drugačiji.

DRUGARICA 2: Svet je za mene jedno zabavno i uzbudljivo mesto i u njemu hoću samo da uživam.

DRUGARICA 3: Stalno mi govore da izmišljam, niko mi nikad ne veruje.

SCENA 2:

Učenici su zamrznuti. Grupa sa direktorom, nastavnikom i učiteljicom se odmrzava.

DIREKTOR: Kolega, još jednom se u ime kolektiva zahvaljujem na vašoj predanosti radu. Drago nam je što ste sa nama.

UČITELJICA: I ja bih da prenesem da su deca i roditelji jako zadovoljni vašim radom i strpljivošću i toplinom.

NASTAVNIK: Hvala, hvala...Idem na čas.

SCENA 3:

NASTAVNIK (ulazi u razred, učenici ustaju): Sedite! Prepišite i uradite zadatak sa table.

Piše na tabli zadatak, učenici prepisuju i rade. Nastavnik šeta po odeljenju, zagleda kako im ide. Zaustavlja se tamo gde ima direktan pogled na učenicu. Prilazi joj i naginje se nad nju.

NASTAVNIK: Pokaži mi kako to radiš (naginje se nad nju i počinje da je dodiruje. Učenica se okreće, zagleda drugaricu 1 i 2 tražeći pomoć ali one izbegavaju njen pogled.)

Scena se zamrzava.

NASTAVNIK: Ova mi je mala tako slatka. Mogu da je diram kad god poželim. Ionako joj niko neće verovati.

UČENICA: Zar opet? Sve ovo me zbunjuje, nisam sigurna da je u redu. Osećam se tako prljavo. Bojim se.

DRUGARICA 1: Trebalo bi da pomognem drugarici ali ne znam kako. Možda je bolje da ne uradim ništa.

DRUGARICA 4: I treba to da joj se dešava kad je tako čudna.

DRUGARICA 2: Ma šta me briga, neću da se s time smaram.

DRUGARICA 3: Zašto da išta kažem kad mi to može doneti samo probleme?

SCENA 4:

Grupa je i dalje zamrznuta. Učiteljica prolazi i vidi kroz prozor šta se dešava. Gleda sa nevericom; učenica gleda u nju nemo tražeći pomoć. Učiteljica odlazi kod direktora, sa oklevanjem kuca na vrata i ulazi.

UČITELJICA: Direktore, htela bih da popričamo o nečemu što sam videla. Prolazila sam pored razreda novog kolege i mislim da se tamo nešto dešava.

DIREKTOR: Smirite se koleginice, sigurno nije ništa strašno. Šta mislite da ste videli?

UČITELJICA: Videla sam kolegu kako je nagnut nad učenicom i nedolično je dodiruje po telu. Da, to sam videla.

DIREKTOR: U redu koleginice, ne brinite, ja ću to lično da proverim. Neka ovo za sada ostane među nama.

UČITELJICA: U redu. Važno je da to uradite.

Direktor kreće ka odeljenju. Scena u odeljenju se odmrzava. Učenici pišu, rade zadatak. Nastavnik se odmakao od učenice i nastavlja da šeta.

SCENA 5:

Direktor ulazi u odeljenje. Učenici ustaju.

DIREKTOR: Sedite, sedite. Kolega, hoćete li izaći na čas?

Njih dvojica izlaze iz odeljenja; učenici ostaju zamrznuti.

NASTAVNIK: O, direktore, kako ste?

DIREKTOR: Dobro, dobro. Hteo sam da vam kažem da se jedna od koleginica žalila na vaše ponašanje prema učenici.

NASTAVNIK: Molim?! O čemu to pričate?

DIREKTOR: Ma, ja verujem da tu nema ničega. Žena je samo nešto umislila. Budite bez brige.

SCENA 6:

Zvoni za kraj časa. Učenici se pakuju i izlaze. Učenica ostaje da sedi.

Prvi izlaze drugarica 4 i drugarica 2, a potom drugarica 1 i 3.

Drugarica 1 se okreće da pogleda učenicu (koja je gleda), staje na trenutak. Drugarica 3 je povuče („hajdemo“) i ona odlazi.

Učenica sedi. Gleda u publiku, onda spusti glavu u ruke.

- Pozivanje građana da daju svoje predloge na koji način bi kraj predstave mogao da se izmeni tako da se zlostavljanje zaustavi i počinitelac kazni. Građane na dijalog poziva najpre učenica, pa učiteljica, pa onda po potrebi i druge akterke iz svoje uloge.

DRUGI DEO

Prve tri scene ostaju iste.

SCENA 4:

Učiteljica odlazi kod direktora da prijavi šta je videla ali sada hoda mnogo odlučnije, brže, bez oklevanja. I ton i držanje govore da je sigurnija u sebe.

UČITELJICA: Nešto se dešava u razredu novog kolege!

DIREKTOR: Smirite se, koleginice. Šta ste videli?

UČITELJICA: Kolega nedolično dodiruje učenicu po telu; moramo nešto da učinimo!

DIREKTOR: Vi idite tamo, ja ću zvati policiju.

Direktor podiže slušalicu i zamrzava se. Učiteljica staje iznad učenice i tu se zamrzava.

UČITELJICA: Moramo joj pomoći! Nije kriva za to što joj se dešava! Zaslužila je da bude srećna i da se smeje.

DIREKTOR: Ne mogu da verujem! Zar u mojoj školi!

SCENA 5:

Grupa učenika se odmrzava.

DRUGARICA 1 (drugarici 3): Moramo nešto da uradimo!

DRUGARICA 3: Ti idi do nje, a ja ću dovesti razrednu.

Drugarica 3 prilazi učenici i tu se zamrzava; drugarica 3 se zamrzava na pola puta napolje.

DRUGARICA 2 (drugarici 4): Šta ćemo da uradimo?

DRUGARICA 4: Imam ovde neki broj krizne linije koji sam dobila, daću joj.

Drugarica 3 prilazi učenici i tu se zamrzava. Drugarica 4 spušta razglednicu sa kriznim brojem na sto pored učenice i zamrzava se.

NASTAVNIK: Ne mogu da verujem da su me uhvatili!

UČENICA (ustaje): Ne mogu više da podnesem sve ovo. Znam! Reći ću mami! (kreće da izađe iz scene i zamrzava se na pola puta)

SCENA 6:

Svi učesnici se poređaju u red, jedni pored drugih, tako da su okrenuti ka publici. Redom, svako istupi korak napred i kaže svoju rečenicu.

UČITELJICA: Znamo da svaka treća devojčica preživi zlostavljanje do osamnaeste godine. A za koliko njih ne znamo?

DRUGARICA 3: Ne zatvarajmo oči pred nasiljem!

UČENICA: Recimo Ne seksualnom zlostavljanju!

DIREKTOR: Slušajmo decu!

DRUGARICA 4: Verujmo deci!

NASTAVNIK: Ako sumnjate ili znate, prijavite!

DRUGARICA 1: Zaustavimo zloupotrebu dečjeg poverenja!

DRUGARICA 2: Zaustavimo zloupotrebu dečje ljubavi!

IZMEĐU PRVOG I DRUGOG DELA:

OBRAĆAMO VAM SE KAO ONIMA KOJI ĆE U BUDUĆNOSTI BITI NA MESTIMA I POZICIJAMA GDE ĆE MOŽDA POSUMNJATI ILI SAZNATI DA JE NEKO DETE ZLOSTAVLJANO!

Ljudi ne žele da vide šta se zapravo događa, a i ako vide, boje sa da nešto učine ili jednostvano neće da se mešaju.

To sve ne mora da bude tako, može biti i drugačije. Hajde da sada zajedno razgovaramo o tome šta možemo da promenimo u predstavi da bi kraj bio drugačiji. Šta treba da promenimo da bi se nasilje zaustavilo?

... spontani deo, interakcija

Dobro, sada ćemo ponoviti predstavu, ali tako da kraj bude drugačiji.

Poglavlje 3:
VREDNOSTI I MOBILIZACIJA OPŠTE JAVNOSTI

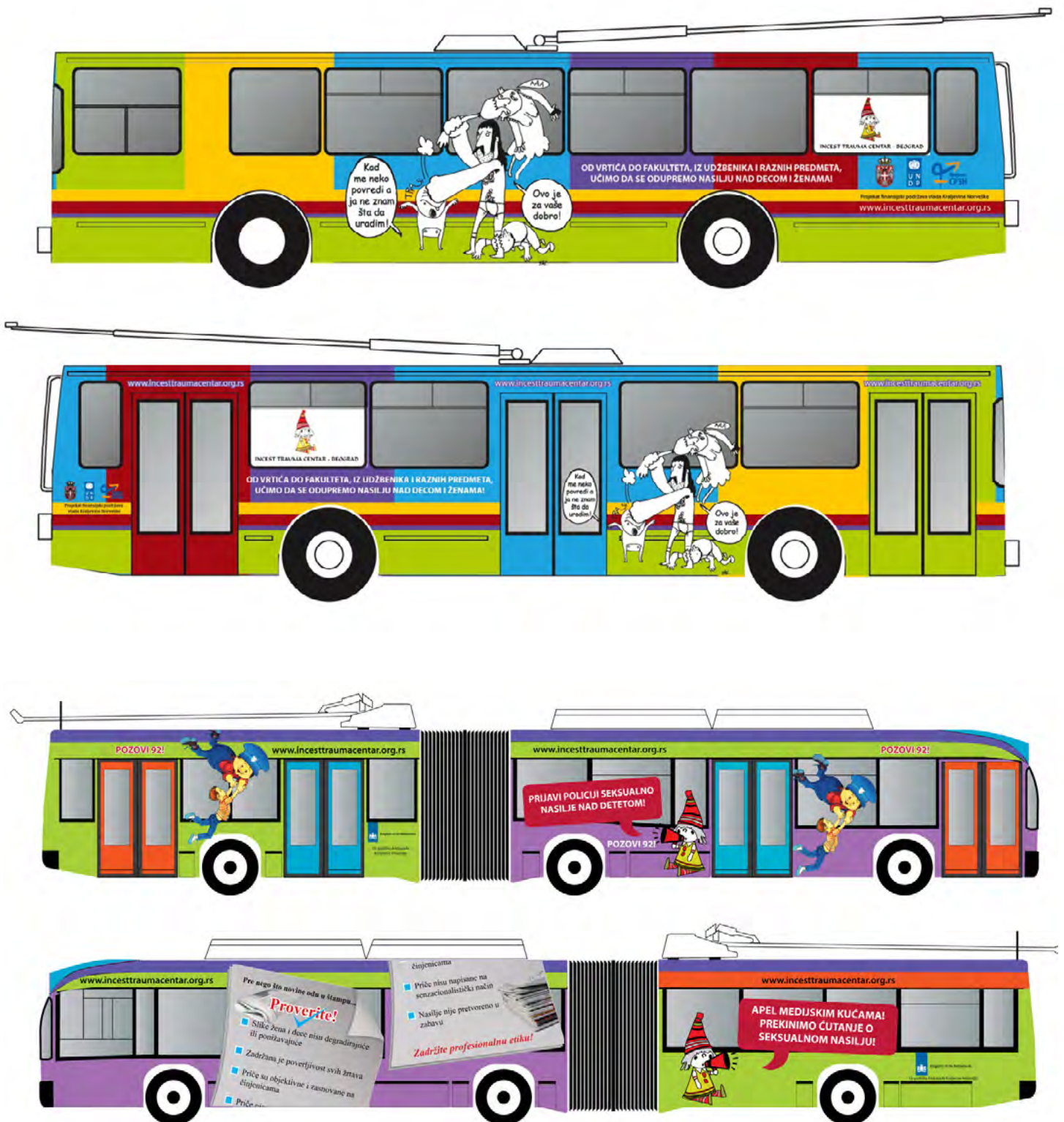

*Ničega se u životu ne treba
bojati, samo treba shvatiti. Što
više razumemo, to se manje
bojimo.*

Marie Curie

TROLE HUJE KROZ BEOGRAD I NOSE NAŠE GROMOGLASNE PORUKE!

U periodu 2010-2012. god., kroz dvomilionski Beograd trole su svakodnevno nosile poruke Incest Trauma Centra – Beograd o sprečavanju i prijavljivanju nasilja u porodici, seksualnog nasilja i seksualnog zlostavljanja dece i odgovornosti medija za etičko izveštavanje o ovim temama. Spolja brendirane, saobraćale su redovno, dosežući sve delove Beograda tako što su se linije menjale na mesečnoj osnovi. Video i štampani materijal koji je promovisao Inicijativu Incest Trauma Centra – Beograd za uvođenje teme seksualnog nasilja u nacionalni kurikulum je bio izložen u ukupno 15 vozila Gradskog saobraćajnog preduzeća.

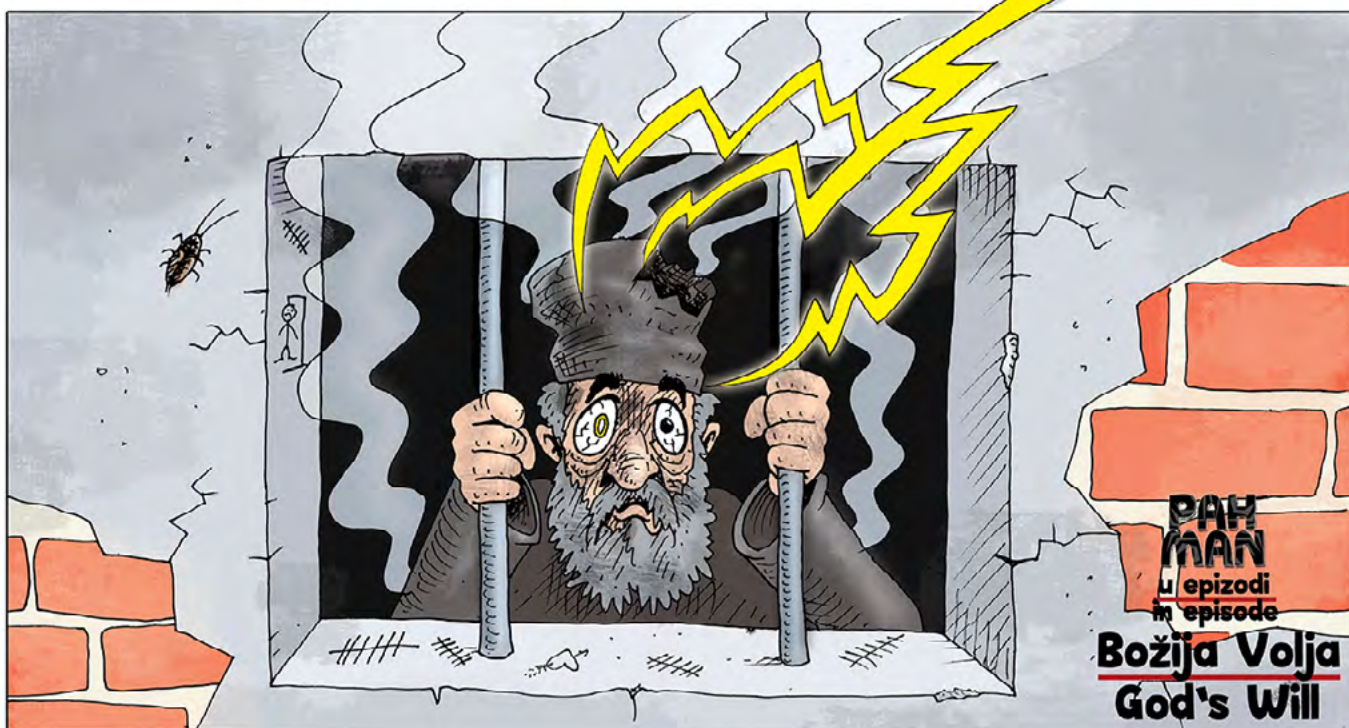
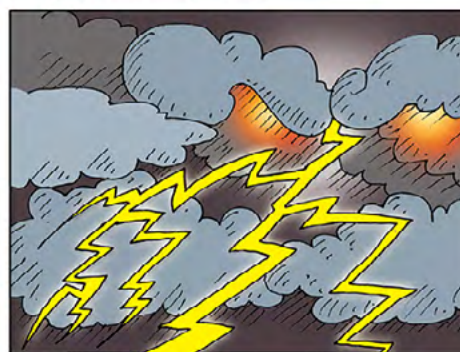
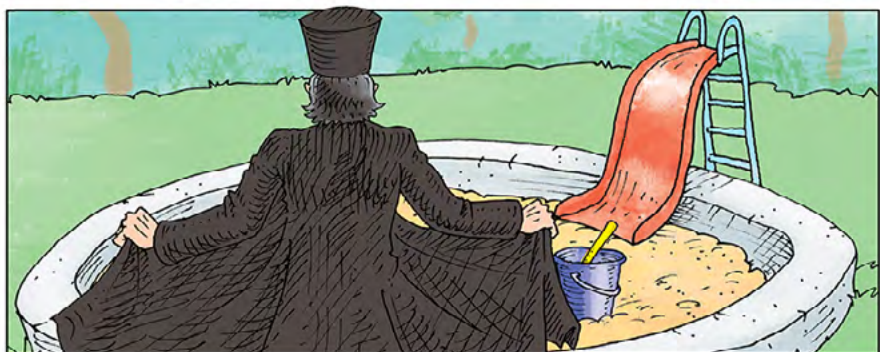
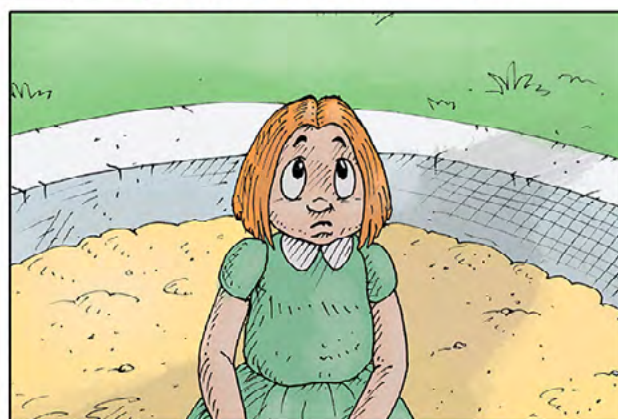
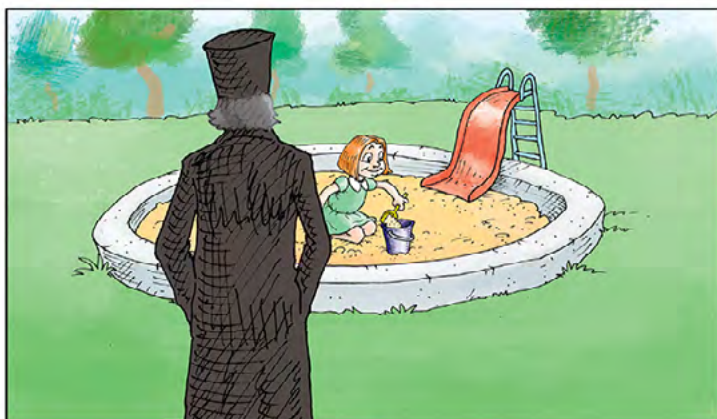
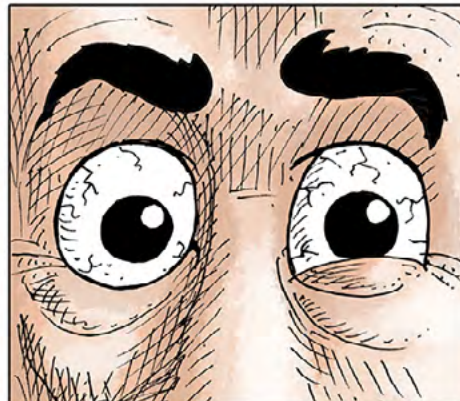

PAH-MAN VIDEO IGRA PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

**PAH
MAN**
u epizodi
in episode
Božija Volja
God's Will

2008. god. Osnovne informacije o video igri "PAH-MAN"

U SRBIJI ZAKON DOZVOLJAVA ZASTAREVANJE SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA DECE

DA NE ZASTARI I U NAŠEM SEĆANJU!

(NAZIV AKCIJE INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD 2008. U GRADU VRANJU U KOJEM VLADA EPISKOP VRANJSKI)

1999–2002. Prema izjavi tužilaštva, prvi slučaj seksualnog zlostavljanja dogodio se u leto 1999. godine, zatim dva u januaru 2000. i januaru 2001. godine, a poslednji čin zlostavljanja dogodio se u maju 2002. godine.

29. januar 2003. U Opštinskom sudu u Vranju počelo krivično gonjenje vladike Pahomija, saslušanjem petorice dečaka koji su vladiku optužili. Pahomije nije došao u tužilaštvo zbog bolesti.

14. jula 2003. Vladika Pahomije ponovo nije došao u tužilaštvo zbog bolesti.

02. april 2004. Nastavljeno krivično gonjenje vladike Pahomija. Dvojica dečaka su ispitana. Pahomije je izneo svoju odbranu.

April 2005. Odlukom Vrhovnog suda, predmet je zbog sporosti postupka ustupljen iz suda u Vranju u sud u Nišu. Dva od četiri krivična dela su u međuvremenu zastarela.

30. oktobar 2007. Vrhovni sud je presudom konstatovao da je u krivičnom gonjenju vladike Pahomija bilo propusta.

PRESUDA VRHOVNOG SUDA

1. Prvostepeni sud nije procesuirao u razumnom roku, što je dovelo do prestanka dva od četiri krivična dela za nedolično delo, za koje je Pahomije bio optužen.
2. Zakon je prekršen u korist vladike Pahomija, jer prvonadležni sud nije prihvatio izjave nekih svedoka koje su navodno bile oprečne – što nije tačno.

Prvostepeni sud tokom gonjenja nije udaljio maloletne dečake iz sudnice nakon što su završili sa svedočenjem i kada njihovo prisustvo više nije bilo potrebno.

Epilog: Vladika Pahomije je imenovan za člana pregovaračkog tima oko Kosova (u vreme Koštuničine vlade) i dobio je nagradu Beli anđeo (dodeljena 2011. godine, kao i sadašnjem ministru unutrašnjih poslova). Državni sekretar Ministarstva pravde je 2011. godine konstatovao da je bilo ozbiljnih neadekvatnosti u krivičnom procesuiranju vladike Pahomija. Država je isplatila novčanu pomoć dečacima koji su preživeli seksualni napad.

Napomena-Ažuriranje: U međuvremenu je nastupila zastarelost. Vladika Pahomije je do danas u svojim svakodnevnim aktivnostima ostao nedodirljiv.

Ažuriranje: U aprilu 2013., Parlament Republike Srbije je usvojio Inicijativu Incest Trauma Centra – Beograd ZA ukidanje zastarevanja seksualnih delikata počinjenih prema deci. Ovim je, nakon Velike Britanije, Srbija postala druga zemlja u Evropi gde zakonodavac prepoznaje dugotrajne efekte seksualne traume (za razliku od dotadašnje regulative koja je nametala da počinilac može biti procesuiran samo šest godina nakon poslednjeg incidenta seksualnog nasilja nad detetom) i omogućava osobi koja je preživela seksualno nasilje u detinjstvu da onda kada ima psihičku snagu i društvenu moć za ravnopravnije učešće u krivičnom postupku – to i učini. ITC je podneo zvanično svoju Inicijativu i intenzivnim radom doprineo ovoj istorijskoj promeni zakona.

Izvor: N1 Beograd
26/01/2024

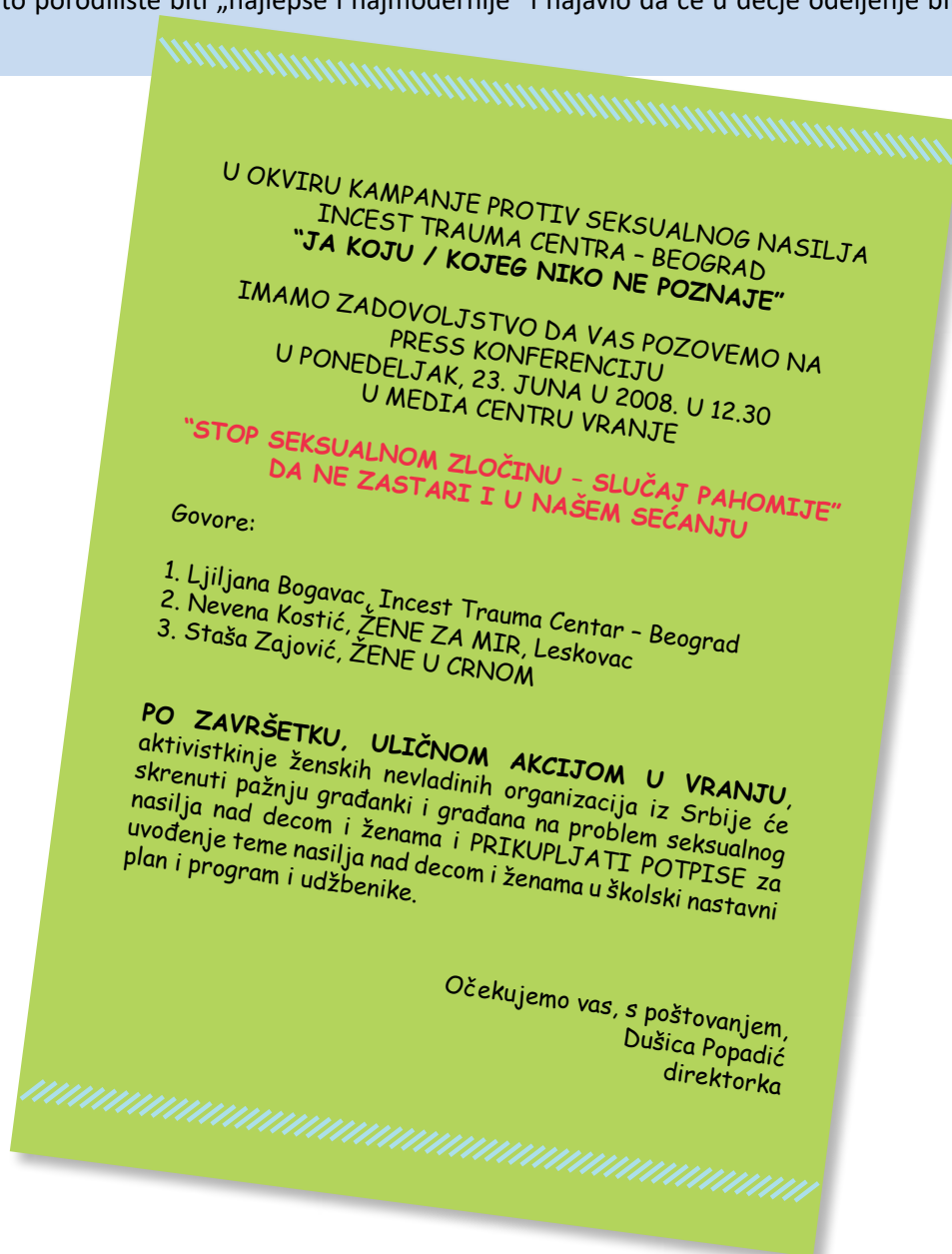
Vučić: Nemamo dece, pa brine i vladika Pahomije

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić posetio je manastir Svetog velikomučenika Pantelejmona u selu Lepčince, u blizini Vranja, nakon čega se, zajedno sa episkopom vranjskim Pahomijem, obratio novinarima.

„Nemamo dece, pa brine i vladika... I svi. Moramo da dignemo stopu fertiliteta na 1,75, pa posle da postavljamo dalje ciljeve. A to nije pitanje samo novca, džabe podižemo sve. To je pitanje i svesti, savesti i razumevanja da sve što gradimo, moramo da ostavimo nekome ko ostaje iza nas. Da život ne umire sa nama. Ali dobro, valjda će biti bolje“, rekao je Vučić, dok je episkop vranjski dodao „daće Gospod“.

Vučić je danas posetio i gradsku Opštu bolnicu u ovom gradu. Rekao je da će porodilište u Vranju biti završeno do maja.

On je kazao da će to porodilište biti „najlepše i najmodernije“ i najavio da će u dečje odeljenje biti uloženo četiri miliona dinara.

! Molimo pogledajte naš [ADVOCACY PACK \(2020\)](#) u kojem smo analizirale negativnu reakciju ultradesničarskih i klerikalnih snaga protiv Obrazovnih paketa Incest Trauma Centra – Beograd.

HODAM PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

www.incesttraumacentar.org.rs

www.ijasamuztebe.org.rs

HODAM
PROTIV
SEKSUALNOG
NASILJA!

Poseta Metjua Mekvariša u organizaciji Incest Trauma Centra – Beograd (24 - 27. septembar 2015.)

U saradnji sa Ženskom parlamentarnom mrežom, Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i Ministarstvom omladine i sporta Republike Srbije

Kratka info o radu g-dina McVarisha: Matthew McVarish (Metju MekVariš) je Škotlandjanin koji je u periodu od maja 2013. do februara 2015. godine prešao hodajući 16.000 km i posetio svaki glavni grad zemalja-članica EU da bi podigao svest o seksualnom nasilju nad decom i uticao na kreiranje društvene i političke promane. Njegovo hodanje je privuklo TV, radio i štampu u svakoj zemlji, tako da je njegova poruka da je hitno potrebno prekinuti tišinu prejeta milionima ljudi na 30 jezika. U mnogim zemljama, Metju je bio prvi muškarac koji je o svom iskustvu seksualnog nasilja u detinjstvu javno progovorio. Sastao se sa predstavnicima Vlade i Parlamenta u zemljama kroz koje je hodao, Ombudsmanima i dr. Poseban naglasak je stavio na lobiranje za ukidanje zastarevanja seksualnih delikata nad decom, obzirom da to nije mera u zakonodavstvu evropskih zemalja i o tome uspešno podstakao diskusije u 8 od 32 zemlje (Portugal, Rumunija, Mađarska, Slovačka, Estonija, Litvanija, Letonija i Malta). 2014. godine je govorio u UN i nakon toga, u saradnji sa Specijalnim izvištavcem UN za oblast seksualnog zlostavljanja dece, pozvan da bude savetnik za novu globalnu razvojnu strategiju u ovoj oblasti. Neki od zvaničnika sa kojima se sreo i hodao su i Generalni sekretar Saveta Evrope u Strazburu, Papa Franja i dr. U aktuelnom trenutku, inicirao je diskusiju o ukidanju zastarevanja seksualnih delikata nad decom na evropskom i globalnom nivou. U Škotskoj, Metju je nagrađen Počasnim doktoratom u znak priznanja za njegov humanitarni rad. Trenutno je nosilac titule naj-Škotlandjanin“ (među ranijima su teniser Endi Marej i autorka knjiga o Hariju Poteru, Džoana Roling), kao i titule šampiona Škotske u humanitarnom radu za 2015. godinu. Pogledati www.roadtochange.eu

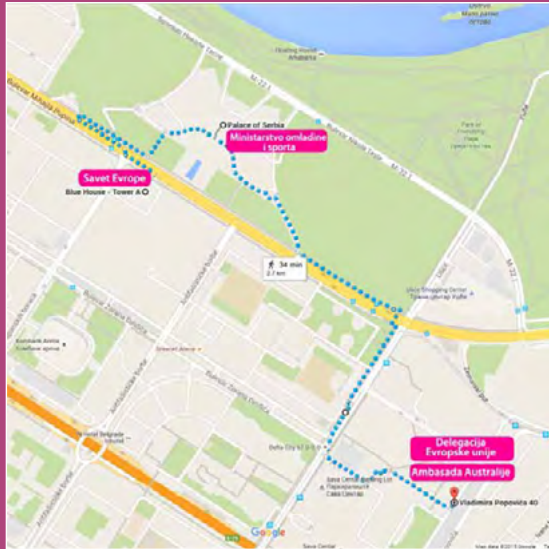
www.incesttraumacentar.org.rs
www.ijasamuztebe.org.rs

PROGRAM POSETE METJUA MEKVARIŠA, Beograd, Srbija (24 - 27. septembar 2015.)

Četvrtak, 24. septembar – Dolazak u Beograd

Petak, 25. septembar

8.30-11.00 Simbolično hodanje koje započinje od Beogradske kancelarije Saveta Evrope do Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja (Jedinice za prevenciju nasilja/Grupe za zaštitu dece od nasilja i diskriminacije) i na kraju Beogradske Kancelarije UNICEF-a. Ispred svake institucije će g-dina MekVariša pozdraviti zvaničnik/ca te institucije i hodati izvestan deo zajedno sa njim i Vršnjačkim i Volonterskim timom Incest Trauma Centra – Beograd. Pridružite im se učenice i učenici više škola.

12.00-13.00 Javno slušanje u Parlamentu Republike Srbije; U organizaciji Ženske parlamentarne mreže i Incest Trauma Centra – Beograd; Govore: Ženska parlamentarna mreža, Incest Trauma Centra – Beograd, Savet Evrope u Beogradu, Metju MekVariš.

Sadržaj:

A) Incest Trauma Centra – Beograd predstavlja rezultate prve Nacionalne studije o društvenom problem seksualnog zlostavljanja dece u Republici Srbiji i najavljuje početak izrade Nacrta Nacionalne strategije za prevenciju seksualnog nasilja nad decom, namenjenju oblasti obrazovanja. Javnu raspravu vodi u partnerstvu sa Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i obuhvata 12 gradova u periodu septembar-novembar 2015. Naert Nacionalne strategije će biti predstavljen javnosti u Parlamentu Republike Srbije, u saradnji sa Ženskom parlamentarnom mrežom, na Evropski dan protiv seksualnog zlostavljanja dece, 18. novembra.

B) Metju MekVariš govori o ličnom iskustvu seksualnog nasilja u detinjstvu i svom aktivističkom glasu protiv seksualnog nasilja koji je podigao do sada u 32 zemlje Evrope

14.00-16.00 Simbolično hodanje koje započinje od zgrade Parlamenta Republike Srbije, preko susreta sa britanskim ambasadorom u parku Manjež, do Kancelarije Zaštitnika građana i do Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja (Jedinice za prevenciju nasilja/Grupe za zaštitu dece od nasilja i diskriminacije) i na kraju Beogradske Kancelarije UNICEF-a. Ispred svake institucije će g-dina MekVariša pozdraviti zvaničnik/ca te institucije i hodati izvestan deo zajedno sa njim i Vršnjačkim i Volonterskim timom Incest Trauma Centra – Beograd. Pridružite im se učenice i učenici više škola, uz posebnu aktivnost ispred Ministarstva prosvete.

17.00-18.00 Javni čas u osnovnoj/srednjoj školi (g-din MekVariš će razgovarati sa učenicama i učenicima o temi seksualnog nasilja nad decom i podeliti svoje iskustvo hodanja kroz različite zemlje podižući glas protiv seksualnog nasilja)

www.incestraucentar.org.rs
www.ijasamuztebe.org.rs

PROGRAM POSETE METJUA MEKVARIŠA, Beograd, Srbija (24 - 27. septembar 2015.)

Subota, 26. septembar

11.00-14.30 "HODAM PROTIV SEKSUALNOG NASILJA NAD DECOM!" U organizaciji Incest Trauma Centra – Beograd, Ministarstva omladine i sporta i Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Srbije.

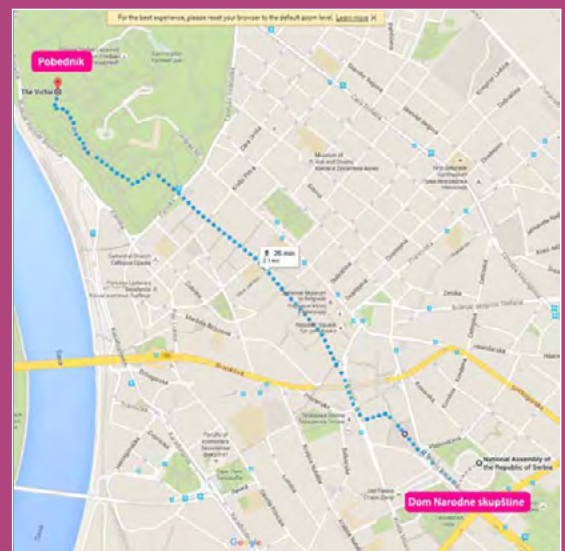
Simbolično hodanje sa decom, mladima i odraslim građankama i građanima po pozivu koji Incest Trauma Centra – Beograd upućuje opštoj i stručnoj javnosti, sa savezničkim organizacijama/institucijama i medijima. Hodanje započinje od zgrade Parlamenta Republike Srbije do spomenika "Beogradski pobednik" na Kalemegdanu; Grupu pred Parlamentom pozdravljaju predsednik Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova Parlamenta Srbije, g-din Meho Omerović, i predstavnica Ženske parlamentarne mreže i hodaju sa grupom.

Simbolično hodanje će predvoditi g-din MekVariš, zamenica Zaštitnika građana za prava deteta, kompozitorka i pevačica Aleksandra Kovač, glumica Mirjana Karanović i Vršnjački i Volonterski tim Incest Trauma Centra – Beograd protiv seksualnog nasilja i drugi.

Izabrana ruta simbolizuje "PUTANJU KA OPORAVKU", jer proces oporavka od traume u psihološkom smislu uključuje svoje faze od 1. žrtve do 2. osobe koja je preživela seksualno nasilje do 3. pobednice / pobednika. Kod Beogradskog pobednika, Aleksandra Kovač će izvesti oficijelni song Kampanje Incest Trauma Centra – Beograd "Prekinimo ćutanje!" praćena horom "Beogradski Glas" koji čine deca i mladi.

Kontakti g-dina MekVariša sa medijima se unose posebno u Program.

Nedelja, 27. septembar – Odlazak iz Beograda

POKAŽI LIČNO, DOLASKOM - DA HODAMO ZAJEDNO U SUBOTU, 26. SEPTEMBRA U 11H!

INCEST TRAUMA CENTAR – BEOGRAD je u februaru 2012. godine IMENOVAN ZA ZVANIČNOG NOSIOCA KAMPANJE SAVETA EVROPE ZA REPUBLIKU SRBIJU, koja nosi naziv "1 OD 5". Reč je o potpisanom Sporazumu između Saveta Evrope u Strazburu i Incest Trauma Centra – Beograd koji se tiče našeg vođenja Kampanje Saveta Evrope protiv seksualnog zlostavljanja dece, zasnovane na Lanzarot Konvenciji. Naziv Kampanje, "1 od 5" ("JEDNO OD PETORO"), dat je u skladu sa zvaničnim podatkom Saveta Evrope da je jedno od petoro dece u Evropi preživelo seksualno nasilje. Incest Trauma Centra – Beograd, nevladina specijalizovana služba za društveni problem seksualnog nasilja sa 21 godinom iskustva u radu – najstarija ove vrste u Srbiji - imenovan je za zvaničnog nosioca u punom trajanju Kampanje.

Kampanja "1 od 5" ima svoje tri dimenzije: a) podizanje svesti javnosti o temi seksualnog nasilja nad decom b) uticaj na zakonodavstvo i obrazovanje i c) parlamentarna dimenzija. Zadatak Incest Trauma Centra – Beograd je razvijanje svih triju dimenzija - zajedno sa izabranim saradničkim ustanovama/organizacijama i izabranim pojedincima - kao i koordinacija svih dimenzija (te i inicijativa aktera, unutar svake).

DA LI ZAISTA MARIŠ ZA DETE KOJE JE PREŽIVELO SEKSUALNO NASILJE?

www.incestraucentar.org.rs
www.ijasamuztebe.org.rs

POSETA METJUA MEKVARIŠA U ORGANIZACIJI INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD (24 - 27.09.2015.)

U saradnji sa Ženskom parlamentarnom mrežom, Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i Ministarstvom omladine i sporta Republike Srbije

Kratka info o radu g-dina McVarisha: *Matthew McVarish (Metju MekVariš) je Škotlandjanin koji je u periodu od maja 2013. do februara 2015. godine prešao hodajući 16.000 km i posetio svaki glavni grad zemalja-članica EU da bi podigao svest o seksualnom nasilju nad decom i uticao na kreiranje društvene i političke promene. Njegovo hodanje je privuklo TV, radio i štampu u svakoj zemlji, tako da je njegova poruka da je hitno potrebno prekinuti tišinu prenetu milionima ljudi na 30 jezika. U mnogim zemljama, Metju je bio prvi muškarac koji je o svom iskustvu seksualnog nasilja u detinjstvu javno progovorio. Sastao se sa predstavnicima Vlade i Parlamenta u zemljama kroz koje je hodao, Ombudsmanima i dr. Poseban naglasak je stavio na lobiranje za ukidanje zastarevanja seksualnih delikata nad decom, obzirom da to nije mera u zakonodavstvu evropskih zemalja i o tome uspešno podstakao diskusije u 8 od 32 zemlje (Portugal, Rumunija, Mađarska, Slovačka, Estonija, Litvanija, Letonija i Malta). 2014. godine je govorio u UN i nakon toga, u saradnji sa Specijalnim izveštioцем UN za oblast seksualnog zlostavljanja dece, pozvan da bude savetnik za novu globalnu razvojnu strategiju u ovoj oblasti. Neki od zvaničnika sa kojima se sreo i hodao su i Generalni sekretar Saveta Evrope u Strazburu, Papa Franja i dr. U aktuelnom trenutku, inicirao je diskusiju o ukidanju zastarevanja seksualnih delikata nad decom na evropskom i globalnom nivou. U Škotskoj, Metju je nagrađen Počasnim doktoratom u znak priznanja za njegov humanitarni rad. Trenutno je nosilac titule naj-Škotlandjanin” (među ranijima su teniser Endi Marej i autorka knjiga o Hariju Poteru, Džoana Roling), kao i titule šampiona Škotske u humanitarnom radu za 2015. godinu. Pogledati www.roadtochange.eu*

PROGRAM POSETE METJUA MEKVARIŠA, Beograd, Srbija (24 - 27. septembar 2015.)

Četvrtak, 24. septembar - Dolazak u Beograd

Petak, 25. septembar:

8.30-11.00 Simbolično hodanje koje započinje od Beogradske kancelarije Saveta Evrope do Ministarstva omladine i sporta do Delegacije Evropske Komisije do Ambasade Australije i ispred svake institucije će g-dina MekVariša pozdraviti zvaničnik/ca te institucije i hodati izvestan deo zajedno sa njim i Vršnjačkim i Volonterskim timom Incest Trauma Centra – Beograd. Pridružiće im se učenice i učenici više škola.

12.00-13.00 Javno slušanje u Parlamentu Republike Srbije; U organizaciji Ženske parlamentarne mreže i Incest Trauma Centra – Beograd; Govore: Ženska parlamentarna mreža, Incest Trauma Centar - Beograd, Savet Evrope u Beogradu, Metju MekVariš.

14.00-16.00 Simbolično hodanje koje započinje od zgrade Parlamenta Republike Srbije, preko susreta sa britanskim ambasadorom u parku Manjež, do Kancelarije Zaštitnika građana i do Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja (Jedinice za prevenciju nasilja/Grupe za zaštitu dece od nasilja i diskriminacije) i na kraju Beogradske Kancelarije UNICEF-a. Ispred svake institucije će g-dina MekVariša pozdraviti zvaničnik/ca te institucije i hodati izvestan deo zajedno sa njim i Vršnjačkim i Volonterskim timom Incest Trauma Centra – Beograd. Pridružiće im se učenice i učenici više škola, uz posebnu aktivnost ispred Ministarstva prosvete.

17.00-18.00 Javni čas u osnovnoj/srednjoj školi (g-din MekVariš će razgovarati sa učenicama i učenicima o temi seksualnog nasilja nad decom i podeliti svoje iskustvo hodanja kroz različite zemlje podižući glas protiv seksualnog nasilja).

Subota, 26. septembar

11.00-14.30 “HODAM PROTIV SEKSUALNOG NASILJA NAD DECOM!” U organizaciji Incest Trauma Centra – Beograd, Ministarstva omladine i sporta i Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Srbije. Simbolično hodanje sa decom, mladima i odraslim građankama i građanima po pozivu koji Incest Trauma Centar – Beograd upućuje opštoj i stručnoj javnosti, sa savezničkim organizacijama/institucijama i medijima.

Hodanje započinje od zgrade Parlamenta Republike Srbije do spomenika “Beogradski pobednik” na Kalemegdanu; Grupu pred Parlamentom pozdravljaju predsednik Odbora za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova Parlamenta Srbije, g-din Meho Omerović, i predstavnica Ženske parlamentarne mreže i hodaju sa grupom.

Simbolično hodanje će predvoditi g-din MekVariš, zamenica Zaštitnika građana za prava deteta, kompozitorka i pevačica Aleksandra Kovač, glumica Mirjana Karanović i Vršnjački i Volonterski tim Incest Trauma Centra – Beograd protiv seksualnog nasilja i drugi.

Izabrana ruta simbolizuje “PUTANJU KA OPORAVKU”, jer proces oporavka od traume u psihološkom smislu uključuje svoje faze od 1. žrtve do 2. osobe koja je preživela seksualno nasilje do 3. pobednice / pobednika. Kod Beogradskog pobednika, Aleksandra Kovač će izvesti o cijelni song Kampanje Incest Trauma Centra – Beograd “Prekinimo ćutanje!” praćena horom “Beogradski Glas” koji čine deca i mladi.

Kontakti g-dina MekVariša sa medijima se unose posebno u Program.

Nedelja, 27. septembar – Odlazak iz Beograda

Sadržaj:

A) Incest Trauma Centar – Beograd predstavlja rezultate prve Nacionalne studije o društvenom problem seksualnog zlostavljanja dece u Republici Srbiji i najavljuje započet process izrade Nacrta Nacionalne strategije za prevenciju seksualnog nasilja nad decom, namenjenu oblasti obrazovanja. Javnu raspravu vodi u partnerstvu sa Ministarstvom prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i obuhvata 12 gradova u periodu septembar-novembar 2015. Nacrt Nacionalne strategije će biti predstavljen javnosti u Parlamentu Republike Srbije, u saradnji sa Ženskom parlamentarnom mrežom, na Evropski dan protiv seksualnog zlostavljanja dece, 18. novembra.

B) Metju MekVariš govori o ličnom iskustvu seksualnog nasilja u detinjstvu i svom aktivističkom glasu protiv seksualnog nasilja koji je podigao do sada u 32 zemlje Evrope.

DA LI ZAISTA MARIŠ ZA DETE KOJE JE PREŽIVELO SEKSUALNO NASILJE?

INCEST TRAUMA CENTAR – BEOGRAD je u februaru 2012. godine IMENOVAN ZA ZVANIČNOG NOSIOCA KAMPANJE SAVETA EVROPE ZA REPUBLIKU SRBIJU, koja nosi naziv “1 OD 5”. Reč je o potpisanom Sporazumu između Saveta Evrope u Strazburu i Incest Trauma Centra - Beograd koji se tiče našeg vođenja Kampanje Saveta Evrope protiv seksualnog zlostavljanja dece, zasnovane na Lanzarot Konvenciji. Naziv Kampanje, “1 od 5” (“JEDNO OD PETORO”), dat je u skladu sa zvaničnim podatkom Saveta Evrope da je jedno od petoro dece u Evropi preživelo seksualno nasilje. Incest Trauma Centar – Beograd, nevladina specijalizovana služba za društveni problem seksualnog nasilja sa 21 godinom iskustva u radu – najstarija ove vrste u Srbiji - imenovan je za zvaničnog nosioca u punom trajanju Kampanje.

Kampanja “1 od 5” ima svoje tri dimenzije: a) podizanje svesti javnosti o temi seksualnog nasilja nad decom b) uticaj na zakonodavstvo i obrazovanje i c) parlamentarna dimenzija. Zadatak Incest Trauma Centra - Beograd je razvijanje svih triju dimenzija - zajedno sa izabranim saradničkim ustanovama/organizacijama i izabranim pojedincima - kao i koordinacija svih dimenzija (te i inicijativa aktera, unutar svake).

POKAŽI LIČNO, DOLASKOM - DA HODAMO ZAJEDNO

U SUBOTU, 26. SEPTEMBRA U 11h

LIPSTICK KAMPANJA

Ovu zanimljivu inicijativu su izvele naše volonterke koje su nosile našu 24-časovnu kriznu telefonsku liniju protiv seksualnog nasilja u periodu 2004-2006. god.

Preuzele su identifikovanje preduzetnica koje su bile vlasnice salona lepote i imale mogućnosti da rashoduju izvestan broj uložaka za ruževe i istovremeno razumele značaj ove akcije i želele da doprinesu bezbednosti žena koje su izložene nasilju. Više preduzetnica su donirale nekoliko hiljada praznih uložaka za ruž i naše volonterke su izradile kratku pisanu informaciju o tome šta žene mogu da očekuju od Incest Trauma Centra – Beograd ako se nađu u situaciji nasilja i navele i kontakt telefon na koji mogu da se obrate.

Snaga ove ideje jeste u tome što se pisana informacija umetne u prazan prostor uložka za ruž pri čemu se ruž može uobičajeno zatvoriti tako da spolja izgleda kao svaki drugi ruž koji ne skreće pažnju, na primer, nasilnog partnera ili drugog počinioca nasilja u okruženju žene koji se prema njoj ponaša na kontrolišući način.

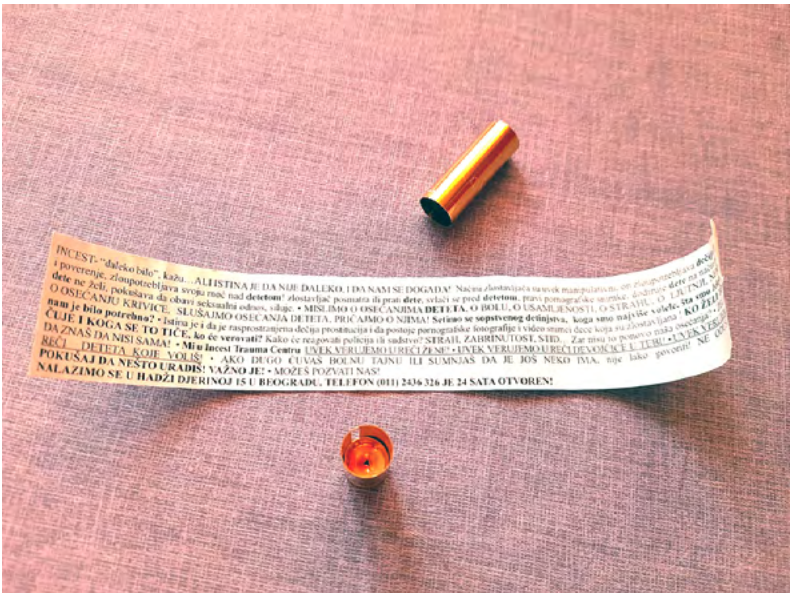
U okviru značajnog broja preduzetnica koje su otvorile vrata svojih salona lepote da naše volonterke distribuiraju njihovim klijentkinjama ove „bezbedne ruževe“ bile su naravno i preduzetnice koje su donirale uloške. Naše volonterke su rado izvodile ovu akciju mesecima i bile ponosne što su je od početka do kraja izvele samostalno, na svoj način.

 DRAGE ŽENE, MI SMO Incest Trauma Centar- Beograd, ženska nevladina specijalizovana služba, postojimo od 1994. godine i najstarija smo organizacija u SCG koja pruža psihološku podršku osobama sa iskustvom incesta, seksualno zlostavljanoj deci i odraslim osobama koje su preživele seksualno nasilje u detinjstvu ili odrasлом dobu.

• **Teško je, ali pokušajmo da se otvoreno pitamo i razgovaramo o seksualnom nasilju!** • Koliko dugo se sećamo i na koji način pričamo o gruboj šali koja nam je upućena, ponižavajućem komentaru, opscenom telefonskom pozivu? Ako se usudimo da same šetamo noću, nikada nismo mirne, okrecemo se za sobom i ne znamo, da li bismo u parališućem strahu, uspele da vrištimo ili pobjegnemo, ispred nepoznatog posmatrača, ili onog ko pokazuje inače pokriveno delove tela. • **VAŽNO JE ZNATI DA NIKADA NISMO KRIVE I NE POSTOJI PONAŠANJE KOJIM MI IZAZIVAMO neželjene dodire, pokušaje silovanja, silovanje od nepoznatog ili od strane partnera ili supruga! KRIVICA I SRAMOTA UVEK JE I SAMO NASILNIKOVA** • Možemo biti uplašene, možemo izgubiti poverenje, možemo plakati, drhtati, možemo se povući u sebe!

MOŽEMO BITI BESNE I LJUTE, DA! • Zato prepoznamo svoja osećanja i pokušajmo da pričamo o osećanjima!

ODNOSI S JAVNOŠĆU: RAZVIJANJE ODNOSA S MEDIJSKIM KUĆAMA

**PRE NEGO ŠTO NOVINE
ODU U ŠTAMPU...**

Proverite!

- ✓ *Slike žena i dece nisu degradirajuće ili ponižavajuće*
- ✓ *Zadržana je poverljivost svih žrtava*
- ✓ *Priče su objektivne i zasnovane na činjenicama*
- ✓ *Priče nisu napisane na senzacionalistički način*
- ✓ *Nasilje nije pretvoreno u zabavu*

Zadržite profesionalnu etiku!

Kingdom of the Netherlands

www.incesttraumacentar.org.rs

Snežana Bogavac

(Novinarka, rođena 1961. godine. Živi u Nemačkoj i Belgiji od 1994. godine)

Sex sells? - Novinari i seksualno nasilje

“**Sex sells**” – glasi jedna od najprostijih “mudrosti” (bulevarske) štampe. Sex-priče prodaju novinu. Tu spadaju ne samo fotografije na ivici pornografije, već i priče o bračnim i izvanbračnim vezama javnih ličnosti, o tajnim seksualnim opredeljenjima čuvenih imena estrade ili umetnosti, ispovesti iz intimnog života... U istom “paketu” nađu se međutim često i izveštaji druge vrste – o seksualnom zlostavljanju, o silovanjima, o trgovini ženama, o prinudnoj prostituciji... Jer, “sex sells”...

Da li je realno očekivati da će mediji o seksualno zlostavljanoj deci izveštavati sa više takta nego o žrtvama masovnog ubice ili o poginulima u tragičnom avionskom udesu? Uvek će postojati mediji i novinari/foto-reporteri koji će rado da “seciraju” život ubice i njegovih žrtava, uz obilje fotografija ili koji će bez grižnje savesti objaviti barem mutnu sliku mesta udesa sa razbacanim delovima tela stradalih putnika.

Setimo se kako je bilo pre godinu dana kada se mlada Nataša Kampuš iz Beča posle osam godina oslobodila iz podzemnog skrovišta u kojem je nasilno držao muškarac koji je oteo kao desetogodišnju devojčicu. Divljenje za Natašu zbog hrabrosti kojom se otresla stravičnog zatočeništva nije kod svih potrajalo dugo. Nezadovoljni zbog odbijanja napaćene mlade žene da otkrije pojedinosti o seksualnom životu u zatočeništvu, već posle nekoliko dana su prvi mediji (uz zdušnu podršku raspaljenih čitalaca čija su se pisma mogla pročitati na internet-stranicama) počeli da nagađaju da je Nataša Kampuš zapravo dobrovoljno, možda čak sa užitkom (!!!????) imala seksualni odnos sa njenim otmičarem i mučiteljem. Uskoro je bilo nužno da se u tim psihologa koji su se brinuli o Nataši uključe i medijski stručnjaci da bi se svemu dala maker izbliza prava i razumna mera.

Naravno, ne izaziva ni izbliza svaki slučaj seksualnog nasilja/zločina ovakvu medijsku pažnju i ovakvu reakciju javnosti. Publika reaguje u proseku po istoj šemi – pokazuje samilost i sažaljenje za žrtvu i gnušanje prema počinocu.

Pri tome su na obe strane ona nekonstruktivna osećanja iz kojih ne može da proistekne pravo vrednovanje ove pojave niti podrška društvenim naporima i naporima pravosuđa za njihovo suzbijanje.

Čak i u državama u kojima je javnost već dugo suočena sa problemima kao što je seksualno zlostavljanje i seksualni zločini, prošlo je mnogo vremena dok se nije postavilo i pitanje odnosa novinara i novinarstva prema tome. U mnogim evropskim zemljama se danas, po uzoru na američki Dart Centre für Trauma & Journalism, pri udruženjima psihologa i uz podršku novinarskih društava organizuju seminari na ovu temu. Zamisao je da se pruži podrška novinarima koji moraju da izveštavaju o stravičnim zbivanjima koji nisu ni poplave, ni saobraćajne nesreće, ni razorni zemljotresi već onim novinarima pred kojima stoji leš silovane i potom ubijene devojke ili lice čoveka koji je osumnjičen kao višestruki silovatelj. Jer samo novinari koji nauče da se u ovakvim slučajevima izbore sa sopstvenim osećanjima, uspeće da nađu i pravu meru za svoje izveštaje.

Novinarske organizacije najčešće imaju u svojim dokumentima utvrđena načelna pravila i o tome kako treba pisati o kriminalu i nasilju, o žrtvama i počinocima. Koliko je važno da ih se autori i pridržavaju jasno je možda baš najviše u slučajevima seksualnog nasilja ili seksualnih zločina. Žrtvi nije od pomoći ni sažaljenje publike niti klimanje glavom tipa “možda je i sama bila kriva”, kao što ni najsurovijeg počinoca ne kažnjava poklič publike za slanjem na vešala. I žrtve i počinoci trebalo bi zato u medijima da imaju samo onaj tretman koji im je odredio zakon – puna zaštita žrtve i objektivnost prema počinocu dok se ne utvrdi stepen odgovornosti/krivice. A najbolja priprema za takvo izveštavanje jeste sigurno pravo i redovno, ne samo “incidentno” izveštavanje o pojavi - o seksualnom nasilju i o društvenim okvirima u kojima do njega dolazi.

Septembar 2007., deo zvaničnog press paketa Incest Trauma Centra – Beograd povodom lansiranja Prve kampanje u Srbiji protiv seksualnog zlostavljanja dece pod nazivom „Ja koju/kojeg niko ne poznaje“.

Uočavate li vreme nastanka ovog članka koji je Snežana Bogavac napisala za potrebe odnosa s javnošću Incest Trauma Centra – Beograd? Da li i danas može biti koristan?

ZA MEDIJSKE KUĆE – ETIKA U OBLASTI SEKSUALNOG NASILJA

(Naredne smernice je izradio Incest Trauma Centar – Beograd u januaru 2022. god. za potrebe Regionalne novinarske mreže protiv seksualnog nasilja formirane u okviru Evropske ženske mreže protiv seksualnog nasilja)

ISTINITOST

Preuzmite odgovornost za prenesene informacije (tačnost podataka, izvori informacija, nema nagađanja, razumevanje konteksta, i dr.)

Etičko izveštavanje o seksualnom nasilju zahteva da zaposleni u medijima imaju:

1. osetljivost i znanja o tehnikama intervjuisanja
2. dobro poznavanje i razumevanje zakona u oblasti seksualnih delikata i etičkom izveštavanju medija
3. osnovna znanja o psihološkom uticaju traume.

Korist vs. razmera štete od potencijalnog teksta/priloga, kako za osobu koja je preživela, tako i za javnost

1. **Pripremite se učenjem o uticaju seksualne traume.** Istovremeno, znajte da nikad ne možete predvideti kako je konkretna osoba doživela svoje lično iskustvo seksualnog nasilja.
2. **JEZIK KOJI KORISTITE JE KLJUČAN.** Silovanje ili seksualni napad nisu “seks”. Obrazac nasilja nije “ljubavni odnos/afera”. Silovanje ili seksualni napad nemaju nikakvu vezu sa normalnom seksualnom aktivnošću. Osobe koje su bile izložene seksualnom nasilju najčešće ne žele da budu opisane kao “žrtve”, mnoge same biraju termin “osoba koja je preživela seksualno nasilje”. (Survivor umesto victim.)
3. **Upitajte se da li vaš tekst/prilog nosi rizik za bezbednost osobe koja je preživela seksualno nasilje.**

Obavezno uključite nevladine organizacije koje imaju dugogodišnji rad u oblasti seksualnog nasilja

Izbegnite večito, a štetno, reprodukovanje mita da seksualno nasilje neizbežno uništava živote osoba koje su ga preživele. Umesto toga, ukažite na rezilijenciju i oporavak osoba koje su preživele seksualno nasilje i izvore pomoći.

Budite nezavisni: izbegnite sukob interesa, plaćanje informacija/izvora informacija, i dr.

Zašto izveštavate?

1. Zbog najboljeg interesa osobe koja je preživela seksualno nasilje. **ONA DOBIJA GLAS.**
2. Zbog javnog interesa koji se ogleda u sprečavanju i smanjenju seksualnog nasilja.

Budite fer i realni. Nemojte insistirati, “nagovarati je” učiniti bilo šta prevarno, obmanjivati ili nuditi bilo koji tip nadoknade da biste uradili tekst/prilog. Nemojte “obećavati šta će sve biti bolje” da bi, na primer, osoba koja je preživela ili neko drugi pristao na intervju ili izjavu.

Zaključite tekst/prilog s informacijama o mogućim mestima za pomoć i podršku:

www.incesttraumacentar.org.rs

Pažljivo s rečima

I reči i dela su sve za dete/odraslu osobu koja je preživela seksualno nasilje.
Čast je kada Vam se povere. Poverenje je potrebno da zaslužite.

DO NO HARM

Poštovanje prema osobi koja je preživela seksualno nasilje

Predstavite se jasno da ste novinar/ka i nikad se nemojte pretvarati da niste. Ako želite da gradite poverenje i napravite dobar rezultat kroz tekst/prilog, objasnite otvoreno kakvu priču želite da uradite.

Ako u bilo kom trenutku kaže NE, poštujujte. Ako ne prihvatite njeno NE, to ponašanje se neće razlikovati od nasilja koje je preživela.

Šta je najbolji interes osobe koja je preživela seksualno nasilje?

Verujte u iskaz osobe koja je preživela seksualno nasilje. Time ćete poštovati njen najbolji interes.

Najbolji interes se ogleda u postavljanju pravila saradnje sa osobom koja je preživela seksualno nasilje na način DA SE ONA PITA. Neophodno je da je uključena u donošenje odluka. Kontrola mora biti U NJENIM RUKAMA.

Primeri:

- a) Gde, kada i koliko dugo će se razgovor odvijati (povređujući je prekidati osobu koja govori svoje traumatsko iskustvo zato što uskoro treba da ste na drugom mestu).
- b) Poželjno je da novinarska ekipa ima samo neophodan broj članica/članova da bi se uradio posao (definišite minimalni broj osoba koje zaista moraju biti prisutne i organizujte da ih osoba upozna već pre snimanja priloga, uz dovoljno vremena da stekne izvestan nivo ugodnosti neophodan za potencijalnu buduću saradnju).
- c) Ako nastanu ma koje promene u odnosu na početni dogovor (u bilo kojoj fazi procesa), odmah iskreno i otvoreno komunicirajte sa osobom koja je preživela seksualno nasilje.
- d) Nakon objavljivanja/emitovanja teksta/priloga, nemojte zaboraviti da održite kontakt i ispratite kako se osoba oseća u odnosu na odjeke u javnosti.
- e) Obezbedite oslonac za osobu i za sebe, putem uključanja u saradnju i prisustva u izvesnim koracima pomagačice iz nevladine organizacije aktivne u oblasti seksualnog nasilja.
- f) Zahvalite se osobi zato što je razmatrala da učestvuje ili učestvovala u izradi teksta/priloga. Ne postoji ništa dragocenije od te njene odluke.

Zaštita anonimnosti (kada se traži) – svi segmenti

Seksualno nasilje je složena tema i novinarke i novinari treba da budu svesni da seksualni delikti nose različitu dinamiku u radu u odnosu na druga krivična dela.

Informisani pristanak

Sastavljanju i potpisivanju informisanog pristanka obavezno je da prethodi niz razgovora između osobe koja je preživela seksualno nasilje i novinarke/novinar. Oni služe uspostavljanju poverenja. Ukoliko osoba koja je preživela seksualno nasilje svojevlasno odluči da razgovara sa novinarkom/novinarom o svom iskustvu, neophodno je sastaviti pisani pristanak koji definiše u koju svrhu se daje pristanak, šta čini sadržaj na koji se odnosi pristanak, na koji vremenski rok, pravo na autorizaciju, na koji način će se medijski sadržaj koristiti i u koju svrhu, u kojoj učestalosti objavljivanja/emitovanja i u kom vremenskom periodu, čija su autorska prava, i druge stavke koje budu identifikovane da je potrebno regulisati. Ovo je trenutak kada se definiše na koji način će se voditi računa o zaštiti identiteta osobe, kao i da li u tekstu/prilogu želi da se kad se o njoj govori koristi pojam “žrtva” ili “osoba koja je preživela seksualno nasilje” (za šta je važno pružiti joj relevantne informacije o navedenim pojmovima iz perspektive traume, kako bi mogla doneti informisanu odluku). Informisani pristanak znači da je neophodno da osoba poseduje sve informacije da bi mogla da odluči. Nije reč samo o pristanku koji potpisuje osoba koja je preživela seksualno nasilje, već o dvosmernom, dvostranom odnosu koji potpisuju obe strane, pri čemu medijska kuća i novinarka/novinar imaju svoje odgovornosti i obaveze koje treba da ispune. Obe strane dobijaju po primerak saglasnosti sa oba potpisa.

Pravo na autorizaciju

Nemojte da “u poslednjem času zaboravite” da dostavite tekst/prilog osobi koja je preživela seksualno nasilje na autorizaciju. Njeno je pravo, kao i svake druge sagovornice/sagovornika da ima uvid i mogućnost reagovanja pre objavljivanja/emitovanja.

Smernice za fotografije, grafike, ilustracije i info-grafike

Značaj fotografije u medijima (autorka Sandra Mandić)

Seksualno nasilje nije tema koja dozvoljava izbor sagovornika/ca koji sučeljavaju svoje stavove po principu „za i protiv“

Ovde je reč o seksualnoj traumi i bilo kakvo otvaranje medijskog prostora za osporavanje i misinterpretiranje iskustva osobe koja je preživela seksualno nasilje dovodi do njene retraumatizacije i do direktnog obeshrabrivanja svih drugih osoba koje imaju ovo iskustvo da potraže pomoć i zaštite se. Osporavanje i poništavanje svog iskustva je osoba već doživela od počinioca seksualnog nasilja.

Vodite računa da tekst čitaju, slušaju ili gledaju prilog, i druge osobe koje su preživele seksualno nasilje (koja poruka je poslata tekstem/prilogom, postoje li informacije o pomoći, i dr.)

Vodite računa da tekst/prilog dolazi do osoba koje možda razmatraju da li i kako da prijave sumnju i/ili saznanje da su dete ili odrasla osoba preživeli seksualno nasilje

Odgovorni ste za izbor stručnih sagovornica/ka kojima dajete mogućnost za javnu reč

Ne ustupajte medijski prostor pojedincima iz stručne javnosti koji ne poseduju specijalizovano znanje i profesionalno iskustvo posebno u oblasti seksualnog nasilja i seksualne traume, koji zagovaraju da je nasilje nad decom i/ili ženama nekada potrebno ili opravdano, koji izražavaju negativne (mizogine) stavove prema ženama ili stavove prema deci da deca lažu, fantaziraju itd.

RAZGOVOR SA OSOBOM KOJA JE PREŽIVELA SEKSUALNO NASILJE

Budite pouzdani

Budite iskreni i otvoreni da ste novinar/ka. Budite iskreni iz kog ugla, iz koje perspektive radite svoj tekst/prilog. Nemojte pristupiti osobi koja je preživela seksualno nasilje i reći joj samo da vas “interesuje njena priča”, a onda staviti senzacionalistički naslov koji ne odražava sadržaj koji vam je ispričala.

Poštujte pravo osobe da kaže NE. Osoba može odmah odbiti razgovor ili prihvatiti pa odbiti, ili započeti pa prekinuti razgovor. Sve je apsolutno dozvoljeno i na novinarki/novinaru je da to istog trenutka uvaži. Nemojte ponavljati zahtev, pokazala vam je da ovo nije odgovarajući trenutak za nju. Umesto toga, posavetujte se sa koleginicama iz nevladine organizacije koja radi u oblasti seksualnog nasilja.

Zahvalite se osobi što je razmatrala da učestvuje.

Razmotrite sa osobom da li je za nju odgovarajuće ako ste muškog pola. Pitajte je da li bi se ugodnije osećala sa vašom kolegicom novinarkom. Ako da, prihvatite to bez pogovora. Reč je o bezbednosti osobe koja je preživela seksualno nasilje.

Logistički aspekti intervjua: trajanje intervjua (max 1 h), odabir mesta intervjua, posebna briga o okruženju, anonimnosti i bezbednosti, potrebne pauze, i dr.

Tokom intervjua nemojte deliti svoje lične sadržaje. Tema je iskustvo osobe koja je preživela seksualno nasilje.

Uvek budite svesni rezilijencije i snage svake pojedinačne osobe i jedinstvenosti njenog reagovanja na seksualnu traumu.

Vanredna je hrabrost saopštiti svoje iskustvo seksualnog nasilja.

Prepoznajte da osobe koje su preživele traumu mogu govoriti o svom iskustvu fragmentarno ili na način da to nije hronološki. Nemojte reći “Ali, upravo ste rekli da se to dogodilo na ovaj način...”.

Nemojte pitati pitanja koja počinju sa “zašto”. “Zašto ste pošli s njim?” ili “Zašto mislite da Vas je silovao?” Impliciraju okrivljavanje žrtve, bez obzira što ih vi možda tako ne prepoznajete. Osoba koja je preživela seksualno nasilje će se zatvoriti, jer ste je povredili. Neodgovornim postupanjem, izuzetno je lako uzrokovati retraumatizaciju osobe.

Nemojte koristiti “kao što ste navodno...”, “priznali ste da...” i dr. Odražavaju vašu sumnju u iskustvo osobe, a njoj unose osećanje stida i nesigurnosti. Umesto toga, koristićete “rekli ste”.

Nemojte koristiti pojmove kao što su “milovanje”, “oralni seks” i dr. Žrtva nije “ljubila” počinioca. To su reči koje pripadaju dobrovoljnom i željenom seksualnom odnosu i ne smeju se koristiti u opisu silovanja.

Umesto toga (AKO IZ MA KOG OPRAVDANOG RAZLOGA BUDETE DAVALI OPIS NASILNIH SEKSUALNIH RADNJI – A TO NASTOJTE SVAKAKO DA IZBEGNETE), “oralni seks” ćete zameniti sa “prisilio je tako što joj je stavio penis u usta”.

Potencijalni “okidači”: Tokom razgovora, izvesne situacije, fotografije, reči, zvuci ili mirisi mogu pokrenuti sećanja koja se tiču seksualnog napada i to je traumatizirajuće. Na primer, može videti fotografiju mesta na kojem se dogodio incident. Odgovorni ste da ne aktivirate “okidače” s namerom.

Zahvalite se osobi za njeno dragoceno učešće.

Održite sve što ste obećali osobi koja je preživela seksualno nasilje (rokovi, uslovi, autorizacija i sl.)

Objasnite osobi detaljno ceo proces izrade teksta/priloga. Objasnite joj apsolutno sve što se tiče njenog potencijalnog doprinosa.

Prilagodite se u odnosu na mesto i vreme odvijanja razgovora. Pokažite razumevanje ukoliko više puta promeni logističke dogovore. Nije jednostavno govoriti o seksualnoj traumi. Odvažno je iznositi toliko privatni sadržaj.

Odgovorite na uzastopna, moguće ponovljena pitanja, kao što su: “Kad će tekst/prilog biti objavljen?”, “Mogu li da pročitam/pogledam pre nego što bude objavljeno?”, “Koliko dugo će trajati snimanje?”, i dr.

Da biste poboljšali svoje razumevanje seksualne traume i istražili nove perspektive iz kojih možete pristupiti temi, već u fazi planiranja teksta/priloga, posavetujte se sa nevladinom organizacijom koja je aktivna u oblasti seksualnog nasilja. Isto učinite i u kasnijim fazama procesa izrade teksta/priloga, sve do zaokruženja, kao i kroz follow-up razgovor o svemu što ste naučili i u čemu uočavate da ste napredovali. Ako mislite da vam ovo nije neophodno, u zamci ste i na krivom putu.

Izbegavajte osuđujuće reči i rečenice

“Victim blaming” je pojam koji označava okrivljavanje žrtve. U ovom kontekstu, okrivljavanje žrtve za seksualno nasilje čini dominantna većina u društvu. To čini tako što predstavlja i promoviše da su žrtve krive, a silovatelji nevini. Kultura silovanja je kultura većine patrijarhalnih društava.

Ne obraćajte se osobi na ma koji način koji implicira da je “provocirala”, “želela”, “zaslužila” seksualno nasilje, “nije se opirala”, “nije pobešla”, “ostala je”, i dr. To samo govori o tome da ne posedujete znanja u oblasti seksualnog nasilja.

Dozvoljena su pitanja otvorenog tipa koja omogućavaju osobi da ispriča svoje iskustvo i isključuju bilo kakav sud u odnosu na sadržaj koji osoba iznosi.

Umesto da ponovite i promovišete neku od predrasuda u odnosu na seksualno nasilje ili žene, odgovorno konceptualizujte predrasude i povežite ih sa kontekstom.

Primer sa specijalističkog treninga za novinar(k)e: “Sve oko nas nas uči da su neki ljudi ljubazni prema svojim komšijama ili kolegama, ali nemaju poštovanja prema svojim suprugama koje su izložene seksualnom nasilju u braku. (Ovde unesite aktuelne statističke podatke i njihov relevantan izvor.) Ako ovaj fenomen ne prepoznamo, postajemo deo javnog govora koji pripada kulturi silovanja i nasilja koja je na žalost rasprostranjena u našem društvu. Prepoznavanjem, međutim, počinjemo da iznosimo drugačiju priču i radimo svoj posao.”

Ne iznosite detalje, koliko god to Vama bio izazov (dovodi do retraumatizacije osobe koja je preživela seksualno nasilje)

Isključivi kriterijum je najbolji interes osobe koja je preživela seksualno nasilje: njene odluke uz informisani pristanak, na njen način, njenim tempom, u njenom izabranom vremenu, mestu.

Ne iznosite detalje koji mogu biti usmereni i/ili interpretirani protiv osobe koja je preživela

Odgovornost je na novinarki/novinaru.

Naročito ne iznosite informacije koje se tiču seksualne prošlosti osobe koja je preživela

Njena seksualna prošlost i odgovornost počinioca za seksualni zločin nisu povezane teme.

Zaštita privatnosti osobe koja je preživela

I nakon što je s Vama razgovarala, ima pravo na svoju privatnost.

Imajte na umu da svi podaci koje Vi iznesete zauvijek ostaju online

To će čitati i voljene osobe žene koja je preživela seksualno nasilje (na primer, njena deca) ili vršnjaci deteta koje je preživelo seksualno nasilje.

Zaključite tekst/prilog s informacijama o mogućim mestima za pomoć i podršku:

www.incesttraumacentar.org.rs

Pažljivo s rečima (i pomoć novinarki/novinaru)

Pre, tokom i posle intervjua, novinarka/novinar može pružiti podršku osobi koja je preživela seksualno nasilje tako što će obezbediti prisustvo obučene pomagačice koja radi u nevladinoj organizaciji aktivnoj u oblasti seksualnog nasilja. Ona je tu ako osobi zatreba ma koja razmena o osećanjima s kojim izlazi na kraj, a to je značajna pomoć novinarki/novinaru.

ŠTA MORATE ZNATI

Ključ je u kontekstu: seksualno nasilje je jedan vid rodno zasnovanog nasilja

Seksualno nasilje je zločin iz mržnje. U korenu leže mizoginija, homofobija, transfobija. To su razlozi/uzroci zašto se seksualno nasilje događa i ko su najčešće mete. To su žene, devojčice, osobe različitog rodnog identiteta i seksualne orijentacije od većinske.

Seksualno nasilje je širok pojam koji prevazilazi nasilan seksualni odnos nad ženom i/ili detetom. Uradite istraživački tekst/prilog koji uključuje sve vidove seksualnog nasilja. Od vitalnog je značaja da kreatori politika i javnost razumeju svoju odgovornost za sve vidove seksualnog nasilja.

Seksualno nasilje nad ženama se koristi kao oružje u ratu (silovanje u ratu).

Nema postizanja rodne ravnopravnosti dok se o seksualnom nasilju ne govori javno u kontinuitetu

Dok postoji seksualno nasilje, nema govora o dostizanju rodne ravnopravnosti.

1. Uključite najnovije ili poslednje dostupne statističke podatke.
2. Izolovane incidente nasilja postavite u širi kontekst koji ćete objasniti javnosti.
3. Koristite neutralni jezik kojim su isključene predrasude. Predrasude odmažu osobi koja je preživela seksualno nasilje, a pomažu počiniocu (tako s njim idete ruku pod ruku).
4. Usredsredite se na prevenciju seksualnog nasilja koja predstavlja najznačajniji potencijal da se seksualno nasilje umanj.

Zašto je pravilno reći „osoba koja je preživela seksualno nasilje“, a ne žrtva

Psihološki oporavak prepoznaje tri faze: žrtva, osoba koja je preživela i pobednica.

Za pomagačke struke koje su saveznice u oporavku, pravilo je pitati samu osobu koja je preživela seksualno nasilje sa kojim od ova tri pojma se identifikuje u odnosu na svoj napredak u oporavku.

Drugi u sistemu podrške možda nemaju priliku na ovaj način da komuniciraju sa osobom. Zbog toga, važno je znati da najčešće niko ne želi da se oseća žrtvom niti da nosi taj naziv, jer sam pojam se tiče prevashodno društvenog konstrukta koji osobi implicira umanjen kapacitet, nemoć, bespomoćnost, niz negativnih osećanja o sebi.

Ovaj konstrukt često implicira i okrivljavanje žrtve, jer je najčešće nulta tačka negativnog tretmana od strane privatnog i institucionalnog okruženja propitivanje “da li je osoba uopšte žrtva”.

Zato je pojam “osoba koja je preživela seksualno nasilje” pravilno u upotrebi, jer se odnosi na osobu koja je iz samog nasilnog incidenta izašla – ne samo što je spasila goli život, već sigurno učinila najbolje što je bilo moguće da preživi seksualno nasilje.

Znamo da je učinila najbolje u odnosu na datu situaciju, zato što je sada ovde, s nama. Da je učinila bilo šta drugačije, ne znamo šta bi se dogodilo, da li bi se spasila. Svaka situacija seksualnog nasilja nosi samrtni strah, strah od smrti.

Iskustvo u radu pomagačica pokazuje da upotreba pojma “osoba koja je preživela” hrabri osobu (“da više nije žrtva”) i podseća je da je već nekoliko važnih koraka u oporavku uspešno napravila (na primer, prekinula je ćutanje).

Predrasude o seksualnom nasilju

2015©Incest Trauma Centar – Beograd; *Hajde da pričamo o seksualnom nasilju* (8 min.).

Osnovni cilj predrasuda je da iskažu nepoverenje prema detetu/odrasloj osobi koja je preživela seksualno nasilje. Usmerene su na osporavanje iskaza osobe koja je preživela seksualno nasilje i okrivljavanje nje za preživljeno nasilje. Sve su naučene već tokom odrastanja, a u odrasloj dobi su kod većine ljudi još dalje učvršćene. Predrasude podstiču porodica, sistem obrazovanja, institucije, mediji, zajednica.

Neophodno je suočiti se sa svojim predrasudama i ukloniti ih. Kad ispoljavate predrasude prema osobi koja je preživela seksualno nasilje, otežavate joj oporavak i direktno pomažete počiniocu.

Međunarodni pravni okvir: **Istanbulska konvencija i Lanzarote Konvencija**

Statistike i podaci

<http://incestrauamacentar.org.rs/index.php/statistike/>

Počinioci seksualnog nasilja

Budite mudri kad izveštavate o počiniocima seksualnog nasilja. Time što biste ih nazvali “monstrumima”, “manijacima”, “psihopatama”, “sadistima”, “bolesnima” i drugim imenima koja se na žalost često pojavljuju kao opisi u medijima – faktički ih odvajate od ostatka društva čime se podstiče dinamika “oni protiv nas”. Ovakvi nazivi mogu sprečiti građanke i građane da prijavljuju svoju sumnju da je neko seksualni počinitelj, jer ih utvrđuju u njihovom uverenju da “dobri ljudi” ne bi radili loše stvari.

Postajete saučesnici/e ako ne prijavite sumnju ili saznanje da su dete i/ili odrasla osoba izloženi seksualnom nasilju – ako ne prijavite osobu na koju sumnjate ili imate saznanje da je počinila seksualno nasilje.

Odgovorne posmatračice i posmatrači

Vaša medijska kuća je aktivna na društvenim mrežama ili, generalno, u online prostoru? Na primer, pojavili su se komentari u vezi aktuelne vesti koja se tiče seksualnog nasilja i impliciraju da je osoba zaslužila da bude silovana zbog toga kako je bila obučena ili da je bila pod dejstvom alkohola. Odgovorni posmatračice/ce će odgovoriti na komentare tako što će napisati da osoba koja je preživela seksualno nasilje nije kriva što je seksualno napadnuta i da je odgovoran isključivo počinitelj koji je izabrao da izvrši napad.

Događa se da društvene mreže i drugi online anonimni prostori postaju arena za povređujuće komentare i nasilno ponašanje. Odgovorni posmatračice/ce igraju ogromnu ulogu u javnom savezništvu sa osobama koje su preživele seksualno nasilje, tako što će otvoreno reagovati na nepoštovanje i time menjati kulturu seksualnog nasilja koja još uvek prevladava.

Kome i kako prijaviti seksualno nasilje?

Po zakonu, svaka građanka/gr građanin je dužan da prijavi i sumnju i saznanje da se događa ili da se dogodilo seksualno nasilje.

Paralelno, istovremeno, vašu prijavu treba da uputite policiji, tužilaštvu i (ako se radi o detetu) centru za socijalni rad.

Odgovorni posmatrač/ica je osoba koja interveniše, reaguje – pre, tokom ili posle situacije u kojoj vide ili čuju ponašanja koja promoviraju seksualno nasilje. Po zakonu, sumnja na seksualno nasilje je dovoljan osnov za prijavu nadležnim institucijama.

Još uvek, u našim društvima je vrlo retko da neko pomisli u odnosu na određenu situaciju da se radi o seksualnom nasilju. Upravo zato, kada se javi ova sumnja, uzmite sebe ozbiljno. Budite istrajni u zaštiti osobe za koju sumnjate (ili znate) da je izložena riziku.

Koje su propisane kazne za seksualni zločin

Naučite odredbe Krivičnog zakonika, Zakona o krivičnom postupku i “Marijinog zakona” (Zakon o posebnim merama za sprečavanje vršenja krivičnih dela protiv polne slobode prema maloletnim licima).

Naučite odredbe Direktive 2012/29/EU.

Dostupni izvori pomoći i podrške: www.incestrauamacentar.org.rs

Radite tekst/prilog za svoju medijsku kuću i tražite kompetentnu sagovornicu/sagovornika?

Mediji su glavni edukatori za opštu javnost. Nose odgovornost da nauče građanke i građane da prepoznaju seksualno nasilje, reaguju da ga spreče, reaguju da ga zaustave i da znaju kome i kako da prijave.

Šta je najvažnije da javnost nauči iz medijskog izveštavanja o temi seksualnog nasilja?

1. **Da je bezbednost osobe koja je preživela seksualno nasilje zaštićena, jer će to ohrabriti druge osobe sa sličnim iskustvom da prekinu tišinu.**
2. **Da vaš tekst/prilog ne sadrži ni jednu predrasudu koja će štetiti osobama koje su preživele seksualno nasilje i otežati oporavak.**
3. **Da nauči koje su posledice seksualnog nasilja, sa naglaskom na uticaju seksualne traume. Pomozite javnosti da vidi šire od krivično-pravnog sistema i da razume da je seksualno nasilje pitanje javnog zdravlja i socijalne pravde.**
4. **Da je svako od nas odgovoran da ne bude posmatrač u odnosu na seksualno nasilje i predrasude, već aktivan saveznik u oporavku osobe.**
5. **Izveštavanje o rešenjima, naročito preventivnim strategijama, može pomoći u pomeranju percepcije javnosti sa seksualnog nasilja kao rizične i slučajne neizbežnosti na pun fokus o njegovoj rasprostranjenosti, sprečavanju i uzrocima. Jer, ovaj SHIFT rezultuje POZIVOM NA AKCIJU I AKCIJOM.**

Šta i kako naučiti dete koje volite da može da prepozna i odbrani se od seksualnog nasilja

Svi izvori su dostupni na www.incesttraumacentar.org.rs

2003©Incest Trauma Centar – Beograd; *Plašim se onog gospodina.*

2016©Incest Trauma Centar – Beograd; *Obrazovni paket za vrtiće.*

2016©Incest Trauma Centar – Beograd; *Obrazovni paket za vrtiće (slajdovi).*

2016©Incest Trauma Centar – Beograd; *Obrazovni paket za osnovne i srednje škole.*

2016©Incest Trauma Centar – Beograd; *Zdravi izbori za decu (Komplementaran resurs Obrazovnim paketima).*

RAZGOVARAJTE S DETETOM KOJE VOLITE

Najvažnija preventivna strategija se odnosi na dobru komunikaciju sa detetom. Razgovor o temi seksualnog zlostavljanja na način prilagođen uzrastu deteta ga neće uplašiti, već ohrabriti da sazna kako da zaštiti sebe.

- Odvojite vreme koje će biti SAMO za razgovor sa detetom. Slušajte pažljivo i posmatrajte. Naučite što je moguće više detalja u vezi ponašanja i osećanja deteta. Pokažite da ste dostupni da podeli svoje brige sa Vama.
- Objasnite detetu da njeno/njegovo telo pripada SAMO njoj/njemu i da IMA PRAVO DA KAŽE NE svakom ko želi da ga dodirne.
- Razgovarajte sa detetom o dodirima. Objasnite da neki dodiri mogu da povrede. Razgovarajte: koji dodir čini da se dete dobro oseća, koji čini da se lose oseća, a koji zbunjuje, stvara konfuziju za dete. Ohrabrite dete da osluškuje svoja osećanja i podeli s Vama sve u vezi čega nije sigurno.
- Naučite dete PRAVILNIM nazivima za privatne delove tela. Tako dete uči odgovarajući, jasan jezik kojim će moći da saopšti da trpi nasilje, a da mi taj jezik razumemo. Da ukažete na privatne delove tela, izaberite jednostavan način koji će biti razumljiv za dete, kao na primer, da su obično prekriveni kupaćim kostimom. Kažite da niko nema pravo da ih dodiruje bez dopuštenja deteta i da niko ne treba da traži da dete dodiruje nečije privatne delove tela.
- Objasnite detetu da neželjeni i neprijatni dodiri ne moraju biti od strane osobe koja je detetu nepoznata, već mogu biti od strane člana porodice ili neke druge osobe van porodice koju dete dobro poznaje. Razjasnite da je to ponašanje LOŠE bez obzira ko je u pitanju.
- Kažite detetu da neke odrasle osobe mogu da pokušaju da povrede decu i traže od njih da čine stvari zbog kojih se dete oseća nelagodno. Često ti odrasli ono što se dešava nazivaju tajnama i zahtevaju od deteta da tajnu čuva. Razgovarajte sa detetom o razlici između dobrih tajni (iznenađenje za rođendan, na primer) i loših tajni kao što su neželjeni dodiri. Naglasite da loše tajne NIKADA ne treba čuvati.
- Objasnite detetu da nekada neželjeni dodiri mogu biti prijatni, ali da čim odrasla osoba traži od deteta da o njima nikom ne priča i čuva to kao tajnu, da je to loša TAJNA KOJU OBAVEZNO TREBA DA KAŽE drugoj odrasloj osobi kojoj veruje.
- Objasnite detetu da je jako važno, kad se nešto neprijatno dogodi, da to SAOPŠTI nekoj odrasloj osobi kojoj veruje. Budite od pomoći u razjašnjavanju ko bi to mogao biti. Takođe, ukoliko ta osoba ne pruži odgovarajuću podršku, pripremite dete da je neophodno da nastavi da PONAHLJA svoju priču drugim odraslim osobama od poverenja sve dok pomoć ne stigne.

Naučite znake upozorenja koji mogu ukazivati da se radi o seksualnom nasilju

NAJVAŽNIJI KORAK U PREPOZNAVANJU SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA DECE JE SVEST DA JE ZLOSTAVLJANJE MOGUĆE.

Nećete otkriti seksualno zlostavljanje ako ne verujete da ono postoji.

KAKO PREPOZNATI ZNAKE UPOZORENJA?

- Učestale urinarne infekcije/bolno uriniranje
- Seksualno prenosive bolesti
- Stomačne bolesti
- Nemogućnost mirnog sedenja (bolovi u predelu donjeg stomaka ili genitalija)
- Modrice (naročito u predelu genitalija)
- Inkontinencija, odnosno mokrenje u krevetu
- Trudnoća

- Hronični poremećaji u ishrani (anoreksija, bulimija)
- Pokušaj suicida
- Samopovređivanje
- Nesanica, noćne more, flešbekovi
- Napadi panike
- Odbijanje da govori (ćutanje kao izbor)
- Nagle promene raspoloženja
- Izostajanje iz škole
- Strah od određene osobe ili da ostane nasamo s nekim
- Promena uspeha u školi
- Spavanje na časovima
- Regresija
- Nekarakteristično ponašanje koje podseća na seksualno
- Neodgovarajuća ili detaljna znanja o seksu izražena kroz crteže ili verbalno (u neskladu sa uzrastom deteta)

Ovi načini ponašanja su zajednički za svu decu koja se nalaze u stanju krize i ne moraju biti reakcija isključivo na seksualno zlostavljanje. Međutim, ukoliko dete koje volite pokazuje više različitih simptoma sa ove liste, obratite pažnju šta bi mogao da bude uzrok. Takođe, da teškoće u prepoznavanju seksualnog zlostavljanja dece budu veće, postoje zlostavljana deca koja ne pokazuju ni jedan od ovih znakova i uspevaju da potpuno sakriju šta im se dešava.

Dete najčešće učimo da sluša odrasle, da ne postavlja pitanja. Ono je željno potvrde da je prihvaćeno i voljeno i time je posebno ranjivo za sve što odrasli zahtevaju i očekuju. Kada je seksualno zlostavljanje u toku, pretnje, mito, ucene i druge različite strategije počinioca služe očuvanju tajnosti. Detetu često govori da je sve to krivica deteta što može biti razlog da tajnu nosi u sebi dugi niz godina i možda nikada i nikome ne obelodani.

O traumi uzrokovanoj seksualnim nasiljem

2007©Incest Trauma Centar – Beograd; *Moja tajna kao strah, kao stid, kao bol...* Studije slučajeva Incest Trauma Centra – Beograd.

Posledice seksualnog nasilja

SEKSUALNO NASILJE U DETINJSTVU UZROKUJE DUGOTRAJNU TRAUMU

Neka od terapijskih pitanja na kojima je potrebno raditi u kriznoj situaciji, u kratkom i dugom roku: nepoverenje, strah, stid, osećanje krivice, potpun ili delimičan gubitak granica, gubitak kontrole nad svojim životom, izolacija, konfuzija, ambivalencija, nisko samopoštovanje, nedostatak samopouzdanja, loša predstava o samoj sebi, samodestruktivnost (psihoaktivne supstance, poremećaji u ishrani, samopovređivanje, suicidalne misli, pokušaji suicida), loša predstava o svom telu, teškoće u sferi seksualnosti, ulazak u neadekvatne odnose (prijateljske, partnerske, poslovne) u kojima postoji izloženost fizičkom ili nekom drugom vidu nasilja, silovanje u kasnije uzrastu (takođe, silovanje u braku), ljutnja/bes, nemogućnost da kaže NE i sebe zaštiti....

Naučite da je oporavak od seksualne traume moguć

Izuzetno je važno verovati u oporavak nakon seksualnog nasilja. Tokom 28 godina rada sa decom i odraslim osobama koje su preživele seksualno nasilje, Incest Trauma Centar – Beograd kao najstarija organizacija ove vrste u Regionu je mnogo, mnogo puta svedočila da je oporavak moguć. Najvažnije je da smo saveznice i saveznici detetu/odrasloj osobi u oporavku.

U okviru *Prve Nacionalne studije o društvenom problemu seksualnog zlostavljanja dece u Republici Srbiji* (2015©Incest Trauma Centar – Beograd) koja je rađena na reprezentativnom uzorku u školama na uzrastu od 10 do 18 godina, samo 21% srednjoškolki i srednjoškolaca se izjasnilo da veruje u oporavak. Možete li zamisliti šta su učili od nas odraslih? Još veću zabrinutost čini to da se samo 11% roditelja srednjoškolki i srednjoškolaca izjasnilo da veruje da se dete može oporaviti nakon seksualnog nasilja.

A da je to dete koje Vi volite? Šta biste mu rekli?

Mediji su glavni edukatori u odnosu na opštu javnost i zato su odgovorni da pošalju snažnu poruku da je oporavak deteta moguć.

Uloga osobe od podrške u oporavku

U TRENUTKU KAD VAM DETE SAOPŠTI DA JE SEKSUALNO ZLOSTAVLJANO

VERUJTE DETETU. Deca **NE LAŽU** da su seksualno zlostavljana. Može biti da dete misli da ste Vi jedina osoba koja može da pomogne.

POKUŠAJTE DA OSTANETE SMIRENI. Naravno da je ovo teško postići, ali Vaš šok i ljutnja mogu imati za rezultat da se dete povuče u sebe.

SLUŠAJTE PAŽLJIVO. Odvedite dete na sigurno mesto i dopustite da Vam svojim rečima ispriča šta se dogodilo. Poklonite detetu punu pažnju.

NEMOJTE ISPITIVATI DETE. Jedino pitanje koje treba da postavite je sledeće: “Šta ti je on (počinilac) rekao da će se desiti ako ovo ispričas nekome?” Najčešće je većina pretnji bez osnova i potrebno je da objasnite detetu šta se sve od toga što je čulo neće ostvariti. Za ono što je moguće, budite iskreni I otvoreni I tako kažite detetu. Za pretnje za koje ne znate šta se u vezi toga može dogoditi, takođe otvoreno recite. Pouzdani ste za dete time što ste iskreni. Ako neku informaciju nemate koja je detetu potrebna, recite da ćete je pribaviti i vratite se s njom da obavestite dete. Održano obećanje doprinosi poverenju deteta u Vas.

KAŽITE JASNO DETETU DA NIJE KRIVO. Najveći strah deteta se ogleda u tome što se oseća odgovorno za seksualno zlostavljanje i krivi sebe. Odgovornost je **UVEK** na strani počinioca. Nemojte nikada govoriti loše o počiniocu kao osobi, već da ima loše ponašanje. Naročito kada je počinilac član porodice, dete je lojalno počiniocu.

POHVALITE DETE ZBOG TOGA ŠTO VAM SE POVERILO. Ponovite detetu više puta da je **DOBRO** što Vam je ispričalo i da je sa Vama bezbedno. Zahvalite detetu na poverenju koje Vam je ukazalo.

NEOPHODNO JE ODMAH ZAUSTAVITI SITUACIJU NASILJA!

Kome i kako prijaviti sumnju i/ili saznanje o seksualnom nasilju

Po zakonu, svaka građanka/građanin je dužan da prijavi i sumnju i saznanje da se događa ili da se dogodilo seksualno nasilje.

Paralelno, istovremeno, svoju prijavu treba da uputite policiji, tužilaštvu i (ako se radi o detetu) centru za socijalni rad.

Odgovorni posmatrač/ica je osoba koja interveniše, reaguje – pre, tokom ili posle situacije u kojoj vide ili čuju ponašanja koja promovišu seksualno nasilje. Po zakonu, sumnja na seksualno nasilje je dovoljan osnov za prijavu nadležnim institucijama.

Još uvek, u našim društvima je vrlo retko da neko pomisli u odnosu na određenu situaciju da se radi o seksualnom nasilju. Upravo zato, kada se javi ova sumnja, uzmite sebe ozbiljno. Budite istrajni u zaštiti osobe za koju sumnjate (ili znate) da je izložena riziku.

Zaključite tekst/prilog s informacijama o mogućim mestima za pomoć i podršku:

www.incesttraumacentar.org.rs

Pažljivo s rečima

Mediji nose veliki deo odgovornosti za pravilno informisanje i psiho-edukaciju dece i odraslih građanki i građana, psiho-edukaciju osoba koje su preživele seksualno nasilje i osoba koje u m od podrške.

Znanjem i ličnim stavom postajemo saveznice i saveznici osobi koja je preživela seksualno nasilje.

Kad se događa seksualni zločin, ne sme biti posmatrača. I posmatrači su odgovorni za seksualno nasilje.

IZVEŠTAVANJE O DECI

Kad ste Vi bili dete

Kad ste Vi bili dete, kao i svako dete, verovali ste apsolutno i bukvalno u ono što su vam odrasli govorili. Jer to pripada deci.

Apsolutno (u sve) i bukvalno (doslovno), jer ste mali.

Kad počinitelj kaže detetu da će, ako nekome ispriča da je izloženo seksualnom nasilju, on završiti u zatvoru, roditelji deteta se rastati, porodica će se raspasti, neki stariji član porodice će umreti, dete će biti ostavljeno u domu (za decu bez roditeljskog staranja) – dete u sve to veruje.

Dete oseća strah, osećanje krivice, stid, i druga vrlo zastrašujuća osećanja.

Zaštita ličnih podataka

Ono što ne želite da se dogodi Vama i u odnosu na Vašu sopstvenu privatnost – nemojte uraditi ni detetu.

Imajte na umu da svi podaci koje iznesete o detetu zauvijek ostaju online

Zaposleni u medijima nose odgovornost za zaštitu deteta.

Poštovanje dostojanstva i prava svakog deteta

UN Konvencija o pravima deteta

Lanzarote Konvencija

Kako ćete omogućiti da se čuje glas dece?

2015©Incest Trauma Centar – Beograd. *Kiko i ruka u vrtiću* (4 min.).

Šta je najbolji interes deteta koje je preživelo seksualno nasilje?

Verujte u iskaz deteta. Time ćete poštovati najbolji interes deteta koje je preživelo seksualno nasilje.

Zaključite tekst/prilog s informacijama o mogućim mestima za pomoć i podršku:

www.incestrauamacentar.org.rs

Pažljivo s rečima

Budite uz dete - uporno i odano. Da oseti da ga volite. Da oseti da je jednako vredno kao svako drugo dete. Da će iskustvo seksualnog nasilja vremenom postati samo jedno životno iskustvo. Da zaslužuje oslonac zauvek, ništa manje od toga.

**POZIVNICA MLADIM I BUDUĆIM
NOVINARKAMA I NOVINARIMA**

29. OKTOBAR 2011. - NOVINARI RTV B92 I PG "MREŽA"
NA ŠTANDU INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD NA
SAJMU KNJIGA U HALI 2, U SUBOTU U 14H - DOĐITE!

NOVINARI RTV B92 I PRODUKCIJSKE GRUPE "MREŽA",
SANDRA MANDIĆ, MIŠA STOJILJKOVIĆ, JELENA
KIKIĆ I MARIJA PUDAR, UČE MLADE NOVINAR(K)E,
STUDENT(KIN)JE NOVINARSTVA, GIMNAZIJALCE-
NOVINAR(K)E SARADNIKE O ETIČKOM IZVEŠTAVANJU
O TEMI SEKSUALNOG NASILJA.

**HALA 2 NA SAJMU KNJIGA, ŠTAND INCEST
TRAUMA CENTRA - BEOGRAD.**

RADIONICA ĆE BITI ODRŽANA U SUBOTU, 29.
OKTOBRA 2011., U 14 ČASOVA.

SVAKI UČESNIK I UČESNICA DOBIJAJU POKLON!
OČEKUJEMO VAS U SUBOTU U 2!
KAŽITE SVAKOME KOGA POZNAJETE!!!

Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

POZIVNICA: RADNI DORUČAK ZA NOVINAR(K)E

Poštovane kolegice i kolege novinari,

u okviru kampanje Incest Trauma Centra - Beograd protiv seksualnog nasilja "Ja koju / kojeg niko ne poznaje", pozivamo vas na Radni doručak za novinar(k)e u cilju dogovora o promociji prve pesme u Srbiji protiv seksualnog nasilja koja nosi naziv "PREKINIMO ĆUTANJE!".

Doručak će se održati u petak, **05. novembra 2010. u 11h** u našim prostorijama u Mačvanskoj 8.

S Vama će razgovarati Aleksandra Kovač, kompozitorka i autorka pesme "PREKINIMO ĆUTANJE" i Dušica Popadić, direktorka Incest Trauma Centra - Beograd.

Molimo da svoje učešće potvrdite putem e-mail adrese: itcentar@EUnet.rs ili tel...

S poštovanjem,
Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

! NEGUJTE KONTINUITET ODNOSA S MEDIJIMA, NAJAVITE IM BLAGOVREMENO ŠTA ĆETE SLEDEĆE RADITI KAKO BISTE IH ZAINTERESOVALI ZA SADRŽAJ I DA BI VAŠE AKTIVNOSTI UKLJUČILI U SVOJE PLANIRANJE VREMENA I TEMA KOJE ĆE OBRAĐIVATI.

ZA MEDIJE: DOBRODOŠLE I DOBRODOŠLI STE DA NAS PRATITE!

- 1. NAGRADA ZA IZVRSNOST MINISTARSTVA SOCIJALNE ZAŠTITE INCEST TRAUMA CENTRU – BEOGRAD ZA POSEBAN DOPRINOS PODIZANJU SVESTI JAVNOSTI O NULTOJ TOLERANCIJI NA SEKSUALNO I RODNO ZASNOVANO NASILJE (27. april 2007.)**
- 2. Incest Trauma Centar – Beograd na Univerzitetu u Sarajevu, Bosna i Hercegovina. - utorak, 11. maj 2010. godine, od 13 do 18.30 časova. OTVORENO ZA MEDIJE! (kliknite)**
- 3. Specijalistička obuka za novinare: ETIČKO IZVEŠTAVANJE O SEKSUALNIM TRAUMAMA – 27-28. maja 2010. (kliknite).**
- 4. PRE NEGO ŠTO NOVINE ODU U ŠTAMPARIJU - PROVERITE! (kliknite)**
- 5. ODMAH NAS POZOVITE! - Ponuda za BESPLATNO EMITOVANJE našeg filma „NOVO JE DA SAM BILA ZLOSTAVLJANA? “**
- 6. SEKS PODIŽE PRODAJU, Snežana Bogavac, BETA (kliknite)**
- 7. ZAVRŠETAK naše INICIJATIVE za nacionalni školski NASTAVNI PROGRAM i UDŽBENIKE OSETLJIVE na rodno zasnovano nasilje! Uskoro će biti objavljen!**

UVEDITE NOVINARKE I NOVINARE U VAŠU AGENDU – ZAGOVARAJTE ZAJEDNO

30. januar - Međunarodni dan nenasilja	19. novembar – Svetski dan prevencije zlostavljanja dece
08. mart - Međunarodni dan žena	25. novembar - Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama
21. mart - Međunarodni dan borbe protiv rasizma	25. novembar – 10. decembar - 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama
08. april – Svetski dan Roma	29. novembar – Međunarodni dan braniteljki ljudskih prava
09. maj - Dan Evrope	01. decembar – Svetski dan borbe protiv side
17. maj – Međunarodni dan borbe protiv homofobije, bifobije i transfobije	03. decembar – Međunarodni dan osoba sa invaliditetom
04. jun – Međunarodni dan dece žrtava nasilja	10. decembar – Međunarodni dan ljudskih prava
27. jun - Međunarodni dan ponosa (jun je Mesec ponosa)	
09. novembar - Međunarodni dan akcija protiv fašizma i antisemitizma	
18. novembar – Evropski dan zaštite dece od seksualne eksploatacije i seksualnog zlostavljanja	

NEKADA VAS MEDIJI NEĆE RAZUMETI ŠTA TAČNO OČEKUJETE OD NJIH. VI PREPOZNAJETE ŠTA JE TEMA ZA IZVEŠTAVANJE I U ČEMU JE ZNAČAJ RAZLIČITIH AKTIVNOSTI U OBLASTI SEKSUALNOG NASILJA, ALI ZAPOSLENI U MEDIJIMA MOŽDA NE POZNAJU TEMU, A VRLO VEROVATNO NI BLIZU KAO VI. ZBOG TOGA IM OBJASNITE, ULOŽITE SVOJE VREME DA TO UČINITE RAZUMLJIVO, ARGUMENTOVANO, PRECIZNO.

APEL MEDIJIMA, 25. novembar – MEĐUNARODNI DAN BORBE PROTIV MUŠKOG NASILJA NAD ŽENAMA I PRVIH 60 DANA NACIONALNE KAMPANJE INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD

Zvanično započeta 24. septembra 2007., kampanja Incest Trauma Centra – Beograd "JA KOJU / KOJEG NIKO NE POZNAJE" beleži svoje prve rezultate podizanja svesti o problemu seksualnog nasilja. EVIDENTIRAMO 17% PORAST PRIJAVLJIVANJA SLUČAJEVA SEKSUALNOG NASILJA NAŠOJ KRIZNOJ SLUŽBI. To nikako ne znači da je seksualno nasilje u Srbiji u porastu, odnosno "da se više dešava", već da su osobe koje su preživele ovaj vid nasilja i druge osobe koje su im od podrške hrabrije da prijave ovo krivično delo, jer javnim govorom ne dopuštamo da je seksualno nasilje tabu tema. Javni govor utiče da se razume da se seksualno nasilje može dogoditi svakome i da je to odgovornost i krivica seksualnog nasilnika, a poštovanje i podrška dostojanstvu deteta ili žene sa iskustvom seksualnog nasilja isključiva obaveza svakog od nas. Kampanja je podržana od strane Ministarstva zdravlja RS, Kanadske agencije za međunarodni razvoj, Delegacije Evropske Komisije u Beogradu i Gradskog sekretarijata za socijalnu i dečiju zaštitu. Povodom nastupajuće međunarodne akcije "16 dana aktivizma protiv muškog nasilja nad ženama" koja svake godine traje od 25. novembra do 10. decembra, **APELUJEMO NA MEDIJE DA OMOGUĆE PRECIZNO IZVEŠTAVANJE I RAVNOPRAVNU ZASTUPLJENOST ŽENSKIH NVO KOJE IMAJU DUGOGODIŠNJI RAD NA PROBLEMU NASILJA NAD ŽENAMA I DECOM.**

AKTIVNOSTI Incest Trauma Centra – Beograd koje su doprinele vidljivosti teme seksualnog nasilja u Srbiji tokom 60 dana su:

1. **EMITOVANJE PRVA DVA TELEVIZIJSKA SPOTA I RADIO DŽINGLA U SRBIJI SA TEMOM SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA DECE.** Društvenu odgovornost ustupanja kroz besplatno emitovanje su poneli sledeći mediji i na tome se **NAJLEPŠE ZAHVALJUJEMO:**

TV kuće: TV Enter, TV Avala, TV ART, RTV B92, TV Leskovac, K1 Televizija - Leskovac, Studio MT- Leskovac, RTV Art – Niš, RTV Nišava – Niš, TV Santos – Zrenjanin, TV Valjevo, TV Jasenica - Smederevska Palanka, TV Dević - Smederevska Palanka, Yu-Eco Televizija - Subotica

Radio stanice: 016 radio – Leskovac, Radio Leskovac, Staf Radio – Leskovac, Radio Zrenjanin, Radio Fedra – Zrenjanin, Radio Novi Bečej.

APEL: Neophodno je dokazati da se društvena odgovornost medija ne pokazuje isključivo plaćenim emitovanjem! **UPUĆUJEMO OTVOREN POZIV SVIM MEDIJIMA DA NAS KONTAKTIRAJU I DOGOVORIMO DOSTAVU KOPIJA ZA BESPLATNO EMITOVANJE TELEVIZIJSKIH SPOTOVA I RADIO DŽINGLOVA KAKO BI NAJŠIRA JAVNOST BILA UPOZNATA SA PROBLEMOM SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA DECE.**

2. **TRI PRESS KONFERENCIJE:** Beograd, 24. septembra 2007. u saradnji sa Ministarstvom zdravlja RS i 19. novembra 2007. sa Ministarstvom unutrašnjih poslova RS (Svetski dan prevencije zlostavljanja dece) i Subotica, 04. oktobra 2007. u saradnji sa Fondacijom mentalne higijene "Exspecto". 1494 posete našoj web stranici u prethodnom periodu .
3. **"ODEĆA NA ŠTRIKU"** – Vizuelna sećanja 22 žene koje su preživele seksualno nasilje, izloženo 27. septembra u Beogradu (Centar za kulturnu dekontaminaciju), 04. oktobra u Subotici (Fondacija mentalne higijene "Exspecto") i 13-16 novembra 2007. u Zenici, FBiH (konferencija ženske NVO "Medica - SOS telefon", Zenica). Žene koje su bile klijentkinje Incest Trauma Centra – Beograd su oslikale majice prikazujući sopstvenu seksualnu traumu. OVA AKTIVNOST NEPRESTANO DOGRAĐUJE BROJ IZLOŽENIH MAJICA I OTVORENA JE ZA PUTUJUĆA GOSTOVANJA NA POZIV.

APEL: Prvi put u Srbiji se izvodi ovakva aktivnost koja na vrlo direktan način prikazuje život žena koje su preživle seksualno nasilje u detinjstvu. Želele su da podele svoje dragoceno iskustvo i skrenu pažnju javnosti. Osim TV Art, beogradski mediji nisu pokazali pažnju da je isprate. Iskustvo Incest Trauma Centra – Beograd tokom 14 godina rada je da neprestani zahtev medija da pružimo, kako kažu, “žive priče” dece i žena koji nam se obraćaju jer su preživeli seksualno nasilje, proizilazi iz senzacionalističkog pristupa temi seksualnog nasilja, nedovoljnog razumevanja i poštovanja same seksualne traume. “Odeća na štriku” je specifičan način da šira javnost nauči o seksualnoj traumi u skladu sa interesom preživelih.

UPUĆUJEMO OTVOREN POZIV SVIM MEDIJIMA DA NAS KONTAKTIRAJU I DOGOVORIMO PRIKAZIVANJE “ODEĆE NA ŠTRIKU” U OKVIRU RAZLIČITIH EMISIJA I IZVEŠTAVANJA.

- SAJAM ŽENSKIH NEVLADINIH ORGANIZACIJA**, održan 06. oktobra 2007. na Trgu Republike u Beogradu. Koalicija 14 beogradskih ženskih grupa protiv nasilja nad ženama i decomp je razvila živi dijalog sa građankama i građanima na Trgu i prikazala i distribuirala svoje edukativne i reklamne materijale koji se tiču anti-ratnih aktivnosti i suočavanja s prošlošću, nasilja u porodici, ženskog zdravlja, trgovine ženama i decomp, seksualnog zlostavljanja dece i žena, ekonomskog osnaživanja žena, ljudskih prava žena i dece sa invaliditetom, ženskih političkih prava, lezbejskih ljudskih prava, ljudskih prava dece i žena romske nacionalnosti, skloništa za žene i decu žrtve nasilja, sajber feminizma.

Sledeće ženske NVO su zajedno izvele ovu aktivnost: ASTRA, Atina, Rekonstrukcija Ženski Fond, Dečiji Romski Centar, Autonomni ženski centar, Žene u crnom, Glas Razlike, Labris, Sklonište za žene i decu žrtve nasilja Beograd, Žene na delu, Lastavica, Gea, ...Iz kruga, Incest Trauma Centar – Beograd. Studio Cuba je obezbedio besplatno ozvučenje. Zabeležen incident izvršen od strane gradjanina koji je polomio mirovnu zastavu je uredno prijavljen policiji i policija ga je identifikovala.

APEL: Zajednički glas ženskih grupa protiv nasilja nad ženama i dalje se doživljava kao pretnja patrijarhalnom konceptu podrške muške moći. Mišljenja smo da je izostanak izveštavanja medija o ovom događaju koji je imao direktan snažan uticaj i odličan kontakt sa građankama i građanima – zapravo kontinuirani način kontrolisanja vidljivosti rada ženskih nevladinih organizacija. Zbog toga, apelujemo da se o zajedničkim javnim nastupima ženskih grupa obavezno izveštava i mediji odgovorno omoguće sve dostupne informacije opštoj javnosti u kojoj su i svi oni kojima je neophodna asistencija u slučajevima nasilja. Incest Trauma Centar – Beograd će nastaviti da podstiče koaliciju beogradskih ženskih NVO koje dele jednake vrednosti u radu na ženskim i dečijim ljudskim pravima.

- SAMIT ŽENSKIH NEVLADINIH ORGANIZACIJA**, održan u Bečeju od 07. do 10. novembra 2007. i okupio 23 ženske NVO sa teritorije Srbije. Ovo je drugi u nizu SAMIT (prvi u julu 2007. na Iriškom Vencu) na kojem se dalje koncipirala politika ženskih NVO prema državi, društvu, stručnoj i opštoj javnosti (sa posebnim zadržavanjem na pitanju suočavanja s prošlošću, odgovornosti za ratne zločine i određenje organizacija prema istim). Jedan od rezultata SAMITA je nacrt dokumenta ženskih NVO koji će do kraja 2007. godine biti usvojen kao platforma širokog niza ženskih grupa koje dele jednake vrednosti i u tom smislu se i javno pozicioniraju u Srbiji. Incest Trauma Centar – Beograd će nastaviti da podstiče koaliciju ženskih NVO na teritoriji Srbije koje dele jednake vrednosti u radu na ženskim i dečijim ljudskim pravima.

APEL: Za medije smatramo neophodnim da NE MARGINALIZUJU ZNAČAJ OKUPLJANJA LIDERKI ŽENSKIH NVO SA TERITORIJE SRBIJE i odgovorno je proslede široj javnosti. Posebno apelujemo da se izveštavanje o radu ženskih NVO omogući kroz ravnopravnu zastupljenost različitih organizacija sa dugodišnjim iskustvom u radu (umesto favorizovanja istih “na koje su predstavnici medija navikli ili su im najlakše dostupni”).

- PETICIJA INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD ZA UVOĐENJE TEME NASILJA NAD DECOM I ŽENAMA U ŠKOLSKI NASTAVNI PLAN I UDŽBENIKE.** Prikupljeno do sada 7500 potpisa, uz pomoć 27 partnerskih NVO i 63 volonterki i volontera (npr. tokom Međunarodnog Sajma knjiga u Beogradu i uz podršku izdavačke kuće “Rende” koja nam je omogućila da to činimo s njihovog štanda, kao i u okviru 3. dečijeg filmskog festivala (Kids’ Festival) u Beogradu gde smo bile dobrodošle u prostoru hola Doma Sindikata). Ova aktivnost će biti naročito intenzivirana u narednom periodu.

APEL: Pomoć u prikupljanju potpisa da Ministarstvo prosvete i Vlada RS uvažuje neophodnost da svako dete uči u školi na svim nivoima obrazovanja o nasilju nad decom i ženama i da ova tema bude integrisana u program i udžbenike – **SVAKO MOŽE DA PRUŽI!** Dovoljno je da ištampate obrazac peticije sa naše web stranice i prikupite potpise svojih članova porodice, komšinic i komšija, prijatelj(ic)a, koleg(inic)a... Popunjene obrasce mogu biti dostavljeni poštom ili lično.

S POŠTOVANJEM,

Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

www.incesttraumacentar.org.rs

Tema za PRESS KLUB U PONEDELJAK, 24. MAJA 2010. U 12H:

**SEKSUALNO NASILJE U PORODICI - INSTRUMENT
KONTROLE U PORODICI I KAKO SE SEKSUALNOST
I SEKSUALNO NASILJE KORISTI U NAPADIMA NA
PROGRESIVNE DRUŠTVENE SNAGE**

Moderatorka:

Dušica Popadić, direktorka Incest Trauma Centra - Beograd

Govore:

Dr Ljiljana Bogavac, Incest Trauma Centar - Beograd
Maja Mitić, DAH Teatar

Pitanja za VOX POPULI mogu biti sledeća:

- Da li o problemu seksualnog nasilja treba da se uči u školskim predmetima i iz školskih udžbenika?
- Kako se u našem društvu tretiraju borkinje i borci za ljudska prava koji se bore protiv nasilja nad decom i ženama? Da li su i oni na neki način ugroženi i pod rizikom?

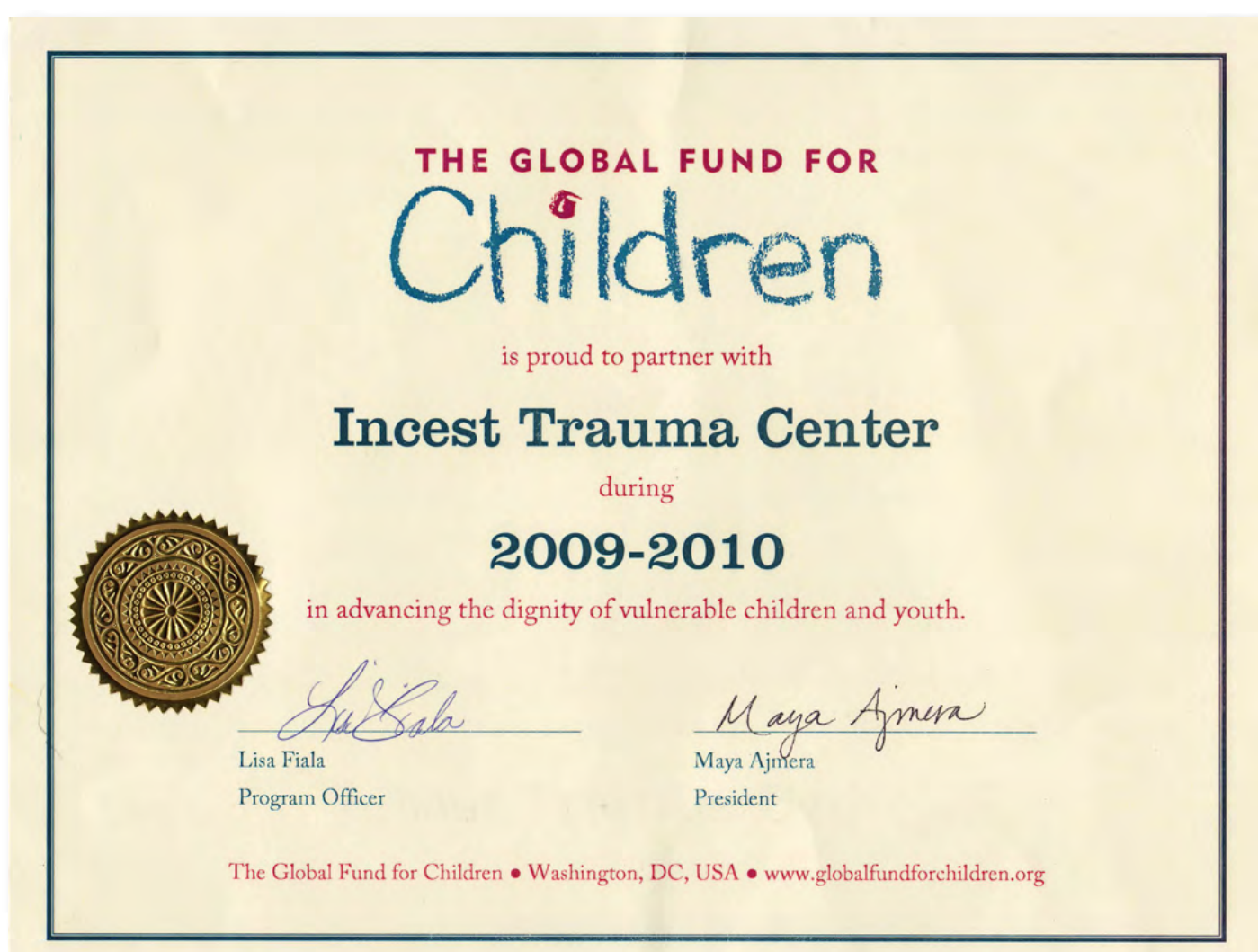
OBJAVITE I PROSLAVITE SVOJE USPEHE

NE ZABORAVITE DA OBJAVITE SVOJE USPEHE. DOBRI REZULTATI SE NE PODRAZUMEVAJU. OMOGUĆITE JAVNOSTI DA O NJIMA SAZNA.

MOLIMO POGLEDAJTE str. 8

NE ZABORAVITE DA PROSLAVITE SVOJE USPEHE. Najčešće će atmosferu u timu vanredno podići vaša odluka da se, uvek kad to trenutak dozvoljava, sve ostavi po strani i simbolično proslavi uspeh. Iskustvo dokazuje da se tada rad garantovano nastavlja sa osećanjem priznatosti i novim entuzijazmom.

AKO VAŠE SARADNIČKE ORGANIZACIJE IMAJU POZITIVNO ISKUSTVO S VAMA, ZAMOLITE IH DA TO OBJAVE U SVOJOJ KOMUNIKACIJI S JAVNOŠĆU. JEDNAKO VAŽI ZA DONATORE.

PROSLAVA GODIŠNJICE RADA

Pažljivo promislite kako želite da obeležite SVOJ DAN. Zaslužili ste da uživate u njemu.

BUDITE PONOSNI NA SVOJ USPEH AKO JE ON OGLEDALO ZADOVOLJSTVA NA STRANI OSOBA KOJE SU PREŽIVELE SEKSUALNO NASILJE.

Pažljivo promislite gde i kada ćete organizovati proslavu, kakav će joj biti ton i način, koliko će trajati, koga ćete pozvati, brižljivo pripremite govor. Apsolutno svaki detalj govori o vama. Govori o vašim vrednostima. Budite verni svojoj misiji u oblasti seksualnog nasilja.

Koncert Incest Trauma Centra – Beograd (19. novembar 2013.)

JAMM INNOVATION SONG LIST

– Bojana Stamenov Bend za događaj
Incest Trauma Centra – Beograd

1. Wish I didn't miss you – Angie Stone
2. So what the fuss – Stevie Wonder
3. Living for the city – Stevie Wonder
4. Gorgy Porgy – TOTO
5. Paradise – Sade
6. Talking loud - Incognito
7. We can work it out – Chaka Khan
8. When love comes to town – Joss Stone & Herbie Hancock
9. The way you make me feel – Michael Jackson
10. Ain't nobody – Chaka Khan
11. Smooth operator- Sade
12. Sing it back - Moloko
13. Tell me 'Bout it – Joss Stone
14. Stay –Erykah Badu
15. I want to dance with somebody – Whitney Houston
16. Think – Aretha Franklin
17. Superstition – Stevie Wonder
18. I feel for you – Prince & Chaka Khan
19. Shadows in the rain – Sting
20. Overjoyed – Stevie Wonder (ako sviramo, samo piano i vocal)
21. Sunny
22. Higher ground – Stevie Wonder
23. On Broadway
24. Part time lover –Stevie Wonder
25. Summertime
26. Caravan
27. Love is a losing game – Amy Winehouse (gitara i vocal)
28. Sing it back – Moloko
29. Valery – Amy Winehouse
30. Human nature – Michael Jackson
31. Typical male – Tine Turner
32. Sweetest taboo – Sade
33. Celebration- Kool & the gang
34. September – Earth, wind & fire
35. Funkafize – Tower of power
36. ODISEJA
37. This is a Man's world
38. Natural woman – Aretha Franklin
39. Baby Love- Mothers finest
40. Trough the fire – Chaka khan
41. I'm your baby tonight-Whitney Houston
42. Private dancer – Tina Turner
43. You give me what I want – Etta James
44. What Cha Gonna do for me – Chaka Khan
45. All the man that I need – Whitney Houston
46. Somebody elses guy – Jocelyn Brown
47. Getaway – Earth Wind and Fire

Will be added Adele and Amy Winehouse.

Novembar 2013

Incest Trauma Centar – Beograd želi da zahvali deci i odraslim osobama koje su nam se s poverenjem obraćale u periodu od 1994. do 2013. godine.

Zbog toga što su uz nas bili profesionalno i prijateljski, posebnu zahvalnost dugujemo Marleen Diekmann i Peteru Spijkersu.

OSNOVNA INFORMACIJA O INCEST TRAUMA CENTRU - BEOGRAD

Incest Trauma Centar - Beograd (ITC; zvanično registrovan 1994. god.) je ženska nevladina organizacija, specijalizovana služba za društveni problem seksualnog nasilja. Originalne profesije osoblja iz sfere zdravlja, odnosno mentalnog zdravlja. Detaljnije o radu ITC-a na www.incesttraumacentar.org.rs. Pružamo psihološku asistenciju deci i odraslima koji su preživeli seksualno nasilje i osobama koje su im od podrške (9 prijavljenih slučajeva nedeljno; jedini reprezentativni statistički podaci u zemlji o društvenom problemu seksualnog zlostavljanja dece za period 1994-2009, publikovani godišnje, uvršteni u više nacionalnih strategija i izveštaja za Republiku Srbiju). Istovremeno, radimo kao Trening-centar i, nakon 20-a godina našeg rada, naše različite programe obučavanja je pohađalo 7861 zaposlenih iz 694 državne i nevladine organizacije (4/5 iz državnih). Svi edukativni i preventivni programi ITC-a su osmišljeni i realizovani na osnovu direktnog svakodnevnog praktičnog rada našeg tima u kontekstu nasilja nad ženama i decom. Npr. u ovom trenutku radimo kao trenerice u šest edukativnih programa akreditovanih od strane Ministarstva prosvete i nauke RS i Ministarstva zdravlja RS (Jedna ilustracija: U periodu 2005.-2011. god. u partnerstvu sa Ministarstvom pravde RS za zaposlene u 4 zatvorske ustanove na području Srbije koje rade sa ženama i maloletnih licima kao učiniocima različitih krivičnih dela – izvele ed. programe osnovnog i naprednog nivoa (42 + 58 ef. radnih sati)). U okviru našeg identiteta Centra za prevenciju seksualnog nasilja, 6118 dece i adolescenata je pohađalo naš 10-onedeljni program prevencije „Zdravi izbori za decu“.

U junu 2001. god., ITC je osnovao i do danas koordiniše Mrežu poverenja protiv nasilja zasnovanog na rodnoj pripadnosti (interventni tim obučeni praktičarki/a iz 15 VO i NVO koji u svom redovnom poslu na svakodnevnoj osnovi pružaju asistenciju žrtvama nasilja). Posedujemo iskustvo u javnim kampanjama i lobiranju (npr. u periodu 2007.-2011., realizovale smo kampanju koja je postigla nacionalnu pokrivenost, pod nazivom „Ja koju/kojeg niko ne poznaje“ i kao jedan od svojih specifičnih ciljeva ima i danas uvođenje teme seksualnog nasilja u školski nastavni plan i program i relevantne udžbenike; zatim, Kampanja „1 OD 5“ u periodu 2012. - 2014.). Beležimo 852 pojavljivanja u medijima.

U skladu sa strateškim planom ITC-a za period 2009-2015 god., naš osnovni identitet se tiče Centra za prevenciju seksualnog nasilja i s tim u vezi, neki od rezultata su:

- A) Državna nagrada „za poseban doprinos podizanju svesti javnosti o neprihvatljivosti seksualnog i rodno zasnovanog nasilja“ (Ministarstvo za socijalnu politiku RS, 2010)
- B) Finalistkinje za 2011. godinu i dobitnice za 2012. godinu nagrade „PRIZNANJE“ Društva Srbije za odnose s javnošću u kategoriji „Komunikacija u neprofitnom sektoru“; napomena: ITC je jedini takmičar koji je obe godine samostalno osmislio i realizovao svoju kampanju, bez učešća marketinške agencije;
- C) Imenovanje od strane Saveta Evrope u Strazburu za zvaničnog nosioca Kampanje protiv seksualnog nasilja nad decom za Republiku Srbiju, Kampanja pod nazivom „1 OD 5“ po osnovu Lanzarot Konvencije (prema potpisanom sporazumu smo nosilac u celokupnom trajanju Kampanje 2012-2014)
- D) Oficijelni song „Prekinimo ćutanje!“ koji pripada u obe naše kampanje „Ja koju/kojeg niko ne poznaje“ i „1 OD 5“ je u 2012. godini proglašen za oficijelni song Kampanje „1 OD 5“ na nivou Saveta Evrope i predale smo ga na korišćenje državama-članicama.
- E) U aprilu 2013., Parlament Republike Srbije je usvojio Inicijativu Incest Trauma Centra – Beograd ZA ukidanje zastarevanja seksualnih delikata počinjenih prema deci, čime je, nakon Velike Britanije, Srbija postala druga zemlja u Evropi gde zakonodavac prepoznaje dugotrajne efekte seksualne traume (za razliku od dosadašnje regulative koja je nametala da počiničar može biti procesuiran samo šest godina nakon poslednjeg incidenta seksualnog nasilja nad detetom) i omogućava osobi koja je preživela seksualno nasilje u detinjstvu da onda kada ima psihičku snagu i društvenu moć za ravnopravnije učešće u krivičnom postupku – to i učini. ITC je podneo zvanično svoju Inicijativu i intenzivnim radom doprineo ovoj istorijskoj promeni zakona.

Novembar 2013.

HVALA!

DONATORI INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD

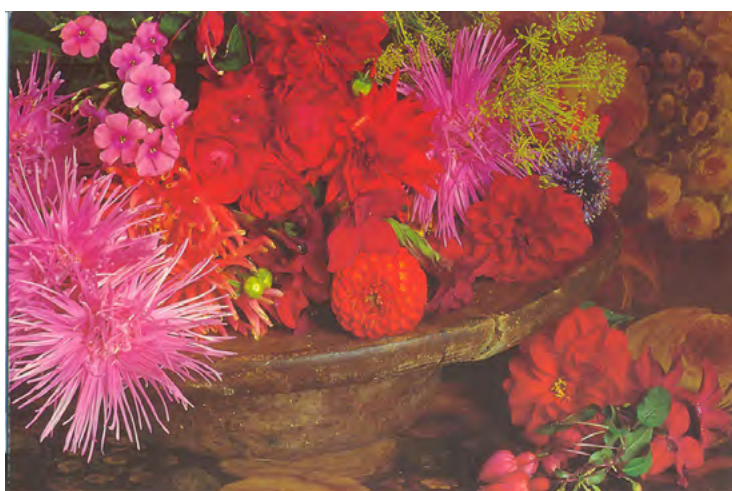
Hronološkim redosledom (1994-2013)

Oxfam, Velika Britanija
Ambasada Velike Britanije u Beogradu
"Mala sirena", Holandija
Ministarstvo spoljnih poslova Holandije
Renault, Holandija
G-đa Charlotte Kolff, Holandija
G-đa Els Ydo, Holandija
G-đa Ady Van Doornik, Holandija
G-đa Vesna Klikovac, Srbija
MamaCash, Holandija
UMCOR, SAD
UNICEF
Save the Children, Velika Britanija
Ministarstvo za socijalna pitanja Republike Srbije
Ambasada Kraljevine Holandije u Srbiji
UNHCHR
War Trauma Foundation, Holandija
Ministarstvo zdravlja Republike Srbije
Cenzus d.o.o. knjigovodstvene usluge, Srbija
Rekonstrukcija Ženski Fond, Srbija
Zepter International, Srbija
Hemofarm, Srbija
SZTR "Vesna", Srbija
Profysport, Srbija
UNHCR - Kancelarija u Podgorici, Crna Gora
Ambasada Švedske u Srbiji
Ambasada Australije u Srbiji
"Alfitec", Srbija
Kanadska agencija za međunarodni razvoj u Srbiji (CIDA)
G-đa Mirjana Zore, Srbija

The Global Fund for Children, SAD
Delegacija Evropske komisije u Republici Srbiji
Centar za kulturnu dekontaminaciju, Srbija
Grad Beograd -Sekretarijat za socijalnu i dečju zaštitu, Srbija
Studio "Cube", Srbija
Sporting Hearts, Velika Britanija
Svetski centar realnog aikidoa, Srbija
Atelje 212, Srbija
Microsoft Kompanija u Srbiji
Cole-PRO, Srbija
BCIF, Srbija
Advokatska Kancelarija "Trifunović & Cvetković", Srbija
Jugoslovensko dramsko pozorište, Srbija
G-đa Mirjana Karanović, glumica, i njena glumačka klasa u šk.god. 2008/2009
Canada Fund u Srbiji
DAH TEATAR, Srbija
Studio "Dositej", Srbija
EBART medijska dokumentacija, Srbija
USAID i Institut za održive zajednice, SAD
G-din Sloba Konjević, Srbija
Dom zdravlja Stari grad, Srbija
G-đa Snežana Bošković, Srbija
G-din Milo Jakovljević, Srbija
INK Project, Srbija
UNDP/Ministarstvo za socijalnu politiku i Uprava za rodnu ravnopravnost Republike Srbije
Beogradski sajam, Srbija
Opera & Teatar "Madlenianum"
G-đa Gorica Popović, glumica, Srbija

NOVOGODIŠNJE ČESTITKE NISU SAMO ČESTITKE

Čestitati Novu godinu u poslovnoj saradnji je više od „novogodišnje čestitke“. To je i prilika da prenesete poruku koja se može ticati postignutog uspeha u staroj godini i/ili najavite planove u vezi sa značajnom društvenom promenom koju želite da postignete u oblasti seksualnog nasilja. Nekada je čestitka namenski u formi „odmora“ od teme, jer novogodišnji praznici su upravo to – odmor. Neizbežno je, čestitka uvek govori mnogo ili sve o vama.

Zašto naslov „Kosa“?
Zašto je autorski tandem Džems Radou i Džerom Ragni za naslov svog mjuzikla izabrao baš reč „Kosa“, objasnio je Jovan Ćirilov u „Politici“ kada je u julu 1968. godine izveštavao sa Brodveja o ovom rok-mjuziklu. „U naslovu ove neobične predstave kostreši se kosa, taj deo ljudskog tela, čije izmene čudima mode, vekovima simbolišu dublje, nekoscimate promene načina mišljenja i osećanja sveta. To je ta ista kosa koja bujno, prebujno raste na glavama hipika, kao najspoljniji znak društvene pobune i koju, dugu i neočešljanu, imaju svi učesnici ovog neobičnog mjuzikla u istoriji pozorišta. „Kosa“ je produkt nove generacije koja se vaspitavala u boemskom Grinič Vilidžu i došla nekoliko milja severnije, na Brodvej, da šokira, nervira, oduševi i čini mi se, vaspitava vaspitače“.

**INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
VAM ŽELI SREĆNE PREDSTOJEĆE PRAZNIKE I NOVU GODINU**

SREĆNE PRAZNIKE želi vam Incest Trauma Centar - Beograd

Tražimo da se ukine zastarevanje seksualnih delikata nad decom!

Srećni predstojeći praznici i Nova godina!

20 godina rada Incest Trauma Centra - Beograd

SREĆNE PREDSTOJEĆE PRAZNIKE I NOVU GODINU
želi vam Incest Trauma Centar - Beograd

www.incestrauamacentar.org.rs

DOBRODOŠLE I DOBRODOŠLI
U NOVU 2016. GODINU
I NAŠU KAMPANJU
"I JA SAM UZ TEBE!"

www.incestrauamacentar.org.rs www.ijasamuztebe.org.rs

Šaljemo vam mnoge različite tipove edukativnih šešira u skladu sa našim ličnim i profesionalnim vrednostima. Uspostavljamo vrednosti i žongliramo sa puno šešira da informišemo, transformišemo, uvećamo kompetenciju i integritet, promovišemo bezbednost i socijalnu pravdu, poštuemo ličnost, obrazujemo sebe, druge ljude, koleg(inic)e, sistem i zajednicu.

SREĆNE PREDSTOJEĆE PRAZNIKE I NOVU GODINU
želi vam Incest Trauma Centar - Beograd

www.incestrauamacentar.org.rs www.ijasamuztebe.org.rs

SREĆNE PREDSTOJEĆE PRAZNIKE I NOVU GODINU
želi vam Incest Trauma Centar - Beograd

Kliknite za pesmu :)

www.incestrauamacentar.org.rs www.ijasamuztebe.org.rs

INCEST TRAUMA CENTAR – BEOGRAD
JE UPRAVO PROSLAVIO 25 GODINA RADA
I ŽELI VAM SREĆNU 2019.!

Zene, poslušne i uzornog ponašanja,
retko kroje istoriju.
Eleanor Roosevelt

Ko pokreće svet? Devojčice!
Beyoncé

www.incesttraumacentar.org.rs www.ijasamuztebe.org.rs
www.reactagainstsexualviolence.org <https://www.facebook.com/regionalnamreza/>

HAPPY HOLIDAYS
2020

THE INCEST TRAUMA CENTER – BELGRADE
GOES TO EUROPE

facebook.com/europeanwomensnetwork/

[click for the video :\)](#)

THE INCEST TRAUMA CENTER – BELGRADE
MERRY CHRISTMAS &
HAPPY NEW YEAR 2021!

OUR FIELDS
OF WORK:

Supervision and
Training Center

Online Counseling

INCEST TRAUMA CENTAR – BEOGRAD

1. u 2022.
nastavljamo da učimo
i rastemo zajedno!
Srećni praznici!

www.incesttraumacentar.org.rs | www.ijasamuztebe.org.rs | www.reactagainstsexualviolence.org

www.incesttraumacentar.org.rs

CLICK →

SREĆNE
PREDSTOJEĆE
PRAZNIKE I NOVU GODINU
želi vam Incest-Trauma Centar - Beograd

FIND 4 SONGS
and celebrate with us

the 30th anniversary

of the Incest Trauma Center – Belgrade!

Happy Holidays!

www.incesttraumacentar.org.rs

Poglavlje 4:
DOGAĐAJI VISOKOG PROFILA

*Srce, intelekt i dušu stavite u svaku svoju
i najmanju aktivnost koja vodi ka cilju. To
je tajna uspeha!*

Swami Sivananda

U NOĆI MUZEJA: JEDNA KUTIJA - JEDAN ŽIVOT

Incest Trauma Centar - Beograd
U NOĆI MUZEJA, 14. maj 2011.,
MUZEJ „25. MAJ” ISTORIJE JUGOSLAVIJE,
BOTIĆEVA 6 u Beogradu

RADUJEMO VAM SE U NOĆI MUZEJA!

U OKVIRU NACIONALNE KAMPANJE PROTIV SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA DECE "JA KOJU/ KOJEG NIKO NE POZNAJE" POSETITE INTERAKTIVNU INSTALACIJU INTIMNOG KARAKTERA KOJU PREDSTAVLJAMO U NOĆI MUZEJA!

"JEDNA KUTIJA - JEDAN ŽIVOT" ISPUNJENA JE VAŽNIM, DRAGIM SADRŽAJIMA PRILOŽENIM OD DECE I ODRASLIH OSOBA KOJE SU PREŽIVELE SEKSUALNO NASILJE.

PRATEĆI PROGRAM PREDSTAVLJAJU "ODEĆA NA ŠTRIKU" I NAJNOVIJI TELEVIZIJSKI SPOT INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD I DRUGI VIDEO PROGRAM USMEREN NA SPREČAVANJE SEKSUALNOG NASILJA.

OFICIJELNA NAJAVA JE U PROGRAMU 'NOĆI MUZEJA'!

OTVORI KUTIJU KOJU ŽELIŠ

PREGLEDAJ

PROČITAJ

SASLUŠAJ

OSETI

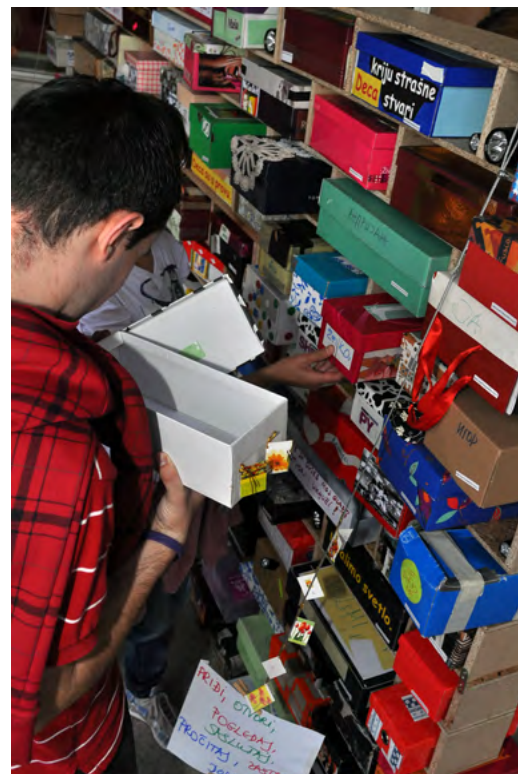
PROMISLI

SHVATI

**OSTAVI PORUKU ZA DETE
NA ZA TO OBELEŽENOM
MESTU**

**ŠTA ŽELIŠ DA KAŽEŠ
DETETU?**

**ŠTA ĆEŠ URADITI DA
SPREČIŠ SEKSUALNO
NASILJE?**

NASILJE NAD DECOM KROZ ISTORIJU TRIPTIH: PROŠLOST-SADAŠNJOST-BUDUĆNOST

Filmovi Incest Trauma Centra – Beograd

PROŠLOST (5 min.)

SADAŠNJOST (3:32 min.)

BUDUĆNOST (4:24 min.)

Incest Trauma Centar – Beograd vam predstavlja 3D izložbu

„NASILJE NAD DECOM KROZ ISTORIJU“
Tryptih: Prošlost – Sadašnjost – Budućnost

Izuzetan 3D doživljaj U ZONI BEZ SEKSUALNOG NASILJA NAD DECOM
na www.incestrauamacentar.org.rs (home page)

Mi vodimo Kampanju Saveta Evrope
"1 od 5" za Republiku Srbiju.

Oficijelni partner: **MADLENIANUM**
OPERA & THEATRE

Foto: Igor Mandić

Incest Trauma Centar – Beograd vam predstavlja izložbu

„NASILJE NAD DECOM KROZ ISTORIJU“
Tryptih: Prošlost – Sadašnjost – Budućnost

Svečano otvaranje u petak, 18. novembra 2011. u 12h u Madlenianumu.

Povodom Svetskog dana prevencije
zlostavljanja i zanemarivanja dece.

Oficijelni partner: **MADLENIANUM**
OPERA & THEATRE

Uz podršku Rekonstrukcija Ženskog fonda

Foto: Igor Mandić

Povodom Svetskog dana prevencije zlostavljanja i zanemarivanja dece (19. novembar), Incest Trauma Centar – Beograd predstavlja svoju jedinstvenu autorsku izložbu pod nazivom „NASILJE NAD DECOM KROZ ISTORIJU”. Ukazuje da je najbolja prevencija emocionalnog, fizičkog i seksualnog nasilja nad decom je učenje o ovom društvenom problemu.

Svečano otvaranje u petak,
18. novembra 2011. godine u 12h u Madlenianumu

Govore:

Dušica Popadić, direktorka Incest Trauma Centra – Beograd

Branka Radović, predsednica Upravnog odbora Opere & Teatra Madlenianum

Ljiljana Bogavac, zamenica direktorke i glavna terapeutkinja Incest Trauma Centra – Beograd za rad sa seksualno zlostavljanom decom

Prikazivanje triptih video rada “Prošlost-Sadašnjost-Budućnost” (trajanje: 10 min); Režija: Sandra Mandić

Oficijelni partner je Opera & Teatar Madlenianum.
Izložba je realizovana uz podršku Rekonstrukcija Ženskog fonda.

**SAMO 5% GRAĐANA U SRBIJI JE SPREMNO DA PRIJAVI
SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE DETETA U PORODICI KOJU
POZNAJU!**

PREKINIMO ĆUTANJE!

Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

Beograd, 14. novembar 2011.

Opširnije o izložbi Incest Trauma Centra – Beograd „NASILJE NAD DECOM KROZ ISTORIJU”

Izložba je osmišljena kao triptih “Prošlost – Sadašnjost – Budućnost” i sadrži:

Video rad “**Prošlost-Sadašnjost-Budućnost**” čine tri kratka filma o nasilju nad decom. Režija: Sandra Mandić (poznata i nagrađivana novinarka, autorka emisija “Reakcija” i “B92 istražuje”).

Sadašnjost: Predstavljamo šta su 185 dece i odraslih osoba koji su preživeli seksualno nasilje i obraćali se Incest Trauma Centru – Beograd, pripremili da pogledamo, dotaknemo, razmislimo!

- “Ja koju / kojeg niko ne poznaje” je interaktivna vizuelna instalacija i uspostavlja komunikaciju po principu “jedna kutija – jedan život!” Sadrži sačuvane uspomene, drage predmete koji su ohrabrenje tokom oporavka ili podsetnik na period preživljenog nasilja.
- Zabeleške, crteži i drugi proizvodi proizašli iz terapijskog rada, tokom oporavka.
- “Odeća na štriku” su ručno oslikane majice o seksualnoj traumi i oporavku samih osoba koje su preživele nasilje.

Budućnost: Vizija naše budućnosti – znanjem protiv seksualnog nasilja! Još uvek nijedna knjiga u redovnom školovanju u Srbiji ne sadrži lekcije o nasilju nad decom. Na izložbi saznajemo sadržaje koji će se u budućnosti, od vrtića do fakulteta, naći u kurikulumima i udžbenicima.

Svi eksponati koji se tiču lične predistorije klijenata Incest Trauma Centra – Beograd su predstavljeni uz njihovu pisanu saglasnost, isključivo u edukativnu svrhu izložbe.

...Sadašnjost...

SAMO 5% GRAĐANKI I GRAĐANA SRBIJE SU SPREMNI DA PRIJAVE SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE DETETA U PORODICI KOJU POZNAJU.

Vizija Incest Trauma Centra – Beograd

Budućnost

Država Srbija je realizovala:

Dugogodišnju nacionalnu kampanju podizanja svesti javnosti o nasilju nad decom koja se obratila svakoj građanki i građaninu

Ugledala se na respektabilnu kampanju Nacionalne asocijacije za prevenciju okrutnosti prema deci (National Association For The Prevention Of Cruelty To Children (NSPCC), UK).

Okrutnost prema deci mora prestati. Tačka. NSPCC.

- Seksualni delikt po zakonu ne zastareva.
- Sankcioniše svakoga ko je izvršio nasilje nad detetom bez obzira na njegov društveni položaj, ugled i lična svojstva.
- Stalno edukuje građane o zakonskoj obaveznoj prijavi krivičnih dela iz oblasti nasilja nad decom.
- Ustanovila je besplatni nacionalni krizni broj telefona 0800 – za prijavljivanje nasilja nad detetom.
- Sprovedla je nacionalnu studiju. Znamo koliko je nasilje nad decom rasprostranjeno društveni problem.
- Znamo „sivu brojku“. Saznali smo da se Srbija ne razlikuje od Evrope u tome što je jedno od petoro dece seksualno zlostavljano.
- Ima reprezentativne statističke podatke o nasilju nad decom. Svakla škola, centar za socijalni rad, dom zdravlja i druge ustanove imaju svoju organizovanu i koordiniranu evidenciju.
- Ustanovila je bazu DNK-a izvršilaca seksualnog nasilja nad decom.
- Ustanovila je centralnu bazu podataka osoba koje su prijavljivane zbog zlostavljanja ili saznanja da su zlostavljale dete, bile optužene ili osuđene.
- Konsultuje bazu pri zapošljavanju u profesijama za rad sa decom.
- Koristi matrice procene rizika da li građani baš svek uvajaju decu ili usvajaju na hraniteljstvo iz humanih razloga.
- Uvela je politiku za zaštitu dece u sve ustanove gde je deca obrtačuju ili borave. Dete je zaštićeno ako je zaposleni pomaže nasilan prema njemu.
- Uvedena je tema nasilja nad decom i ženama u školski nastavni plan i program i relevantne udžbenike.

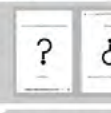
Od vrtića do fakulteta, iz udžbenika se uči o

Shaken baby syndrome (sindrom tresenja bebe)
Nekada su roditelji lutali na svojoj bebi iz plaće. Viču i tresu je da bi učitala. A ne znaju da tada mozak udara u lobanju i može da odođe do smrti.

Sindrom pretučenog deteta (Battered Child Syndrome) je termin koji je u upotrebi od 1962. godine. Čezareva zbit povreda koje su zabeležene kod deteta. Uzrokovane su ponovljenim zlostavljanjem ili prebijanjem izvršenim od strane odrasle osobe-staratelja.

Podofilija na internetu
U međunarodnoj operaciji, koju vodi FBI 2011. godine, namerna dečje pornografije odvijala se preko mreže „drimbord“. Ako je član postavljao više snimaka ili pak sam silovao i zlostavljao decu, sticao bi mogućnost da vidi i kapi više otkrivenih pornografije. Prema naredbima optužnice koja citira pravila „drimborda“, razlikuju se „obični članovi“ i super „vip članovi“. U ovom lancu pedofilije učestvovali su i državljani Srbije i njih petoro je privedeno.

Wild child (Divlje dete)
Susan Vajk, (rođena 18. aprila 1957.), kćerka Klarka i Irene, poznati slučaj „divljeg deteta“ nazvan „Džoni“. Kada je u svirepim uslovima do svoje 13-e godine. Držali su je izolovanu u jednoj od spavaćih soba, moču vezanu za krevet žičanom mrežom a danju za nožu. Kad je slučaj otkriven, nije mogla da hoda, nije umela da govori, nije umela da žvače hranu, imala je neprimerno seksualno ponašanje. Pet godina potom, bila je predmet istraživačkog rada naučnika.

Promoviše i štiri uzore

Oprah Winfrey
Najmoćnija žena na svetu prema Forbsovoj listi. Zalaže se za ljudska prava afroamerikanaca. Preživela seksualno nasilje u detinjstvu i o tome javno govori. Likovno nagradila sa 100.000 američkih dolara svaku informaciju koja pouzdanu dovede do hapšenja izvršilaca seksualnog nasilja nad decom.

Melissa Etheridge, rock muzičarka
Preživela karcinom dojke i o tome javno govori. Sa svojom partnerkom, odgaja svoje četvero dece, Bailey, Beckie, Johnnie Rose i Miller Starven. Preživela seksualno nasilje u detinjstvu i o tome javno govori. Dobitnica dve muzičke „Gremi“ nagrade i nagrade „Oskar“ američke filmske akademije za najbolju originalnu pesmu.

Ime ?
Prezime ?
Srbija

(Tekst panoa Budućnost možete uvećati ili pročitati na narednoj strani)

SVE ŠTO JE NA OVOM PANOJU NAPIŠANO 2012. GODINE U SRBIJI NE POSTOJI.

Država Srbija je realizovala: Dugogodišnju nacionalnu kampanju podizanja svesti javnosti o nasilju nad decom koja se obratila svakoj građanki i građaninu

Ugledala se na respektabilnu kampanju Nacionalne asocijacije za prevenciju okrutnosti prema deci (National Association For The Prevention Of Cruelty To Children (NSPCC), UK).

- Seksualni delikt po zakonu ne zastareva.
- Sankcioniše svakoga ko je izvršio nasilje nad detetom bez obzira na njegov društveni položaj, ugled i lična svojstva.
- Stalno edukuje građane o zakonskoj obavezi prijavljivanja krivičnih dela iz oblasti nasilja nad decom.
- Ustanovila je besplatan nacionalni krizni broj telefona 0800 – za prijavljivanje nasilja nad detetom.
- Sprovela je nacionalnu studiju. Znamo koliko je nasilje nad decom rasprostranjeni društveni problem.
- Znamo „sivu brojku“. Saznali smo da se Srbija ne razlikuje od Evrope u tome što je jedno od petoro dece seksualno zlostavljano.
- Ima reprezentativne statističke podatke o nasilju nad decom. Svaka škola, centar za socijalni rad, dom zdravlja i druge ustanove imaju svoju organizovanu i koordinisanu evidenciju.
- Ustanovila je bazu DNK-a izvršilaca seksualnog nasilja nad decom.
- Ustanovila je centralnu bazu podataka osoba koje su prijavljivane zbog sumnje ili saznanja da su zlostavljale dete, bile optužene ili osuđene.
- Konsultuje bazu pri zapošljavanju u profesijama za rad sa decom.
- Koristi matrice procene rizika da li građani baš uvek usvajaju decu ili uzimaju na hraniteljstvo iz humanih razloga.
- Uvela je politiku za zaštitu dece u sve ustanove gde se deca obraćaju ili borave. Dete je zaštićeno ako je zaposleni pomagač nasilan prema njemu.
- Uvedena je tema nasilja nad decom i ženama u školski nastavni plan i program i relevantne udžbenike.

Od vrtića do fakulteta, iz udžbenika se uči o:

Shaken baby syndrome (sindrom trešenja beba): Nekada su roditelji ljuti na svoju bebu što plače. Viču i tresu je da bi učitala. A ne znaju da tada mozak udara u lobanju i može da dođe do unutrašnjeg krvarenja, oštećenja i, veoma često, smrti.

Sindrom pretučenog deteta (Battered Child Syndrome) je termin koji je u upotrebi od 1962. godine. Označava zbir povreda koje su zabeležene kod deteta. Uzrokovane su ponovljenim zlostavljanjem ili prebijanjem izvršenim od strane odrasle osobe-staratelja.

Pedofilija na internetu: U međunarodnoj operaciji, koju vodi FBI 2011. godine, razmena dečje pornografije odvijala se preko mreže “drimbord”. Ako je član postavljao više snimaka ili pak sam silovao i zlostavljao decu, sticao bi mogućnost da vidi i kupi više dečje pornografije. Prema navodima optužnice koja citira pravila “drimborda”, razlikuju se “obični članovi” i super “vip članovi”. U ovom lancu pedofilije učestvovali su i državljani Srbije i njih petoro je privedeno.

Wild child (Divlje dete): Suzan Vajli, (rođena 18. aprila 1957.), kćerka Klarka i Irene, poznati slučaj “divljeg deteta” nazvan “Džini”. Rasla je u svirepim uslovima do svoje 13-e godine. Držali su je izolovanu u jednoj od spavaćih soba, noću vezanu za krevet žičanom mrežom a danju za nošu. Kad je slučaj otkriven, nije mogla da hoda, nije umela da govori, nije umela da žvače hranu, imala je neprimereno seksualno ponašanje. Pet godina potom, bila je predmet istraživačkog rada naučnika.

Promoviše i štiti uzore:

Oprah Winfrey - Najmoćnija žena na svetu prema Forbsovoj listi. Zalaže se za ljudska prava afroamerikanaca. Preživela seksualno nasilje u detinjstvu i o tome javno govori. Lično nagrađuje sa 100.000 američkih dolara svaku informaciju koja pouzdano dovede do hapšenja izvršilaca seksualnog nasilja nad decom.

Melissa Etheridge, rock muzičarka - Preživela karcinom dojke i o tome javno govori. Sa svojom partnerkom, odgaja četvoro dece, Bailey, Becket, Johnnie Rose i Miller Steven. Preživela seksualno nasilje u detinjstvu i o tome javno govori. Dobitnica dve muzičke „Gremi“ nagrade i nagrade „Oskar“ američke filmske akademije za najbolju originalnu pesmu.

SVE ŠTO VIDITE NA OVOM PANOU 2011. GODINE U SRBIJI NE POSTOJI

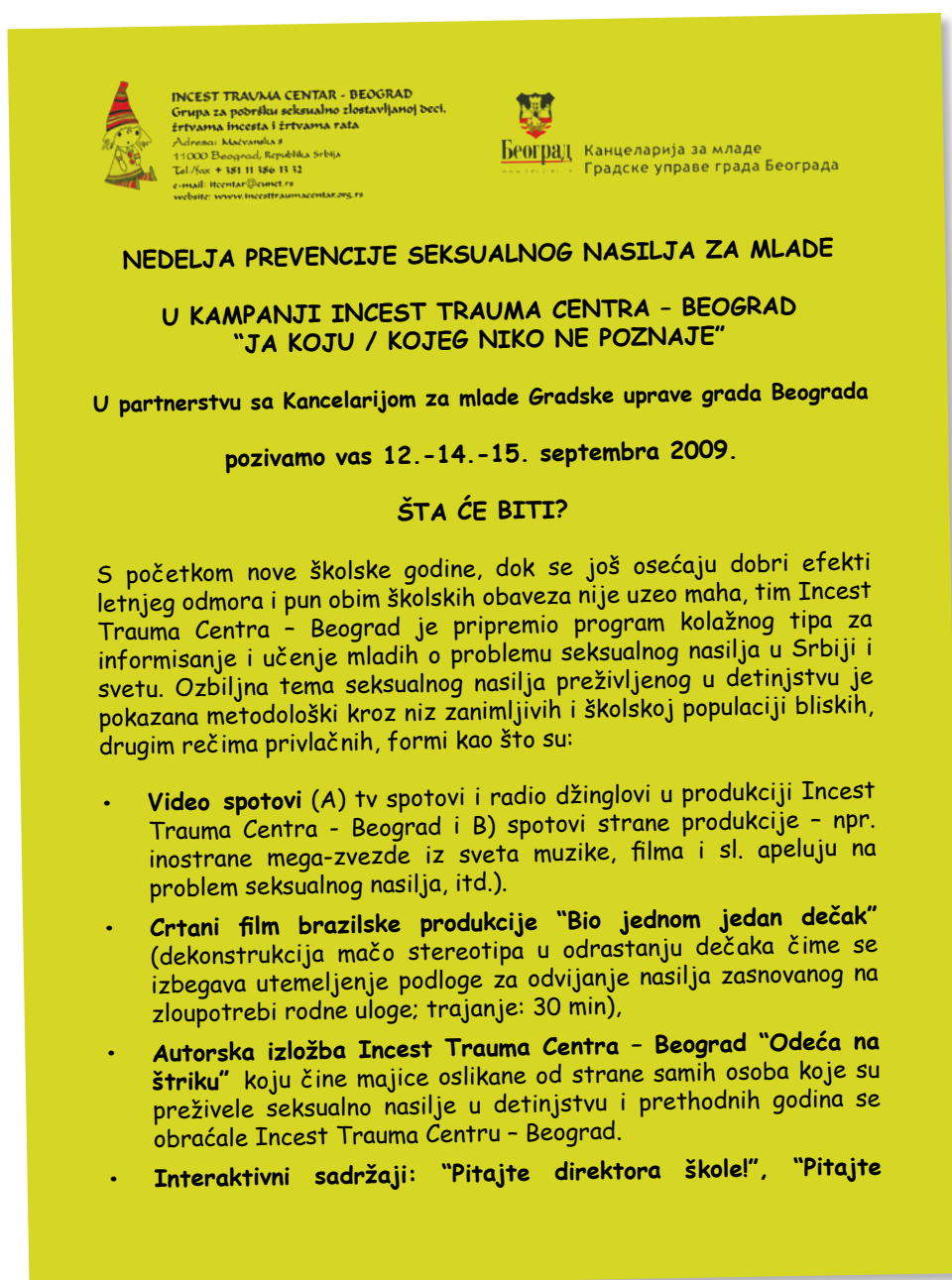
Incest Trauma Centar – Beograd: Vizija naše budućnosti – znanjem protiv nasilja nad decom.

NEDELJA PREVENCIJE SEKSUALNOG NASILJA

Ustanovite doba godine kada ćete redovno obeležavati Nedelju prevencije seksualnog nasilja. Ona ne mora uvek biti u isto vreme niti mora biti „samo jedna nedelja u godini“. Najvažnije je da ima kontinuitet, da je minimum jednom svake godine. Naše je iskustvo da je to jedan od događaja visokog profila na koji se javnost vrlo lako „navikne“ i ubrzo stižu pitanja i „podsetnici“ opšte i stručne javnosti i medijskih kuća u smislu „**KAD ĆE OPET BITI „ONA VAŠA“ NEDELJA PREVENCIJE SEKSUALNOG NASILJA?**“.

Ovo je jedan od rado praćenih događaja koji zbog kolažnog tipa Programa ima svoju raznovrsnu i brojnu publiku.

Primer koji sledi se tiče prve ikada održane Nedelje prevencije seksualnog nasilja u Srbiji u okviru koje smo organizovale i prvo godišnje Nagradno takmičenje za osnovne i srednje škole.

 INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Grupa za podršku seksualno zlostavljanoj deci,
ŽRTVAMA INCESTA I ŽRTVAMA RATA
Adresa: Miroslavica 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax: +381 11 326 11 12
e-mail: incestar@incentr.rs
website: www.incesttraumacentar.org.rs

 Београд Канцеларија за младе
Градске управе града Београда

NEDELJA PREVENCIJE SEKSUALNOG NASILJA ZA MLADE
U KAMPANJI INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
"JA KOJU / KOJEG NIKO NE POZNAJE"

U partnerstvu sa Kancelarijom za mlade Gradske uprave grada Beograda
pozivamo vas 12.-14.-15. septembra 2009.

ŠTA ĆE BITI?

S početkom nove školske godine, dok se još osećaju dobri efekti letnjeg odmora i pun obim školskih obaveza nije uzeo maha, tim Incest Trauma Centra - Beograd je pripremio program kolažnog tipa za informisanje i učenje mladih o problemu seksualnog nasilja u Srbiji i svetu. Ozbiljna tema seksualnog nasilja preživljenog u detinjstvu je pokazana metodološki kroz niz zanimljivih i školskoj populaciji bliskih, drugim rečima privlačnih, formi kao što su:

- **Video spotovi** (A) tv spotovi i radio džinglovi u produkciji Incest Trauma Centra - Beograd i B) spotovi strane produkcije - npr. inostrane mega-zvezde iz sveta muzike, filma i sl. apeluju na problem seksualnog nasilja, itd.).
- **Crtani film brazilske produkcije "Bio jednom jedan dečak"** (dekonstrukcija mačo stereotipa u odrastanju dečaka čime se izbegava utemeljenje podloge za odvijanje nasilja zasnovanog na zloupotrebi rodne uloge; trajanje: 30 min),
- **Autorska izložba Incest Trauma Centra - Beograd "Odeća na štriku"** koju čine majice oslikane od strane samih osoba koje su preživele seksualno nasilje u detinjstvu i prethodnih godina se obraćale Incest Trauma Centru - Beograd.
- **Interaktivni sadržaji: "Pitajte direktora škole!", "Pitajte**

Ministra prosvete!", "Da li je neko od mojih drugarica i drugova preživio seksualno nasilje, a ja nisam prepoznala/o?", "Kako da reagujem kad mi se neko poveri?", "Kako da prijavim seksualno nasilje?" U ponedjeljak, 14. septembra, na pitanja učesnica i učesnika Nedelje prevencije će o policijskom radu na polju seksualnog nasilja odgovarati g-dja Milena Živanović, inspektorka u penziji sa najbogatijim iskustvom u zemlji u suzbijanju seksualnog nasilja nad decom i ženama.

- **Dokumentarno-igrani film Incest Trauma Centra - Beograd "Novo je da sam bila zlostavljana"** za učenice/ke trećeg i četvrtog razreda i publiku starijeg uzrasta (prvi film u Srbiji zasnovan na istinitim svedočenjima žena koje su preživjele seksualno nasilje u detinjstvu i obraćale se u prethodnim godinama Incest Trauma Centru - Beograd, sada se odvažile da javno progovore; Sva autorska prava poseduje Incest Trauma Centar - Beograd; emitovan na RTV B92 u julu 2009. godine; gl. uloga Mirjana Karanović; trajanje 93 min).
- **Info-desk sa informacijama o dostupnim izvorima pomoći** iz direktorijuma Incest Trauma Centra - Beograd sa područja Beograda i Republike Srbije za problem nasilja nad decom i ženama.
- **Nedelju prevencije seksualnog nasilja za mlade, Incest Trauma Centar - Beograd zatvara OBJAVOM NAGRADNOG TAKMIČENJA ZA BEOGRADSKO OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE NA KOJEM JE NAGRADA OSVAJANJE SPECIJALISTIČKOG TRENINGA INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD KOJIM ŠKOLSKO OSOBLJE UČI KAKO DA SAMOSTALNO IZVODI PROGRAM PREVENCIJE "ZDRAVI IZBORI ZA DECU" U SVOJOJ ŠKOLI** (Incest Trauma Centar - Beograd je ovaj program u trajanju od 10 nedelja za osnovne škole, koji cilja nastavnika/ce, roditelje i decu, direktno izvodio za 4068 dece i adolescenata do sada, a za izvodjenje istog obučavao profesionalno osoblje 32 škole na području Beograda i Subotice).

KADA?

SUBOTA, 12. septembar 2009. od 15 do 19 časova
(za sve mlade iznad 17 godina - u 17 časova projekcija filma
Incest Trauma Centra - Beograd "NOVO JE DA SAM BILA
ZLOSTAVLJANA", gl. uloga: Mirjana Karanović)

PONEDELJAK, 14. septembar 2009. od 11 do 17 časova
(učenicima i učenicima će na pitanja o policijskom radu odgovarati

inspektorka u penziji sa najbogatijim iskustvom u oblasti seksualnog nasilja, g-dja Milena Živanović, dobitnica godišnje nagrade Koalicije protiv diskriminacije za 2008. godinu u kategoriji "Javna vlast")

UTORAK, 15. septembar 2009. u 12.30 časova
OBJAVA NAGRADNOG TAKMIČENJA ZA ŠKOLE na području Beograda!
GLAVNA NAGRADA: OSVOJI PROGRAM PREVENCIJE seksualnog nasilja
u izvođenju Incest Trauma Centra - Beograd! Proglas o propozicijama
takmičenja, procesu selekcije i zasluženog uživanja u osvojenoj nagradi.

GDE?

CENTAR ZA KULTURNU DEKONTAMINACIJU, Birčaninova 21, u Beogradu.

U pripremi Nedelje prevencije seksualnog nasilja, Incest Trauma Centru - Beograd su konsultacije pružili Učenički Parlament i psihološkinja, g-đa Ljiljana Živanić (Šesta beogradska gimnazije) i g-dja Ivana Milošević, članica Aktiva nastavnika građanskog vaspitanja.

dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

Beograd, 07. septembar 2009.

Република Србија
Град Београд
Градска управа града Београда
Канцеларија за младе
Београд, 03.09.2009. године

Масарикова бр. 5/XIV
11000 Београд
тел.(011)3061- 426
e-mail: mladioffice@beograd.gov.rs
<http://kancelarijazamlade.grad.beograd.gov.yu>
www.kancelarijazamlade.beograd.gov.rs

**PODRŠKA REALIZACIJI
„NEDELJE PREVENCIJE SEKSUALNOG NASILJA – CILJNA GRUPA: MLADI“
U OKVIRU KAMPANJE INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD
„JA KOJU/KOJEG NIKO NE POZNAJE“**

Канцеларија за младе Градске управе града Београда препознаје изузетан значај спровођења превенције сексуалног насиља за циљну групу младих, у оквиру кампање Incest Trauma Centra – Београд „Ја коју/којег нико не познаје“, која има за циљ достизање нивоа свести грађанки и грађана Србије на којем нико више неће моћи да каже „да не познаје никог ко је сексуално злостављан/а“.

Проблем сексуалног насиља представља један од веома важних проблема међу младима, који се треба решавати најпре у виду превенције, као и конкретним активностима када је проблем сексуалног насиља међу младима већ присутан.

На основу тога, Канцеларија за младе Градске управе града Београда жели да пружи подршку овој кампањи у виду партнерства у реализацији „Недеље превенције сексуалног насиља“ у септембру 2009. године.

С' поштовањем,

ŠEF KANCELARIJE

Kosta Andrić

MEĐUNARODNI SAJAM KNJIGA I SAJAM OBRAZOVANJA "ZVONCE"

Međunarodni Sajam knjiga u Beogradu je najposećeniji događaj u regionu država bivše Jugoslavije sa svojim izuzetno kvalitetnim repertoarom knjiga i učešćem stranih i domaćih spisateljica/pisaca, često međunarodno priznatih. Obično više od 100.000 posetiljki i posetilaca uživa u ovom kulturnom bogatstvu. Sajam knjiga ima u svom sastavu Sajam obrazovanja "Zvonce" gde je Incest Trauma Centar – Beograd imao privilegiju da tokom 6 godina bude izlagač.

Ovo je mesto na koje smo "uselile" našu Nedelju prevencije seksualnog nasilja i omogućile da je poseti ogroman broj ljudi.

2011

23 - 30. OKTOBAR 2011. - NEDELJA PREVENCIJE SEKSUALNOG NASILJA INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD

PROGRAM

NA SAJMU OBRAZOVANJA "ZVONCE", U OKVIRU SAJMA KNJIGA, HALA 2C - stand 2328

Nedelja, 23. oktobar 2011.

Svečano otvaranje Sajma knjiga i Sajma obrazovanja „Zvonce“

STALNA POSTAVKA NA ŠTANDU: Posedite kod nas, pregledajte, prelistajte!

Otvaramo ON LINE BIBLIOTEKU – čitamo, gledamo i slušamo o nasilju nad decom i ženama! Uz pomoć Ink Project, Bgd.

„JA KOJU / KOJEG NIKO NE POZNAJE“ je interaktivna vizuelna instalacija i uspostavlja komunikaciju po principu „jedna kutija – jedan život!“
Predstavljamo šta su osobe koje su preživele seksualno nasilje pripremile da pogledamo, dotaknemo, razmislimo!

„ODEĆA NA ŠTRIKU“ su ručno oslikane majice o traumati i OPORAVKU.

STRIPOM PROTIV NASILJA – Pravo iz Galerije najuspelijih radova Međunarodnog salona stripa 2011! Autori: Jelena Čeriman i dr.

SPECIJALAN PROGRAM

Ponedjeljak, 24. oktobar 2011.

10 - 13 časova

Čitanje slikovnice „Plušim se onog gospodina“
ITCENTAR čita za decu od 4 do 10 godina

11 - 14 časova

„Slike iz dačkog života“
Forum teatar: I nastavnik može biti nasilan!
Izvodi: OŠ „Filip Filipović“, Bgd

14 - 17 časova

Zajedno pravimo meksičku pinjatu!
Za sve uzraste
Izvodi: Marryfeda Concepcion Silva Mora

Učešće Incest Trauma Centra - Beograd na Sajmu obrazovanja "Zvonce" su podržali Beogradski sajam i Hemofarm AD, Vršac.

www.incestraucentar.org.rs

SPECIJALAN PROGRAM

Utorak, 25. oktobar 2011.

10 - 12 časova**Sajber nasilje****Tinejdžerke nas uče! O nasilju putem e-mreža: mob. telefoni, internet, društvene mreže.**

Izvodi: II ekonomska škola, Bgd

12 - 15 časova**Zajedno pravimo meksičku pinjatu!**

Za sve uzraste

Izvodi: Marryfeda Concepcion Silva Mora

Sreda, 26. oktobar 2011.

12 - 14 časova**Mali ombudsmeni nas uče!**

Izvodi: Panel mladih savetnika Zaštitnika građana RS

15 - 17 časova**Da li su internet pričaoice bezbedna mesta?**

Izvodi: ASTRA nas uči o temi trgovine decom / ljudima

Četvrtak, 27. oktobar 2011.

11 - 14 časova**„Slike iz đlačkog života“****Forum teatar: Nije lako biti mladi u školi!**

Izvodi: OŠ „Filip Filipović“, Bgd

14 - 16 časova**„Prekinimo ćutanje!“**

Skećom nas 13-ogodišnjaci ćine pouzdanim saveznicima detetu koje je izloćeno nasilju

Izvodi: OŠ „Đorđe Krstić“, Bgd

Petak, 28. oktobar 2011.

10 - 12.30 časova**Ćitanje slikovnice „Plaiim se onog gospodina“**

ITCENTAR ćita za decu od 4 do 10 godina

15 - 17 časova**Bela lista - prilika ili izazov?**

Izvodi: ASTRA nas ući o temi trgovine decom / ljudima

17 - 19 časova**Kako omogućiti da dete moće da nam kaće da je seksualno zlostavljano?****Postanite deo edukativne grupe za roditelje!**
Izvodi: ITCENTAR - Dr. Ljiljana Bogavac

Ućeće Incest Trauma Centra - Beograd na Sajmu obrazovanja "Zvonce" su podrćali Beogradski sajam i Hemofarm AD, Vrćac.

www.incestrauamacentar.org.rs

SPECIJALAN PROGRAM

Subota, 29. oktobar 2011.

11 - 13 časova**Umem da se odbranim od seksualnog napada!**

Kurs samoodbrane prikazuju majstorice i majstori uzrasta od 6 do 12 godina

Izvodi: Svetski centar za realni aikido

14 - 16 časova**Ućimo pravilno izvećtavanje o nasilju nad decom i ženama!**TV novinari za ućenike/će gimnazija i student(kin)je novinarstva U naće domove su ućli sa B92 i iz Produkcijske grupe „Mreća“:
Sandra Mandić - autorka „Reakcije“ i „B92 istraćuje“
Mića Stojiljković - autor/voditelj „Uvećanja“, „Novog jutra“
Jelena Kikić - „Vesti B92“, reportaće
Marija Pudar - „Evronet“**16 - 18 časova****„Kako prepoznati znake upozorenja da je dete izloćeno seksualnom nasilju?“****Pridrućite se edukativnoj grupi za roditelje!**
Izvodi: ITCENTAR - Dr. Ljiljana Bogavac

Nedelja, 30. oktobar 2011.

11-13 časova**Umem da se odbranim od seksualnog napada!**

Kurs samoodbrane prikazuju majstorice i majstori uzrasta od 6 do 12 godina

Izvodi: Svetski centar za realni aikido

13-15 časova**Blogerke i blogeri, imate reć! Sve što ste Ńeleli da pitate ili kaćete...**

Izvodi: VIP B92 blogerka, direktorka Incest Trauma Centra - Beograd

STALNA POSTAVKA NA ŠTANDU: Posedite kod nas, pregledajte, prelistajte!

Otvaramo ON LINE BIBLIOTEKU - ćitamo, gledamo i slućamo o nasilju nad decom i ženama! Uz pomoć Ink Project, Bgd.

„JA KOJU / KOJEG NIKO NE POZNAJE“ je interaktivna vizuelna instalacija i uspostavlja komunikaciju po principu „jedna kutija - jedan život!“
Predstavljamo šta su osobe koje su prećivle seksualno nasilje pripremile da pogledamo, dotaknemo, razmislimo!

„ODEĆA NA ŠTRIKU“ su rućno oslikane majice o traumai i OPORAVKU.

STRIPOM PROTIV NASILJA - Pravo iz Galerije najuspeljijih radova Mećunarodnog salona stripa 2011! Autori: Jelena Ćeriman i dr.

Ućeće Incest Trauma Centra - Beograd na Sajmu obrazovanja "Zvonce" su podrćali Beogradski sajam i Hemofarm AD, Vrćac.

www.incestrauamacentar.org.rs

2012

www.incesttraumacentar.org.rs

21 - 28. oktobar 2012.
NEDELJA PREVENCIJE SEKSUALNOG NASILJA
INCEST TRAUMA CENTAR – BEOGRAD

© Conseil de l'Europe - Illustration: Punga

PROGRAM

NA SAJMU OBRAZOVANJA "ZVONCE", U OKVIRU SAJMA KNJIGA, HALA 2C – ŠTAND 2328

Nedelja, 21. oktobar 2012. - Svečano otvaranje Sajma knjiga i Sajma obrazovanja „Zvonce“

- **BOGATA STALNA POSTAVKA NA ŠTANDU: Posedite kod nas, pregledajte, prelistajte, pogodite, osvojite!**
- **KIKO JE STIGAO I U SRBIJU!** KIKO predstavlja našu Kampanju "1 OD 5" protiv seksualnog nasilja
- "1 OD 5" – JEDNO OD PETORO DECE NA PODRUČJU EVROPE PREŽIVI SEKSUALNO NASILJE
- Čeka te interaktivan, igrovni sadržaj koji olakšava učenje o temi seksualnog nasilja: Zagonetalice, "spoji tačkice", telesne mape ILI OBELEŽI DELOVE TELA KOJE NIKO NE SME DA TI DIRA, "izađi iz lavirinta", poruka Ministru prosvete ... i još pregršt!
- I GLAVNI POSTER: VIZIJA NAŠE BUDUĆNOSTI – ZNANJEM PROTIV SEKSUALNOG NASILJA!

SPECIJALAN PROGRAM

Ponedjeljak, 22. oktobar 2012.

11 - 13 časova

"Kako se ko oblači?"

Forum teatar: Rodne uloge, devojčica i dečak u društvu
Izvodi: OŠ "Filip Filipović", Bgd

13.30 - 15.30 časova

Da li su internet pričaoice bezbedna mesta?

Izvodi: ASTRA nas uči o temi trgovine decom / ljudima

Program je proizveden uz finansijsku podršku Evropske Unije iz programa "Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava" za 2011. godinu u Srbiji.

EVROPSKA UNIJA

www.incesttraumacentar.org.rs

Utorak, 23. oktobar 2012.

10 - 12 časova

Umem da se odbranim od seksualnog napada!

Kurs samoodbrane prikazuju majstorice i majstori uzrasta od 6 do 30 godina
Izvodi: Svetski centar za realni aikido

13.00 - 14.30

Film "Tagged"

Sajber nasilje, po istinitom događaju
O nasilju putem e-mreža: mob. telefoni, internet, društvene mreže
Film je deo programa Vlade Australije za zaštitu od sajber nasilja
Izvodi: ITCENTAR – Dr. Ljiljana Bogavac

Sreda, 24. oktobar 2012.

11 - 17 časova

Živa biblioteka

Knjige u biblioteci su ljudi!

Na Sajmu knjiga dođite da čitamo o ljudskim pravima!

Izvodi: Kancelarija Saveta Evrope u Beogradu
U 11.00 Živu biblioteku otvaraju:
Antje Rothmund, šefica Kancelarije Saveta Evrope u Beogradu
Nevena Petrušić, Poverenica za ravnopravnost
Dušica Popadić, ITCENTAR

Četvrtak, 25. oktobar 2012.

11 - 17 časova

Živa biblioteka

Knjige u biblioteci su ljudi!

Na Sajmu knjiga dođite da čitamo o ljudskim pravima!

Izvodi: Kancelarija Saveta Evrope u Beogradu

Petak, 26. oktobar 2012.

11 - 13 časova

Bela lista – prilika ili izazov?

Izvodi: ASTRA nas uči o temi trgovine decom / ljudima

14 - 17 časova

Želiš da VOLONTIRAŠ u Incest Trauma Centru - Beograd?

Dođi da se upoznamo!
Izvodi: ITCENTAR – Dr. Ljiljana Bogavac

Subota, 27. oktobar 2012.

10 - 12 časova

Umem da se odbranim od seksualnog napada!

Kurs samoodbrane prikazuju majstorice i majstori uzrasta od 6 do 30 godina
Izvodi: Svetski centar za realni aikido

12.30 – 17.00 časova

Žurka! Svirka! Muzika! Pridruži se! Pleši!

Izvodi BEND: Milica Terzić, Jana Vuković, Luka Grumić i Isidora Popov
Pobednici Nagradnog takmičenja Incest Trauma Centra – Beograd 2010!

Program je proizveden uz finansijsku podršku Evropske Unije iz programa "Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava" za 2011. godinu u Srbiji.

EVROPSKA UNIJA

2012

www.incesttraumacentar.org.rs

Incest Trauma Centar - Beograd
 je za Srbiju nosilac Kampanje
 Saveta Evrope "1 OD 5"
 protiv seksualnog nasilja
 nad decom.

© Conseil de l'Europe - Illustration: Punga

Program je proizveden uz finansijsku podršku Evropske Unije
 iz programa "Evropski instrument za demokratiju i ljudska
 prava" za 2011. godinu u Srbiji.

2013

www.incesttraumacentar.org.rs

20 - 27. oktobar 2013.
NEDELJA PREVENCIJE SEKSUALNOG NASILJA
"I JA SAM UZ TEBE!"
INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD

© Conseil de l'Europe - Illustration: Punga

Ove godine vas očekujemo da NA JOŠ ZANIMLJIVIJI NAČIN UČIMO O TEMI SEKSUALNOG NASILJA!

Voliš da si **ONLAJN**? Umeš li da koristiš **INTERAKTIVNU TABLU**? Lako ćeš naučiti, dođi, **ZAJEDNO** ćemo!
 Posedite kod nas, pregledajte, prelistajte, pogodite, osvojite!

"OD KLASIČNE DO 3D INTERNET UČIONICE" – JAVNI ČASOVI PROTIV SEKSUALNOG NASILJA!

PROGRAM NA SAJMU OBRAZOVANJA "ZVONCE", U OKVIRU SAJMA KNJIGA, HALA 2C – ŠTAND 2328

Video igre, online biblioteka, Zagonetalice, obeleži ko (NE) sme da dodiruje TVOJE PRIVATNE DELOVE TELA?
 Poznaješ li KIKA? „Izadi iz lavirinta“, „Spoji tačkice“, filmovi, „Novo je da sam zlostavljana“, „I JA SAM UZ TEBE!“
 i „TAGGED“; poruka Ministru prosvete... i još pregršt!

BOGATA STALNA POSTAVKA NA ŠTANDU JE SADA U ULTRA-MODERNOJ E-FORMI!

A za sve koji oklevaju, old fashioned hard copy igrovnih, interaktivnih sadržaja je tu, 'u rezervi' :)

* * * * *

Nedelja, 20. oktobar 2013. - Svečano otvaranje Sajma knjiga i Sajma obrazovanja „Zvonce“

KIKO predstavlja našu Kampanju "1 OD 5" protiv seksualnog nasilja
 "1 OD 5" – JEDNO OD PETORO DECE NA PODRUČJU EVROPE PREŽIVI SEKSUALNO NASILJE

PROUČI glavni poster: **VIZIJA NAŠE BUDUĆNOSTI – ZNANJEM PROTIV SEKSUALNOG NASILJA!**

Program je podržala Rekonstrukcija Ženski fond

UZ STALNU POSTAVKU, BUDI I DEO SPECIJALNOG PROGRAMA
PREPOZNAJ, SUPROTSTAVI SE I PRIJAVI SEKSUALNO NASILJE!

Ponedjeljak, 21. oktobar 2013.

10 - 12 časova

Čitanje slikovnice „Plušim se onog gospodina“

ITCENTAR čita za decu od 4 do 10 godina
Topla pozivnica: Vrtiči, prijavite se!

Utorak, 22. oktobar 2013.

12 - 14 časova

**Da li su internet pričaoalice bezbedna mesta?
Bela lista – prilika ili izazov?**

Izvodi: ASTRA nas uci o temi trgovine decom / ljudima

Sreda, 23. oktobar 2013.

12 - 14 časova

NET PATROLA – KLIKNI BEZBEDNO!

Prepoznaj i umanjij rizik od seksualnog nasilja na internetu
www.netpatrola.rs - www.kliknibezbedno.rs
Izvode: Predstavnic/e Net patrole

Četvrtak, 24. oktobar 2013.

10 - 13 časova

**Pozorište u zajednici - Nastup škola-pobednica Nagradnog takmičenja
Incest Trauma Centra – Beograd (osvojile prvu nagradu za 2012. god)**

OŠ "Josif Pančić" i Srednja škola za ekonomiju, pravo i administraciju (SEPA)

Petak, 25. oktobar 2013.

10 - 12 časova

Čitanje slikovnice „Plušim se onog gospodina“

ITCENTAR čita za decu od 4 do 10 godina
Topla pozivnica: Vrtiči, prijavite se!

Subota, 26. oktobar 2013.

11 - 14 časova

Postanite deo edukativne grupe za roditelje!

Kako omogućiti da dete može da nam kaže da je seksualno zlostavljano?
Izvodi: ITCENTAR – Dr. Ljiljana Bogavac

Nedelja, 27. oktobar 2013.

10 - 12 časova

Umem da se odbranim od seksualnog napada!

Kurs samoodbrane prikazuju majstorice i majstori uzrasta od 6 do 30 godina
Upoznajte nastavnice i nastavnike koji upravo sada uče da ovaj kurs primene u redovnoj nastavi!
Izvodi: Svetski centar za realni aikido

PRIDRUŽI SE EDUKATIVNOM CIKLUSU INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD!

Program je podržala Rekonstrukcija Ženski fond

**Incest Trauma Centar - Beograd
je za Srbiju nosilac Kampanje
Saveta Evrope "1 OD 5"
protiv seksualnog nasilja
nad decom.**

2014

Incest Trauma Centar - Beograd
je za Srbiju nosilac Kampanje
Saveta Evrope "1 OD 5"
protiv seksualnog nasilja
nad decom.

© Conseil de l'Europe - Illustration: Punga

Program je podržala
Rekonstrukcija
Ženski fond

zvonce
7.sajam obrazovanja

SAJAM U ZAJEDNICI - SAJAM ŽENSKIH NEVLADINIH ORGANIZACIJA

Iskustvo organizovanja sajamskih aktivnosti koje smo stekle u okviru Međunarodnog Sajma knjiga i Sajma obrazovanja „Zvonce“ kao događaja visokog profila, primenile smo na SAJAM U ZAJEDNICI koji je Incest Trauma Centar - Beograd inicirao prema ženskim organizacijama i zajedno pripremile i realizovale obraćanje građankama i građanima. Ovom prilikom u trajanju od 2 sata, konceptualno i sadržinski je odgovaralo događaju visokog profila.

U OKVIRU KAMPANJE INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
PROTIV SEKSUALNOG NASILJA „JA KOJU / KOJEG NIKO NE POZNAJE“

AKTIVISTKINJE ŽENSKIH GRUPA VAS POZIVAJU NA

SAJAM ŽENSKIH NVO

u subotu, 06. oktobra 2007. godine od 12 do 14 časova
na Trgu Republike u Beogradu (ispred restorana Inex)

Promovišaćemo svoj dugogodišnji rad u živoj interakciji sa građankama i građanima, delićemo naše liflete i drugi reklamni materijal, izlagati svoje proizvode, ukazati na predrasude koje prate problem nasilja nad decom i ženama, ukazati na stigmatizaciju ranjivih društvenih grupa, prikupljati potpise građanki i građana za peticiju Incest Trauma Centra za uvođenje teme nasilja nad ženama i decom u školski nastavni plan i udžbenike, postaviti ozvučenje i slušati dobru žensku muziku.

Aktivno učesće:

Rekonstrukcija Ženski Fond
Lastavica
Gea
Sklonište - Beograd
... Iz kruga
Dečiji romski centar
Incest Trauma Centar

ASTRA
Autonomni ženski centar
Žene na delu
Labris
Atina
Žene u crnom

Čekamo vas, dodjite !!!

Za Incest Trauma Centar - Beograd
Ljiljana Bogavac

YES, I AM - PRVI STRUČNI ČASOPIS U SRBIJI ZA PREVENCIJU SEKSUALNOG NASILJA

Incest Trauma Centar – Beograd je nosilac autorskih prava i izdavač YES, I AM. Redakciju je činilo naše profesionalno osoblje. Neki brojevi su okupljali tim autorki i autora, a tematske brojeve su napisale ili uredile autorke ove Zbirke. Zavisno od izabranog sadržaja, YES, I AM je bio na srpskom ili, dvojezično, na srpskom i engleskom. YES, I AM je izdavan u e-formatu. Kao ilustracija, ovde su navedena tri broja.

2013. – *“Tagged“ priručnik za zaštitu dece i mladih od sajber nasilja i primenu u redovnom nastavnom programu osnovnih i srednjih škola*

2014. – *Kako da sprečite nasilje u adolescentnoj ljubavnoj vezi? Vodič za tinejdžerke i tinejdžere i odrasle koji o njima brinu*

Yes, I am

Prvi stručni časopis u Srbiji za prevenciju seksualnog nasilja / The First Professional Journal in Serbia on Sexual Assault Prevention
Broj 1, Avgust 2012 / Issue 1, August 2012 / Časopis izlazi tromesečno / Journal will be out quarterly

„YES I AM“ ZATO ŠTO:

- ★ DA, JA JESAM VREDNA OSOBA.
- ★ DA, JA JESAM OSOBA VREDNA POŠTOVANJA.
- ★ DA, JA JESAM PREŽIVELA SEKSUALNO NASILJE.
- ★ DA, JA IMAM PRAVO NA IZBOR STRUČNJAKINJE / STRUČNJAKA S KOJIM ĆU RADITI NA OPORAVKU.
- ★ DA, JA AKTIVNO RADIM NA TOME DA ŠTO VIŠE GRABANKI I GRABANA, DECE I ODRASLIH, NAUČE O SEKSUALNOJ TRAUMI.
- ★ DA, JA UPRAVLJAM SVOJIM OPORAVKOM.

“YES I AM” BECAUSE:

- ★ YES, I AM A VALUABLE PERSON.
- ★ YES, I DESERVE TO BE RESPECTED.
- ★ YES, I AM SEXUAL ASSAULT SURVIVOR.
- ★ YES, I HAVE THE RIGHT TO CHOOSE THE HELPER TO WORK WITH IN MY HEALING PROCESS TOWARDS RECOVERY.
- ★ YES, I AM TRYING TO INVOLVE AS MANY CITIZENS AS POSSIBLE, BOTH CHILDREN AND ADULTS, IN LEARNING ABOUT SEXUAL TRAUMA.
- ★ YES, I AM IN CHARGE OF MY OWN HEALING PROCESS.

Dragi moji mali i pametni ljudi,

Želim da vam kažem koliko život može da bude lep. Naravno, svima se dogode i neke ružne stvari, zbog kojih budemo tužni, usamljeni ili ljuti, ali, sve loše u životu prođe. Probudimo se jednog jutra, pogledamo se u ogledalu, udahnemo život punim plućima, i kažemo sebi: ja ću biti dobro! I budemo dobro, jer život pruža toliko mogućnosti, toliko dobrote i osmeha, da samo treba pružiti ruku i uhvatiti sreću!

Znam da ste vi pametni mladi ljudi, puni ljubavi, oni koji čine svet u kome žive boljim i lepšim mestom, i koji sanjaju velike sne! Znam da verujete u sebe i da ćete raditi na svojim talentima koji vas čine tako jedinstvenim i posebnim. Morate se uvek boriti, to nikada ne zaboravite. A kad vam je najteže, znajte da niste sami. Potrebno je samo da zaronite u svoje srce i dušu i pronađete ono specijalno mesto, koje nas greje, bodri i čuva, i zbog kojeg znamo da će sve biti u redu. I zato, osmeh na lice, pamet u glavu i napred, hrabro u život, jer vas čeka otvorenih ruku!

Aleksandra Kovač
Kompozitorka i pevačica, dobitnica MTV nagrade

My dear small and smart people,

I want to tell you how beautiful life can be. Of course, we all experience some ugly things, which make us sad, lonely or angry. However, all bad events in life come to an end. We wake up one morning, look at our reflection in the mirror, breathe in life to the full and say to ourselves: I am going to be fine! And this is what happens, because life has some much to offer, so much goodness and so many smiles, all you have to do is reach out and capture happiness!

I know that you are smart and loving young people, those who make the world we live in a better and more beautiful place, who have great dreams! I know that you believe in yourselves and that you will develop your talents that make you so unique and so special. You must always fight, never forget that. And when you feel miserable, remember that you are not alone. All you need to do is look deep into your heart and soul and find that special place that keeps us warm, comforts and protects us, reassuring us that everything will be all right. Therefore, brighten your face with a smile, be smart and immerse yourselves bravely into life, because it is waiting for you with wide open arms!

Aleksandra Kovač,
Composer and singer, MTV Award Winner

Za YES I AM pišu: Regina Jensdöttir, Tamara Lukšić - Orlandić, Slobodan Savić, Vesna Brzev - Čurčić, ASTRA

They will be writing for YES I AM: Regina Jensdöttir, Tamara Lukšić - Orlandić, Slobodan Savić, Vesna Brzev - Čurčić, ASTRA

Incest Trauma Centar – Beograd je imenovan za zvaničnog nosioca kampanje Saveta Evrope za Republiku Srbiju, koja nosi naziv "1 Od 5".

The Incest Trauma Center – Belgrade has been designated as the official partner in The Council Of Europe Campaign for the Republic Of Serbia, entitled "1 In 5".

KIKO IS ALSO IN SERBIA! www.kikopravila.org

KIKO JE I U SRBIJI! www.kikopravila.org

ISSN 2217-9798 (Online)

www.incestrauamacentar.org.rs

Izdavač: Incest Trauma Centar - Beograd
Redakcija: Incest Trauma Centar - Beograd
Glavna i odgovorna urednica: Dušica Popadić, direktorka

Naziv originala: YES I AM Prvi stručni časopis
u Srbiji za prevenciju seksualnog nasilja

Broj 1, avgust 2012.

Dizajn i prelom: Svetlana Pavlović

Korektura: Stanislava Lazarević

Sva prava zadržava izdavač. Za svako korišćenje, umnožavanje i
stavljanje u promet dela teksta ili teksta u celini potrebna
je saglasnost Incest Trauma Centra – Beograd.

Publisher: Incest Trauma Center - Belgrade
Editorial Staff: Incest Trauma Center - Belgrade
Editor: Dušica Popadić, directress

Original title: YES I AM The First Professional Journal
in Serbia on Sexual Assault Prevention

Issue 1, August 2012

Design and layout: Svetlana Pavlović

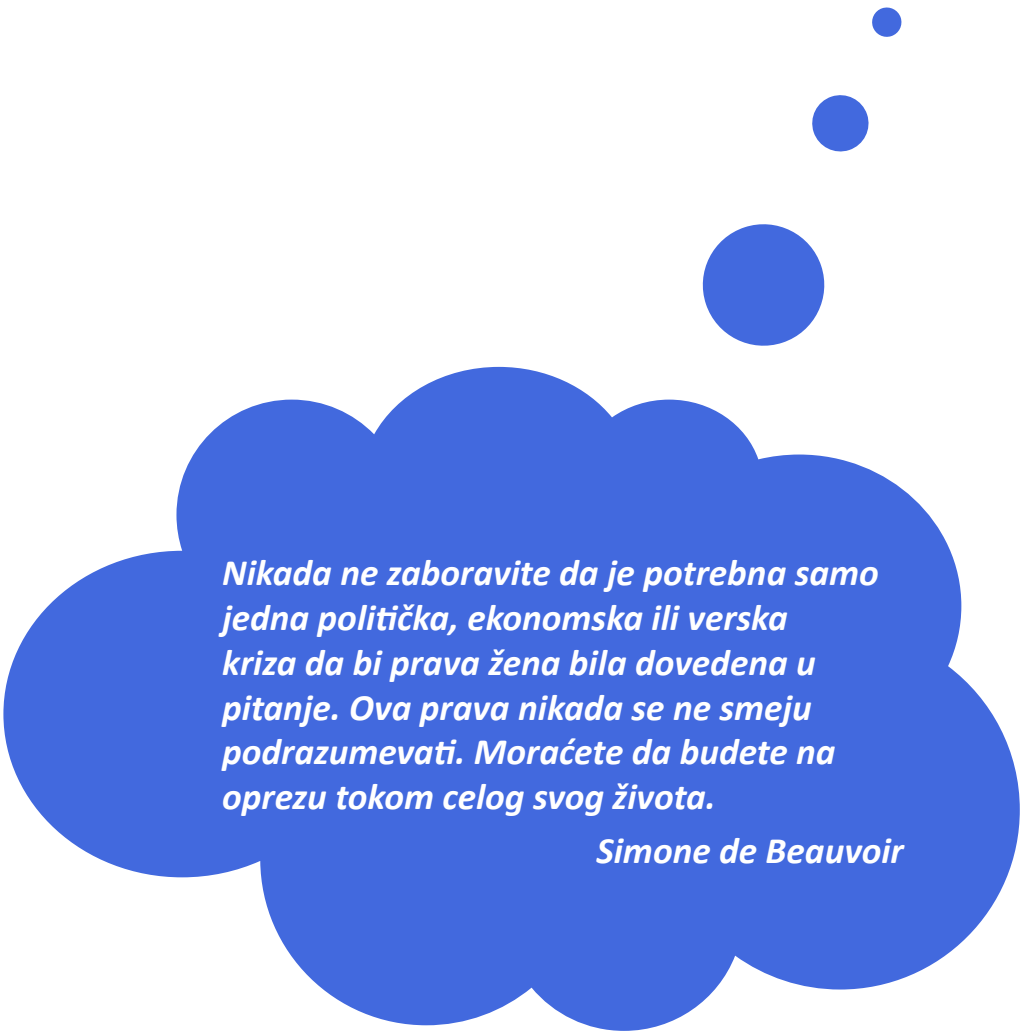
Editing: Stanislava Lazarević

All publisher's rights reserved. Any reproduction, multiplication and
commercial use of parts or of the entire text requires the express
permission of the Incest Trauma Center – Belgrade.

Poglavlje 5:
SNAŽAN GLAS PREŽIVELIH, JOŠ JEDNOM!

Nikada ne zaboravite da je potrebna samo jedna politička, ekonomska ili verska kriza da bi prava žena bila dovedena u pitanje. Ova prava nikada se ne smeju podrazumevati. Moraćete da budete na oprezu tokom celog svog života.

Simone de Beauvoir

USVOJENA INICIJATIVA INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD ZA UKIDANJE ZASTAREVANJA SEKSUALNIH DELIKATA POČINJENIH NAD DECOM U REPUBLICI SRBIJI

U aprilu 2013., Parlament Republike Srbije je usvojio Inicijativu Incest Trauma Centra – Beograd ZA ukidanje zastarevanja seksualnih delikata počinjenih prema deci. Ovim je, nakon Velike Britanije, Srbija postala u tom trenutku druga zemlja u Evropi gde zakonodavac prepoznaje dugotrajne efekte seksualne traume (za razliku od dotadašnje regulative koja je nametala da počilac može biti procesuiran samo šest godina nakon poslednjeg incidenta seksualnog nasilja nad detetom) i omogućava osobi koja je preživela seksualno nasilje u detinjstvu da onda kada ima psihičku snagu i društvenu moć za ravnopravnije učešće u krivičnom postupku – to i učini. Incest Trauma Centar - Beograd je podneo zvanično svoju Inicijativu i intenzivnim radom doprineo ovoj istorijskoj promeni zakona.

Film Incest Trauma Centra – Beograd

[PRIJAVI SEKSUALNO NASILJE!](#) (2013) 13:07 min.

MOJ GLAS ZA OPORAVAK DETETA KOJE JE PREŽIVELO SEKSUALNU TRAUMU

-SPECIJALNA SESIJA ZA POSLANIKE/CE NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE-

Sreda, 27. februar 2013., od 10 do 11.30, Beograd, hotel „Zira“, sala „Mikonos“

Dobrodošle ! / Dobrodošli!

Sesija se održava u okviru parlamentarne dimenzije Kampanje „1 OD 5“, a povodom podnošenja Inicijative Incest Trauma Centra - Beograd za ukidanje zastarevanja seksualnih delikata nad decom, predate Parlamentu RS u novembru 2012. Deo je dvodnevnog obeležavanja realizacije prve godine Kampanje „1 OD 5“ u Srbiji koje se održava uz podršku Delegacije Evropske Unije u Srbiji u periodu 27-28 februar 2013.

Otvaranje - Gordana Berjan, Savet Evrope u Strazburu, Odeljenje za prava deteta

FILM Incest Trauma Centra - Beograd „Prijavi seksualno nasilje!“ (10 min.)

Iz Incest Trauma Centra - Beograd govore:

Dušica Popadić - Uvodna reč i facilitacija sesije

Dr Ljiljana Bogavac - Kako postojeća regulativa u vezi zastarevanja seksualnih delikata nad decom utiče na seksualnu traumu kod deteta i otežava oporavak?

Vesna Brzev - Ćurčić - Kako postojeća regulativa u vezi zastarevanja seksualnih delikata nad decom pogoduje / pomaže počiniocu seksualnog nasilja?"

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD JE U FEBRUARU 2012. IMENOVAN ZA ZVANIČNOG NOSIOCA KAMPANJE SAVETA EVROPE ZA REPUBLIKU SRBIJU, koja nosi naziv "1 OD 5". Reč je o potpisanom Sporazumu između Saveta Evrope u Strazburu i Incest Trauma Centra - Beograd koji se tiče našeg vođenja Kampanje Saveta Evrope protiv seksualnog zlostavljanja dece, zasnovane na Lanzarot Konvenciji.

Naziv Kampanje, "1 od 5" ("JEDNO OD PETORO"), dat je u skladu sa zvaničnim podatkom Saveta Evrope da je jedno od petoro dece u Evropi preživelo seksualno nasilje. Incest Trauma Centar - Beograd, ženska nevladina specijalizovana služba za društveni problem seksualnog nasilja sa 19 godina iskustva u radu - najstarija ove vrste u Srbiji - imenovan je za zvaničnog nosioca u punom trajanju Kampanje, ZAKLJUČNO SA 2014. GODINOM.

Kampanja "1 od 5" ima svoje tri dimenzije: a) podizanje svesti javnosti o temi seksualnog nasilja nad decom b) uticaj na zakonodavstvo i obrazovanje i c) parlamentarna dimenzija. Zadatak Incest Trauma Centra - Beograd je razvijanje svih triju dimenzija - zajedno sa izabranim saradničkim ustanovama/organizacijama i izabranim pojedincima - kao i koordinacija svih dimenzija (te i inicijativa aktera, unutar svake).

Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

MOJ GLAS ZA OPORAVAK DETETA KOJE JE PREŽIVELO SEKSUALNU TRAUMU

Inicijativa Incest Trauma Centra - Beograd

ZA ukidanje zastarevanja seksualnih delikata nad decom

Parlamentarna dimenzija kampanje Saveta Evrope "1 OD 5" u Srbiji

www.incestraucentar.org.rs

EVROPSKA UNIJA

www.incestraucentar.org.rs

Sažetak statističkih podataka Incest Trauma Centra – Beograd koji se tiču prijavljenih slučajeva seksualnog nasilja preživljenog u detinjstvu sa teritorije Srbije u periodu 1994-2009 godine*

- izvršeno u Nacionalnu strategiju za sprečavanje i suzbijanje nasilja nad ženama i nasilja u porodici Ministarstva za rad, zapošljavanje i socijalnu politiku Republike Srbije u junu 2011 -

Baza podataka Incest Trauma Centra – Beograd pokazuje da su od petoro dece koja su seksualno zlostavljana četvero ženskog pola i jedno muškog pola. Polna struktura počinilaca seksualnog zlostavljanja dece: u 91.84% u pitanju su osobe muškog pola i 8.16% ženskog pola. U 39.79% počinilac seksualnog nasilja nad detetom je biološki otac (najčešći vid incesta je otac-kćerka), dok je u 53.07% počinilac figura oca (zbrino, redosledom učestalosti: otac, očuh, hranitelj, usvojitelj). U 17.52% počinilac je osoba van porodice poznata detetu (porodični prijatelj, komšija, „privatni“ profesor), dok su 6.83% činili maloletni počinioци seksualnog nasilja (prevashodno zlostavljanje unutar porodice a zatim unutar ustanova socijalne zaštite gde su deca na trajnom smeštaju). U periodu 1994-2004, u 1.75% počinilac je bio N.N. osoba (nepoznata detetu), a u periodu 2005-2009 100% počinilaca su bile osobe poznate detetu. Korišćene su sledeće nasilne seksualne radnje: opsceni telefonski pozivi, pokazivanje inače pokrivenih delova tela, voajerizam, milovanje, snimanje pornografskih fotografija, pokušaj da se obavi seksualni odnos, silovanje, incest i dečija prostitucija. Iako je najčešće zlostavljanje vršeno prema jednom detetu od strane jednog počinioца i jedan počinilac je najčešće zlostavljao jedno dete, neophodno je obratiti pažnju na to da je jedno dete bilo zlostavljano od strane 2 i više počinilaca u 14.11% i da je jedan počinilac zlostavljao dvoje dece u 7.39% i troje i više dece (serije) u 11.96%. Uzrast prvog incidenta seksualnog nasilja je u proseku 8 godina i 1 mesec. Trajanje je zabeleženo kao višemesečno u 28.76% i višegodišnje 71.24%. Višegodišnje zlostavljanje je u proseku iznosilo iznad pet godina. Fizička prinuda je korišćena u 18.10% i to prema adolescentima. U 42.57% prijavljivanje je izvršeno iz akutne situacije (seksualno nasilje u toku). Period između prvog incidenta zlostavljanja i prijavljivanja iznosi 9 godina i 3 meseca. Prijavu seksualnog nasilja su najčešće izvršili: u 38.43% sama osoba koja je preživela i majka deteta u 28.62%. Osobe van porodice su seksualno nasilje nad detetom prijavile u 4.27%. Obraćanje državnim ustanovama pre dolaska u Incest Trauma Centar - Beograd je zabeleženo u 51.88% i to su, prema redosledu učestalosti, ustanove: CSR, policija, zdravstvo, tužilaštvo i dr.

* Uzorak je reprezentativan i zasnovan na proseku od 9 prijavljenih slučajeva seksualnog nasilja nedeljno. Uzrast osoba koje su preživele seksualno nasilje u detinjstvu se kreće od 6 meseci do 49 godina. Navedeni podaci predstavljaju proseku u naznačenom periodu za redovno praćene parametre. Podaci su objavljivani na godišnjoj osnovi. Pogledati www.incestraucentar.org.rs

www.incestraucentar.org.rs

Prema važećem zakonu u Republici Srbiji, seksualno nasilje učinjeno prema detetu zastareva šest godina nakon poslednjeg incidenta seksualnog zlostavljanja. U 20-OJ GODINI ISKUSTVA U PRAKTIČNOM RADU SA DECOM I ODRASLIM OSOBAMA KOJE SU PREŽIVELE SEKSUALNO NASILJE, SKREĆEMO PAŽNJU DA JE TAJ ROK NEDOVOLJAN ZA STICANJE PSIHIČKE SNAGE I DRUŠTVENE MOĆI NA STRANI ŽRTVE DA BI PROCESUIRALA POČINIОCA. ZATO, POČINILAC NAJČEŠĆE OSTAJE NEKAŽNEN I UGROŽAVA NEKO DRUGO DETE. UKIDANJE ZASTAREVANJA JE, ZAJEDNO SA OŠTROM KAZNENOM POLITIKOM, JEDAN OD NAJEFIKASNIJIH VIDOVA SPREČAVANJA SEKSUALNOG NASILJA. Zbog toga, Incest Trauma Centar - Beograd je, pri podnošenju Inicijative Parlamentu Republike Srbije, sastavio argumentaciju za ukidanje zastarevanja koja sledi. Namenjena je pravilnom razumevanju psihološkog aspekta ove teme od strane poslanika/ca i ukazuje na tragove seksualne traume. BOL NE ZASTAREVA. TRAUMA NEMA ROK TRAJANJA.

Inicijativa je Parlamentu Republike Srbije podneta u novembru 2012. godine, nakon oktobarskog govora direktorke Incest Trauma Centra - Beograd u Parlamentarnoj skupštini Saveta Evrope u Strazburu pred parlamentarcima iz 47 zemalja-članica i njenog novembarskog govora pred 40 poslanica Parlamenta Republike Srbije. U oba obraćanja, naglasak je bio na ukidanju zastarevanja seksualnih delikata nad decom. Na tome radimo u okviru parlamentarne dimenzije Kampanje Saveta Evrope "1 OD 5" čiji je INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD ZVANIČNI NOSILAC ZA REPUBLIKU SRBIJU u punom trajanju Kampanje do kraja 2014. godine.

Naziv Kampanje, "1 od 5" ("JEDNO OD PETORO"), dat je u skladu sa zvaničnim podatkom Saveta Evrope da je jedno od petoro dece u Evropi preživelo seksualno nasilje.

www.incestraucentar.org.rs

Narodnoj skupštini Republike Srbije - Odboru za prava deteta, Odboru za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova i Odboru za ustavna pitanja i zakonodavstvo

PSIHOLOŠKI ASPEKT: Zbog čega je NEOPHODNO UKIDANJE ZASTAREVANJA seksualnih delikata nad detetom?

IZ 20-OGODIŠNJEG ISKUSTVA INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD: ŠTA BI NA U NASLOVU POSTAVLJENO PITANJE ODGOVORILA SAMA OSOBA KOJA JE PREŽIVELA SEKSUALNO NASILJE?

BOL NE ZASTAREVA. SEKSUALNA TRAUMA ne zastareva. Trauma NEMA ROK TRAJANJA.

- **Faktori koji utiču na ozbilnost traume i prognozu oporavka:** pol deteta, uzrast, trajanje i učestalost seksualnog nasilja, odnos bliskosti s počiniocem, koje nasilne seksualne radnje su korišćene, da li je postojalo obelodanjivanje nasilja (dete je ispričalo nekome ili ne), koja je bila prva reakcija okruženja deteta na obelodanjivanje (detetu se verovalo ili ne), da li je dete primilo (adekvatnu) psihološku asistenciju i **da li je postojao (pozitivan) ishod na sudu.**
- **Ako pomislite da će se ukidanjem zastarevanja pojaviti ogroman broj odraslih osoba koje su preživele seksualno nasilje u detinjstvu i sada žele da terete i procesuiraju počinioца, PODSETITE SE:**

a) **TEŠKO JE PRIKUPITI VALIDNE DOKAZE.** Seksualno nasilje nad detetom je teško dokazivo, čak i kad je prijavljeno dok nasilje traje. **Reprezentativni statistički podaci Incest Trauma Centra – Beograd na osnovu prijavljenih slučajeva pokazuju da je trajanje seksualnog nasilja nad detetom u proseku zabeleženo kao višegodišnje u 71.24%. Višegodišnje zlostavljanje je u proseku iznosilo iznad pet godina. U 42.57% prijavljivanje je izvršeno iz akutne situacije (seksualno nasilje u toku). Period između prvog incidenta zlostavljanja i prijavljivanja iznosi 9 godina i 3 meseca.** Nakon isteka više godina, izuzetno je teško prikupiti validne dokaze. Toga su svesne i same osobe koje su preživele seksualno nasilje. To ih obeshrabruje.

b) **PROCEDURA RETRAUMATIZUJE:** Procedura prijavljivanja i tok krivičnog postupka, sve do ishoda na sudu je najčešće retraumatizirajuće. Procedura nije prijateljski okrenuta detetu, adolescentu ili odrasloj osobi koja je preživela seksualno nasilje u detinjstvu, uključuje višestruko ponavljanje iskaza, u nebezbednom setingu, boravak u sudnici istovremeno sa počiniocem, suočavanje/sučeljanje, i na žalost, poznato je, u proseku izricanje niskih kazni. Iskustvo deteta, adolescenta ili odrasle

www.incestraucentar.org.rs

osobe koja je preživela seksualno nasilje u detinjstvu nije (adekvatno) vrednovano. Zbog toga, nismo naišle na osobu koja po svaku cenu želi da prolazi kroz ovako težak postupak. Neuporedivo više, na žalost, ako ste preživeli seksualno nasilje, spremni ste da brzo ili čak i pri kraju dugotrajnog postupka – iscrpljeni - odustanete.

c) BREME STEREOTIPA O LAŽNOM PRIJAVLJIVANJU. Istinjit iskaz deteta uvek sadrži čulne parametre: boju, miris, ukus, dodir. Samo dete koje je seksualno zlostavljano može da Vam kaže „da je iz tatine piše curilo nešto belo kao mleko ili se rastezalo kao žvaka“ (primeri iskaza dva deteta koja su se obratila našoj službi). Isto tako, zbog neudikovnosti i ličnih stavova profesionalaca koji su zapravo glavni akteri krivičnog postupka, ne razume se da eventualno povlačenje izjave ili menjanje izjave od strane deteta – ne znači da zlostavljanje nije postojalo. Povlačenje ili izmena iskaza znače da mi, odrasli, nismo obezbedili sigurno okruženje za dete da može da ostane pri svom prvobitnom iskazu.

d) BREME STEREOTIPA O TZV. SEKUNDARNOJ DOBITI. Prijaviti da ste seksualno zlostavljani, kako bi to deca rekla, nije „in“. To nije nešto što Vas čini popularnim u društvu vršnjak(in)ja, nešto što će učiniti da postanete omiljeni drug ili drugarica. Naprotiv, stvarni život pokazuje da obelodanjivanjem svog iskustva seksualnog nasilja upadate u nevolju. Ne veruje Vam se. Većina sumnja „šta Vi imate od toga što sad to iznosite?“ Kod saznanja o nečijim teškim ličnim iskustvima, vršnjaci mogu biti surovi u reagovanju, neprihvatanju drugara, žigovanju, ismevanju, ruganju – često kao uzor imaju svoje roditelje koji takođe nisu senzibilisani da razumeju okolnosti u kojima je osoba živea i preživela seksualno nasilje. Dakle, sekundarnom dobiti se najpre okoristi sam počinilac, na način da mu pomaže naše nepoverenje u iskaz žrtve.

e) SEĆANJA, POTISKIVANJE SEĆANJA I OSEĆANJA. Osnovna želja na strani osobe je da se zlostavljanje nikada nije desilo. Ne želi da se seća, ne želi da ponovo prolazi kroz sve. Suviše je živo, postane neizdržljivo sećati se. Osoba oseća kao da se ponovo sve događa. Osnovna potreba je da zaboravi. Potiskivanje sećanja i disocijacija (mentalno isključivanje kada je u pitanju smrtni strah, neizdržljiv bol) su zdravi mehanizmi preživljavanja kod traumatizovane osobe kojima ona sebe brani od sećanja, slika i doživljaja iskustva koje je za nju i njen kapacitet suviše teško. Dakle, ulaženje u procesuiranje počinioaca nakon dugog niza godina je oživljavanje iskustva i osoba to doživljava kao preteći proces. I uz snažan kapacitet, individualno je koliko će sećanja pružiti validan iskaz (profesionalci kao glavni akteri postupka očekuju da čuju fluidan, hronološki jasno poredan iskaz, sa mnoštvom činjenica i detalja, i dr.). Neke osobe, upravo zbog preplavljenosti osećanjima, neće nikada moći da stignu na sud da postignu kaznu za onoga ko ih je povredio.

www.incestraucentar.org.rs

j) POVERENJE JE KLJUČNO. Seksualno nasilje u detinjstvu narušava tek izgrađeno ili ne dopušta da se uopšte izgradi poverenje u bliske osobe. Spremnost za procesuiranje počinioaca označava poverenje u institucije i to je često izuzetno visok cilj za osobu. Do nedostizan. Za procesuiranje je potrebno savezništvo drugih, najčešće članova porodice. I to iziskuje pružanje ogromnog poverenja. Kako pružiti poverenje kad ste kao dete naučili da drugi odrasli nisu pomogli?

PREVAZILAŽENJE DO SADA (a-j) NAVEDENIH BARIJERA UKAZUJE KOLIKO OSOBA VIDI POZITIVAN ISHOD NA SUDU NEOPHODNIM ZA SOPSTVENI PROCES OPORAVKA.

AKO SE DVOUMITE IZMEĐU ZAKONSKE PROMENE UKIDANJA ZASTAREVANJA I EVENTUALNOG USTANOVLJAVANJA ROKA ZASTARE KOJI BI POČEO DA TEČE OD NAVRŠENE OSAMNAESTE GODINE

Molimo da uzmete u obzir sledeće:

- Da biste procesuirali počinioaca koji Vas je seksualno zlostavljao, neophodno je da je prekinuta Vaša ekonomska zavisnost od njega. Neophodno je imati u vidu da je u Srbiji u 81% slučajeva počinilac član porodice. Dakle, u većini slučajeva postoji neposredna ekonomska zavisnost. Usled teške ekonomske situacije, u našoj zemlji, mladi se relativno kasno ekonomski osamostaljuju. Zbog toga je neprocenjiva odgovornost i izuzetno osetljiva procena na kom uzrastu, realno, u stvarnom životu, možemo govoriti o ekonomskoj nezavisnosti osobe koja je preživela seksualno nasilje. Govorimo o ekonomskoj nezavisnosti koja se usmerava u cilju dugotrajnog dokazivanja krivičnog dela iz oblasti seksualnih delikata čime se rapidno troše postojeći materijalni resursi same osobe. Uvođenje ma kog nerealnog (u odnosu na stvarni život) roka zastare dovodi ponovo do onemogućavanja prijavljivanja i procesuiranja i time nema suštinske zakonske promene.

- Tragovi / efekti / posledice seksualnog nasilja se reflektuju na život osobe, nekada i u celom trajanju života. Tragovi teško „zastarevaju“.

dr Ljiljana Bogavac

zamenica direktorke, glavna terapeutkinja u Incest Trauma Centru – Beograd za rad sa seksualno zlostavljanim decom, svedok-ekspert na sudu za slučajeve prijavljene našoj službi, a koji odlaze u krivični postupak

Beograd, 22. novembar 2012.

www.incestraucentar.org.rs

f) STRAH OD POČINIIOCA. Bez obzira koliko vremena protekne od kada je prestalo zlostavljanje, jedno od osnovnih i dominantnih osećanja je strah od počinioaca. Osoba trajno oseća kao da počinilac i sada, posle niza godina, ima moć nad njom. Strah se tiče toga da se seksualno nasilje može ponoviti. Ovo je izraženo naročito u slučaju da preduzme korake prema institucijama, uvećava se rizik da će joj se počinilac osvetiti zbog toga. Najčešće, to je deo poruka, zastrašivanja koje je osoba primala od počinioaca dok je nasilje trajalo. Dakle, radi se o opravdanom strahu. I tokom nasilja, dete nauči od počinioaca da će njemu uvek pre verovati nego samom detetu. Na žalost, počinilac je najčešće u pravu, jer je odraslima teško da daju za pravo detetu kada je naspram reč drugog odraslog (u ovom slučaju, počinioaca).

g) SAMA OSOBA SEBE SMATRA KRIVOM. Zašto bi onda krivila, procesuirala počinioaca? Tokom seksualnog nasilja, dete uči od počinioaca da je ono krivo, zaslužilo da bude zlostavljano, da je izazivalo, nije se suprotstavljalo, da je ćutanje i nesaopštavanje nekome označavalo saučesništvo, saglasnost, dobrovoljnost. Naravno, to je deo taktika kojima se služi počinilac da bi zadržao tajnost i mogao da nastavi sa nasiljem. Međutim, sve navedene poruke dete uči kao poruke bukvalnog i apsolutnog značenja. Dakle, da je tačno tako kako počinilac govori. Ovu matricu je veoma teško promeniti u odrasloj dobi, osećanje krivice i preuzimanja odgovornosti umesto počinioaca blokira prepoznavanje ko je zaista odgovoran za vršenje nasilja. Umesto ukazivanja na odgovornost počinioaca, osoba koja je preživela seksualno nasilje u detinjstvu će ljutnju i bes najpre, dugotrajno, često i trajno, usmeriti prema sebi kroz niz samodestruktivnih ponašanja kao što su npr. samopovređivanje, korišćenje psihoaktivnih supstanci, poremećaji ishrane, pokušaj suicida, suicid.

h) BREME STIDA NA STRANI OSOBE. „Zašto baš ja?“ „Ne želim da bilo ko zna.“ „Ne želim da neko sazna.“ „Šta će misliti o meni?“ „Mogu toliko toga da izgubim.“ Izaci na ma koji način u javnosti u vezi sopstvene seksualne traume je preuzimanje visokog rizika, izlaganje sebe, bez garancije da će iskustvo biti priznato i vrednovano u interesu osobe. Oporavak je prioritarni interes osobe.

i) SAMOPOŠTOVANJE I SAMOPOUZDANJE. Usled seksualnog nasilja, sopstvena vrednost i predstava o samoj / samom sebi pretrpe trajnu štetu. Kada posle niza godina od kada je nasilje prestalo, želite da sebi pokažete da imate psihičku snagu da procesuirate počinioaca, važno je da Vam zakon pruži tu društvenu moć da zastare nema. U suprotnom, vrlo je teško poverovati sebi da je seksualnog zlostavljanja ikada bilo. Jer, država, zakon, većina oko Vas - poriču. Radi se o ilustraciji u smislu „pa, ti si to samo sanjao/la“ – tipično kako počinioци govore detetu. Važno je ne pomoći ovoj repetitiji, ovog puta institucionalizovanoj.

www.incestraucentar.org.rs

www.incestraucentar.org.rs

EVROPSKA UNIJA

Publikacija je proizvedena uz finansijsku podršku Evropske Unije iz programa „Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava“ za 2011. godinu u Srbiji.

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD

Adresa: Mačvanska 8

11000 Beograd, Republika Srbija

Tel./fax + 381 11 386 13 32

e-mail: itcentar@eunet.rs

website: www.incesttraumacentar.org.rs

U cilju obezbeđivanja što efikasnije zaštite maloletnih lica kao i uspostavljanja funkcionalnog mehanizma prevencije i zaštite žrtava krivičnih dela protiv polne slobode, na osnovu dosadašnjih iskustava u svom radu, usvojenih strateških dokumenata na nacionalnom nivou, ratifikovanih i potpisanih međunarodnih dokumenata, Incest Trauma Centar – Beograd smatra da postoji potreba da se u Krivični zakonik unesu odgovarajuće izmene, te u skladu sa tim podnosi:

INICIJATIVA ZA IZMENU KRIVIČNOG ZAKONIKA

U članu 108. posle stava 1. dodaje se stav 2., koji glasi:

„Krivično gonjenje i izvršenje kazne ne zastarevaju za krivična dela predviđena u čl. 178. stav 3., čl. 179. stav 2. ukoliko je navedeno krivično delo učinjeno prema maloletniku, čl. 180., čl. 181. stavovi 2., 3., i 5., čl. 183. stav 2, čl. 184 stav 2, čl. 185 stavovi 1., 2., 3. i 4., čl. 185a i čl. 185b.

OBRAZLOŽENJE

Predloženom izmenom usaglašavaju se pravni standardi Krivičnog zakonika ("Sl. glasnik RS", br. 85/2005, 88/2005 - ispr., 107/2005 - ispr., 72/2009, 111/2009 i 121/2012) sa ratifikovanim međunarodnim dokumentima kao što su **Konvencija o pravima deteta** i **Konvencija Saveta Evrope o zaštiti dece od seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja** koja obavezuje potpisnice da svoja zakonodavstva prilagode, između ostalog, u pravcu da obezbede da zastarevanje

krivičnog gonjenja ne nastupi tokom dovoljno dugog perioda nakon punoletstva žrtve (čl. 33. Konvencije).

Postojeći rokovi zastarelosti pokazali su se kao suviše kratki, a time i neefikasni za gonjenje počilaca krivičnih dela protiv polne slobode kada su učinjena prema maloletnom licu. U najvećem broju slučajeva izvršioци ovih krivičnih dela su u osobe bliske maloletnom licu prema kome je navedeno delo izvršeno, odnosno one osobe od kojih maloletnik neposredno ekonomski i emotivno zavisi. Stoga je potrebno omogućiti maloletnom licu da podnese krivičnu prijavu onda kada ima neophodno psihičku snagu i društvenu moć, kada više nije u odnosu zavisnosti prema izvršioци i kada ima mogućnosti da samostalno štiti svoje interese.

Zbog svega navedenog, kao i zbog ekonomske situacije u zemlji, izuzetno je osetljiva procena kada se može govoriti o potpunoj ekonomskoj i emotivnoj nezavisnosti osobe koja je preživela seksualno nasilje. Naročito je potrebno uzeti u obzir da je ekonomska nezavisnost neophodna i radi dugotrajnog dokazivanja krivičnog dela protiv polne slobode čime se rapidno troše materijalni resursi žrtve.

Postojanje roka zastarelosti dovodi do onemogućavanja prijavljivanja i procesuiranja izvršioца navedenih krivičnih dela, a posledice seksualnog nasilja nad maloletnim licem su ozbiljne i uglavnom se reflektuju na ceo život žrtve, pa bi ukidanje zastarevanja bio jedan od najefikasnijih vidova sprečavanja navedenih krivičnih dela.

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD

Dr Ljiljana Bogavac

Beograd, 05.mart 2013.

Upućeno:

Parlamentu Republike Srbije, predsedniku

Odboru za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova

Odboru za prava deteta

Odboru za ustavna pitanja i zakonodavstvo

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD

Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax + 381 11 386 13 32
e-mail: itcentar@eunet.rs
website: www.incesttraumacentar.org.rs

PISMO ZAHVALNOSTI

Incest Trauma Centar - Beograd se zahvaljuje g-đi Nataliji Šolić i svim kolegicama i kolegama Komiteta pravnika za ljudska prava (YUCOM) za prijateljsku, dragocenu pomoć u vidu sačinjavanja pravne formulacije za izmenu zakonske odredbe o nezastarevanju seksualnih delikata nad deocom. Asistencija nam je pružena u okviru naše Kampanje „1 OD 5“ protiv seksualnog nasilja nad deocom, čiji je Incest Trauma Centar - Beograd zvaničan nosilac za Republiku Srbiju, imenovan od strane Saveta Evrope, Strazbur. Radosne smo što je vaše učešće bilo jedno od doprinosa značajnom, u ovoj nedelji postignutom, rezultatu ukidanja zastarevanja seksualnih delikata glasanjem u Parlamentu Republike Srbije. Ovim napretkom je Srbija postala, posle Velike Britanije, druga zemlja u Evropi u kojoj je zakonodavac razumeo da su dugotrajni efekti seksualne traume i da bol kod deteta nema rok trajanja, te time i ne zastareva.

S poštovanjem,

Dušica Popadić
direktorka

Beograd, 10. april 2013.

ZAHTEV ZA NADZOR PARLAMENTA U CILJU SPREČAVANJA RETRAUMATIZACIJE DECE KOJA SU PREŽIVELA SEKSUALNO NASILJE

Jedna od najvažnijih društvenih promena koja suštinski poboljšava položaj osoba koje su preživele seksualno nasilje je sadržana u Inicijativi Incest Trauma Centra – Beograd za vršenje nadzora od strane Parlamenta Republike Srbije nad sprovođenjem zakonskih mera za sprečavanje retraumatizacije dece koja su preživele seksualno nasilje.

Poštovane poslanice i poslanici,

Ženska parlamentarna mreža i Incest Trauma Centar - Beograd vas pozivaju da u sredu, 10. februara 2016. u 10 časova u odborskoj sali IV Narodne skupštine Republike Srbije uzmete aktivno učešće u **STRUČNOJ DISKUSIJI POVODOM INICIJATIVE INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD ZA SPREČAVANJE REVIKTIMIZACIJE DECE KOJA SU PREŽIVELA SEKSUALNO NASILJE.**

Predstojeća sesija služi:

1. Da vas obavestimo o teškoćama s kojima se suočava dete koje je preživelo seksualno nasilje u okviru tužilačke istrage i celokupnog krivičnog postupka, a koje uzrokuju retraumatizaciju.
2. Da vam predamo Pravnu formulaciju koja sadrži precizne izmene zakonodavnog okvira čime možete direktno i odmah uticati da se spreči retraumatizacija deteta koje je preživelo seksualno nasilje.

Rešenja koja predlažemo su deo usklađivanja zakonskih mera sa Lanzarot Konvencijom koju je Republika Srbija ratifikovala 2010. godine. Sačinjena su u saradnji sa Odeljenjem za prava deteta Zaštitnika građana Republike Srbije.

U **PRILOGU** mozete pronaći tekst Inicijative Incest Trauma Centra - Beograd u kojem je opisana njena važnost za život deteta koje preživelo seksualno nasilje, a na osnovu 22 godine pružanja direktne psiholoske asistencije od strane naše službe kod prijavljenih slučajeva seksualne traume.

Na predstojećoj sesiji će g-đa Gordana Stevanović, zamenica Zaštitnika građana za prava deteta, izneti predlog pravne formulacije kojom se sprečavanje reviktimizacije reguliše kao okvir mera. Svaka poslanica/poslanik će Pravnu formulaciju primiti kao deo pripremljenog materijala.

Incest Trauma Centar - Beograd je nosilac Nacionalne kampanje protiv seksualnog zlostavljanja dece, koju od 2016. godine realizujemo pod nazivom **I JA SAM UZ TEBE!**

SVOJIM AKTIVNIM ZALAGANJEM ZA sprečavanje reviktimizacije dece koja su preživele seksualno nasilje POKAZUJETE SVOJIM STAVOM DA STE I VI UZ DETE.

Zahvaljujemo se na dosadašnjoj saradnji i radujemo se da nastavimo zajednički rad!

S poštovanjem,
Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

Inicijativa Incest Trauma Centra - Beograd za vršenje nadzora od strane Narodne skupštine Republike Srbije nad sprovođenjem zakonskih mera za sprečavanje retraumatizacije dece koja su preživela seksualno nasilje

- Obrazloženi predlog -

Upućuje se: Ženskoj parlamentarnoj mreži, Odboru za prava deteta, Odboru za ljudska i manjinska prava i ravnopravnost polova, Odboru za ustavna pitanja i zakonodavstvo, Odboru za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu, Odboru za zdravlje i porodicu, svim poslanicama i poslanicima Narodne skupštine Republike Srbije.

Uvod

U svojstvu, za Republiku Srbiju, zvaničnog nosioca Kampanje Saveta Evrope „1 OD 5“, Incest Trauma Centar – Beograd podnosi Ženskoj parlamentarnoj mreži i nadležnim parlamentarnim odborima sledeću Inicijativu za vršenje nadzora nad sprovođenjem zakonskih mera za sprečavanje retraumatizacije dece koja su preživela seksualno nasilje, a u okviru nadzorne funkcije Narodne skupštine Republike Srbije.

Ključni nedostaci u praksi bi bili otklonjeni kroz sledeće:

A) Neophodno je uneti u Krivični zakonik odredbu o obavezi poštovanja najboljih interesa deteta, po ugledu na Porodični zakon;

B) Da se obezbedi jednaka krivičnopravna zaštita dece bez obzira na uzrast (0-18 godina).

Postojeće zakonske mogućnosti zaštite dece žrtava u postupcima (saslušanje deteta izvan prostorija suda i bez prisustva učesnika postupka, korišćenje tehničkih sredstava za prenos slike i zvuka, postavljanje punomoćnika detetu iz reda advokata sa stečenim posebnim znanjem) ne primenjuju se u dovoljnoj meri.

U ovom trenutku, u 88% slučajeva deca se ispituju u sudnici, najčešće uz omogućavanje okrivljenom da neposredno ispituje dete, u 21% slučajeva deca se ispituju u kabinetima, a svega u 4.7 % slučajeva u posebno opremljenim prostorijama (Zvanični podaci izneti na Konferenciji za zaposlene u pravosuđu „Zaštita dece od seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorišćavanja“ u organizaciji Zaštitnika građana održanom 16.11.2015.; Incest Trauma Centar – Beograd bio pozvan da uzme učešće u svojstvu gosta-govornika).

U oblasti zaštite dece od nasilja, 10 godina je prošlo od usvajanja Opšteg protokola, 6 godina od donošenja Posebnog protokola i 5 godina od potvrđivanja Lanzarot Konvencije (Konvencije Saveta Evrope o zaštiti dece od seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja). U međuvremenu, propisi su menjani, doneti su neki novi. **Dva najvažnija su:** Zakon o maloletnim učinocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica (**ZMUKD**) i Zakon o posebnim merama za sprečavanje vršenja krivičnih dela protiv polne slobode prema maloletnim licima (u javnosti poznat kao „**Marijin zakon**“).

ZMUKD je uveo nove zaštitne mere dece žrtava krivičnih dela: obavezne punomoćnike oštećenih, postupke pred sudijama i sa učesnicima koji su obučeni za rad sa maloletnicima, maksimalno 2 saslušanja žrtve, korišćenje tonskih i video zapisa i mogućnost saslušanja deteta van suda.

„**Marijin zakon**“ sa svojim merama predstavlja pozitivan iskorak i redovno i kontinuirano obaveštavanje opšte i stručne javnosti o napretku primene, a od strane organa imenovanog za njegovo sprovođenje i praćenje (Uprava za izvršenje krivičnih sankcija), vršilo bi značajnu preventivnu funkciju što stoji u samom nazivu ovog zakona – sprečavanje vršenja krivičnih dela.

Ova dva zakona su promene koje otvaraju put suštinskom usaglašavanju našeg zakonodavnog okvira sa Lanzarot Konvencijom i obezbeđivanju pune zaštite deteta koje je preživelo seksualno nasilje. Danas taj sistem još uvek ne nudi adekvatnu prevenciju, zaštitu i rehabilitaciju deteta, niti je dovoljno usmeren na zaštitu deteta od ponovljenog zlostavljanja i sekundarne ili višestruke viktimizacije.

Obrazložen predlog ove Inicijative predstavlja u punoj meri sprovođenje čl. 32, 34, 35 i 36 Lanzarot Konvencije (**svaki član doslovno naveden u Prilogu 1**).

(Izvod iz petogodišnjeg Izveštaja, objavljenog 19.11.2014. na Svetski dan prevencije zlostavljanja i zanemarivanja dece; Izveštaj u celosti uvršten u nacrt Strategije u obrazovanju za sprečavanje seksualnog zlostavljanja dece u Republici Srbiji; MPNTR, novembar 2015.;) „U periodu septembar 2009 - septembar 2014., Incest Trauma Centar – Beograd je zabeležio u proseku 7 prijavljenih slučajeva seksualnog nasilja nad decom nedeljno. U 100% počinilac je bio detetu poznata osoba (jednako za period 2005-2009.). U 78.39% počinilac je član porodice, najčešće biološki otac. Devojčice su najčešće mete 83.22%. U 55.65%, naša služba je predstavljala prvo mesto kojem su slučajevi prijavljeni. **U 92.11 % slučajeva nije započet krivični postupak. Za slučajeve koji su presuđeni i svi se odnose na decu ispod 12 godina, krivični postupak je u proseku trajao 3 godine i 3 meseca. U proseku, kazna je iznosila 1 godinu i 2 meseca.**

U periodu septembar 2012 – septembar 2014., 36.26% su činili slučajevi dece do 10 godina. U proseku, zlostavljanje dece najmlađeg uzrasta je trajalo 3 godine i 2 meseca (gotovo trećina njihovog života i ovo su slučajevi koji su kasnije najčešće bili u krivičnom postupku koji izuzetno dugo traje čime se direktno sprečava da dete nastavi život). Ove slučajeve najčešće karakteriše prethodno prisutno nasilje u partnerskom odnosu gde je majka deteta bila izložena nasilju od strane partnera i u izvesnom trenutku odlučuje da izađe iz partnerske zajednice i zaštititi sebe i dete. Na žalost, u praksi je preživljeno nasilje na strani majke za nju otežavajuća okolnost, na primer, na sudu, jer se u njen iskaz u vezi zlostavljanja manje veruje.“

Slede primeri iz 22-ogodišnjeg iskustva u radu Incest Trauma Centra – Beograd, specijalizovane službe za društveni problem seksualnog nasilja, po osnovu direktnog pružanja usluga psihološke asistencije deci i odraslima koji su preživeli seksualno nasilje – po iskazu dece:

Primer 1: Esej „Juca“ (Prilog 2).

Primer 2: Devojčica, 6 god., slučaj prijavljen zbog sumnje da ju je seksualno zlostavljao biološki otac. Do tada je slučaj bio prijavljen policiji, centru za socijalni rad i tužilaštvu.

Saslušavana je dva (2) puta u policiji, dva (2) puta u centru za socijalni rad i tri (3) puta je bila na ginekološkom pregledu. Zatim je, u okviru postupka koji je bio u toku, održano veštačenje. Dva (2) puta nije uspelo, jer se rasplakala i nije želela da govori. Tokom trećeg po redu veštačenja, porekla je da se dogodilo seksualno zlostavljanje.

Tokom psihološke asistencije koju je primila u Incest Trauma Centru – Beograd, a u vezi održanog veštačenja, na pitanje „Kako je bilo, šta se dogodilo?“, devojčica je odgovorila: „Nisam više mogla da pričam, bila me je velika sramota, tamo su sedele četiri (4) tete, morala sam da se nekako izvučem i ne osramotim i rekla sam „Ništa nije bilo“. Na pitanje „Šta je posle bilo?“, odgovorila je „Rekle su mi „Hvala, eto vidiš, ti si baš dobra devojčica““.

Postupak je obustavljen. Devojčica viđa oca.

Primer 3: Devojčice (dve sestre), u trenutku dolaska su imale 3.5 god. i 5.5 god. Prijavljeno seksualno zlostavljanje od strane dede po ocu. Sada imaju 8.5 god. i 10.5 god. Postupak traje.

Primer 4: Dečak, 5.5 god., prijavljeno seksualno zlostavljanje od strane biološkog oca.

Do tada, vaspitačica u vrtiću je prema uočenim promenama u ponašanju i crtežima deteta razgovarala sa dečakom koji je pred njom obelodanio seksualno zlostavljanje od strane oca. O tome je vrtić obavestio majku i nakon što je dečak i majci saopštio „kako ga tata tera da se igraju“, ona je sumnju prijavila policiji i centru za socijalni rad. Obelodanjivanje od strane dečaka je bilo u istom periodu kada je tekao postupak razvoda roditelja.

Šest (6) meseci nakon majčine prijave nadležnim službama, odatle je u vezi slučaja niko nije kontaktirao, a dečak je bio u obavezi da viđa oca u propisanim terminima. Majka je bila uporna i nije odustajala.

Kada je postupak započeo, u dnevним novinama je objavljen članak „o zdravstvenom stanju“ majke i „neprofesionalnom radu“ vaspitačice u vrtiću koji je dečak pohađao. Više od nedelju dana, to je bila jedna od glavnih vesti. Objavljeni podaci u javnosti: ime i prezime majke, naziv vrtića, inicijali vaspitačice. Majka je odlučila da ispiše dečaka iz vrtića i napuste grad. Vaspitačica je otišla na duže bolovanje. Ostala je permanentno uključena u postupak i iza svog iskaza.

Postupak je trajao četiri (4) godine. Zbog nedostatka dokaza, nije utvrđeno da li je bilo seksualnog zlostavljanja. Majka dečaka je donela odluku da, po cenu novčanih i/ili drugih kazni koje sud ima mogućnost da izrekne, neće dozvoljavati da otac viđa dečaka.

Važno je znati da u praksi nije neobično da se dete, kada dođe do fizičkog razdvajanja od počinioaca (što je neretko tokom

brakorazvodne parnice ili procesa razdvajanja roditelja), prvi put oseti dovoljno bezbedno da nenasilnom roditelju ili drugoj osobi od podrške obelodani zlostavljanje.

Primer 5: Devojčica, 14 god., prijavljeno seksualno zlostavljanje od strane biološkog oca. Slučaj prijavljen policiji i jedan dnevni list je pisao o njenom slučaju. Obelodanjeni podaci u javnosti: koju osnovnu školu pohađa sa njenim inicijalima, zanimanjem oca, koga ima od članova porodice, kako je teklo seksualno zlostavljanje, koje nasilne seksualne radnje su korišćene.

Devojčica je prestala da ide u školu, nije izlazila iz kuće, pokušala je da se ubije tako što je popila tablete za spavanje, nakon čega je slučaj prijavljen našoj službi. U policiji je saslušavana u prisustvu oca i strica.

Primer 6: Devojčica, 7 god., prijavljeno seksualno zlostavljanje od strane oca. Saslušavana u policiji tri (3) puta, u centru za socijalni rad dva (2) puta, na klinici dva (2) puta i zatim upućena na veštačenje. Nalaz sudskog veštaka glasi da se ne može sa sigurnošću potvrditi da li je bilo seksualnog zlostavljanja, jer devojčica „otuđeno i bez odgovarajućih emocija govori o događaju“.

Deca koja više puta moraju da saopštavaju šta su preživela, da bi izdržala procedure, svoje iskustvo seksualnog zlostavljanja počinju da izgovaraju „kao uvežbanu priču“, jer su je ispričala već više puta tokom postupka i svaki put uz napomenu stručnih lica „da kaže sve onako kako je bilo, a kad je pričala prvi put“. Tzv. „otuđenost“ je za dete dragocen mehanizam preživljavanja: ne pokazati emocije, ne pokazati ništa, jer je tako bezbednije. Radi se o validnom mehanizmu odbrane od složenog sistema postizanja pravde koji nije prijateljski okrenut prema detetu i u kojem je detetu teško i najčešće nemoguće da bude ravnopravni učesnik postupka.

RETRAUMATIZACIJA DETETA NASTAJE PO SLEDEĆIM OSNOVAMA:

1. Nedostatak zaštitnih mera i mera bezbednosti

Prva Nacionalna studija o društvenom problemu seksualnog zlostavljanja dece u Republici Srbiji je pokazala da samo 7% dece koja su preživela seksualno nasilje prijavi slučaj nadležnim službama (2015©Incest Trauma Centar – Beograd; u partnerstvu sa MPNTR i Centrom za promociju zdravlja žena).

Nedostatak odgovarajućih zaštitnih mera i mera bezbednosti, kao što je udaljenje iz porodičnog domaćinstva, što je mera kojom se može blagovremeno sprečiti i ponavljanje seksualnog zlostavljanja i uticaj na dete tokom postupka i obezbediti pun oporavak deteta.

Direktna posledica toga što postupak najčešće nije prijateljski okrenut prema detetu, je činjenica da se događa da dete promeni ili povuče svoj iskaz. To ne mora da znači da seksualnog zlostavljanja nije bilo. To znači da se dete nije osećalo dovoljno bezbedno u postupku. Odgovornost je odraslih da učine da se oseća bezbedno.

Neophodno: Uvesti i sprovesti meru udaljenja izvršioca seksualnog zlostavljanja nad detetom iz porodičnog domaćinstva.

Dakle, učiniti sve da se dete tokom celokupnog postupka oseća **bezbedno**.

2. Skrin sobe, saslušanje dece van suda

U delu koji se odnosi na praksu, institucija Zaštitnika građana RS je uočila da se zaštitne mere u odnosu na decu koja su preživela seksualno nasilje ne preduzimaju redovno. U nekoliko gradova u Srbiji postoje tzv. skrin sobe, posebno opremljene za uzimanje izjava dece, ali je mali broj sudova tu mogućnost koristio. Podaci s početka 2013. god. pokazali su da od osnovnih i viših sudova u pet gradova, skrin sobu je koristio samo jedan sud. Drugi nisu imali informaciju o tome ili su je imali, ali su ipak odabrali da se dete saslušava „na redovan način“. Taj način je uglavnom uz prisustvo psihologa, najčešće u sudnici ili kabinetu sudije. Mogućnost da dete bude saslušavano izvan prostora suda je retko korišćeno, bilo u skrin sobama ili detetovoj kući ili u nekom drugom okruženju bezbednom za dete.

Neophodno: Učiniti obaveznom primenu mera koje propisuje ZMUKD: obavezne punomoćnike oštećenih, postupke pred sudijama i sa učesnicima koji su obučeni za rad sa decom i maloletnicima, maksimalno dva saslušanja žrtve, korišćenje tonskih i video zapisa i mogućnost saslušanja deteta van suda.

Dakle, učiniti obaveznom primenu pravila o saslušanju deteta **BEZ** prisustva učesnika postupka i van prostora suda / policije / tužilaštva.

3. Višestruko saslušanje dece

Od prijave centru za socijalni rad do eventualnog izricanja presude, iskustvo ITC-a pokazuje da se deca po pravilu saslušavaju 5 ili više puta, jer izjave daju u različitim fazama postupka i pred različitim organima (pred csr, policijom, tokom istrage, tokom veštačenja, tokom glavnog pretresa). To značajno pogoršava detetov položaj, podstiče retraumatizaciju deteta i sprečava oporavak. Postupanje na ovaj način nije nikako u korist utvrđivanja istine, jer vrlo negativno utiče na valjanost pribavljenih izjava.

Neophodno: Učiniti obaveznim primenu mera koje propisuje ZMUKD (isto kao gore pod 2.)

Dakle, učiniti obaveznom za sve organe primenu pravila o maksimalno **DVA** saslušanja deteta i **ODREDBU o maksimalno dva saslušanja deteta PROŠIRITI NA CEO POSTUPAK**, uključujući i prekrivični i postupak veštačenja.

4. Nedopustivo dugo trajanje postupka

Postupci koji se odnose na decu koja su preživela seksualno nasilje traju predugo. Uzroci tome nisu samo broj predmeta po sudiji, već i u ponašanju drugih učesnika postupka, posebno branilaca i punomoćnika, koje sud postavlja po službenoj dužnosti i zakonskih smetnji da se bez njihovog prisustva pretresi održavaju.

Neophodno: Učiniti obaveznim ukupno maksimalno trajanje postupka do 12 meseci.

Dakle, **život deteta ne sme biti zaustavljen zbog višegodišnjeg trajanja sudskog postupka.**

5. „Curenje informacija“ o toku postupka i identitetu aktera postupka

Specifičan položaj dece koja su preživela seksualno zlostavljanje i iskorišćavanje zahteva pojačanu pažnju svih državnih organa. Širenje informacija o seksualnom zlostavljanju ili seksualnom iskorišćavanju značajno umanjuje šansu za uspeh njihove rehabilitacije i ponovne integracije u društvo i može ostaviti trajne posledice na njihov psihosocijalni razvoj. Posebno, država se obavezala privatnost i identitet dece žrtava i preduzme sve mere radi sprečavanja širenja informacija koje bi mogle dovesti do identifikovanja dece-žrtava (Čl. 31 Lanzarot Konvencije i čl. 8 Fakultativnog protokola o prodaji dece, dečijoj prostituciji i dečijoj pornografiji).

Neophodno: Službenom depešom od strane Ministarstva pravde Republike Srbije i Ministarstva unutrašnjih poslova ili drugim odgovarajućim sredstvom, a u skladu sa postojećim regulativama u ovoj oblasti, uz navođenje sankcije i kasniju primenu iste, naložiti zaposlenima u pravosuđu i policiji strogu zabranu širenja ma koje informacije koja može ugroziti identitet i dostojanstvo deteta-žrtve, posebno odavanje informacija i podataka medijima.

6. Lični stavovi i znanje stručnih lica o seksualnoj traumi

Stručnjaci organa nadležnih za zaštitu dece od seksualnog zlostavljanja i iskorišćavanja ne raspolažu u dovoljnoj meri posebnim znanjima o ovom obliku zlostavljanja dece, imajući u vidu dinamiku seksualnog nasilja, biranje/regrutovanje deteta-žrtve, znake upozorenja i njihovo prepoznavanje, zloupotrebu moći od strane počinioca nad detetom, položaj i posebnu osetljivost deteta-žrtve, efekte/tragove seksualnog zlostavljanja po dete, lični kapacitet deteta, specifičnosti mera zaštite i proces oporavka u slučaju seksualne traume. Obrazovni paket treba da uključi navedene teme, a posebno da je usmeren na promenu ličnih stavova.

Neophodno: Specijalizovati profesionalce za rad sa decom koja su preživela seksualno nasilje gde god je to moguće, a naročito u sudovima, tužilaštvima i advokate – koje će na učesnike preneti specifična znanja u cilju njihovog pravilnog učešća u postupku u najboljem interesu deteta.

Dakle, **najvažnije je** da sadržaj obuka utiče na promenu ličnih stavova u interesu deteta koje je preživelo seksualno nasilje.

Zaključak

TRAŽI SE OVOM INICIJATIVOM za dete koje je preživelo seksualno nasilje, a u punom skladu sa Lanzarot Konvencijom:

- Uvesti i sprovesti MERU UDALJENJA IZVRŠIOCA seksualnog zlostavljanja nad detetom iz porodičnog domaćinstva
- Učiniti obaveznom primenu pravila o saslušanju deteta **BEZ** prisustva učesnika postupka i van prostora suda / policije / tužilaštva
- Učiniti obaveznom za sve organe primenu pravila o maksimalno **DVA** saslušanja deteta
- **ODREDBU o maksimalno dva saslušanja deteta PROŠIRITI NA CEO POSTUPAK**, uključujući i prekrivični i postupak veštačenja
- **Učiniti obaveznim ukupno maksimalno trajanje postupka do 12 meseci**

- Da se u Krivični zakonik uvede odredba „**najbolji interes deteta**“ po ugledu na Porodični zakon
- Da se obezbedi JEDNAKA krivičnopravna zaštita dece BEZ OBZIRA NA UZRAST (0-18 godina)
- Da se HITNO SPECIJALIZUJU svi učesnici koji dolaze u kontakt sa detetom-žrtvom od trenutka prijavljivanja krivičnih dela iz oblasti seksualnih delikata do izricanja presude
- DA SE SPROVODI PREVENCIJA od strane nadležnog organa kroz kontinuirano obaveštavanje opšte i stručne javnosti o rezultatima sprovođenja „Marijinog zakona“.

S poštovanjem,
Dr Ljiljana Bogavac

Beograd, 27. novembar 2015.

U prilogu:

1. Članovi Lanzarot Konvencije u vezi sa Inicijativom Incest Trauma Centra – Beograd
2. Esej „Juca“ Incest Trauma Centra – Beograd, objavljen 2014. god., na Svetski dan prevencije zlostavljanja i zanemarivanja dece (19. novembar)

PRILOG 1 - ČLANOVI LANZAROT KONVENCIJE U VEZI SA INICIJATIVOM INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD

Lanzarot Konvencija

Član 32.

Otpočinjanje postupka

Svaka strana preduzeće sve neophodne zakonodavne ili druge mere kako bi obezbedila da istraga ili gonjenje krivičnih dela ustanovljenih sa ovom konvencijom ne zavise od prijave ili optužbe koju iznese žrtva, kao i da postupak može da se nastavi čak i ako je žrtva povukla svoje izjave.

Član 34.

Istraga

1. Svaka strana usvojiće mere koje mogu biti neophodne da bi osiguralo da lica, jedinice ili službe zadužene za istragu budu specijalizovane u oblasti borbe protiv seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorišćavanja dece ili da ta lica budu obučena u te svrhe. Takve jedinice ili službe raspolagaće odgovarajućim finansijskim izvorima.
2. Svaka strana preduzeće sve neophodne zakonodavne ili druge mere kako bi osigurala da neizvesnost u pogledu stvarnog uzrasta žrtve ni na koji način ne spreči pokretanje krivične istrage.

Član 35.

Razgovori sa detetom

1. Svaka strana preduzeće sve neophodne zakonodavne ili druge mere kako bi osigurala da:
 - a) razgovori sa detetom mogu da se odvijaju bez neopravdanog odlaganja odmah pošto su nadležnim organima prijavljene činjenice (u vezi sa slučajem);
 - b) razgovori sa detetom odvijaju se, kada je to neophodno, u prostorijama koje su projektovane ili prilagođene za te svrhe;
 - c) razgovore sa detetom obavljaju profesionalci koji su obučeni u te svrhe;
 - d) ista lica ako je to moguće i u slučaju da je to pogodno vode sve razgovore sa detetom;
 - e) broj razgovora je ograničen na najmanju moguću meru, onoliko koliko je to neophodno u cilju krivičnog postupka;
 - f) dete može biti u pratnji svog pravnog zastupnika ili, gde je to pogodno, odraslog lica koje samo izabere, sem ukoliko je kada je reč o tom licu, doneta obrazložena odluka o suprotnom.
2. Svaka strana preduzeće sve neophodne zakonodavne ili druge mere kako bi osigurala da svi razgovori sa žrtvom ili, gde je to pogodno, razgovori sa detetom-svedokom mogu biti snimljeni kao video zapis i da ti video zapisi razgovora mogu biti prihvaćeni kao dokaz u sudskom postupku, u skladu sa pravilima unutrašnjeg prava te strane.
3. Kada nije sigurno koliko je dete staro i ima razloga da se veruje da je žrtva dete, mera ustanovljena u stavovima 1. i 2. primenjivaće se dok detetov uzrast ne bude pouzdano utvrđen.

Član 36.

Krivični sudski postupak

1. Svaka strana preduzeće sve neophodne zakonodavne ili druge mere, uz dužno poštovanje pravila kojima se uređuje autonomija pravosudnih profesija, kako bi obezbedila da bude na raspolaganju obuka o pravima deteta i seksualnom zlostavljanju i iskorišćavanju dece, u korist svih lica koja učestvuju u postupku, a posebno sudija, tužilaca i advokata.
2. Svaka strana preduzeće sve neophodne zakonodavne ili druge mere kako bi, u skladu sa pravilima koja su propisana njenim unutrašnjim pravom, obezbedila da:
 - a) sudija može da naredi da se rasprava odvija bez prisustva javnosti;
 - b) žrtva može da bude saslušana u sudnici, a da pritom ne bude prisutna, pre svega tako što će se koristiti odgovarajuće komunikacione tehnologije.

PRILOG 2

Dr Ljiljana Bogavac, zamenica direktorke Incest Trauma Centra - Beograd

Originalna verzija eseja je izrađena povodom učešća na konkursu za kratku priču na temu „Šta je Vaša vizija budućnosti sudskog sistema u Srbiji?“ organizovanog od strane Svetske banke.

Autorka eseja 21 godinu vodi tim Incest Trauma Centra – Beograd za rad sa decom koja su preživela seksualno nasilje i pojavljuju se na sudu u okviru krivičnog postupka u svojstvu svedoka-eksperta. Na sudu zastupa profesionalno mišljenje naše službe koje izdajemo na zahtev ustanove koje učestvuju u krivičnom postupku, a nakon što naš tim ostvari kontinuitet psihološke podrške detetu / maloletnom licu koje ima iskustvo seksualne traume. Autorka pripada timu čija je Inicijativa za ukidanje zastarevanja seksualnog nasilja nad decom usvojena u aprilu 2013. god. od strane Parlamenta Srbije, čime je Srbija posle Velike Britanije, postala druga zemlja u Evropi sa ovim zakonskim rešenjem koje prepoznaje dugotrajne efekte seksualne traume kod deteta.

Esej kao forma dopušta pripovedanje i ovde to čini devojčica „Juca“ i dečijim i odraslim jezikom, da bi je čitateljke i čitaoci eseja što bolje razumeli. Jucino iskustvo predstavlja „sažetak tipskih slučajeva“ kada se slučaj seksualnog nasilja nad detetom nađe u krivičnom postupku u Srbiji.

„JUCA“ DA JE ČITATELJKE I ČITATELJI BOLJE RAZUMEJU

Ja sam Juca i imam četiri i po godine. Već je prošla jedna godina od kada sam rekla da me tata dodirivao.

Ispričala sam mami kako smo se tata i ja igrali. Mama je rekla da se odrasli ne igraju tako sa decom, da joj je jako žao i zagrlila me. Otišle smo u centar za socijalni rad, policiju. Naveče je mama plakala, da ja ne vidim. Na nekoliko mesta svi su me stalno ispitivali šta se desilo. Ne poznajem nikoga od njih, teško mi je da odgovoram na pitanja, ista. Da nisam možda sanjala, jel' mi to neko rekao da kažem, da li volim tatu. Izgleda da ne znaju kako je kad si dete.

Prvi put sam tamo imala kratke rukave, sada već ja i mama izlazimo iz kaputa.

Plašim se šta ako tata dođe pred vrtić, uzme me i odvede. Moja baka kaže da sam njena „mala mukica“ i da se ne sekiram.

Onda sam morala kod „veštaka“ da proveru da li govorim istinu. Tamo su sedele dve tete u belim mantilima za velikim stolom i ja. Mama je čekala u hodniku. Tata je isto bio ispred, ja sam se krila iza stolice da me ne vidi. Iako me je bilo sramota šta su me sve pitale, mislila sam kako da se izvučem iz svega a da ne misle da sam loša devojčica. Rekla sam da se ne sećam. I ne znam šta su posle odlučili.

Druga veća deca idu prvi put kod sudije. Šta onda da radim kad tata bude tamo? Kako ću da pričam kad mi je rekao da to niko ne treba da zna? Treba da pričam detaljno i po redu. Sve treba da znam i da se svega sećam. Ja želim da zaboravim. I ukus, i boju, i dodir, i miris. Tata me tako voli.

Kad se ja i mama vratimo kući, on zove telefonom, pita da li ga volim, zašto ne dođem kod njega, ko me hrani. Često dođe i na vrata.

I sve je to prošlo. Samo sam se plašila, bilo me je sramota i žao tate ako ode u zatvor i opet sam razmišljala da možda i ne treba da ispričam šta mi je radio.

U centar za socijalni rad ja i mama idemo često da vidim tatu. Nekada mi se ide, ali najviše i ne baš, ali moramo da slušamo šta nam kažu. Naš se život promenio.

Onda je poštar doneo poziv mami da ispričam ponovo. Rekla sam da neću. Objasnila mi je da je sada jedan drugi sudija, da je to zbog toga. Jel' to znači da me onaj pre nije dobro slušao?

Tamo je isto kao prvi put. Nije bilo dovoljno što sam rekla „da je iz tatine piše curilo nešto kao mleko i rastezalo se kao žvaka.“ Moram da ponovim. Čula sam da odrasli kažu da sam ljuta i besna, da sigurno mrzim tatu. Da me mama nagovorila. A nije tako, ja sam rekla mami! Mama plače što je lekar napisao da imam kondilome. Ne znam zašto mi ne veruju. Od kad sam rekla, imam samo nevolje. Niko ne izmišlja i laže, jer onda upadneš u veliku nevolju. Dobiješ kaznu i niko nije srećan.

Neka deca promene ili potpuno poreknu šta su ranije ispričala. A to ne znači da ih odrasli nije dodirivao. I ja bih da ćutim, da sve prestane. I da ne mislim više o tome.

Najviše sam tužna. Samo ja znam kako mi je. Ne brojim školske dane spokojno, treću godinu sve i dalje traje.

2014. godine u Srbiji

KRAJ DOKUMENTA INICIJATIVE INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD

POLITIKA ZA ZAŠTITU DECE

NIJEDNA ORGANIZACIJA/USTANOVA ČIJA DELATNOST PROIZVODI NEPOSREDNO ILI POSREDNO DEJSTVO NA ŽIVOT DECE NE SME DA OBAVLJA SVOJU DELATNOST BEZ POLITIKE ZA ZAŠTITU DECE U FUNKCIJI.

OBAVEZA JE izraditi dokument koji čini Politiku za zaštitu dece i proceduru postupanja u slučaju narušavanja dostojanstva deteta – i to **ODMAH** pri samom osnivanju organizacije/ustanove, a zatim na osnovu prikupljenih iskustava i stečenih novih i aktuelnih znanja razmatrati je i, kad se uoči potreba, po osnovu naučenih lekcija revidirati je. Ceo proces je neophodno realizovati na participativnom principu uz uključeno celokupno članstvo/zaposlene u svim fazama izrade i praćenja primene dokumenta.

Uključenost svih i princip da se politika i procedura odnose na sve sa kojima organizacija/ustanova dolazi u kontakt, utiču na stepen primene.

Ovde je prikazan jedan primer Politike za zaštitu dece koju smo, mi iz Incest Trauma Centra – Beograd, potpisale pri stupanju u partnerstvo sa donatorskom organizacijom. Ovo je pozitivno iskustvo koje ukazuje da i donator prepoznaje svoju odgovornost proizašlu iz specifične pozicije koju ima u sistemu podrške za decu.

Kako će biti formulisana Politika za zaštitu dece, zavisi od tipa organizacije/ustanove u kojoj ste angažovani.

**IMA LI VAŠA ORGANIZACIJA/USTANOVA POLITIKU ZA ZAŠTITU DECE?
DA LI STE POSVEĆENI NJENOJ PRIMENI?**

KODEKS PONAŠANJA ZA ZAŠTITU DECE

Ja, (ime zakonske/og zastupnice/ka), angažovan/a od strane (organizacije), (zemlja), saglasan/saglasna sam da se tokom sprovođenja aktivnosti koje finansira XXX Program, obavezujem da:

- tretiram decu s poštovanjem bez obzira na rasu, boju kože, pol, jezik, veru, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno poreklo, imovinu, invaliditet, rođenje ili drugi status
- ne koristim jezik ili ponašanje prema deci koje je neprikladno, uznemiravajuće, uvredljivo, seksualno provokativno, ponižavajuće ili kulturno neprikladno
- ne angažujem decu mlađu od 18 godina u bilo kom obliku seksualnog odnosa ili seksualne aktivnosti, uključujući plaćanje seksualnih usluga ili radnji
- kad god je to moguće, da se pobrinem da još jedna odrasla osoba bude prisutna kada radim u blizini dece
- da ne pozivam decu bez pratnje u moj dom, osim ako su u neposrednoj opasnosti od povrede ili u fizičkoj opasnosti
- ne spavam blizu dece bez nadzora osim ako je to apsolutno neophodno, u kom slučaju moram da dobijem dozvolu svog supervizora i da obezbedim da još jedna odrasla osoba bude prisutna ukoliko je to moguće
- koristim bilo koje računare, mobilne telefone, video kamere, kamere ili društvene medije na odgovarajući način, i nikada da iskorišćavam ili uznemiravam decu ili pristupam materijalu za eksploataciju dece putem bilo kog medija
- ne primenjujem fizičko kažnjavanje dece
- ne angažujem decu za kućni ili drugi rad koji je neprikladan s obzirom na njihov uzrast ili razvojnu fazu, koji ometa njihovo vreme koje je na raspolaganju za obrazovanje i rekreativne aktivnosti, ili što ih dovodi u značajan rizik od povrede
- se pridržavam se svih relevantnih zakona, uključujući zakone o radu u vezi sa dečijim radom
- odmah prijavim zabrinutost ili navode o iskorišćavanju i zlostavljanju dece u skladu sa odgovarajućim procedurama
- odmah otkrijem sve optužbe, osude i druge ishode prekršaja, koji su se desili pre ili tokom mog povezivanja sa XXX Programom, a koji se odnose na iskorišćavanje i zlostavljanje dece.

Kada fotografišem ili snimam dete ili koristim dečije slike u poslovne svrhe, moram:

- proceniti i nastojati da se pridržavam ograničenja za reprodukciju ličnih slika pre fotografisanja ili snimanja deteta
- pribaviti informisani pristanak od deteta i roditelja ili staratelja deteta pre fotografisanja ili snimanja deteta. Kao deo ovoga moram da objasnim kako će se fotografija ili film koristiti
- obezbediti da fotografije, filmovi, video zapisi i DVD-ovi predstavljaju decu na dostojanstven način pun poštovanja, a ne na ranjiv ili podređen način. Deca treba da budu adekvatno obučena, a ne u pozama koje se mogu smatrati seksualno sugestivnim
- obezbediti da slike budu iskreni prikazi konteksta i činjenica
- obezbediti da oznake datoteka, meta podaci ili tekstualni opisi ne otkrivaju identifikacione informacije o detetu kada šaljem slike elektronskim putem ili objavljujem slike u bilo kom obliku.
- Razumem da je na meni, kao osobi povezanoj sa XXX Programom, da koristim zdrav razum i izbegavam radnje ili ponašanja koja bi se mogla protumačiti kao iskorišćavanje i zlostavljanje dece.

Potpis: _____

Datum: 12.02.2016.

IZDAVAŠTVO

Izdavaštvo je poduhvat, predivan i ozbiljan. Više je od projektne ideje, nadilazi je. Usvojite izdavaštvo kao svoj strateški pravac i investirajte u njega. Predstavlja neophodnost, jer je uvek nedovoljno kvalitetne stručne literature. Od vitalnog je značaja, jer bez najnovijih, najaktuelnijih, specijalizovanih znanja – ne može se raditi u oblasti seksualnog nasilja.

Prevodite najbolje postojeće knjige o seksualnoj traumi i oporavku.

Napišite knjigu ili ma koju drugu formu. **Kvalitet se računa.**

Zasnajte je na iskustvu dece i odraslih osoba koje su preživele seksualno nasilje. Svoje potrebe i svoj najbolji interes sami će vam reći, pažljivo slušajte.

Primeru radi, na 10-godišnjicu rada Incest Trauma Centra – Beograd, izdale smo prevod na srpski knjige **COURAGE TO HEAL Ellen Bass & Laura Davis**. Verujemo da prepoznajete „klasik i alfabet“ bez kojeg se ne može raditi sa osobama koje su preživele seksualno zlostavljanje.

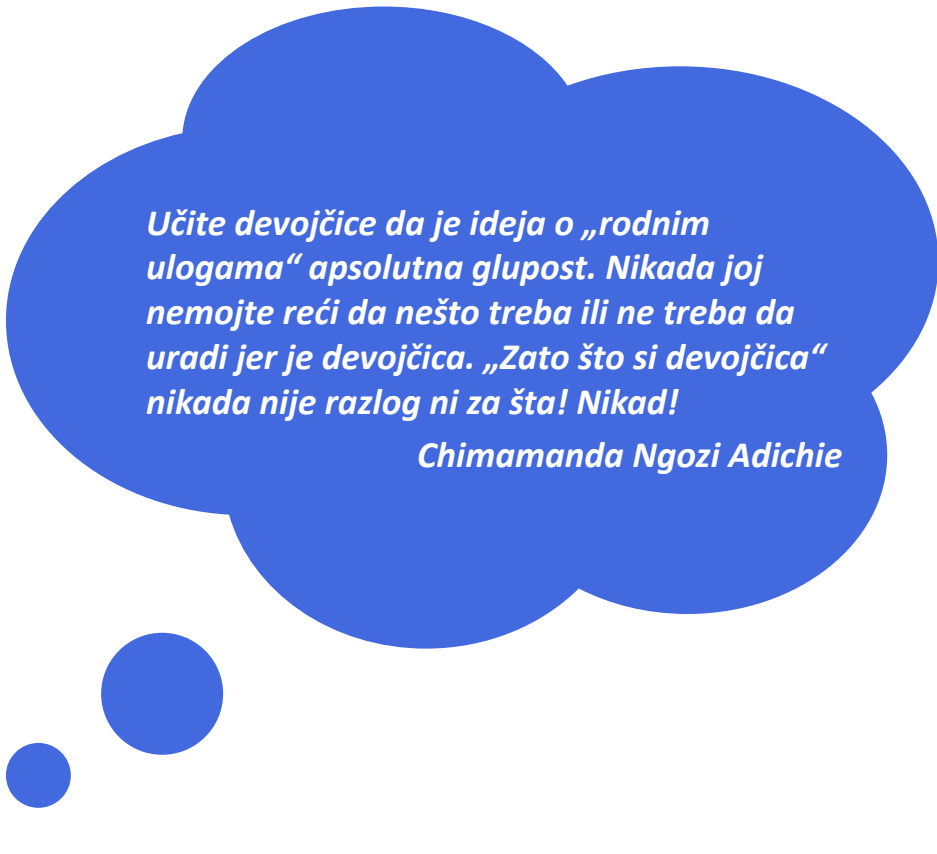

**SVE ŠTO PUBLIKUJETE MORA BITI CENTRIRANO NA DETE/ŽENU/OSOBU KOJA
IMA ISKUSTVO SEKSUALNOG NASILJA (SURVIVOR-CENTERED), ZASNOVANO NA PRAKSI
I DOKAZIMA IZ VAŠEG RADA (PRACTICE/EVIDENCE-BASED) I ARGUMENTOVANO
ZNANJIMA O TRAUMI (TRAUMA-INFORMED).**

www.incestrauacentar.org.rs/Publikacije

Poglavlje 6: OBRAZOVANJE

Učite devojčice da je ideja o „rodnim ulogama“ apsolutna glupost. Nikada joj nemojte reći da nešto treba ili ne treba da uradi jer je devojčica. „Zato što si devojčica“ nikada nije razlog ni za šta! Nikad!

Chimamanda Ngozi Adichie

FESTIVAL POSTIGNUĆA

Festival postignuća na polju seksualnog nasilja Incest Trauma Centar - Beograd je ustanovio i realizovao u sferi Obrazovanja. Koncept je primenljiv u mnogih sferama koje čine sistem podrške za decu i žene koji su preživeli seksualnu traumu (zdravstvo i socijalna zaštita, pravosuđe, mediji, i dr.). Prepoznati posvećenost i rezultate pouzdanih koleginja i kolega – imperativ je u svakoj sferi. Priznatost uvek rezultuje osećanjem zadovoljstva koje na krilima nosi dalje ceo proces društvene promene koju zajedno činimo.

Ovo je dan proslavljanja najboljih od nas i apsolutno sve u vezi njega je neophodno da odiše duhom proslave.

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Za Republiku Srbiju, nosilac Kampanje Saveta Evrope "1 OD 5"

NAŠ DOPRINOS REFORMAMA U OBRAZOVANJU U SRBIJI
Oblast: Zaštita dece i mladih od seksualnog nasilja

www.incestraucentar.org.rs

Kreativno učenje uz preispitivanje osnovnih pretpostavki
Konstruktivno obrazovanje u cilju novog značenja

Mnogi različiti tipovi edukativnih šešira - svi su u skladu sa ličnim i profesionalnim vrednostima
Žongliramo sa puno šešira da informišemo, transformišemo, uvećamo kompetenciju i integritet, promovišemo socijalnu pravdu, poštujemo ličnost, obrazujemo sebe, druge ljude, koleg(inice), sistem i zajednicu

Uspostavljamo vrednosti
Promovišemo Saradnju, Otvorenost, Poštovanje, Jačanje Bezbednost, Integritet, Kompetenciju

KRIZNI CENTAR

- Otvorena linija za đake i roditelje
- Otvorena linija za nastavnice/ke
- Razgovor o slučajevima
- Prijem slučajeva upućenih iz vaspitno-obrazovnih ustanova

TRENING CENTAR

- Specijalistički treninzi
- Akreditovani programi
- Supervizija i intervizija

CENTAR ZA PREVENCIJU SEKSUALNOG NASILJA

- Inicijativa za uvođenje teme seksualnog nasilja u nacionalni školski plan i program i relevantne udžbenike
- Produkcija video i audio materijala i priručnika za primenu u redovnoj nastavi
- Pomoć u izradi višegodišnjeg Programa zaštite dece od nasilja
- Javni časovi
- Vršnjački timovi
- Godišnje nagradno takmičenje za osnovne i srednje škole iz oblasti nasilja nad decom i ženama
- Beogradski Sajam knjiga: Škole gostuju na našem štandu
- Gostovanja na poziv vaspitno-obrazovnih ustanova
- Festival postignuća

Šeširi koji osposobljavaju i neguju
Promovišu Ljudska prava, Integritet, Kulturne i profesionalne kompetencije, Brigu, Toplinu i Bezbednost

Šeširi koji imaju moć da utiču na obrazovne procese
Prepoznaju Moć, nastoje da ojačaju nejakе, podstiču Učenje od drugih i međusobno učenje

Obrazovni šeširi puni poštovanja
koji štite i saveznici su ranjivim i diskriminisanim društvenim grupama

Poštovane / Poštovani,

Incest Trauma Centar - Beograd organizuje FESTIVAL POSTIGNUĆA na dan 12. maj 2014. i ovim upućujemo JAVNI POZIV NASTAVNOM OSOBLJU OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA U SRBIJI DA SE PRIJAVI I UČESTVUJE.

OBLAST FESTIVALA POSTIGNUĆA SU OSTVARENI REZULTATI U UVOĐENJU TEME SEKSUALNOG NASILJA NAD DECOM I MLADIMA U REDOVNU NASTAVU.

SVEČANO OTVARANJE FESTIVALA POSTIGNUĆA JE u ponedeljak, 12. maja 2014. u 11 časova u Centru za kulturnu dekontaminaciju u Beogradu.

KO ĆE PRUŽITI SVOJ DOPRINOS FESTIVALU POSTIGNUĆA? Savet Evrope, Ambasada Australije u Beogradu i Jedinica za prevenciju nasilja Ministarstva prosvete Srbije.

TRAJANJE FESTIVALA POSTIGNUĆA JE od 11 do 16 časova i posetioce će činiti opšta i stručna javnost i medijske kuće.

CILJ FESTIVALA POSTIGNUĆA JE priznanje, pohvala i proslava svakog pojedinačnog ostvarenog rezultata u uvođenju teme seksualnog nasilja u redovnu nastavu - PRIZNANJE I PROMOCIJA ULOŽENOG RADA NASTAVNICA/KA.

ZAŠTO FESTIVAL POSTIGNUĆA? Zato što je neophodno:
- da opšta i stručna javnost saznaju koliko vredno nastavno osoblje radi.
- da se nastavno osoblje osnovnih i srednjih škola međusobno snažno poveže i radi zajedno protiv seksualnog nasilja.
- da medijske kuće prenesu šta se sve u školama već dugo

1

ŠTA JOS MOŽETE DA PREDSTAVITE?

Ako ste radili na temi emocionalnog i fizičkog nasilja nad decom i ženama ili sajber nasilja, vrlo su dobrodošli i ovi ostvareni rezultati! Uslov da ovaj deo svog iskustva predstavite jeste da imate minimum jedno ostvarenje iz oblasti seksualnog nasilja nad decom. Dakle, traži se da ste održali minimum jedan čas ili jedan događaj kojim ste ukazali na ozbiljnost teme seksualnog nasilja.

NAČIN PREZENTACIJE OSTVARENIH REZULTATA:

Osnovni format Festivala je poster prezentacija. Može biti praćena i audio, video i drugim formama koje je nastavnik/ca koristio/la u redovnoj nastavi. **Nastavnik/ca ima odgovornost da u punom trajanju Festivala bude na svom izlagačkom mestu, uz poster, dostupan za posetioce na čija pitanja je potrebno da pruži odgovore i podeli iskustvo. Ako ste radili sa kolegicom ili kolegom, zajedno organizujte svoj nastup na Festivalu.**

PROCEDURA PRIJAVLJIVANJA SVOJIH REZULTATA:

Kad pripremite sadržaj koji želite da prezentujete, potrebno je da se prijavite na itcentar@EUnet.rs i dostavite Sažetak u kojem su nabrojana i opisana vaša postignuća na max. 2 stranice pisanog teksta. Budite precizni, sazeti, vrlo konkretni. Vodite se ovim tekstom Javnog poziva. Kad primimo prijavu sa Sažetkom, tim Incest Trauma Centra - Beograd će sve pregledati i primićete konačnu odluku u vezi učešća na Festivalu postignuća.

ROK DO KOJEG PRIMAMO PRIJAVE JE SREDA, 30. APRIL 2014. U 12 ČASOVA.

3

aktivno radi na sprečavanju i suzbijanju seksualnog nasilja (umesto česte kritike postupanja zaposlenih u prosveti).

KO MOŽE DA SE PRITAVI?

Nastavnice i nastavnici, stručne saradnice i saradnici, osnovnih i srednjih škola na području Srbije koji su do sada u okviru redovne nastave učili decu, roditelje i druge nastavnike/ce o temi seksualnog nasilja nad decom i mladima.

ŠTA SE TRAŽI?

Najpre, zabeležite sve svoje dosadašnje ostvarene rezultate kad ste u redovnoj nastavi prezentovali ozbiljnost društvenog problema seksualnog nasilja nad decom. **I JEDAN REZULTAT SE RAČUNA I SVAKI POJEDINAČAN REZULTAT JE VAŽAN!** Prikupite sve detalje procesa kao što su npr. priprema časa, o kom predmetu se radi, da li ste delovali kroz ulogu razrednog starešine ili drugu ulogu, učestalost i trajanje procesa učenja koje ste vi osmislili, organizovali i vodili sa temom seksualnog nasilja, radni materijal i literatura koju ste koristili (pripremili i distribuirali), proizvode koji su nastali tokom rada na času u vidu beleški, fotografija, audio, video zapisa, itd., koje sve vrste događaja ste realizovali u svojoj školi (tribina, radionica, lokalna akcija kroz istraživanje, mini-kampanju, i dr.), na koji način je poštovanje različitosti crvena nit vaših obrazovnih sadržaja. Imajte u vidu da proces učenja koji predstavljate može biti onaj koji ste izvodili za đake, roditelje i/ili druge nastavnike. Koji broj njih ste do sada uključili? Zabeležite i promovirate svoj rad i sa npr. Savetom roditelja ili Nastavničkim većem. Ili je vaš rezultat ostvaren na roditeljskom sastanku? Sigurne smo da ste u nastavi bili posvećeni i kreativni, te "Šta se traži" nije limitirano na prethodno pobrojane aktivnosti. Budite detaljni.

2

ZAJEDNIČKA ORGANIZACIJA VAŠE PREZENTACIJE:

Nakon što ste primili pozitivan konačan odgovor u vezi učešća na Festivalu postignuća, zajedno ćemo pristupiti dogovoru kako vaša poster prezentacija treba da izgleda. Ne postoji ograničenje u odnosu na veličinu postera. Međutim, ustanovićemo zajedno nekoliko kriterijuma kako bismo delimično uniformisali poster prezentacije svih izlagač(ic)a. Ako su neki od vaših rezultata i u drugim formatima kao što su audio ili video zapisi, takođe ćemo se dogovoriti na koji način će i oni biti predstavljeni. Ujedno, obavezno je da svaka poster prezentacija sadrži ime i prezime jednog i/ili više nastavnika/ca sa čijim se rezultatima upoznajemo. Ako su značajan, kontinuiran doprinos pružili i pojedini đaci i roditelji, obavezno je navesti i njihova imena. U ovom slučaju, poželjno je da je i neko od njih prisutan uz poster prezentaciju da prenese svoje iskustvo.

NEOPHODNO JE DA U ODREĐENOM TERMINU UOČI FESTIVALA POSTIGNUĆA BUDETE DOSTUPNI DA POSTAVITE SVOJU POSTER PREZENTACIJU U CENTRU ZA KULTURNU DEKONTAMINACIJU. Termin će biti naknadno utvrđen, npr. 1-3 dana pre početka Festivala.

AKO DOK SE PRIPREIMATE ZA UČEŠĆE IMATE PITANJA ZA INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD, POSTAVITE IH POČEV OD 31. MARTA 2014. NA itcentar@EUnet.rs ili br. tel.

Veoma se radujemo zajedničkoj PROSLAVI VAŠIH POSTIGNUĆA 12. MAJAJ!

4

SVAKA AKTIVNOST/ČAS TREBA DA IMA JASNO:
 KO, ŠTA, KAKO, KADA, GDE (ZAŠTO STE POKRENULI AKCIJU)?

Prilozi:
 - foto/audio/video
 - priprema časa
 - drugi formati koji prikazuju rezultate koje su proizveli doci, roditelji i nastavnici
 Inpr. prikazati feedback ovih ciljnih grupa na sadržaj časa koji ste proučili
 - i drugo...

SEKSUALNO NASIJE

* PRILOZI

Ime nastavnice/ka škole
 daka/roditelja/roditeljica koji su uzeli učesće

EMOCIONALNO
 ZLOSTAVLJANJE
 u PORODICI

*

FIZIČKO
 NASIJE
 u PORODICI

*

SABER
 NASIJE
 (i RIZIK
 SEKSUALNOG
 NASIJA)

*

TRAFFICKING
 - žene
 - deca

*

nasije
 među
 vršnjacima

*

nasije
 nastavnika/ce
 nad
 učenikom/com

*

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax + 381 11 386 13 32
e-mail: itcentar@eunet.rs
website: www.incesttraumacentar.org.rs

POHVALA

DODELJUJE SE

ANITI UGRENOVIĆ
ŠOSO „Vožd“, Beograd

ZA DOPRINOS UVOĐENJU
TEME SEKSUALNOG NASILJA
U REDOVNU NASTAVU, PREDSTAVLJEN NA
PRVOM FESTIVALU POSTIGNUĆA,
U OKVIRU KAMPANJE SAVETA EVROPE
„1 OD 5“ (DIMENZIJA KAMPANJE „REFORME
U OBRAZOVANJU“) ČIJI JE
INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
ZVANIČAN NOSILAC ZA REPUBLIKU SRBIJU

Maj 2014. god.

Dr Ljiljana Bogavac

Obraćanje Ambasadorke Australije

EDUKATIVNI PROGRAM

ZA PROFESORKE I PROFESORE
FIZIČKOG VASPITANJA

PRIMENJENE TEHNIKE REALNOG AIKIDOA U SLUČAJU SEKSUALNOG NAPADA
SA OSNOVAMA BEZBEDNOSNE KULTURE

15.09.2013. POČETAK

27.10.2013. PRVI JAVNI NASTUP - BEOGRADSKI SAJAM KNJIGA (ŠTAND ITC-A)

07.12.2013. GOSTOVANJE DRUGARA IZ TEMERINA U BEOGRADU

2013. VRŠNJAČKI PIONIRI SAMOODBRANE

2014. SISTEM Prenošenja Znanja iz Savladanih Tehnika Realnog Aikidoa

11.04.2014. AKREDITOVANI PROGRAM INCEST TRAUMA CENTRA O TEMAMA
SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA DECE I NASILJA U PORODICI

15.04.2014. JAVNI ČAS U CZKD-U - PROFESORI I ĐACI

25.04.2014. POSLEDNJI TRENING PRED POLAGANJE

26.04.2014. POLAGANJE PRED KOMISIJOM IZ ITC-A I SCRA

ZNANJEM I VEŠTINOM

**PROTIV
SEKSUALNOG NASILJA**

EDUKATIVNI PROGRAM ZA PROFESORKE I PROFESORE FIZIČKOG VASPITANJA
Cilj: Učestvovanje u edukativnom programu u cilju savladanih tehnika realnog aikidoa u slučaju seksualnog napada u porodici i zaštiti dece od seksualnog zlostavljanja u porodici.
Edukativni program uključuje obimne grupne nastave u sali.
1. Edukativni program iz oblasti zaštite dece od seksualnog zlostavljanja u porodici i zaštiti dece od seksualnog zlostavljanja u porodici.
2. Pomoć u slučaju seksualnog napada u porodici i zaštiti dece od seksualnog zlostavljanja u porodici.
3. Pomoć u slučaju seksualnog napada u porodici i zaštiti dece od seksualnog zlostavljanja u porodici.
4. Pomoć u slučaju seksualnog napada u porodici i zaštiti dece od seksualnog zlostavljanja u porodici.
5. Pomoć u slučaju seksualnog napada u porodici i zaštiti dece od seksualnog zlostavljanja u porodici.
6. Pomoć u slučaju seksualnog napada u porodici i zaštiti dece od seksualnog zlostavljanja u porodici.
7. Pomoć u slučaju seksualnog napada u porodici i zaštiti dece od seksualnog zlostavljanja u porodici.
8. Pomoć u slučaju seksualnog napada u porodici i zaštiti dece od seksualnog zlostavljanja u porodici.
9. Pomoć u slučaju seksualnog napada u porodici i zaštiti dece od seksualnog zlostavljanja u porodici.
10. Pomoć u slučaju seksualnog napada u porodici i zaštiti dece od seksualnog zlostavljanja u porodici.

JAVNI ČASOVI PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

Dan po dan otvorenih vrata kad zajedno o temi seksualnog nasilja javno uče desetine, često i tri stotine dece, mladih, roditelja/staratelja, nastavnica/ka, vaspitač(ic)a iz vrtića, zaposlenih u drugim profesijama – postoji li nešto inspirativnije? Naše višegodišnje iskustvo organizovanja i održavanja Javnih časova protiv seksualnog nasilja pokazuje da je teško pronaći nešto što u sebi nosi više nadahnuća.

Prvi Javni čas u Srbiji protiv seksualnog nasilja Incest Trauma Centar – Beograd je održao na samom pragu 2012. godine. Ciklus Javnih časova smo nazvale **OD KLASIČNE DO 3D INTERNET UČIONICE**. Tema našeg prvog Javnog časa bila je **Seksualno zlostavljanje učenice/ka od strane školskog nastavnika**.

Nastavile smo na dvomesečnoj osnovi do 2017. godine. Od različitih mesta pod vedrim nebom do - za većinu Javnih časova, izabranog simbola anti-ratnog pokreta u Srbiji - Centra za kulturnu dekontaminaciju, razgovarale smo sa učesnicama i učesnicima svih uzrasta o nezamislivo važnim temama iz oblasti seksualnog nasilja. Vaš izbor mesta svakog događaja je uvek vanredno važan, poruka koju nosi je važna.

Oni Javni časovi koji su održani u prostorijama Incest Trauma Centra – Beograd doživljavani su kao svojevrsna „atrakcija“ i zbog raspoloživosti interaktivne table za decu i mlade u vreme kad su se u Srbiji tek stidljivo pojavljivale u upotrebi.

Kao i za sve naše aktivnosti u prevenciji, „ulaz je uvek besplatan“, a za Javne časove se posebno „tražila karta više“ i s nestrpljenjem su se iščekivali. Mnoge časove su održala sama deca, mladi, njihove nastavnice, kao i naše mlade volonterke i volonteri.

Samo neke od tema za rad su bile: Online biblioteka ljudskih prava; Adolescentkinja sa iskustvom seksualnog zlostavljanja unutar porodice; Rizik za suicid kod mladih; Predstavljanje škola-pobednica godišnjeg Nagradnog takmičenja Incest Trauma Centra – Beograd; Pregovaranje u adolescentnim ljubavnim odnosima; Kurs samoodbrane u slučaju seksualnog napada; Pozivnica za uključenje u Vršnjački tim protiv seksualnog nasilja Incest Trauma Centra – Beograd; Premijere naših filmova, i dr.

Za sve one koji nisu živeli u gradu u kojem smo održavale Javne časove, ili koji su bili sprečeni da dođu, svaki Javni čas je snimalo profesionalno lice s kamerom i video snimak je već sutradan „osvanuo“ na našoj oficijelnoj Internet stranici. U društvima sa niskim stepenom svesti o temi seksualnog nasilja, video snimak takođe ima funkciju „dokaza“ i

„osiguranja“ o čemu se sa decom i mladima i svima razgovaralo. I danas su na raspolaganju na našem YouTube kanalu. Sačinjavanjem trajnog video, audio i drugog zapisa vašeg rada i omogućavanjem slobodnog pristupa za opštu javnost uvek multiplicirate efekte učenja i ohrabrujete jednake mogućnosti učešća u procesu učenja za sve zainteresovane.

Zamolite učesnice/ke na redovnoj osnovi za njihov **feedback** (u pisanoj formi) i o ovom događaju visokog profila. Važno je da znate da li ste na pravom putu i da iz feedbacka naučite.

I JA SAM UZ TEBE! (2012) 11 min.

TAGGED (2013) 18 min.

Uključujući: *Voxes* (5 min.) *Raz* (2 min.) *Jack* (2 min.); *Kate* (3 min.)

**EDUKATIVNI CIKLUS
INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
"OD KLASIČNE DO 3D INTERNET UČIONICE"**

**DRUGI I TREĆI JAVNI ČAS
PROTIV NASILJA NAD DECOM I ŽENAMA
ZA ZAPOSLENE U ZAŠTITI DECE U RAZLIČITIM RESORIMA
I DONOSIOCE ODLUKA**

TEME: 1. ZLOSTAVLJANJE DECE OD STRANE NASTAVNIKA 2. CYBER NASILJE

Ponedjeljak, 27. februar 2012. u 12 časova
u Centru za kulturnu dekontaminaciju, Birčaninova 21

U saradnji sa učenicima Osnovne škole "Filip Filipović" iz Beograda i Šeste beogradske gimnazije (pobednici našeg godišnjeg Nagradnog takmičenja u 2009. i 2010. godini) i učenicima Druge ekonomske škole iz Beograda (uspešni ucesnici/e našeg godišnjeg Nagradnog takmičenja u 2011. godini). **TRAJANJE:** od 12 do 14 časova.

Svoje učešće je neophodno potvrditi najkasnije do 23. februara 2012. u 15 časova.

www.incesttraumacentar.org.rs

**EDUKATIVNI CIKLUS INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
"OD KLASIČNE DO 3D INTERNET UČIONICE"**

**PETI I ŠESTI JAVNI ČAS PROTIV NASILJA NAD DECOM I ŽENAMA
ZA ADOLESCENTKINJE I ADOLESCENTE**

TEME:

1. PREGOVARANJE U LJUBAVNIM PARTNERSKIM ODNOSIMA
(da bi se izbeglo silovanje na ljubavnom sastanku i nasilan partnerski odnos)

2. ADOLESCENT(KINJA) SA ISKUSTVOM SEKSUALNOG NASILJA U PORODICI

Sreda, 28. mart 2012. u 14.30 u Centru za kulturnu dekontaminaciju, Birčaninova 21
ULAZ SLOBODAN

U saradnji sa učenicima Šeste beogradske gimnazije (pobednici Nagradnog takmičenja Incest Trauma Centra - Beograd u 2010. godini). **TRAJANJE:** od 14.30 do 16.30.

NAJNOVIJI CIKLUS INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD U 2012. GODINI ZA DECU, ADOLESCENT(KINJE), RODITELJE, VASPITAČ(IC)JE, NASTAVNICE/KE, PROFESIONALCE RAZLIČITIH PROFILA I DONOSIOCE ODLUKA! CIKLUS PREDSTAVLJA DEO AKTIVNOSTI U OKVIRU INICIJATIVE INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD ZA UVOĐENJE TEME NASILJA NAD DECOM I ŽENAMA U ŠKOLSKI NASTAVNI PLAN I PROGRAM I RELEVANTNE UDŽBENIKE (INICIJATIVA JE ZAPOČELA 2007. GODINE). VIDEO SNIMAK JAVNIH ČASOVA JE DOSTUPAN NA www.incesttraumacentar.org.rs DA ZAPOSLENI U OBRAZOVANJU, OD VRTIČA DO FAKULTETA, PREUZMU MODEL UČENJA ŠIROM SRBIJE!

**DAKLE, MI VEĆ ODRŽAVAMO ČASOVE I UČIMO O TEMI NASILJA
NAD DECOM I ŽENAMA!**

Radujemo se ovom danu!

Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

Beograd, 20. mart 2012.

www.incesttraumacentar.org.rs

PETI JAVNI ČAS EDUKATIVNOG CIKLUSA INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD „OD KLASIČNE DO 3D INTERNET UČIONICE“

AUTORKE PRIPREME ČASA: Ljiljana Bogavac i Dušica Popadić
(Incest Trauma Centar - Beograd)

Tema: PREGOVARANJE U LJUBAVNIM PARTNERSKIM ODNOSIMA

(da bi se izbeglo silovanje na ljubavnom sastanku i nasilan partnerski odnos)

Ciljevi časa (za korišćenje od strane školskog osoblja):

1. Definisati šta je to „TAČKA NASILJA“ i „OBRAZAC NASILJA“
2. Definisati KO JE ODGOVORAN ZA NASILJE u (adolescentnom) partnerskom odnosu
3. Unaprediti sposobnost đaka da se odgovornost za nasilje pripiše pravoj osobi

Metod: Pričanje priče (Storytelling)

Volonteri Incest Trauma Centra - Beograd (Deana, Sara i Nikola) su pomoćnici voditeljica i čitaju „Priču o Tanji i Mariu“. Priču čitaju dok nije jasno prikazan zaplet (nasilje u adolescentnom partnerskom odnosu), a zatim preporučuju publici da u ON LINE biblioteci Incest Trauma Centra - Beograd saznaju „šta je bilo posle“. Ovim se publika (srednjoškolci i nastavno osoblje) upućuju da kasnije samostalno istraže dodatne resurse.

1

Predstavljanje ed. sadržaja: Rodne uloge kao uzrok nastajanja nasilja; Točak „Moć i kontrola u periodu zabavljanja“; Prepoznavanje emocionalnog zlostavljanja; Nasilje je obrazac ponašanja.

Neka od još ponuđenih pomoćnih pitanja, na raspolaganju zavisno od grupnog procesa:

Kako da do nasilja ne dođe? Razmatrati opciju da obe strane mogu da napuste partnerski odnos nakon uočenih znakova upozorenja. Poentirati činjenicu da se najčešće prekid partnerskog odnosa vidi kao trauma, a zapravo je ostanak u nasilnom partnerskom odnosu trauma.

Pomoć u vezi tehnika vođenja grupe: U grupi često nastaje intenzivno krivljenje žrtve, a kao rezultat nepoznavanja dinamike nasilja, kao i, u korenu, negativnih stavova prema ženama. Kako biste podstakli grupu da funkcioniše kao korektivni mehanizam samoj sebi, možete se poslužiti pitanjem-podsticajem procesa „Šta misle drugi/e u grupi da li je ovom izjavom pripisana odgovornost za nasilje pravoj osobi?“. Ovim pozivate konstruktivne snage da preuzmu odgovornost i moć u grupi.

NEOPHODNO JE DA VODITELJ(KA) PREDSTAVLJA ROLE-MODEL (UZOR) SAVEZNIČKOG STAVA U INTERESU OSOBE KOJA JE IZLOŽENA NASILJU. NI U JEDNOM TRENUTKU NE SME DOPUSTITI DA POSTANE DEO JAVNOG GOVORA O NASILJU, DISKRIMINACIJI I PREŽIVLJENOJ TRAUMI TAKO DA KRIVI, OPTUŽUJE, ISMEVA ILI NA DRUGI NAČIN DOVODI DO NEGATIVNIH OSEĆANJA NA STRANI OSOBE KOJA JE IZLOŽENA NASILJU. STATISTIČKI, VAŠ EDUKATIVNI SADRŽAJ UVEK SLUŠA I

Metod: Razgovor, plenarno. Povremeno sumiranje diskusije uz predstavljanje i poentiranje, za ovaj čas predviđenih, edukativnih koncepata i suštinskog sistema vrednosti u interesu žrtve nasilja.

Očekuje se živa diskusija obzirom da su partnerski odnosi vrlo važna i osetljiva tema za adolescent(kinj)e. Tokom razgovora je važno pratiti i osluškivati meru u kojoj je moguće otvoriti i realizovati temu. Za očekivati je da se ova tema može obrađivati u više sesija (školskih časova), te se s tim u skladu može i rasporediti sadržaj. Kod poznatih grupa (npr. školsko odeljenje s kojim radite), moguće je napraviti raspored od prvog (orijentacionog) časa do maksimum tri časa. Takođe, otvarajte samo teme i pod teme za koje ste edukovani (Programi pod kat.br. 572 i 640 akreditovani do 2013/2014). Pomoćna pitanja za razgovor: Šta je to „dobra veza“? Šta je to „loša veza“?

Predstavljanje ed. sadržaja: 3 tipa nasilja (emocionalno, fizičko, seksualno); Dodati pojašnjenje pojma „ekonomsko nasilje“; Promovisanje sistema vrednosti kojim partnerski odnos predstavlja međusobno uvažavanje autonomija svake osobe unutar partnerskog odnosa i okvira za njihov lični i zajednički rast. Neophodno je pojasniti da svaki naš javni govor utiče na sticanje poverenja ili nepoverenja na strani osobe koja je preživela nasilje (npr. u okviru vršnjačke grupe, zbijanje šala i pričanje viceva u vezi bilo koje situacije nasilja), jer, statistički je dokazano da svako od nas poznaje osobu koja ima iskustvo nasilja od strane bliske osobe.

Pomoćna pitanja za razgovor: Da li u „Priči o Tanji i Mariu“ prepoznajete neki od tipova nasilja? Ako da, koji, i koja opisana situacija u priči ukazuje na taj tip nasilja? Šta mislite zašto nastaje nasilje? Koji bi to bio „prvi signal“ / znak upozorenja da je voljena osoba nasilna?

2

IZVEŠTAN BROJ OSOBA KOJE IMAJU LIČNO ISKUSTVO NASILJA. UKOLIKO VODITELJ(KA) PREPOZNAJE RIZIK DA NEMA ADEKVATAN ODGOVOR NA OVAJ RIZIK GRUPNE DINAMIKE, NEOPHODNO JE DA POTRAŽI POMOĆ ISKUSNIJIH VODITELJ(ICA) AKTIVNIH U OBLASTI RODNO USLOVLJENOG NASILJA. U SUPROTNOM, VAŽNO JE DA SE POVUČE IZ ULOGE EDUKATORA/EDUKATORKE O TEMI NASILJA.

Evaluacija: Na kraju sesije, poslušite se kratkom procenom na đacima jednostavan, razumljiv i atraktivan način (pripada Programu prevencije nasilja Incest Trauma Centra - Beograd „Zdravi izbori za decu“ pod kat. br. 640).

• KOLIKO VAS?

Zamoliti đake da pokažu svoje odgovore koji mogu biti „Da“ ili „Ne“. Odgovor će pokazati rukom/šakom, tako što su četiri prsta savijena unutra, a palac zapravo odražava odgovor. Odgovor „Da“ će pokazati time što će palac stajati na gore, dok je odgovor „Ne“ tako što je palac okrenut na dole. Zajedno, naglas, prebrojati koliko kojih odgovora ima i konstatovati ishod.

• KOLIKO VAS?

- se u društvu (vršnjak(inj)a) jasno izjašnjava da žrtva nasilja nikada nije kriva za nasilje kojem je izložena?
- se u društvu (vršnjak(inj)a) jasno izjašnjava da počinitelj nasilja mora da bude kažnjen za nasilje koje je izvršio?

Prilog 1: „Priča o Tanji i Mariu“ (www.incesttraumacentar.org.rs / Rubrika: ON LINE biblioteka)

Prilog 2: Točak: Moć i kontrola u periodu zabavljanja (kliknite)

4

www.incesttraumacentar.org.rs

ŠESTI JAVNI ČAS EDUKATIVNOG CIKLUŠA INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD „OD KLASIČNE DO 3D INTERNET UČIONICE“

AUTORKE PRIPREME ČASA: Ljiljana Bogavac i Dušica Popadić
(Incest Trauma Centar - Beograd)

Tema: **ADOLESCENT/KINJA SA ISKUSTVOM SEKSUALNOG NASILJA U PORODICI**
(PRVI ORIJENTACIONI ČAS)

Ciljevi časa (za korišćenje od strane školskog osoblja):

1. Definirati šta je to "SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE DECE" i pružiti statističke podatke o rasprostranjenosti
2. Prepoznavanje osećanja osobe koja je preživela seksualno nasilje u detinjstvu i razvijanje empatije
3. Unaprediti sposobnost đaka da razviju savezništvo sa osobom koja je preživela seksualno nasilje

Predlog za otvaranje časa: Prikazivanje TV spota Wim Wendersa koji je uradio povodom početka Kampanje protiv seksualnog nasilja u Nemačkoj u septembru 2010. God (dostupan na www.incesttraumacentar.org.rs / Rubrika "Videoteka"). U ovom spotu učestvuju osobe različitih uzrasta koje imaju iskustva seksualnog nasilja u detinjstvu. Poentirati da vizija društva svakako sloboda osobe koja je preživela seksualno nasilje da javno pokaže svoje lice i potom se oseća bezbedno. Svakako je ovo cilj koji želimo da postignemo i u našoj zemlji.

Metod: Pričanje priče (Storytelling)

1

statistički je dokazano da, svako od nas poznaje osobu koja ima iskustva seksualnog nasilja.

Pomoćno pitanje za razgovor: Kako mogu da budem saveznik/ca? Istraživanje mogućnosti da zaslužite poverenje osobe koja je preživela seksualno nasilje.

NAPOMENA: Ovo je prvi, orijentacioni čas. Važno je posedovati dobro poznavanje: 1. Znakova upozorenja 2. Zlatnih pravila reagovanja u trenutku obelodanjivanja seksualnog nasilja 3. Procedure prijavljivanja krivičnih dela iz oblasti seksualnih delikata. Jedan od stalnih instrumenata rada je spremna literatura koju možete svim prisutnima po završetku časa poslati mail-om, kao i ustanoviti redovno informisanje đaka aktuelnim sadržajima u ovoj temi (literatura, audio/video produkcija, najave javnih događaja, i dr.).

Pomoć u vezi tehnika vođenja grupe: Pripremite se da će se tokom časa smenjivati različita pozitivna i negativna osećanja u vezi teme. To je uobičajeno. Takođe, izbegnite prezaštićivanje đaka od „teških tema“. Ova tendencija govori ponajviše o Vama kao edukatoru / edukatorki. Posvetite se razgovoru o otporima, pružite im odgovarajuće mesto, a fokusirajte se na neophodnost redovnog javnog govora o temi seksualnog nasilja kako bi se nasilje sprečilo ili zaustavilo.

NEOPHODNO JE DA VODITELJ(KA) PREDSTAVLJA ROLE-MODEL (UZOR) SAVEZNIČKOG STAVA U INTERESU OSOBE KOJA JE IZLOŽENA NASILJU. NI U JEDNOM TRENTUTKU NE SME DOPUSTITI DA POSTANE DEO JAVNOG GOVORA O NASILJU, DISKRIMINACIJI I PREŽIVLJENOJ TRAUMI TAKO DA KRIVI, OPTUŽUJE, ISMEVA ILI NA DRUGI NAČIN DOVODI DO NEGATIVNIH OSEĆANJA NA STRANI OSOBE KOJA JE IZLOŽENA NASILJU. STATISTIČKI, VAŠ EDUKATIVNI SADRŽAJ UVEK SLUŠA I IZVEŠTAN BROJ OSOBA KOJE IMAJU LIČNO ISKUSTVO NASILJA. UKOLIKO VODITELJ(KA) PREPOZNAJE RIZIK DA NEMA ADEKVATAN ODGOVOR NA OVAJ RIZIK GRUPNE DINAMIKE, NEOPHODNO JE DA POTRAŽI

3

Volonteri Incest Trauma Centra - Beograd (Deana, Sara i Nikola) pričaju vršnjacima koji sede u publici (srednjoškolci sa svojim nastavnicama) svoja iskustva volontiranja na štandu Incest Trauma Centra - Beograd u okviru Međunarodnog sajma knjiga u Beogradu 2011. godine. Govore o različitim reakcijama posetilaca štanda, želeći da predstave uočene mitove i stereotipe reagovanja na seksualnu traumu i svoje naučene lekcije tokom vođenja građanki i građana kroz edukativne sadržaje štanda. Volonteri vode računa da prenesu verno šta su im posetioci rekli o tome kako su se osećali i kako su se ponašali. O sebi govore kako su se osećali u interakciji. Ovim se otvara lepeza osećanja "kroz priču o drugima" sa kojom se već od početka sesije / časa veći deo publike može identifikovati.

Metod: Razgovor, plenarno. Povremeno sumiranje diskusije uz predstavljanje i poentiranje, za ovaj čas predviđenih, edukativnih koncepata i suštinskog sistema vrednosti u interesu žrtve nasilja. Za ovaj čas je potrebno da voditelj(ica) poseduje dobro poznavanje efekata seksualne traume koji se ispoljavaju u adolescenciji i odraslom dobu.

Ovo je tema čiji tempo otvaranja je postepen. Tokom razgovora je važno pratiti i oslušivati meru u kojoj je moguće otvoriti i realizovati temu. Za očekivati je da se ova tema može obrađivati u više sesija (školskih časova), te se s tim u skladu može i rasporediti sadržaj. Kod poznatih grupa (npr. školsko odeljenje s kojim radite), moguće je napraviti raspored od prvog (orijentacionog) časa do maksimum tri časa. Takođe, otvarajte samo teme i pod teme za koje ste edukovani (Programi pod kat.br. 572 i 640 akreditovani do 2013/2014).

Pomoćna pitanja za razgovor: Kako se oseća osoba/drug/drugarica koja je preživela seksualno nasilje u detinjstvu unutar porodice? Da li svoja osećanja pokazuje? Ukoliko da, kako?

Predstavljanje ed. sadržaja: Predstaviti definiciju seksualnog zlostavljanja dece; Pregled statističkih podataka za Srbiju (Izvor: Incest Trauma Centar - Beograd); Neophodno je pojasniti da svaki naš javni govor utiče na sticanje poverenja ili nepoverenja na strani osobe koja je preživela nasilje (npr. u okviru vršnjačke grupe, zbijanje šala i pričanje viceva u vezi bilo koje situacije nasilja), jer,

2

POMOĆ ISKUSNIJIH VODITELJ(ICA) AKTIVNIH U OBLASTI RODNO USLOVLJENOG NASILJA. U SUPROTNOM, VAŽNO JE DA SE POVUČE IZ ULOGE EDUKATORA/EDUKATORKE O TEMI NASILJA.

Evaluacija: Na kraju sesije, poslužite se kratkom procenom na đacima jednostavan, razumljiv i atraktivan način (pripada Programu prevencije nasilja Incest Trauma Centra - Beograd „Zdravi izbori za decu“ pod kat. br. 640).

• KOLIKO VAS?

Zamoliti đake da pokažu svoje odgovore koji mogu biti „da“ ili „ne“. Odgovor će pokazati rukom/šakom, tako što su četiri prsta savijena unutra, a palac zapravo odražava odgovor. Odgovor „Da“ će pokazati time što će palac stajati na gore, dok je odgovor „Ne“ tako što je palac okrenut na dole. Zajedno, naglas, prebrojati koliko kojih odgovora ima i konstatovati ishod.

• KOLIKO VAS?

- se u društvu (vršnjak(in)ja) jasno izjašnjava da žrtva nasilja nikada nije kriva za nasilje kojem je izložena?
- se u društvu (vršnjak(in)ja) jasno izjašnjava da počilac nasilja mora da bude kažnjen za nasilje koje je izvršio?

Prilog 1: TV spot by Wim Wenders (www.incesttraumacentar.org.rs / Rubrika "Videoteka")

Prilog 2: Brošura Incest Trauma Centra - Beograd za adolescent(kin)ja e "Da li je neko od mojih drugarica / drugova preživela/o seksualno nasilje, a ja nisam uočila/a?" (www.incesttraumacentar.org.rs / Rubrika "Publikacije")

Prilog 3: Brošura Incest Trauma Centra - Beograd "Incest nije tabu - govoriti o incestu je tabu" (www.incesttraumacentar.org.rs / Rubrika "Publikacije")

Prilog 4: Pregled statističkih podataka Incest Trauma Centra - Beograd u periodu 1994-2009 (www.incesttraumacentar.org.rs / Rubrika "Statistika")

4

EDUKATIVNI CIKLUS INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
"OD KLASIČNE DO 3D INTERNET UČIONICE"

DEVETI I DESETI JAVNI ČAS PROTIV NASILJA NAD DECOM I
ŽENAMA

ZA RUKOVODIOCE ŠKOLA, NASTAVNO OSOBLJE, TIMOVE ZA
ZAŠTITU DECE OD NASILJA, STRUČNE SARADNICE/KE

**TEMA: REŠAVANJE SLUČAJEVA NASILJA NAD DECOM -
REAKCIJA ŠKOLE**

Utorak, 29. maj 2012. u 13h u Centru za kulturnu dekontaminaciju,
Birčaninova 21

ULAZ SLOBODAN

Javne časove vode: Dr Ljiljana Bogavac i Dušica Popadić.
TRAJANJE: od 13 do 15 časova.

Poštovane / Poštovani,

Incest Trauma Centar - Beograd organizuje

**12. JAVNI ČAS ZA OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE - ZA DJAKE I
NASTAVNICE/KE!**

Očekujemo vas u četvrtak ili petak, 28-29 marta 2013.
u prostorijama Incest Trauma Centra - Beograd, Mačvanska 8
(kod gradića Pejton).

Tokom oba navedena dana, u periodu od 10 do 16 časova, za organizovane
grupe dece, mladih i nastavnica/ka su dostupni sledeći sadržaji:

- "JA KOJU / KOJEG NIKO NE POZNAJE" je interaktivna vizuelna instalacija i uspostavlja komunikaciju po principu
- "JEDNA KUTIJA JEDAN ŽIVOT". Predstavljamo šta su osobe koje su preživele seksualno nasilje pripremile da pogledamo, dotaknemo, razmislimo!
- ONLINE BIBLIOTEKA INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD: Čitamo, gledamo i slušamo o nasilju nad decom i ženama!

Izaberite vreme koje odgovara rasporedu vaših drugih obaveza u školi,
PRIJAVITE SE I POSETITE NAS!

Broj članica i članova grupe može biti do 20 školaraca po školi u jednom najavljenom terminu (dok npr. ostali zainteresovani iz iste škole mogu doći 90 minuta kasnije).

Dolazak vaše organizovane grupe je neophodno da najavite najkasnije do srede, 27. marta 2013. u 12 časova na e-mail: itcentar@EUnet.rs.

S poštovanjem,

dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

Fondacija mentalne higijene „Exspecto” i Incest Trauma Centar – Beograd
NA DAN EVROPE imaju zadovoljstvo da vas pozovu na

JAVNI ČAS PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

na kojem vas očekuje
PREMIJERA KRATKIH FILMOVA

„I JA SAM UZ TEBE!”

I

„TAGGED”

ZA ADOLESCENT(KINJ)E OD 13 DO 18 GODINA, RODITELJ(K)E I ZAPOSLENE
U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA

Četvrtak, 09. maj 2013. u 11 časova
Otvoreni univerzitet u Subotici

Premijeru će otvoriti g-đa Nadia Ćuk, zamenica šefice Misije Saveta Evrope u Srbiji

Govore:

Livia Joo Horti, direktorka Fondacije mentalne higijene „Exspecto”, Subotica
Dušica Popadić, direktorka Incest Trauma Centra – Beograd

Razgovor posle projekcije vodi dr Ljiljana Bogavac, zamenica direktorke Incest Trauma Centra – Beograd. Mladi će kroz razgovor izraziti SVOJ pogled na temu SAJBER NASILJA i RIZIKA OD SEKSUALNOG NASILJA. Trajanje javnog časa: 11h-13h.

Film **„I JA SAM UZ TEBE!”** (11 min.) čiji je autor Incest Trauma Centar – Beograd je najnoviji video sadržaj sačinjen povodom 19. novembra 2012., Svetskog dana prevencije zlostavljanja dece. Film govori o značaju vršnjačke podrške kad imaš drugaricu ili druga koji su preživeli seksualno nasilje, kao i odgovornosti roditelja i školskog sistema da se uči o ovoj temi i javno govori - kako u privatnom, kućnom, tako i u školskom okruženju. Film je nastao u okviru Kampanje Incest Trauma Centra – Beograd „1 OD 5” protiv seksualnog nasilja nad decom.

Film **„TAGGED”** (18 min.) je deo plana Vlade Australije o zaštiti od SAJBER NASILJA. U 2012. godini, nagrađen je zlatnom medaljom na Svetskom Festivalu medija u Hamburgu, i srebrnom medaljom u Njujorku, na Festivalu čije su prestižne nagrade za televiziju i film. Uči mlade o sajber bulingu, sextingu i kako da se zašтите online, pri korišćenju društvenih mreža, takođe je i pomoć roditeljima i nastavnom osoblju.

Podsetnik: Incest Trauma Centar – Beograd je imenovan za zvaničnog nosioca Kampanje Saveta Evrope za Republiku Srbiju, koja nosi naziv „1 OD 5”. Reč je o potpisanom Sporazumu između Saveta Evrope u Strazburu i Incest Trauma Centra – Beograd koji se tiče našeg vođenja Kampanje Saveta Evrope protiv seksualnog zlostavljanja dece, zasnovane na Lanzarot Konvenciji. Naziv Kampanje, „1 od 5” („JEDNO OD PETORO”), dat je u skladu sa zvaničnim podatkom Saveta Evrope da je jedno od petoro dece u Evropi preživelo seksualno nasilje. Incest Trauma Centar – Beograd, nevladina specijalizovana služba za društveni problem seksualnog nasilja, u 20-oj godini iskustva u radu – najstarija ove vrste u Srbiji – imenovan je za zvaničnog nosioca u punom trajanju Kampanje, zaključno sa 2014. godinom.

KAMPANJA „1 OD 5” u Srbiji SPROVODI SE UZ FINANSIJSKU PODRŠKU Evropske Unije iz programa „Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava” za 2011. u Srbiji.

Subotica, 05. april 2013.

S poštovanjem,

Potpisnica za Exspecto

EDUKATIVNI CIKLUS INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
"OD KLASIČNE DO 3D INTERNET UČIONICE"

TRINAESTI JAVNI ČAS PROTIV NASILJA NAD DECOM I ŽENAMA
ZA ADOLESCENTKINJE I ADOLESCENTE (14+)

TEMA: NEKAD ME NAPADNU TEŠKOĆE I USAMLJENOST

Petak, 26. april 2013. u 13H u Centru za kulturnu dekontaminaciju, Birčaninova 21

ULAZ SLOBODAN + POKLON KNJIGA

SPECIJALNI GOST: KREATIVNI CENTAR

Govore:

Dušica Popadić, Incest Trauma Centar - Beograd
Natalija Panić, Kreativni Centar, urednica knjige, psihološkinja
Dr Vojislav Čurčić, Klinika za psihijatriju KBC „Dragiša Mišović“

Javni čas je namenjen osmacima, srednjoškolicima i odraslima. TRAJANJE: od 13 do 14.30.

CIKLUS INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD U 2012-2013. GODINI ZA DECU, ADOLESCENT(KINJ)E, RODITELJE, VASPITAČ(IC)E, NASTAVNICE/KE, PROFESIONALCE RAZLIČITIH PROFILA I DONOSIOCE ODLUKA! CIKLUS PREDSTAVLJA DEO AKTIVNOSTI U OKVIRU INICIJATIVE INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD ZA UVOĐENJE TEME NASILJA NAD DECOM I ŽENAMA U ŠKOLSKI NASTAVNI PLAN I PROGRAM I RELEVANTNE UDŽBENIKE (INICIJATIVA JE ZAPOČELA 2007. GODINE). VIDEO SNIMAK JAVNIH ČASOVA JE DOSTUPAN

NA www.incestraucentar.org.rs DA ZAPOSLENI U OBRAZOVANJU, OD VRTIČA DO FAKULTETA, PREUZMU MODEL UČENJA ŠIROM SRBIJE!
DAKLE, MI VEĆ ODRŽAVAMO ČASOVE I UČIMO O TEMI NASILJA NAD DECOM I ŽENAMA!

KAMPANJA protiv seksualnog nasilja nad decom pod nazivom „1 OD 5“, u Srbiji SE SPROVODI UZ FINANSIJSKU PODRŠKU Evropske Unije iz programa „Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava“ za 2011. u Srbiji.

Radujemo se ovom danu!
Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

Beograd, 12. april 2013.

www.incesttraumacentar.org.rs

JAVNI ČAS ZA UČENICE I UČENIKE - DRUGI DEO

VRŠNJAČKO PLANIRANJE PREVENCIJE SEKSUALNOG NASILJA NAD DECOM

Program Javnog časa (Beograd, 15. septembar 2015.)

Pozdravna reč: ITC, Ambasada Australije i MPN (Jedinica za prevenciju nasilja / Grupa za zaštitu dece od nasilja i diskriminacije) - 15 min.

Prvi deo: Promocija nove internet stranice Incest Trauma Centra - Beograd za decu i mlade

„I ja sam uz tebe!“ www.ijasamuztebe.org.rs (30 min)

Drugi deo: Vršnjačko planiranje prevencije SN nad decom kroz obrazovanje (45 min)

10' Instrukcija za rad i podela u male grupe

15-20' Planiranje u malim grupama

10' Kratak prikaz produkata rada u grupama

5' Zatvaranje

Drugi deo: Vršnjačko planiranje prevencije seksualnog nasilja nad decom - metod

Instrukcija za rad i podela u male grupe (10')

1

u institucijama (žuti upitnici)
- i poslednje tri grupe se bave prevencijom SN među vršnjacima (zeleni upitnici).
- (xx članica VT ITC-a pridružuje se svojoj grupi i daju svakom štampani upitnik)

Planiranje u malim grupama (15-20')

- pre nego što počnete grupni rad, molimo vas da prvih 5 min individualno odgovorite na pitanje i da na kraju predate popunjene upitnike članici VT ITC-a koja je u vašoj grupi
- Voditeljka ovog dela Javnog časa označi početak rada u malim grupama, svakoj grupi da adekvatan A3 papir sa pitanjem

Imate 15 min da razmenite ideje i da na veliki papir ispišete 2-3 predloga mera/aktivnosti koje po vama mogu biti najdelotvornije

- (Članice VT ITC-a ostaju sa grupama da podstaknu njihov rad - pojašnjavaju nedoumice,, vode računa o protoku vremena i da se zapišu predlozi, sumiraju ideje i pomažu u njihovim formulacijama i sl.)

- (U slučaju da neko ometa rad članica VT ITC-a ponudi osobi da radi individualno i naglasi da će svi predlozi biti uzeti u obzir)

- Svaka grupa sačinjava dogovor o izboru jedne učenice/učenika čiji je zadatak da kratko izvesti o rezultatima rada.

Kratak prikaz produkata rada u grupama (10')

- Voditeljka ovog dela Javnog časa označi kraj rada u malim grupama i svaku grupu zamoli da izdvoje i kratko prezentuju 1 predlog mera za prevenciju SN, onaj koji smatraju naoriginalnijim i za koje misle da bi bilo važno da druge grupe čuju (svaka grupa ima max 2 min za prezentaciju).

- Prvo izlažu grupe koje su se bavile prevencijom SN nad

3

- Rezultati Prve nacionalne studije jasno ukazuju da

- u svakom školskom odeljenju u Srbiji postoje 4 deteta koja su preživela SN i još 4 deteta koja poznaju nekoga kome se to dogodilo. 2 deteta u svakom školskom odeljenju su u ovom trenutku izložena SN.
- u osnovnoj školi, deca obelodanjuju najpre porodici, koja im po pravilu ne poveruje. Mladi u srednjim školama najčešće kažu drugarici ili drugu, koji su skloniji da im poveruju.
- Od 2/3 dece koja ispričaju šta im se dogodilo, više od polovine osoba kojima su se poverili ne preduzima ništa. Samo 7% njih prijavi slučaj nadležnim službama.
- najčešće mesto događaja su kuća/stan (32.2%), park/priroda (13.8 %), škola (7.4%), dok su društvene mreže mesto događaja u 22% slučajeva.

- Zadatak svih nas je da preduzmemo akciju kako bi se sprečilo SN nad decom.

- Ovo je prilika da zajednički promislimo i odgovorimo na pitanje (prikazati Slajd sa pitanjem)

Šta je potrebno da postoji u školi (koje mere/aktivnosti) i šta je vama lično potrebno kako biste ubuduće mogli sprečiti seksualno nasilje nad decom

- A. u porodici
- B. od strane zaposlenih u školi i drugim institucijama
- C. među vršnjacima.

- Radićemo u xx malih grupa (voditeljka ukazuje na princip podele 3x3) - prilagođavanje prema broju prisutnih
- prve tri grupe se bave prevencijom SN nad decom u porodici (beli upitnici),
- druge tri prevencijom SN nad decom od strane zaposlenih

2

decom u porodici (beli - 2 min), potom one koje su se bavile prevencijom SN nad decom od strane zaposlenih u institucijama (žuti - 2 min) i na kraju grupe koje su se bavile prevencijom SN među vršnjacima (zeleni - 2 min).

5' Zatvaranje

- Voditeljka ovog dela Javnog časa se toplo zahvali svima na učešću, proveri sa učenicama/ima da li postoji još nešto što eventualno žele da kažu ili dodaju, i najavi sledeće korake u razvoju Nacrta Strategije prevencije SN nad decom, primenljive u obrazovanju.

Potrebna materijal

1. A4 papiri u 3 boje sa pitanjima za svakog učesnika/cu (3 boje x xx učenika/ca)
2. A3 papiri u 3 boje sa pitanjima za svaku grupu (3 boje x 3 grupe)

(A - bela)

Šta je potrebno da postoji u školi (koje mere/aktivnosti) i šta je vama lično potrebno kako biste ubuduće mogli sprečiti seksualno nasilje nad decom u porodici?

(B - žuta)

Šta je potrebno da postoji u školi (koje mere/aktivnosti) i šta je vama lično potrebno kako biste ubuduće mogli sprečiti seksualno nasilje nad decom od strane zaposlenih u školi i drugim institucijama?

(C - zelena)

Šta je potrebno da postoji u školi (koje mere/aktivnosti) i šta je vama lično potrebno kako biste ubuduće mogli sprečiti seksualno nasilje nad decom među vršnjacima?

4

PRILOG 1

Priredila: Aleksandra Lalić, profesorka OŠ „Filip Filipović“ u Beogradu

FORUM POZORIŠTE

Nasilje u školi dešava se svakodnevno. Školsko forum pozorište je dobar način da se preventivno i interventno deluje kako bi se smanjilo i sprečilo nasilje među školskom decom u Srbiji.

„Forum pozorištem treba da se bave oni kojih se problemi i teme u predstavama tiču. Oni su svi glumci Forum pozorišta jer zajedno istražuje moguće teme ili isprobavaju moguće načine “ponašanja i delovanja likova u problemskim situacijama” kako bi pronašli najprihvatljivija rešenja i osnažili se za takvu vrstu situacija u svakodnevnom životu.“

(Ljubica Beljanski Ristić: Školsko forum pozorište)

Forum scena (prikazana situacija) treba da bude realna/stvarna, a likovi jasni. U njoj treba da je prikazana osoba koja je izložena nasilju i osoba koja vrši nasilje. Forum scena treba da otvara problem, a ne da nudi rešenje, te da razvija saosećanje prema osobi koja je izložena nasilju.

U Forum pozorištu učestvuju glumci / glumice, publika i džoker – voditelj(ica) igre i objašnjava pravila igre i podstiče i publiku i glumce da učestvuju.

Osnovna pravila forumovanja:

- Džoker objašnjava pravila Forum pozorišta,
- Odigra se pripremljena forum scena,
- Gledaoci / gledateljke postavljaju pitanja likovima,
- Forum scena se igra ponovo, a gledaoci imaju priliku da isprobaju razne intervencije tako što ulaze u neki od likova.

Forum pozorište je proba za život!

EDUKATIVNI CIKLUS INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD
“OD KLASIČNE DO 3D INTERNET UČIONICE”

-DRUGI JAVNI ČAS-

TEMA: ZLOSTAVLJANJE UČENIKA OD STRANE NASTAVNIKA, 27.02.2012.

Povratna reakcija učesnika/ca – anonimnost zagarantovana

Forum predstava koja se tiče zlostavljanja učenika od strane nastavnika prikazuje realnu situaciju

DA NE

Prikazane situacije se dešavaju i u svakodnevnom životu i ne znamo uvek kako da reagujemo

DA NE

Uključivanje publike u predstavu je dobar način isprobavanja mogućnosti delovanja u prikazanoj situaciji

DA NE

Interakcija u okviru predstave ostavlja utisak i postiže željeni učinak kako na izvođače tako i na gledaoce tako što na efektan način omogućava razvijanje znanja, veština i stavova potrebnih za konstruktivno reagovanje na nasilje

DA NE

Način rada na ovom javnom času zaslužuje pažnju i podršku da se unapređuje, razvija i širi kao dobra praksa

DA NE

U resoru u kojem sam aktivna / aktivan, čula/o sam za slučajeve pomagača koji je vršeci svoj redovan posao bio/ bila nasilan prema detetu

DA NE

U resoru u kojem sam aktivna / aktivan, poznajem pomagača koji je vršeci svoj redovan posao bio / bila nasilan prema detetu

DA NE

Imala/o sam sumnju i/ili saznanje da je profesionalac kojem je dete povereno na brigu/staranje/ obrazovanje /vaspitanje bio nasilan prema detetu i prijavila/o sam to policiji

DA NE

POVRATNU INFORMACIJU OD ĐAKA MOŽEMO POTRAŽITI I OVAKO!

Zamoliti đake da pokažu svoje odgovore koji mogu biti „da“ ili „ne“.

Odgovor će pokazati rukom/šakom, tako što su četiri prsta savijena unutra, a palac zapravo odražava odgovor. Odgovor „Da“ će pokazati time što će palac stajati na gore, dok je odgovor „Ne“ tako što je palac okrenut na dole. Zajedno, naglas, prebrojati koliko kojih odgovora ima i konstatovati ishod.

KOLIKO VAS:

SMATRA DA JE PREDSTAVA PRIKAZALA STVARNU SITUACIJU?

SMATRA DA, NA SITUACIJU KOJA JE PRIKAZANA, NAJČEŠĆE NE ZNAMO KAKO DA REAGUJEMO?

SMATRA DA JE KORISNO ŠTO SMO KROZ PREDSTAVU UČILI OVOJ TEMI?

ZNA DA NASILJE OD STRANE NASTAVNIKA TREBA DA SE PRIJAVI POLICIJI?

JE NEKADA OVAJ PROBLEM PRIJAVIO / PRIJAVILA POLICIJI?

SE DANAS OSEĆALO UGODNO DOK SMO UČILI O OVOJ TEMI?

ĆE SADA ODJURITI DA UŽIVA U SUNCU?!

EDUKATIVNI CIKLUS INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD “OD KLASIČNE DO 3D INTERNET UČIONICE“

DEVETI I DESETI JAVNI ČAS, 29. MAJ 2012.

POVRATNU INFORMACIJU ĆEMO POTRAŽITI I OD ŠKOLSKOG OSOBLJA!

TEMA: REŠAVANJE SLUČAJEVA NASILJA NAD DECOM – REAKCIJA ŠKOLE

1. Šta sam danas naučila/o što podstiče ili razvija moje profesionalno znanje i kompetenciju?
2. Šta sam već znala/o, a šta su za mene novi uvidi? Izlistajte svaku tačku pojedinačno.
3. Na kojim tačkama želim dodatno da radim, potrebno mi je da još razgovaram?
4. Šta mogu odmah da primenim u svom svakodnevnom radu?

SAMOODBRANA U SLUČAJU SEKSUALNOG NAPADA

U okviru svoje Inicijative za uvođenje teme seksualnog nasilja u nacionalni kurikulum, Incest Trauma Centar – Beograd se angažovao u predstavljanju i promovisanju značaja učenja tehnika samoodbrane u slučaju seksualnog napada za decu i mlade i da je prirodno mesto za ovaj proces upravo obavezni predmet fizičkog vaspitanja.

Raspisale smo Javni poziv, o nameri obavestile Ministarstvo prosvete Srbije, selektovale prijavljene i formirale Tim profesorki i profesora fizičkog vaspitanja iz osnovnih i srednjih škola na teritoriji Srbije. Odlučile smo se za partnerstvo sa Svetskim centrom realnog aikidoa, sportskom organizacijom s kojom smo zabeležile raniju saradnju tako što su samostalno preduzeli inicijativu ka nama i omogućili da izvestan broj naših klijentkinja, žena koje su preživele seksualno nasilje, uči samoodbranu u okviru njihovog programa. Po završetku, žene su nam pružile pozitivan feedback.

Naše dve organizacije su zajednički osmislile **Program: Samoodbrana u slučaju seksualnog napada**. Svetski centar realnog aikidoa je stavio na raspolaganje svoje majstore i ženskog i muškog pola, i saglasili su se da je neophodno da i oni završe specijalistički trening Incest Trauma Centra – Beograd (osnovni nivo) koji je bio planiran za profesor(k)e. Od prvog trenutka su prepoznali da je, pored procesa učenja koji će oni obezbediti za profesor(k)e, od suštinskog značaja da sami što više nauče o temi seksualnog nasilja.

Nakon 8 meseci, završenog Programa i položenog Završnog ispita, Tim je formiran, sve profesorke i profesori su tokom prva tri meseca imali „1 na 1“ mentorsku podršku kad su započeli primenu znanja i veština u svojim školama. Uspeh formiranja Tima je javno proslavljen na dan našeg Festivala postignuća kad su rezultati značajnog broja zaposlenih u obrazovanju prepoznati u oblasti seksualnog nasilja.

Ovo je prvi Tim školskih profesorki i profesora u Srbiji koji je obučen i postao spreman da u okviru redovnih časova fizičkog vaspitanja uči decu i mlade samoodbrani u slučaju seksualnog napada.

Jedan od rezultata ovog procesa je i film “Pioniri samoodbrane u slučaju seksualnog napada” čija je autorka profesorka Radmila Panzalović koja je vodila Tim.

www.incesttraumacentar.org.rs

Poštovane profesorke i profesori fizičkog vaspitanja
u osnovnim i srednjim školama na području Beograda,

U okviru sprovođenja procesa uvođenja teme seksualnog nasilja u školski nastavni plan i program i relevantne udžbenike, Inicijative koju Incest Trauma Centar - Beograd realizuje od 2007. godine, predstavljamo vam sledeći korak namenjen vama i primeni novih znanja u redovnoj nastavi.

Proces uvođenja teme seksualnog nasilja u redovnu nastavu vršimo u skladu sa Posebnim protokolom Ministarstva prosvete RS za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja i Priručnikom za primenu Posebnog protokola (str. 21-22), prema kojem je predmet fizičkog vaspitanja definisan među ukupno 11 predmeta, kao prirodno mesto učenja o tome kako prepoznati i odupreti se seksualnom nasilju nad decom.

Incest Trauma Centar - Beograd, u partnerstvu sa Svetskim centrom realnog aikidoa, UPUĆUJE ZVANIČAN POZIV I NAJAVLJUJE FORMIRANJE GRUPE OD NAJBOLJIH 20 PROFESORKI I PROFESORA FIZIČKOG VASPITANJA koji će započeti šestomesečni kurs na dan 15. septembar 2013. Po završetku, stičete "Sertifikat Incest Trauma Centra - Beograd i Svetskog centra realnog aikidoa o uspešno savladanom kursu primenjenih tehnika Realnog Aikidoa za samoodbranu u slučaju seksualnog napada i sticanja osnovnih teorijskih znanja i veština sa aspekta osnovne bezbednosne kulture".

Predavački tim čine Svetski centar realni aikidoa i Incest Trauma Centar - Beograd. **Tim vodi g-din Bojan Nikolić, licencirani trener, majstor Realnog Aikidoa - Crni pojas 4. Dan.** Podsećamo da je više stotina đaka i nastavnika/ca imalo priliku da radi sa g-dinom Nikolićem i instruktorkama i instruktorima u okviru Javnih časova Incest Trauma Centra - Beograd. Sadržaj kursa uključuje teorijsku nastavu, učenje tehnike i primenu tehnike.

Po sticanju Sertifikata, obezbeđena je "1 na 1" tromesečna mentorska podrška koju pružaju instruktori direktno u praktičnoj primeni stečenih znanja u redovnoj nastavi. Celokupan program se odvija dva puta nedeljno u toku šest meseci, u Klubu "AS" pri Svetskom centru realnog aikidoa (Marulićeva 8, OŠ "Kralj Petar II", 3. sprat; www.wcra.rs).

U ovom trenutku smo vam dostavile prvo obaveštenje koje se tiče podsticaja da razmislite i u propisanom terminu se prijavite i postanete članica / član ovog istorijskog, pionirskog tima nastavnog kadra u Srbiji spremnog da u okviru redovne nastave uči đake samoodbrani u slučaju seksualnog napada.

Vremenski raspored

- 15. avgust 2013. - Drugo obaveštenje - Podsetnik za prijavljivanje
- 20-27. avgust 2013. - Prijavljivanje se vrši dostavljanjem ispunjenog obrasca (u prilogu)
- 02. septembar 2013. - Informisanje prijavljenih da li su pozvani na intervju
- 07. septembar 2013. - Intervjuisanje prijavljenih profesorki i profesora
- 09. septembar 2013. - Objavljivanje rezultata selekcije
- 15. septembar 2013. - Početak kursa

Učešće na kursu je besplatno. **TRAŽIMO POSVEĆENE I ODGOVORNE PROFESOR(K)E.**

Očekujemo vas, budite deo istorije unapređenja školske nastave u cilju suprotstavljanja seksualnom nasilju!

Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

www.incesttraumacentar.org.rs

KURS PRIMENJENIH TEHNIKA REALNOG AIKIDOA ZA SAMOODBRANU U SLUČAJU SEKSUALNOG NAPADA I STICANJA OSNOVNIH TEORIJSKIH ZNANJA I VEŠTINA SA ASPEKTA OSNOVNE BEZBEDNOSNE KULTURE

**INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD I SVETSKI CENTAR ZA REALNI AIKIDO
ZA PROFESOR(K)E FIZIČKOG VASPITANJA
BEOGRADSKIH OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA**

Prijavni list dostaviti u periodu 20-27. avgust 2013. na e-mail: itcentar@EUnet.rs

PRIJAVNI LIST

Ime i prezime _____

Datum i godina rođenja _____

Najbrži kontakt: br.tel. i e-mail adresa _____

Naziv škole u kojoj ste zaposleni _____

Koliko godina radnog iskustva imate? _____

Godine radnog iskustva u školi _____

Da li vodite ili ste vodili sekciju u školi ili drugu aktivnost mimo redovnih časova? DA NE

Ako je Vaš odgovor na prethodno pitanje potvrđan, koja iskustva imate?

Da li imate prethodna znanja o temi kursa za koji se prijavljujete? DA NE
(napomena: prethodna znanja nisu uslov za učešće na kursu)

Ako je Vaš odgovor na prethodno pitanje potvrđan, koja iskustva imate? _____

Da li ste specijalizirali neki sport? DA NE

Da li ste se bavili nekim sportom? DA NE

Da li ste sada aktivna sportistkinja / aktivan sportista? DA NE

Da li ste članica / član nekog sportskog društva? DA NE

Zdravstvene napomene _____

Navedite dodatne činjenice koje želite da znamo pri razmatranju Vaše prijave

Zahvaljujemo se!

S poštovanjem,

**Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke**

Beograd, 08. jul 2013.

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax + 381 11 386 13 32
e-mail: itcentar@eunet.rs
website: www.incestrauamacentar.org.rs

POTVRDA

Da je BOJAN NIKOLIĆ

učestvovao na **specijalističkom treningu Incest Trauma Centra - Beograd iz oblasti seksualnog zlostavljanja dece i nasilja u porodici** u periodu 11.-13. april 2014. u Beogradu.

Ukupan broj radnih sati: 21.

Edukativni program u celosti je akreditovan od strane ZUOV-a Ministarstva prosvete Srbije (kat.br. 95).

Dr Ljiljana Bogavac

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax + 381 11 386 13 32
e-mail: itcentar@eunet.rs
website: www.incestrauamacentar.org.rs

SVETSKI CENTAR REALNOG AIKIDOA

Adresa: Starojevo naselje 1
11000 Beograd, Srbija
Tel./fax +381 11 280 91 99
e-mail: olivier@wvra.org
website: www.wvra.org

POTVRDA

Da je RADMILA PANZALOVIĆ

uspešno završila **Program samoodbrane u slučaju seksualnog napada**, realizovan od strane Incest Trauma Centra - Beograd i Svetskog Centra Realnog Aikidoa **za profesorku i profesore fizičkog vaspitanja** u osmomesječnom periodu 15. septembar 2013. - 12. maj 2014. u Beogradu i **osposobljena je da uči čak tehnika osnovnog nivoa**. Ocena (vrlo dobar).
Potvrda važi isključivo uz **Prilog 1** (obrazloženje rezultata i Program rada).

Dr Ljiljana Bogavac

Bojan Nikolić

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax + 381 11 386 13 32
e-mail: itcentar@tinet.rs
website: www.incestramacentar.org.rs

SVETSKI CENTAR REALNOG AIKIDOA

Adresa: Starajev venac 1
11000 Beograd, Srbija
Tel./fax +381 11 308 91 99
e-mail: office@wera.rs
website: www.wera.rs

Prilog 1 – Program samoodbrane u slučaju seksualnog napada (ukupno 5 strana)

**EDUKATIVNI PROGRAM
ZA PROFESORKE I PROFESORE FIZIČKOG VASPITANJA**

Cilj: Uvođenje teme seksualnog nasilja u redovnu nastavu predmeta fizičko vaspitanje u osnovnim i srednjim školama u Srbiji u skladu sa Posebnim protokolom Ministarstva prosvete RS i pratećim nacionalnim dokumentima Ministarstva.

Edukativni program uključuje obavezno uspešno pohađanje u celosti:

1. Trodnevni program Incest Trauma Centra – Beograd o temama seksualnog zlostavljanja dece i nasilja u porodici, akreditovanog od strane ZUOV (kat.br. 95, osnovni nivo – nivo 1; 24 efektivna radna sata).
2. Primenjenih tehnika Realnog aikidoa za samoodbranu u slučaju seksualnog napada sa osnovama bezbednosne kulture (osnovni nivo – nivo 1; 59 efektivnih radnih sati).

15. april 2014. – Javni čas – Kandidatkinje i kandidati su imali obavezu prethodnog postepenog višemesečnog direktnog rada sa đacima u redovnoj nastavi i na Javnom času su predstavili napredak đaka i sopstvena stečena znanja primenjenih tehnika realnog aikidoa za samoodbranu u slučaju seksualnog napada (2 efektivna radna sata).

26. april 2014. – Završni ispit – uključio proveru praktičnog i teorijskog dela, kao i pisanje finalnog eseja u periodu 26. april - 08. maj 2014. (10 efektivnih radnih sati).

Ukupno trajanje programa: 8 meseci (period: 15. septembar 2013 – 12. maj 2014).

12. maj 2014. – Sertifikacija uspešnih učesnica i učesnika uz najavu primopredaje programa nastavnih jedinica za šk. 2014/2015. god. i obezbeđenu mentorsku podršku za njegovo izvođenje u okviru redovne nastave u dvogodišnjem periodu do naredne obavezne sertifikacije (redovno ponovljene provere osposobljenosti).

OBRAZLOŽENJE REZULTATA

Potvrda o uspešno završenom *Programu samoodbrane* u slučaju seksualnog napada, realizovanom od strane Incest Trauma Centra - Beograd i Svetskog Centra Realnog Aikidoa za profesorke i profesore fizičkog vaspitanja u osmomesječnom periodu 15. septembar 2013. – 12. maj 2014. u Beogradu, označava osposobljenost profesorke / profesora fizičkog vaspitanja da uči đake osnovnih i srednjih škola tehnikama osnovnog nivoa. Kandidatkinja / kandidat je u Programu učestvovala/o besplatno.

Potvrdom se dozvoljava samostalno prenošenje stečenih znanja isključivo u radu sa decom u okviru redovne nastave predmeta fizičkog vaspitanja, a u skladu sa Posebnim protokolom Ministarstva prosvete Srbije i drugim pratećim nacionalnim dokumentima.

Potvrda ne dozvoljava samostalno prenošenje znanja drugom nastavnom osoblju koje predaje predmet fizičkog vaspitanja.

Rezultat je izražen ocenama na skali: odličan, vrlo dobar, dobar, dovoljan i nedovoljan.

U okviru *Programa samoodbrane* u slučaju seksualnog napada, po izdavanju Potvrde o uspešno završenom Programu, obezbeđena je mentorska podrška za njegovo izvođenje u okviru redovne nastave u dvogodišnjem periodu. Besplatnu mentorsku podršku pružaju Incest Trauma Centar – Beograd i Svetski Centar Realnog Aikidoa i ona sadrži obzervaciju direktnog rada sa đacima u redovnoj nastavi, podršku i proveru kvaliteta rada.

Kandidatkinja / kandidat se obavezuje da Incest Trauma Centru – Beograd i Svetskom Centru Realnog Aikidoa kvartalno dostavi A) program nastavnih jedinica (dozvoljava se i korišćenje globalnog i operativnog plana i pripreme časova izrađenih zajednički u okviru Tima od osam profesorki i profesora koji su uspešno završili Program u ovom ciklusu i primili Potvrdu u maju 2014. god.) i B) održanih ukupnih aktivnosti u pisanoj formi, i C) po isteku kvartala, u pisanoj formi dostavi izveštaj o postignutom rezultatu sa đacima. Pisanu formu mogu pratiti prilozi u drugim formatima (video, foto i dr.). Ukoliko će u izvesnom periodu kandidatkinja / kandidat odsustvovati s posla (iz redovne nastave) u periodu dužem od 15 dana, obavezna / obavezan je da o tome unapred obavesti Incest Trauma Centar – Beograd i Svetski Centar Realnog Aikidoa i dostavi obrazloženje.

Potvrda i postignut rezultat-ocena obavezuju na kontinuirano profesionalno usavršavanje u sledećim oblastima: 1) Nasilje nad decom i ženama i 2) Primenjene tehnike Realnog Aikidoa za samoodbranu u slučaju seksualnog napada sa osnovama bezbednosne kulture. Istovremeno, potvrda i postignut rezultat-ocena određuju obavezu naredne sertifikacije nakon dve godine (redovno ponovljena provera osposobljenosti biće organizovana u maju 2016. godine). Potvrdom se kandidatkinja / kandidat posebno obavezuje na usavršavanje tehnika komunikacije neophodnih u radu sa đacima, a u cilju prevencije seksualnog nasilja.

Od kandidatkinje / kandidata se očekuje aktivno učešće u Timu za zaštitu dece od nasilja matične škole ili škola, a u skladu sa Posebnim protokolom Ministarstva prosvete Srbije i pratećim nacionalnim dokumentima.

Svaka aktivnost koja odstupa od programa za koji je kandidatkinja / kandidat osposobljen/a dovodi do povlačenja Potvrde i o tome će u roku od 8 dana biti obavешteno Ministarstvo prosvete Republike Srbije i matična škola ili škole u kojoj je kandidatkinja / kandidat zaposlen/a.

Napomena:

Pre početka Programa, ustanovljena je obaveza dostavljanja potvrde da kandidatkinja / kandidat nije pod istragom i da nije osuđivan/a. Ista obaveza se ispunjava pri redovnoj narednoj sertifikaciji.

Kraj Obrazloženja rezultata

PROGRAM DRUGOG DELA

PRIMENJENE TEHNIKE REALNOG AIKIDOA ZA SAMOODBRANU U SLUČAJU SEKSUALNOG NAPADA SA OSNOVAMA BEZBEDNOSNE KULTURE (OSNOVNI NIVO - NIVO 1)

PRAKTIČNI DEO (22x2h+5x1h=49h)

Program rada - Edukacije

Deo 1. Primenjene tehnike Realnog Aikidoa za odbranu od seksualnog napada - Nivo 1

- učenje i uvežbavanje primenjenih tehnika samoodbrane

- sistem prenošenja znanja, odnosno savladanih tehnika samoodbrane i pratećih osnovnih elemenata veštine (karakterističnih kretanja i padova)

Deo 2. *Primena naučenih tehnika samoodbrane kroz unapred definisane zadatke - situacioni deo*

PROGRAM TEHNIKA I PRATEĆIH OSNOVNIH ELEMENATA VEŠTINE

Kretanja:

1. Okret oko prednje noge
2. Korak-okret
3. Okret na stopalima (tzv. mali okret)
4. Korak-okret-mali okret
5. Klizeće kretanje

Padovi:

1. Pad nazad – početni položaj iz sedećeg stava
2. Pad nazad sa podvijanjem noge unazad – početni položaj iz osnovnog stava Realnog Aikidoa
3. Pad nazad sa podvijanjem noge unapred – početni položaj iz osnovnog stava Realnog Aikidoa
4. Vezani pad nazad
5. Pad napred
6. Pad napred-pad nazad

Primenjene tehnike Realnog Aikidoa za odbranu u slučaju seksualnog napada i odabrane tehnike iz dečijeg programa Realnog Aikidoa “Kroz igru do majstorstva” za decu uzrasta do 12 godina:

1. Odbrana od hvata za okovratnik otpozadi (kombinovano – oba programa)
2. Odbrana od hvata sa dve ruke za ramena odpozadi
3. Odbrana od hvata oko struka otpozadi
4. Odbrana od hvata oko ruku otpozadi
5. Odbrana od šamara – direktno uklizavanje (presretanje) I forma
6. Odbrana od hvata za rever
7. Odbrana od hvata za ruku i rever otpozadi
8. Odbrana od kragne
9. Odbrana od davljenja
10. Odbrana od hvata sa dve za dve ruke otpozadi (kombinovano – oba programa)
11. Odbrana od hvata za okovratnik otpozadi – ulaz spolja
12. Zdravo-zdravo “sečenje” (dečiji program)
13. Zdravo-zdravo “ringišpil” (dečiji program)
14. Odbrana od hvata za kosu spreda (dečiji program)
15. Odbrana od hvata za džep otpozadi (dečiji program)

Vodeći instruktor:

Bojan Nikolić, trener i majstor Realnog Aikidoa - Crni pojas 4. Dan

TEORIJSKI DEO (5x2h=10h)

Program rada - Edukacije

Predavanje 1.

Tema: Realni Aikido - Metodika

Predavač: prof. Ljubomir Vračarević, osnivač Realnog Aikidoa; (Svetski Centar Realnog Aikidoa, Beograd, Srbija)

Predavanje 2.

Tema: Samoodbrana - Zakonski okviri

Predavači: dr. Nebojša Pantelić (Internacionalna Policijska Asocijacija, sekcija Srbija, regija Beograd)

Predavanje 3.

Tema: Principi rada sa grupom - motivacija i komunikacija

Predavač: Milan Kovačević (Safe Life Holding, Beograd, Srbija)

Predavanje 4. i 5.

Tema: Osnove bezbednosne kulture

Predavači: Vlada Višekruna, Bojan Nikolić (Bodyguard Trening Centar Vračarević, Beograd, Srbija)

DINAMIKA IZVOĐENJA DRUGOG DELA PROGRAMA:

PRAKTIČNI DEO (22x2h+5x1h=49h)

Dinamika programa rada - Edukacije

Praktični deo, odnosno učenje i usavršavanje tehnika u sali, realizovano svake subote od 1000 do 1200 h u periodu od početka programa 15.09.2013. do 25.04.2014. godine.

U terminima održavanja predavanja teorijskog dela, praktični čas u sali trajao je 60 minuta, odnosno od 1000 do 1100 h.

TEORIJSKI DEO (5x2h=10h)

Dinamika programa rada - Edukacije

Teorijski deo, odnosno predviđena predavanja drugog dela programa, realizovana su svake poslednje subote u mesecu u periodu od 11:30 do 13:30 h.

Kraj Priloga 1

GODIŠNJE NAGRADNO TAKMIČENJE OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

Tokom 6 godina, Incest Trauma Centar – Beograd je organizovao Nagradno takmičenje za osnovne i srednje škole na teritoriji Srbije koje su bile spremne da podignu glas protiv seksualnog nasilja. Celokupan proces se odvijao se tokom 16 dana aktivizma protiv muškog nasilja nad ženama i najčešće imao svoj Finalni dan 10. decembra na Međunarodni dan ljudskih prava.

Ovaj vanredno zanimljiv događaj visokog profila je okupljao svake godine do 200 dece i mladih koje su bodrile njihove nastavnice/i. Mnogo njih nas je mesecima ranije zapitkivalo „kad će biti Takmičenje?“ Nikad nisu pitali „šta će biti nagrada“ i smatramo da ta činjenica govori o vrednosti Takmičenja Incest Trauma Centra – Beograd.

Ozbiljno Takmičenje ima svoj ozbiljan Žiri. Činile su ga dve glumice alternativne pozorišne scene sa koje godinama zagovaraju ljudska prava kroz umetnost i izuzetne osobe u komunikaciji sa decom i mladima, Sanja Krsmanović Tasić i Maja Mitić, zatim, najčešće dvoje dece koja su prethodnih godina učestvovali u Takmičenju (neko je već bio stalna članica ili član, a neko se rotirao iz godine u godinu), jedna nastavnica s kojom imamo dugo godina uspešnu saradnju (takođe su se rotirale kako bi Žiri bio što „svežiji“), jedna mlada osoba koja je učestvovala na Takmičenju dok je pohađala školu, a sada se vraća kroz Žiri nakon završene srednje škole i često već studira. U Žiriju su učestvovali i autorke ove Zbirke u ime Incest Trauma Centra – Beograd.

Sve članice i članovi Žirija su se uvek složili da je reč o zadatku koji nije jednostavan i nadasve nosi odgovornost. Nema kompromisa sa pravilnim razumevanjem dinamike nasilja. Dodata vrednost Takmičenja je u tome što takmičarke i takmičari nakon svog nastupa dobijaju feedback Žirija, a u ime Žirija to čine Sanja Krsmanović Tasić i Maja Mitić. U značajnoj meri se koncentrišu na umetnički utisak koji su nastupi doneli, a ukoliko je potrebno poentirati o tome kako je prikazana sama tema nasilja nad decom i ženama, to je bio zadatak dr Ljiljane Bogavac u ime Incest Trauma Centra – Beograd. Iskustvo pokazuje da je najvažniji način na koji se daje feedback, da je neophodno da je sa poštovanjem i uvažavanjem uloženg truda, potpuno iskren i ohrabrujući. Tokom svakog nastupa, sve članice/ovi Žirija vode svoje beleške.

Takmičarke, takmičari i publika su unapred obavešteni da, kada se završe svi nastupi, sledi pauza u trajanju od nešto više od dva sata i da se vrate na Ceremoniju proglašenja pobjedničkih škola. U tom vremenu, pred Žirijem je zadatak da razgovara, sagleda sve aspekte nastupa i donese odluku. Ovo vreme se takođe koristi da se, po donošenju odluke, pripreme štampane potvrde o nagradama.

Nagrade su specijalan deo ovog procesa. Dodeljuje se Glavna nagrada u dvema kategorijama, za osnovne i za srednje škole. Svake godine nagrade su bile različite, a nekada smo i na Finalni dan Takmičenja prepoznavale šta još možemo predložiti da postane nagrada. Javna pozivnica za učešće na Takmičenju je već najavljivala nagrade.

Tako, već samim svojim prijavljivanjem, škole iskazuju da žele da osvoje nagradu kao što je na primer da Incest Trauma Centar – Beograd dođe u školu-pobednicu i besplatno održi desetonedeljni program prevencije nasilja „Zdravi izbori za decu“ za školsko osoblje, roditelje/staratelje i učenice/ke. Ili, najavljena nagrada je bilo snimanje televizijskog spota u kojem su učestvovala deca koja su pobedila i ne samo ona nego njihovo celo odeljenje. Roditelji su pružili pismeni pristanak, a spot se prikazivao mesecima na televiziji sa nacionalnom frekvencijom.

Jedna od nagrada je bilo učešće dece i mladih pobjedničke škole u našoj Nacionalnoj kampanji. Primera radi, uz saglasnost roditelja/staratelja uključili su se u pripremu Pozorišta u zajednici i radili tokom dva meseca sa stalnim članicama Žirija da bi u drugim školama, kao i tokom uličnih akcija, izvodili nastupe pred građankama i građanima.

Događalo se i da, pored najavljenih nagrada, odlučimo „u hodu“ na koji način pobjednički nastup može da ima multiplicirani efekat podizanja svesti o emocionalnom, fizičkom i seksualnom nasilju, odnosno multipliciranu vidljivost. Tako su jedne godine srednjoškolci, koji su pobedili sa svojom originalnom pesmom BORI SE! link za koju su napisali muziku i tekst upravo za potrebe svog nastupa na našem Takmičenju, dobili priliku da za njihovu pesmu snimimo video spot, jer je u toj formi još jednostavnije deliti dalje odličan sadržaj koji su pripremili i koristiti za to online platforme.

Zatim, jedan od pobjedničkih nastupa je ponovio svoje učešće na obeležavanju prve godišnjice naše Nacionalne kampanje „1 OD 5“, tako što su pripremili izvođenje svoje pozorišne predstave na srpskom, engleskom i francuskom

jeziku želeći da ih razumeju gošće i gosti iz Saveta Evrope iz Strazbura i predstavnice/i stranih Ambasada koje su bile deo publike koja je brojala više od 350 osoba. Pripremili su i video snimak svoje predstave na stranim jezicima i na licu mesta su ih svečano predali predstavnicama Saveta Evrope iz Strazbura.

Takođe, jedan od specijalnih trenutaka čini nastup osnovne škole koja je želela da prikaže koliko je važno učiti o temi seksualnog nasilja već od najmlađeg uzrasta u vrtiću, tako da su sa predškolskim odeljenjem u svojoj školi ostvarili saradnju i došli zajedno da nastupe. Po završetku Takmičenja, nastao je KIKO U VRTIĆU link četvorominutni film u kojem deca iz vrtića pozivaju svoje vršnjak(inj)e da se upoznaju sa KIKOM. I tako, uvek se znalo da ćemo, i kad se Takmičenje završi, zajedno nastaviti da javno govorimo protiv seksualnog nasilja...

Svi dobijaju Pohvale. Niko ne odlazi sa našeg Takmičenja praznih ruku. Nose simboličnu štampanu potvrdu svog truda o kojoj sutradan (a najčešće i nedeljama, prema našim saznanjima) rado govore u svom okruženju čime još veći broj dece, mladih i odraslih i po završetku Takmičenja uče o temi seksualnog nasilja.

Svake godine Finalni dan Takmičenja se snima profesionalnom kamerom i snimak se u narednim danima dostavlja svim školama koje su učestvovala. Snimci se postavljaju na YouTube kanal Incest Trauma Centra – Beograd čime uloženi rad učesnica/ka dobija dodatne mogućnosti da u dugom vremenu bude viđen i da uče i oni koji nisu mogli da budu s nama tog dana. Snimci ostaju trajno na našim online platformama.

Publiku Takmičenja čine svi koji žele da bodre takmičarke i takmičare. Događaj je otvorenog tipa. To mogu biti deca i odrasli koji su povezani sa njima, jednako kao i to da su u Centru za kulturnu dekontaminaciju u Beogradu, gde je Takmičenje održavano, u publici bile i škole koje u konkretnoj godini nisu uzele učešće, ali su želele da isprate sadržaj, kao i škole koje su možda prethodnih godina učestvovala, pa i osvajale nagrade, a sada su želele samo da bodre nove generacije.

Niže u nastavku su prikazani koraci u pripremi i realizaciji Nagradnog takmičenja, kao i neke od nagrada.

www.incesttraumacentar.org.rs

Četiri škole-pobednice na Prvom godišnjem beogradskom školskom takmičenju Incest Trauma Centra - Beograd održanom u oktobru 2009! ČESTITAMO OSNOVNIM ŠKOLAMA „SAVA JOVANOVIĆ SIROGOJNO“ I „FILIP FILIPOVIĆ“ I SREDNJIM ŠKOLAMA „TEHNOART“ I PETOJ BEOGRADSKOJ GIMNAZIJI!

Da bi se prijavila na konkurs, svaka škola je morala da pripremi neku kreativnu formu (igru uloga, muziku, retoriku, skulpturu, itd.) na temu rodno zasnovanog nasilja. Postojala su 3 kriterijuma koje je svaki prijavljeni nastup trebalo da ispuni: 1. Da izrazi osećanja žrtve. 2. Da prikaže najbolju strategiju izlaženja na kraj sa situacijom zlostavljanja (kako prijaviti, potražiti sredstva za oporavak, itd.) i 3. Da prenese što glasnije javnu poruku o borbi protiv nasilja.

Planirale smo da nagradimo jednu osnovnu i jednu srednju školu sa teritorije Beograda. Umesto toga, zbog izuzetno dobrog kvaliteta prijave, nagradili smo 2 osnovne i 2 srednje škole. Incest Trauma Centar - Beograd je tokom celog školskog konkursa saradivao sa Kancelarijom za mlade Beograda (u sastavu Gradske uprave) a na svečanoj Ceremoniji je pobednice/ke proglasio direktor g-din Kosta Andrić.

Nagrada se sastojala u tome što smo sprovele naš 10-nedeljni program prevencije nasilja „Zdravi izbori za decu“ za školsko osoblje, roditelje i decu. Paralelno, učili smo po dve nastavnice u svakoj školi kako da same primenjuju Program nakon našeg odlaska (u njihovom prisustvu smo uživo demonstrirale rad sa decom u odeljenju). Osim toga, objavile smo da će deca i adolescenti koji su osvojili ovu nagradu svojim neposrednim učešćem u odabranim kreativnim formama - postati zvanične učesnice/i predstava našeg Pozorišta u zajednici i da će javno nastupati za građan(k)e u okviru naših javnih događaja u parkovima ili na javnim trgovima ili u zatvorenom prostoru pred donosiocima odluka (npr. deo našeg lobiranja da se tema nasilja nad decom i ženama uvede u nacionalni školski program i relevantne udžbenike - stoga sama deca i adolescenti pokazuju donosiocima odluka značaj integrisanja ove teme u javnu agendu na sistemski način).

Što se tiče Finalnog dana Takmičenja za Glavnu nagradu, a takođe i sada u sprovođenju Pozorišta zajednice - naši partneri su bili DAH teatar - Centar za pozorišna istraživanja (profesionalne glumice sa izuzetnim društveno-političkim angažmanom tokom 90-ih godina u Srbiji i do danas). One su pripremile pobednice(ke) (decu i adolescente od 9 do 17 godina) za rad i interakciju sa građanima na ulici.

Sada zajedno rade deca 3. razreda (9 godina - škola za decu sa smetnjama u razvoju) i 6. razreda osnovne škole (12 godina) i adolescenti 3. razreda srednje škole (17 godina) - ukupno 15 dece. Na budućim predstavama Pozorišta u zajednici zakazanim za jun 2010. i uprava škole i roditelji dali su zvaničnu dozvolu deci da odsustvuju sa nastave i pridruže se ovoj aktivnosti. Prvi put u Srbiji se na ovaj način daje prioritet učešću u aktivnostima NVO. Sva deca i adolescenti sa puno entuzijama prihvataju svoje učešće, srećni zato što su deo ove ogromne kampanje za podizanje svesti o seksualnom nasilju pod nazivom „Ja koju/kojeg niko ne poznaje“.

**SAOPŠTENJE ZA JAVNOST INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
POVODOM MEĐUNARODNOG DANA LJUDSKIH PRAVA
- DODELA NAGRADE ZA POBEDNIČKE ŠKOLE GODIŠNJEG
TAKMIČENJA -**

Povodom 10. decembra, Međunarodnog dana ljudskih prava, Incest Trauma Centar - Beograd dodelio je nagrade pobjedničkim školama trećeg godišnjeg Takmičenja za izvrsnost za osnovne i srednje škole na teritoriji Srbije. Ziri takmičenja za Nagradu za izvrsnost činili su: Anja Kovač (glumica u serijalu „Novi klinci na bloku“ i jedna od tekstopisaca za pesmu „Bori se“ Beogradskog glasa), Jana Vuković, Isidora Popov, Milica Terzić i Luka Grumić (učenici VI beogradske gimnazije i pobjednici našeg takmičenja 2010. godine), dr Ljiljana Bogavac i Dušica Popadić (Incest Trauma Centar - Beograd) i doneli su sledeću odluku:

GLAVNU NAGRADU DOBILE OSNOVNA ŠKOLA „KRALJ ALEKSANDAR I“ iz BEOGRADA I SREDNJA EKONOMSKO-TRGOVINSKA ŠKOLA iz BEČEJA.

Škole koje su osvojile Glavnu nagradu u kategoriji osnovne i srednje škole pokazale su najuspešniji učinak ispunjavajući tri bitna kriterijuma Takmičenja i adekvatno :

1. razumele OSEĆANJA deteta i/ili žene koja je preživela emocionalno, fizičko i/ili seksualno nasilje
2. predložile alternativno rešenje/ZAUSTAVLJANJE situacije nasilja i
3. kreirale GROMOGLASNU JAVNU PORUKU iz ugla najboljeg interesa deteta i/ili žene i naglašavajući odgovornost svih nas.

Finalni dan Takmičenja, održan u Centru za kulturnu dekontaminaciju, okupio je ukupno 120 učenika. Zvanični partner Konkursa je Kancelarija za mlade Beograda (u sastavu Uprave Grada Beograda).

S poštovanjem,

**dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke**

Beograd, 10.12.2011.

www.incesttraumacentar.org.rs

GODIŠNJE NAGRADNO TAKMIČENJE INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD ZA OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE!

PETAK, 06. DECEMBAR 2013. U 10 ČASOVA
U CENTRU ZA KULTURNU DEKONTAMINACIJU
(BIRČANINOVA 21)

REKLAMU ZA TAKMIČENJE „PRIJAVI SE I POBEDI“ POGLEDAJTE
SAD na www.incesttraumacentar.org.rs / rubrika Videoteka.

PROCEDURA PETOG GODIŠNJEG NAGRADNOG TAKMIČENJA 2013!

Osnovne i srednje škole se pozivaju da pripreme nastup grupe đaka koji ima za temu nasilje nad decom i/ili ženama (emocionalno, fizičko, seksualno). Grupu čini minimum četiri đaka. Trajanje nastupa max. 15 minuta.

Kakav nastup tražimo? - Nastup predstavlja kreativni izraz kroz formu skeča, muzičke numere, besedništva, likovnog ili filmskog izraza, pantomime, itd. ili kombinaciju više formi, a prema izboru grupe đaka koji nastupaju u ime svoje osnovne ili srednje škole.

Kriterijumi selekcije - Glavnu nagradu će osvojiti jedna osnovna i jedna srednja škola za nastup koji najbolje oslikava:

1. OSEĆANJA deteta i/ili žene koji su preživeli emocionalno, fizičko i/ili seksualno nasilje
2. predlog rešenja/ZAUSTAVLJANJA situacije nasilja i
3. osmišljenu GROMOGLASNU PORUKU JAVNOSTI iz perspektive najboljeg interesa deteta i/ili žene i odgovornosti svih nas.

Rok za prijavljivanje je 03. decembar 2013. godine do 12 časova.

Prijavljivanje se vrši na e-mail: itcentar@EUnet.rs. Za dopunske informacije

Napomena: Zbog iskazanog interesovanja za učešće škola van Beograda, Incest Trauma Centar - Beograd je otvorio mogućnost prijavljivanja, dok je putne troškove potrebno da škola snosi iz sopstvenih ili drugih sebi dostupnih izvora.

Takmičenje - pripremljeni nastupi prijavljenih škola će pred žirijem takmičenja biti izvedeni 06. decembra 2013.

Objava rezultata je dva sata po završetku Takmičenja i ceremonija se održava povodom MEĐUNARODNOG DANA LJUDSKIH PRAVA.

PRIPREMITE NAJBOLJE DA VAŠA ŠKOLA OSVOJI GLAVNU NAGRADU INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD!

Godišnje nagradno takmičenje je deo Kampanje Saveta Evrope „1 OD 5“ čiji je nosilac Incest Trauma Centar - Beograd za Republiku Srbiju i pomaže našu INICIJATIVU za uvođenje teme nasilja nad decom i ženama u školski nastavni plan i program i udžbenike.

GLAVNA NAGRADA JE AKTIVNO UČEŠĆE U KAMPANJI
„1 OD 5“ PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

OČEKUJEMO VAS DA ZAJEDNO RADIMO
I SPREČIMO NASILJE!!!

S poštovanjem,

Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

Beograd, 10. oktobar 2013.

www.incesttraumacentar.org.rs

Poštovane / Poštovani,

povodom 10. decembra, Međunarodnog dana ljudskih prava, dodeljene su
**GLAVNE NAGRADE I POHVALE OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA
NA PETOM GODIŠNJEM NAGRADNOM TAKMIČENJU INCEST TRAUMA
CENTRA - BEOGRAD!**

I u 2013. godini, naše **Nagradno takmičenje iz oblasti javnog govora protiv nasilja nad decom i ženama**, održano je 06. decembra 2013. na izuzetno kvalitetan način zahvaljujući SVIM đacima i nastavnom osoblju u ulozi njihovih saveznica/ka. Žiri je ocenio da su osnovni KRITERIJUMI Takmičenja: 1. Pravilno prikazana osećanja žrtve nasilja 2. Pružen predlog rešenja situacije nasilja i 3. Gromoglasna poruka javnosti protiv emocionalnog, fizičkog i seksualnog nasilja - **ISPUNJENI!**

GLAVNU NAGRADU - UČEŠĆE U KAMPANJI SAVETA EVROPE "1 OD 5" KOJU VODI INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD ZA REPUBLIKU SRBIJU - OSVOJILE SU: OŠ "LJUBA NENADOVIĆ" I ŠKOLA ZA OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE "VOŽD".

POHVALE SU OSVOJILE ŠKOLE-FINALISTKINJE:

OŠ "SUTJESKA"
SEDMA BEOGRADSKA GIMNAZIJA
ŽELEZNIČKO-TEHNIČKA ŠKOLA
FARMACEUTSKO-FIZIOTERAPEUTSKA ŠKOLA
SREDNJA ŠKOLA ZA EKONOMIJU, PRAVO I ADMINISTRACIJU
DRUGA EKONOMSKA ŠKOLA
ŠESTA BEOGRADSKA GIMNAZIJA
OŠ "LAZA KOSTIĆ"

Žiri je radio u sastavu: Milica Vlajin (nekadašnja takmičarka, sada studentkinja), Ivan Pantović (glumac), Dr Ljiljana Bogavac i Dušica Popadić (Incest Trauma Centar - Beograd).

Do sledeće godine!

**Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke**

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Adresa: Mačvanulka 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax: + 381 11 386 13 32
e-mail: itcentar@eunet.rs
website: www.incestrauamacentar.org.rs

GLAVNA NAGRADA

DODELJUJE SE

OŠ „ĐORĐE KRSTIĆ“

NA ŠESTOM TAKMIČENJU
INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD

O DRUŠTVENOM PROBLEMU NASILJA NAD
DECOM I ŽENAMA

ORGANIZOVANOM ZA OSNOVNE I SREDNJE
ŠKOLE NA PODRUČJU SRBIJE

Decembar 2014. god. Dr Ljiljana Bogavac

www.incestrauamacentar.org.rs

Poštovani đaci i nastavnici

još jednom se zahvaljujemo na učešću na trećem godišnjem Nagradnom takmičenju Incest Trauma Centra u oblasti društvenog problema nasilja nad decom i ženama, održanom 09. decembra 2011. godine, u svojstvu naše drage publike.

U prilogu ćete pronaći snimak prvog dela Takmičenja, među kojima su i pobednički nastupi.

Očekujemo Vas u 2012. godini kao naše učesnike i radujemo se budućem zajedničkom radu!

S poštovanjem,

Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

Beograd, 28. decembar 2011.

VRŠNJAČKI TIM I VRŠNJAČKI KLUB INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

Od 2014. do 2017. god. Incest Trauma Centar – Beograd je razvijao model zajedničkog upravljanja u okviru struktura odlučivanja u našoj organizaciji koji obuhvata profesionalno osoblje i mlade uključene u naše aktivnosti (co-management model), i to strukture mladih u procesu donošenja odluka u svakodnevnoj praksi organizacije i učestvovanje mladih u evaluaciji.

Ovom nama važnom konceptu demokratičnosti život su udahnuli **Volonterski tim koji je aktivan od osnivanja Incest Trauma Centra – Beograd davne 1994. godine i Vršnjački tim protiv seksualnog nasilja koji je izgradio svoje sigurno mesto u Vršnjačkom klubu protiv seksualnog nasilja otvorenom 2014. godine.**

Zadovoljstvo nam je što su Vršnjački tim činili deca i mladi od 11 do 19 godina – spremni da govore gromoglasno protiv seksualnog nasilja!

Niže u nastavku će slediti primeri Potvrde - našoj članici Vršnjačkog tima **Danici Njego** i Pohvale našoj saradnici **Dragani Spasojević** školskoj pedagoškinji – priznanja uručena na Festivalu postignuća.

Na kraju, imale smo sreće što je u procesu uspostavljanja Vršnjačkog tima učestvovala naša članica Nježa Mrše i svojom posebnošću nadahnula članice i članove Vršnjačkog tima i sve nas, na čemu smo joj posebno zahvalne.

Vršnjački tim i Vršnjački klub protiv seksualnog nasilja su po prvi put formirani u našoj zemlji.

www.ijasamuztebe.org.rs

Pročitajte brošuru *I JA SAM UZ TEBE!* (2015)

Film *Incest Trauma Centra – Beograd*

HAJDE DA PRIČAMO O SEKSUALNOM NASILJU (2015) 08:17 min.

Osnovni koraci u formiranju Vršnjačkog tima protiv seksualnog nasilja

1. Osmišljavanje koncepta *Vršnjačkog tima* protiv seksualnog nasilja
2. Imenovanje dve osobe iz sastava profesionalnog osoblja Incest Trauma Centra – Beograd koje će ubuduće brinuti o razvoju *Vršnjačkog tima* protiv seksualnog nasilja i njima se priključuju dve osobe iz *Volonterskog tima* Incest Trauma Centra - Beograd
3. Uspostavljanje *Trenerskog tima* koji će obučiti članice i članove *Vršnjačkog tima*
4. Razvijanje programa obučavanja za članice i članove Vršnjačkog tima
 - obavezne oblasti na osnovnom nivou: nasilje nad decom i ženama, različitosti, kultura komunikacije i saradnje;
 - napredni nivo: obučavanje sa ciljem ovladavanja voditeljskim veštinama i dubinskog razumevanja grupnog i timskog procesa radi sticanja uloga vršnjačkih edukatorki i edukatora i zatim posebno učenje primene ovih znanja na oblast emocionalnog, fizičkog i seksualnog nasilja nad decom i ženama;
5. Mapiranje dostupnih načina za stupanje u kontakt sa decom i mladima
6. Identifikovanje kriterijuma za članstvo u *Vršnjačkom timu*
7. Upućivanje Javnog poziva za potencijalne članice i članove *Vršnjačkog tima* sa preciznim kriterijumima
8. Selekcija prijavljenih
9. Realizacija obučavanja (neophodno planirati da će biti potrebno više vremena od očekivanog, te uneti u svoju agendu i ovo dodatno vreme)
10. Proglašenje (novog) članstva
11. Raspodela timskih uloga u skladu sa opisima preuzetih aktivnosti
12. **Primena stečenih znanja i veština u tekućim preventivnim akcijama, uključujući u *Vršnjačkom klubu* protiv seksualnog nasilja**
13. **Zajedničko osmišljavanje individualnih razvojnih planova za članice i članove – stalno ulaganje u lični rast**
14. **Za svaku “generaciju” novih članica i članova potrebno ponoviti isti proces – nema “prečica” ako želite kvalitet. “Prečice” vas kad-tad sačekaju.**

Značajnu ulogu u izgrađivanju *Vršnjačkog tima* protiv seksualnog nasilja ima svesnost da je o članicama i članovima potrebno kontinuirano brinuti i na ličnom planu, na nivou njihovih životnih iskustava, kao i procesa kroz koji prolaze tokom usvajanja teme seksualnog nasilja.

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD

Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax + 381 11 386 13 32
e-mail: itcentar@eunet.rs
website: www.incesttraumacentar.org.rs

POZIVNICA INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD

VRŠNJAČKE EDUKATORKE I EDUKATORI GROMOGLASNO PROTIV SEKSUALNOG NASILJA!

IDEŠ U OSNOVNU ILI SREDNJU ŠKOLU I HOĆEŠ DA POSTANEŠ VRŠNJAČKA EDUKATORKA / VRŠNJAČKI EDUKATOR O TEMI SEKSUALNOG NASILJA?

U NAREDNIM MESECIMA ĆEMO SE DRUŽITI I ZAJEDNO RADITI DA PROMENIMO SVETI NAJPRE ĆEMO NAUČITI KAKO SPREČITI I ZAUSTAVITI EMOCIONALNO I FIZIČKO NASILJE, A ONDA I DA SE SUPROTSTAVIMO SEKSUALNOM NASILJU NAD DECOM I MLADIMA!

VRŠNJAČKI TIM INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD ĆE BITI KORISTAN ZA GRAĐANKE I GRAĐANE, KAO I ZA ŠKOLE U KOJIMA ĆE OJAČATI GLAS ĐAKA PROTIV SEKSUALNOG NASILJA!

ZAJEDNO ĆEMO ORGANIZOVATI ULIČNE I ŠKOLSKE AKCIJE I SKRENUTI PAŽNJU DRUGARICA I DRUGOVA, RODITELJA I NASTAVNIKA/CA - GLASNO POZIVAMO ODRASLE DA PODIGNEMO GLAS ZAJEDNO!

PRE NEGO ŠTO SE PRIJAVIŠ, RAZMISLI ZAŠTO TI JE OVA TEMA VAŽNA I KOLIKO REALNO IMAŠ VREMENA DA JOJ SE POSVETIŠ? POKAŽI OVU POZIVNICU SVOJIM RODITELJIMA / STARATELJIMA. DOK RAZMIŠLJAŠ, AKO IMAŠ NEKO PITANJE ZA NAS, POSTAVI GA NA NAŠU E-MAIL ADRESU ILI NA TEL. 063 752 12 54 (MOŽEŠ POSLATI I SMS PORUKU) I MI ĆEMO TI ODGOVORITI. I ODRASLI KOJI O TEBI BRINU MOGU DIREKTNO POSTAVITI PITANJE.

KAKO MOŽEŠ DA SE PRIJAVIŠ?

PRIJAVI SE OD DANAS DO 14. MARTA 2014. NA E-MAIL: itcentar@EUnet.rs

NAJBOLJE JE DA SE PRIJAVIŠ TAKO ŠTO ĆEŠ LIČNO NAPISATI MAIL. U NJEMU TREBA DA STOJE TVOJI OSNOVNI PODACI KAO ŠTO SU IME, PREZIME, E-MAIL ADRESA, KOLIKO IMAŠ GODINA I U KOJU ŠKOLU IDEŠ, KAO I KONTAKT TELEFON JEDNOG OD TVOJIH RODITELJA/STARATELJA. SVE PODATKE ĆEMO KOD NAS BRIŽLJIVO ČUVATI I KORISTITI SAMO ZA RAD VRŠNJAČKOG TIMA.

NAKON 14. MARTA 2014., SVI PRIJAVLJENI ĆE DOĆI U INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD DA SE UPOZNAJU I DOGOVORIMO NAREDNE KORAKE. IMAJ U VIDU DA JE POTREBNO DA RODITELJ/STARATELJ PRUŽI PISANU SAGLASNOST DA SE MOŽEŠ PRIKLJUČITI VRŠNJAČKOM TIMU KOJI GRADIMO ZAJEDNO.

OBZIROM DA SU VRŠNJAČKI TIMOVI DEFINISANI I OHRABRENI POSEBNIM PROTOKOLOM MINISTARSTVA PROSVETE SRBIJE ZA ZAŠTITU DECE OD ZLOSTAVLJANJA I ZANEMARIVANJA - AKO BUDUĆE ČLANICE I ČLANOVE VRŠNJAČKOG TIMA PRIJAVLJUJE ŠKOLA, MOLIMO DA U PRIJAVI NAVEDETE TAČAN NAZIV ŠKOLE, IMENA UČENICA/KA I NJIHOVE E-MAIL ADRESE, IME(NA) I KONTAKT TELEFON NASTAVNIKA/KA KOJI VRŠE PRIJAVU. SVE ŠTO ĐACI NAUČE U OKVIRU NAŠEG VRŠNJAČKOG TIMA, U SARADNJI SA ŠKOLSKIM OSOBLJEM MOŽE BITI PRIMENJENO U ŠKOLI. OVIM INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD PRUŽA DIREKTNU PODRŠKU MINISTARSTVU PROSVETE U PRIMENI POSEBNOG PROTOKOLA.

PODSEĆAMO DA JE INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD ZVANIČAN NOSILAC KAMPANJE SAVETA EVROPE PROTIV SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA DECE ZA SRBIJU, KOJA NOSI NAZIV "1 OD 5" (JEDNO OD PETORO DECE PREŽIVI NEKI VID SEKSUALNOG NASILJA NA PODRUČJU EVROPE DO NAVRŠENE 18. GODINE). KAMPANJU REALIZUJEMO PO OSNOVU LANZAROTE KONVENCIJE KOJU JE SRBIJA 2010. GOD. RATIFIKovala I U CENTAR STAVLJA REČ DETETA.

RADUJEMO SE SKOROM SUSRETU I ŠTO ĆEMO ZAJEDNO UTICATI DA NASILJE NE UPRAVLJA NAŠIM ŽIVOTIMA!

Ljiljana Bogavac

Beograd, 24. februar 2014.

www.incestrauamacentar.org.rs

EDUKATIVNI CIKLUS INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
"OD KLASIČNE DO 3D INTERNET UČIONICE"

NA DVOGODIŠNJICU KAMPANJE SAVETA EVROPE "1 OD 5"
PREDSTAVIĆE VAM SE ŠKOLE-POBEDNICE
NAŠEG GODIŠNJEG NAGRADNOG TAKMIČENJA

ŠESNAESTI JAVNI ČAS
PROTIV NASILJA NAD DECOM I ŽENAMA

ZA ĐAKE, RODITELJE I NASTAVNO OSOBLJE OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

TEMA JAVNOG ČASA: JAVNI POZIV ŠKOLAMA:
INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD FORMIRA VRŠNJAČKE TIMOVE PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

Ponedeljak, 24. februar 2014. u 12.30 časova u Centru za kulturnu dekontaminaciju, Birčaninova 21; TRAJANJE: od 12.30 do 14 časova.

Svoje učešće je neophodno da potvrdite najkasnije do 21. februara 2014. u 12 časova na e-mail: itcentar@EUnet.rs .

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD JE NOSILAC KAMPANJE SAVETA EVROPE "1 OD 5" PROTIV SEKSUALNOG NASILJA, ZA REPUBLIKU SRBIJU. U OKVIRU KAMPANJE, POČEV OD 2012. GODINE, REALIZUJEMO EDUKATIVNI CIKLUS ZA DECU, ADOLESCENT(KINJ)E, RODITELJE, VASPITAČ(IC)E, NASTAVNICE/KE, PROFESIONALCE RAZLIČITIH PROFILA I DONOSIOCE ODLUKA! CIKLUS PREDSTAVLJA DEO AKTIVNOSTI U OKVIRU INICIJATIVE INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD ZA UVOĐENJE TEME NASILJA NAD DECOM I ŽENAMA U ŠKOLSKI NASTAVNI PLAN I PROGRAM I RELEVANTNE UDŽBENIKE (INICIJATIVA JE ZAPOČELA 2007. GODINE). VIDEO SNIMAK JAVNIH ČASOVA JE DOSTUPAN NA www.incestrauamacentar.org.rs DA ZAPOSLENI U OBRAZOVANJU, OD VRTIČA DO FAKULTETA, PREUZMU MODEL UČENJA ŠIROM SRBIJE!

ĐAKLE, MI VEĆ ODRŽAVAMO ČASOVE I UČIMO O TEMI NASILJA NAD DECOM I ŽENAMA!

Radujemo se ovom danu!

Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

Beograd, 17. februar 2014

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax + 381 11 386 13 32
e-mail: itcentar@eunet.rs
website: www.incestrauamacentar.org.rs

POTVRDA

Da je DANICA NJEGO
učenica OŠ „Đura Daničić“ u Beogradu

**ČLANICA VRŠNJAČKOG TIMA
INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
PROTIV SEKSUALNOG NASILJA.**

12. maj 2014.

Dr Ljiljana Bogavac

www.incestraucentar.org.rs

Poštovane / Poštovani,

u sredu, 01. oktobra 2014. godine u 13 časova, **pozivamo vas na SVEČANO OTVARANJE Vršnjačkog kluba protiv seksualnog nasilja u okviru Incest Trauma Centra - Beograd.**

Vršnjački klub protiv seksualnog nasilja će biti na raspolaganju vrtićima, osnovnim i srednjim školama u cilju učenja o temi seksualnog nasilja kako bi mu se suprotstavili. Otvara se za decu, mlade, roditelje i školsko osoblje, opštu i profesionalnu javnost, i njihovo redovno korišćenje onlajn literature o ljudskim pravima, audio i video produkcije, društvenih edukativnih igara, grupnog edukativnog rada i drugo učešće u aktivnostima iz oblasti sprečavanja seksualnog nasilja. Sadržaji u okviru **Vršnjačkog kluba** će ubuduće biti dostupni i za programske aktivnosti Jedinice za prevenciju nasilja Ministarstva prosvete Srbije.

Vršnjački klub će svečano otvoriti koordinatorka Jedinice za prevenciju nasilja Ministarstva prosvete Srbije.

Opremanje **Vršnjačkog kluba** je podržala Kancelarija UNHCR-a u Beogradu.

Neophodno je da svoj dolazak potvrdite najkasnije do utorka, 30. septembra 2014. u 12 časova na e-mail: itcentar@EUnet.rs.

01. oktobra 2014., vrata **Vršnjačkog kluba** će biti otvorena sve dok ima zainteresovanih gosći i gostiju!

Adresa je Mačvanska 8, u blizini trga Slavija, kod gradića Pejton.

IZVOLITE, DOBRODOŠLE I DOBRODOŠLI!

www.incesttraumacentar.org.rs

01. OKTOBRA 2014. GODINE U 13 ČASOVA JE SVEČANO OTVOREN VRŠNJAČKI KLUB PROTIV SEKSUALNOG NASILJA U OKVIRU INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD KOJI JE ZA REPUBLIKU SRBIJU ZVANIČAN NOSILAC KAMPANJE SAVETA EVROPE "1 OD 5"!

Vršnjački klub protiv seksualnog nasilja je na raspolaganju vrtićima, osnovnim i srednjim školama u cilju učenja o temi seksualnog nasilja kako bi mu se suprotstavili. Otvara se za decu, mlade, roditelje i školsko osoblje, opštu i profesionalnu javnost, i njihovo redovno korišćenje onlajn literature o ljudskim pravima, audio i video produkcije (muzika i spotovi), društvenih edukativnih igara, grupnog edukativnog rada i drugo učešće u aktivnostima iz oblasti sprečavanja seksualnog nasilja. Sadržaji u okviru Vršnjačkog kluba su dostupni i za programske aktivnosti Jedinice za prevenciju nasilja Ministarstva prosvete Srbije.

KO SU SVE VRŠNJACI I VRŠNJAKINJE? KOME JE KLUB NAMENJEN?

- Deca i mladi
- Grupe roditelja i drugih odraslih osoba koje brinu o detetu
- Grupe školskog osoblja, predmetnih nastavnica/ka, stručnih saradnica/ka i drugih aktera školskog života
- Vrtići, izvolite!

Niste sigurni kako da za određeni uzrast dece i mladih govorite otvoreno o temi seksualnog nasilja? U skladu sa Posebnim protokolom Ministarstva prosvete RS, nameravate da održite čas o ovoj temi u okviru svog predmeta, planirate kvalitetan način organizovanja

1

radne subote, uličnu ili školsku akciju prevencije seksualnog nasilja - **dođite da održimo čas u Vršnjačkom klubu!**

Roditelj(ka) ste - ili kao vaspitačica, učiteljica ili nastavnik želite da zainteresujete roditelj(k)e za ovo društveno pitanje, **dođite zajedno da naučimo znake upozorenja!**

Nedostaju vam „prave“ reči kako da temu objasnite detetu od 3 do 7 godina, organizujte grupicu i **uputite se u naš Vršnjački klub da čitamo slikovnice protiv seksualnog nasilja i jačamo granice deteta!**

Sumnjate ili znate da je dete koje poznajete preživelo seksualno nasilje i potrebna vam je sugestija kako da postupite? Tu smo.

Želite da organizujete akciju sprečavanja seksualnog nasilja i sastavljate koncept? Da podelimo iskustvo, opet smo tu.

Za organizovane grupe dece, mladih, roditelja i drugih odraslih koji brinu o deci, zaposlenih u vrtićima i školama: pišite nam na itcentar@EUnet.rs sa predlogom termina vašeg dolaska i napravićemo dogovor. Za kvalitetan rad, grupa može da broji max. 25 učesnica/ka.

ZA SVE ONE KOJE/KOJI NE ČEKAJU DA SE CELA GRUPA ORGANIZUJE, DOBRODOŠLI STE SAMOSTALNO u Vršnjački klub svakog drugog petka od 15 do 19 časova. (Pogledajte na www.incesttraumacentar.org.rs ima li eventualnih izmena.)

Tokom boravka u Vršnjačkom klubu, povežite se sa našim Volonterskim programom i našim Vršnjačkim timom i postanite deo!

Znate li da je upravo naš Vršnjački tim u maju 2014., u svom prvom mini-istraživanju u 4 osnovne i srednje škole koje je uključilo 179 đaka, došao do važnih podataka: Na pitanje „Da li su ti u tvojoj porodici pričali o dozvoljenim i nedozvoljenim dodirima, o seksualnom nasilju?“ - 14% đaka je odgovorilo „Da, dovoljno“

2

(ponuđeni odgovori: „Ne“, „Da, retko i nejasno“, „Da, retko i jasno“, i „Da, dovoljno“). Na pitanje „Da li su ti u tvojoj školi pričali o dozvoljenim i nedozvoljenim dodirima, o seksualnom nasilju?“ - 35% đaka je odgovorilo „Da, dovoljno“ (isti ponuđeni odgovori kao gore). Na kraju, 51% đaka se izjasnilo „Volela/o bih više da znam o tome: (najviše) **kako da pomognem vršnjakinjama i vršnjacima koji trpe seksualno nasilje**“.

I ZATO, INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD VAM ŠIROM OTVARA VRATA SVOG VRŠNJAČKOG KLUBA!

I kao što je jedna naša saradnica u potvrdi dolaska na Svečano otvaranje rekla: „Čestitam. Klub je pravo mesto i za informaciju i za edukaciju i za deljenje iskustava. Doći ću.“

Adresa: Mačvanska 8, Beograd (u blizini trga Slavija, kod gradića Pejton).

**Kampanju Saveta Evrope za Republiku Srbiju vodimo u njenom punom trajanju u periodu 2012-2015 god.*

3

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD

Adresa: Mačvanska 8

11000 Beograd, Republika Srbija

Tel./fax + 381 11 386 13 32

e-mail: itecentar@eunet.rs

website: www.incesttraumacentar.org.rs

POHVALA

DODELJUJE SE

DRAGANI SPASOJEVIĆ

Pedagoškinji OŠ „ĐURA DANIČIĆ“
Beograd

ZA DOPRINOS FORMIRANJU **VRŠNJAČKOG TIMA**
INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD
PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

U OKVIRU KAMPANJE SAVETA EVROPE
„1 OD 5“ (DIMENZIJA KAMPANJE „REFORME U
OBRAZOVANJU“) ČIJI JE
INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
ZVANIČAN NOSILAC ZA REPUBLIKU SRBIJU

Maj 2014. god.

Dr Ljiljana Bogavac

KIKO, SAMO NAPRED!

Vrlo je važno već na najmlađem uzrastu započeti učenje dece o riziku da se dogodi seksualno nasilje. Kad to učinite na pravilan način, dete će osetiti da je jače.

Najčešće odrasli nisu sigurni kako da pronađu prave reči. Neki primeri koje je sačinio Incest Trauma Centar – Beograd su sledeći:

Pročitajte Slikovnicu *PLAŠIM SE ONOG GOSPODINA* (2002) original na francuskom jeziku, dostupno i na holandskom

Pročitajte *Obrazovni paket za vrtiće* (2016)

Film *KIKO u vrtiću* (2015) 4 min.

Council of Europe campaign to stop sexual violence against children
Кампања Савета Европе да се заустави сексуално насиље над децом
Једно од петоро

Вукашине

К како само се
што тако нас-
тави и и уск-
оро неће бити
насилја у Срби-
ји.

РАЗГОВАРАЈТЕ СА СВОЈОМ
ДЕЦОМ И ПОСТАРАЈТЕ
СЕ ДА МОГУ ДА
РАЗГОВАРАЈУ С ВАМА.

Научите своје дете
Правило доњег веша
www.kikopravila.org

www.incesttraumacentar.org.rs

ЕВРОПСКА ПРАГА
Једно од петоро
Савет Европе

Приближно **ЈЕДНО** од **ПЕТОРО** деце жртва је сексуалног злостављања.
Илустрација: Punga - © Савет Европе - SER

Vukašin

Kiko samo samo tako nastavi i uskoro neće biti nasilja u Srbiji.

Razgovarajte sa svojom decom i postarajte se da mogu da razgovaraju s vama

*Naučite svoje dete Pravilo donjeg veša
www.kikopravila.org*

Povratne informacije od koleginica – vaspitačica koje su uradile prvu procenu Kiko materijala za podizanje svesti – Kiko slikovnica

(održale 3 sesije sa decom u Beogradu, Srbija – uzrasta 4 i 5 godina)

Povratne informacije dobijene od dece (navedena njihova percepcija):

“Kiko je nežan i meka srca.”

“On je razigran, postavlja pitanja, pametan, razmišlja.”

“On zna da kaže šta želi, a šta ne.”

“On zna da se naljuti.”

„Situacije u kojima se Kiko nalazi mogle bi se desiti deci svuda u svetu.

„Ruka je Kikov prijatelj, oni jedu lepe kolače.

„Kiko želi da se igra sa odraslima, ali takođe kaže „ne“ nekome ko želi da dodirne Kikove intimne delove tela“.

Povratne informacije dobijene od vaspitačica u vrtiću (navedena njihova percepcija):

“Deca su mogla da se identifikuju sa Kikom i da se “ponašaju baš kao Kiko”.

“Kiko bi mogao biti dečiji uzor.”

“Kad čitamo Kika, deca su ohrabrena da pitaju i odrasli su ohrabreni da daju jasne potvrde bez zbunjenosti i dilemma – da niko ne sme da dodiruje private delove tela deteta.”

“Kiko je vrlo “precizan i konkretan” šta Kiko dozvoljava u igri sa odraslima a šta ne.”

“Kiko je velika pomoć za vaspitačice u vrtiću da se ne plaše da otvore temu seksualnog zlostavljanja dece i da se ne plaše da će uplašiti decu.”

“Kiko je edukativan za decu i odrasle. Kiko će pomoći roditeljima.”

“Kiko nudi pomoć u obelodanjivanju seksualnog zlostavljanja dece i pomaže da se spreči.”

Beograd, 06. mart 2012.

*Obeležavanje 04. juna na Akademiji tehničko-vaspitačkih strukovnih studija u Pirotu
(Međunarodni dan nevine dece-žrtava agresije)*

**POZIVNICA OBRAZOVNIM USTANOVAMA DA KORISTE SAVETODAVNE
USLUGE INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD U IZRADI SVOG
GODIŠNJEG OPERATIVNOG PLANA**

Incest Trauma Centar - Beograd **POZIVA SVE VRTIĆE, OSNOVNE I SREDNJE ŠKOLE DA NAS KONTAKTIRAJU I BESPLATNO KORISTE NAŠE KONSULTATIVNE USLUGE ZA OSMIŠLJAVANJE I REALIZACIJU PROGRAMA ZAŠTITE DECE OD NASILJA.**

POZIV SE ODNOSI I NA MERE INTERVENCIJE, A NAJVIŠE NA POMOĆ U DIZAJNIRANJU DUGOROČNE STRATEGIJE PREVENTIVNIH AKTIVNOSTI!

SVE POZITIVNE ISHODE NAŠE SARADNJE MOŽETE UNETI U **GODIŠNJI OPERATIVNI PLAN SVOJIH VRTIĆA I ŠKOLA.**

PRVA NACIONALNA STUDIJA O DRUŠTVENOM PROBLEMU SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA DECE U REPUBLICI SRBIJI

Incest Trauma Centar – Beograd je nosilac, vlasnik i naručilac Prve Nacionalne studije koju smo realizovale 2015. godine u partnerstvu sa Ministarstvom prosvete Republike Srbije i Centrom za promociju zdravlja žena. Javnu slušanje u Parlamentu Srbije posebno je bilo organizovano kako bismo poslanicama i poslanicima predstavile rezultate Nacionalne studije.

Na uzrastu od 10 do 18 godina, u svakom školskom odeljenju u Srbiji postoje 4 deteta koja su preživela određeni vid seksualnog nasilja i još 4 deteta koja poznaju nekoga kome se to dogodilo. U ovom trenutku, 2 dece iz svakog školskog odeljenja izloženo je seksualnom nasilju. U osnovnoj školi, deca obelodanjuju najpre porodici, koja im po pravilu ne poveruje. Mladi u srednjim školama najčešće kažu drugarici ili drugu, koji su skloniji da im poveruju. Od 2/3 dece koja ispričaju šta im se dogodilo, više od polovine osoba kojima su se poverili ne preduzima ništa. Samo 7% njih prijavi slučaj nadležnim službama.

PREPORUKE U SFERI OBRAZOVANJA

1. **Neophodno je da MPNTR razvije prvu dugoročnu Nacionalnu strategiju prevencije seksualnog nasilja nad decom. Nacionalna strategija treba da isprati specifičnosti za našu zemlju, služeći se rezultatima Nacionalne studije.**

Posebne segmente predstavljaju: a) angažovanje u razvijanju i primeni mehanizama za rano otkrivanje seksualnog nasilja u okviru obrazovnog sistema, kao i b) usvajanje postupaka prijateljskog zastupanja dece u procesuiranju počinioca / počiniteljki seksualnog nasilja nad decom - čime se postiže i interesorno povezivanje u prevenciji i zaštiti dece od seksualnog nasilja.

2. **Ne postoji efikasnija prevencija seksualnog zlostavljanja dece od integrisanja tematskih sadržaja iz oblasti prevencije kao i prepoznavanja seksualnog nasilja i zaštite dece koja su preživela seksualno nasilje, u redovne nastavne programe nacionalnog kurikuluma predškolskih i školskih ustanova, kao i redovnih relevantnih udžbenika.** Zbog toga, potrebno je da se MPNTR još aktivnije angažuje u ispunjavanju međunarodno preuzetih obaveza u okviru Lanzarot Konvencije, kao i obaveza propisanih postojećim nacionalnim regulativama, a koje svaka sadrži ovo usmerenje.
3. **Potrebno je izvođenje sveobuhvatne Studije o stavovima prema seksualnom zlostavljanju dece.** Rezultati će se koristiti u cilju praktikovanja i promovisanja primarne prevencije seksualnog nasilja nad decom u cilju promene navika, ponašanja i postojećih društvenih stereotipa.

Dve od tri navedene preporuke smo ostvarile u toku 1.5 godine nakon što je Nacionalna studija sprovedena.

I danas, ovo je jedina Nacionalna studija koja je urađena u našoj zemlji.

Prva Nacionalna studija (2015)

Metodologija prve Nacionalne studije (2023)

Predstavljanje Nacionalne studije u Nišu, novembar 2015. god.

STRATEGIJA U OBRAZOVANJU ZA SPREČAVANJE SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA DECE U REPUBLICI SRBIJI

Prva preporuka proizašla iz rezultata Prve Nacionalne studije o društvenom problemu seksualnog zlostavljanja dece u Republici Srbiji odnosila se na neophodnost izrade **Prve Strategije u obrazovanju za sprečavanje seksualnog zlostavljanja dece u Republici Srbiji**. Incest Trauma Centar – Beograd je neposredno nakon završene realizacije Nacionalne studije, takođe tokom 2015. godine, napisao većinski deo teksta Strategije (70%), a preostali deo u saradnji sa Ministarstvom prosvete Srbije. Incest Trauma Centar – Beograd je organizovao Javnu raspravu u više gradova na teritoriji Srbije i uvažile feedback koji smo primile.

Na Evropski dan zaštite dece od seksualnog nasilja (18. novembar 2015.) organizovano je posebno Javno slušanje u Parlamentu Srbije i Strategiju smo predstavile poslanicama i poslanicima.

Prva Strategija u obrazovanju za sprečavanje seksualnog zlostavljanja dece u Republici Srbiji je u istom mesecu usvojena.

*Strategiju smo objavile u okviru **Obrazovnog paketa za učenje o temi seksualnog nasilja za osnovne i srednje škole u Republici Srbiji** (str. 31).*

OBRAZOVNI PAKETI ZA UČENJE O TEMI SEKSUALNOG NASILJA U OKVIRU NACIONALNOG KURIKULUMA VRTIĆA, OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA U SRBIJI

Druga po redu preporuka proizašla 2015. godine iz rezultata Prve Nacionalne studije o društvenom problemu seksualnog zlostavljanja dece u Republici Srbiji odnosila se na uvođenje teme seksualnog nasilja u nacionalni kurikulum vrtića, osnovnih i srednjih škola. Tokom 2016. godine Incest Trauma Centar – Beograd je okupio Tim posvećenih koleginya i kolega koji su svakodnevno u nastavi, a s kojima smo beležile dugogodišnju odličnu saradnju upravo zbog njihove vanredne posvećenosti na ovom polju.

Zajedno sa kolegincama iz Ministarstva prosvete Srbije, kao i nekoliko saradnica iz sfera različitih od obrazovanja, Tim od ukupno 27 osoba je napisao **Obrazovni paket za osnovne i srednje škole** koji sadrži ukupno 72 nastavne jedinice raspoređene unutar 10 obaveznih školskih predmeta. Od 27 osoba, najdragoceniji doprinos je onih koji čine većinu prema kriterijumu da su svakog dana u učionici u direktnom radu sa decom (21 osoba).

Obrazovni paket za vrtiće je napisala predsednica Incest Trauma Centra – Beograd, dr Ljiljana Bogavac, koja je i koautorka ove Zbirke. Baziran je na, u tom trenutku, njenih 22 godine dugom pružanju psihološke asistencije deci koja imaju iskustvo seksualne traume. Sada je to već punih 30 godina.

Obrazovni paketi sadrže i svoj Komplementarni resurs pod nazivom „**Zdravi izbori za decu**“ koji detaljno opisuje program prevencije koji smo mi primenjivale godinama u našoj praksi i namenjen je vrtićima, škole, roditelje/staratelje, kao i za osmišljavanje i realizaciju školskih akcija i akcija u lokalnoj zajednici.

PROGRAM PREVENCIJE NASILJA INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD

Celokupni materijal Obrazovnih paketa ima ukupno **764** stranice. **Nakon punih 9 godina javnog zagovaranja Incest Trauma Centra – Beograd za uvođenje teme seksualnog nasilja u nacionalni kurikulum**, zaposleni u obrazovnim ustanovama su ovim dobili dragocen instrument koji im koristi da uče decu i mlade kako da prepoznaju, a zatim spreče seksualno nasilje ili mu se suprotstave i zaustave ga ukoliko se seksualno nasilje već dogodilo.

18. novembra 2016. u Svečanoj sali Rektorata Univerziteta u Beogradu, zajedno sa Ministarstvom prosvete Srbije, promovisale smo Obrazovne pakete. Na Svečanosti su kolegynice koje su činile Tim koji je sarađivao sa Incest Trauma Centrom – Beograd u izradi Obrazovnih paketa primile Zahvalnicu ministra prosvete Republike Srbije.

Ministarstvo prosvete Srbije je izdalo Stručno uputstvo obrazovnim ustanovama za korišćenje Obrazovnih paketa. Istovremeno, Incest Trauma Centar – Beograd je zajedno sa kolegincama iz Ministarstva prosvete realizovalo posete gradovima u Srbiji gde smo promovisale sadržaj Obrazovnih paketa.

I 8 godina kasnije, još uvek dobijamo pisma od vaspitač(ic)a, nastavnica/ka, školskih pedagoškinja i psihološkinja u kojima nas pitaju pojedinosti koje im mogu olakšati korišćenje Obrazovnih paketa i/ili pišu da podele svoje iskustvo rada uz oslanjanje na Obrazovne pakete.

Sadržaj Obrazovnih paketa je i na današnji dan potpuno aktuelan. Zato smo ih objavile u leto 2024. god. i na engleskom jeziku.

Vlasnik autorskih prava nad Obrazovnim paketima je Incest Trauma Centar – Beograd.

Obrazovni paketi su slobodno dostupni za korišćenje na našoj oficijelnoj Internet stranici

www.incestrauamacentar.org.rs

NACIONALNA MREŽA ŠKOLA I VRTIĆA PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

Punih 9 godina strateški fokus Incest Trauma Centra – Beograd je bila sfera Obrazovanja. Tokom tog perioda, stekle smo veliki broj saveznica i saveznika koji su kao i mi u direktnom radu sa decom i to čini neizmerno vrednu sponu između nas.

Nakon što smo uticale na „saznavanje“ stvarne situacije o rasprostranjenosti seksualnog zlostavljanja dece u našoj zemlji kroz realizaciju Prve Nacionalne studije, zatim na rezultate kao što je prvi sistemski nacionalni dokument o sprečavanju seksualnog zlostavljanja dece kroz Strategiju u obrazovanju, a onda i na uvođenje teme seksualnog nasilja u nacionalni kurikulum vrtića, osnovnih i srednjih škola – smatralo se da će svaki od ovih rezultata imati svoju snažnu primenu ako doprinesemo umrežavanju škola i vrtića u realizaciji aktivnosti koje pripadaju prevenciji i intervenciji na polju seksualnog nasilja.

U februaru 2017. godine, zajedno sa autorkama i autorima Obrazovnih paketa, zvanično smo osnovale Nacionalnu mrežu škola i vrtića protiv seksualnog nasilja. Na Osnivački dan, Nacionalnu mrežu smo predale Ministarstvu prosvete kao važan resurs. Autorke i autori Obrazovnih paketa čiji je redovan posao u obrazovnim ustanovama su postali osnivači Nacionalne mreže.

Sledi power point prezentacija koja nam je na Osnivačkom danu pomogla da objasnimo koncept Nacionalne mreže.

RESURS MINISTARSTVA PROSVETE NACIONALNA MREŽA ŠKOLA I VRTIĆA PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

OSNIVAČKI DAN
21. FEBRUAR 2017.
Kolarčeva zadužbina

NACIONALNU MREŽU KOORDINIŠE INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD

KORACI KOJI SU VODILI FORMIRANJU NACIONALNE MREŽE

- ✓ SARADNJA MINISTARSTVA PROSVETE (JEDINICE ZA PREVENCIJU NASILJA) I INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD (2012-2014.)
- ✓ SARADNJA MINISTARSTVA PROSVETE (GRUPE ZA ZAŠTITU OD NASILJA I DISKRIMINACIJE, INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD, PARLAMENTA SRBIJE I ŽENSKE PARLAMENTARNE MREŽE, INSTITUCIJE ZAŠTITNIKA GRAĐANA I CENTRA ZA PROMOCIJU ZDRAVLJA ŽENA (2015. I DALJE)
- ✓ SPROVEDENA PRVA NACIONALNA STUDIJA O DRUŠTVENOM PROBLEMU SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA DECE U REPUBLICI SRBIJI (2015.)
- ✓ NAPIŠANA I USVOJENA PRVA STRATEGIJA U OBRAZOVANJU ZA SPREČAVANJE SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA DECE U REPUBLICI SRBIJI (NOVEMBAR 2015.)

KORACI KOJI SU VODILI FORMIRANJU NACIONALNE MREŽE (2)

- ✓ NACIONALNA STUDIJA I STRATEGIJA SU PREDSTAVLJENE U PARLAMENTU SRBIJE U FORMI DVA JAVNA SLUŠANJA
- ✓ TEMA SEKSUALNOG NASILJA NAD DECOM I MLADIMA UVEDENA U REDOVAN POSTOJEĆI NACIONALNI KURIKULUM (NOVEMBAR 2016.);
- ✦ NAPIŠANI OBRAZOVNI PAKETI ZA UČENJE U VRTIĆIMA, OSNOVNIM I SREDNIM ŠKOLAMA O TEMI SEKSUALNOG NASILJA NAD DECOM I MLADIMA (27 autorki i autora, od toga 21 iz nastave)
- ✦ MINISTARSTVO PROSVETE IZDALO UPUTSTVO O KORIŠĆENJU OBRAZOVNIH PAKETA U REDOVNOM ŽIVOTU VRTIĆA, OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA POČEV ZVANIČNO OD DRUGOG POLUGODIŠTA ŠK. 2016/2017.

PODSETNIK NA PODATKE PRVE NACIONALNE STUDIJE (2015.)

- U svakom školskom odeljenju u Srbiji na uzrastu dece i mladih od 10 do 18 godina:
- ✓ 4 dece je preživelo određeni vid seksualnog zlostavljanja (ikada u životu)
 - ✓ Još 4 dece u istom odeljenju poznaje drugaricu ili drugu koji ima iskustvo seksualnog zlostavljanja
 - ✓ 2 dece u istom odeljenju je sada izloženo seksualnom zlostavljanju (u poslednjih 12 meseci)
 - ✓ U 2/3 slučajeva, dete se obratilo nekome za pomoć (osnovnoškolski uzrast članovima porodice, srednjoškolski uzrast vršnjakinji/vršnjaku)
 - ✓ U 7% slučajeva, izvršeno je prijavljivanje nadležnim službama (policija, tužilaštvo, centar za socijalni rad)
 - ✓ 49% dece i mladih je PRVI PUT IKADA s nekim razgovaralo o temi seksualnog nasilja u okviru Nacionalne studije.

SVRHA NACIONALNE MREŽE ZA ZAPOSLENE U OBRAZOVANJU

- ✓ STRUČNO USAVRŠAVANJE KOJE DOPRINOSI LIČNOM I PROFESIONALNOM RASTU
- ✦ Uklj. učešće zaposlenih u praćenju primene Lanzarote Konvencije i redovnu obaveštenost o najnovijim istraživanjima u ovoj oblasti u svetu (partnerstvo sa Centrom za promociju zdravlja žena)
- ✓ POVEZIVANJE ZAPOSLENIH I VASPITNO-OBRAZOVNIH USTANOVA NA LOKALNOM I NACIONALNOM NIVOU
- ✓ UČENJE IZ ISKUSTAVA U REGIONU
- ✦ Incest Trauma Centar – Beograd je organizacija-osnivačica i koordinatorka Regionalne mreže protiv seksualnog nasilja (zapadni Balkan)

**DA VIŠE NISTE SAMI
U RADU NA TEMI SEKSUALNOG NASILJA!**

POSEBAN AKCENAT!

- ✓ **OJAČAVANJE VRTIĆA:**
- ✦ OJAČAVANJE ZNANJA I VEŠTINA U OKVIRU TEME SEKSUALNOG NASILJA
- ✦ OJAČAVANJE POVEZIVANJA VRTIĆA!
- ✓ **OJAČAVANJE VEZE ŠKOLA I VRTIĆA SA RODITELJIMA I DRUGIM ODRASLIM OSOBAMA KOJE SVAKODNEVNO BRINU O DETETU**

STRUČNO USAVRŠAVANJE U OKVIRU 5 OBLASTI

1. INTERVENCIJA
 2. PREVENCIJA
 3. TREnersKA ZNANJA I VEŠTINE
 4. PRIKUPLJANJE SREDSTAVA I PISANJE USPEŠNIH PREDLOGA PROJEKATA
 5. ODNOSI S JAVNOŠĆU
- SVE PRIMENJENO NA TEMU
SEKSUALNOG NASILJA NAD DECOM I MLADIMA**

1. INTERVENCIJA U SLUČAJEVIMA SEKSUALNOG NASILJA

- Razgovor i analiza slučajeva kad postoji sumnja ili saznanje da je dete preživelo seksualno nasilje (uklj. kriznu intervenciju i evaluaciju realizovanog postupanja)
 - Pohadanje akreditovanog programa Incest Trauma Centra – Beograd NIVO A 1 – po rešenju ministra
- CILJ: PRAVILNA INTERVENCIJA U INTERESU DETETA
KOJE JE PREŽIVELo SEKSUALNO NASILJE.**

2. PREVENCIJA SEKSUALNOG NASILJA NAD DECOM I MLADIMA

- ✓ Primena obrazovnih paketa za učenje o temi seksualnog nasilja u vrtićima, osnovnim i srednjim školama - u skladu sa Uputstvom Ministarstva prosvete
- ✓ Pohadanje akreditovanog programa Incest Trauma Centra – Beograd NIVOVA 2 – po rešenju ministra
- ✓ Osmišljavanje i sprovođenje lokalnih akcija u vrtićima i školama
- ✓ Poseban naglasak na učenju o ravnopravnom učešću dece i mladih u preventivnim aktivnostima
- ✓ Vrtići, škole, deca i mladi kao pokretači i organizatori akcija u lokalnim zajednicama (izlazak iz ustanove i prikaz svojih kompetencija u lokalnoj sredini)

CILJ: SPREČITI SEKSUALNO NASILJE STALNIM JAVNIM GOVOROM O OVOJ TEMI!

3. TRENEKSKA ZNANJA I VEŠTINE

- ✓ Pohadanje akreditovanog programa Incest Trauma Centra – Beograd NIVOVA 3 – po rešenju ministra
- ✓ Praktične vežbe u periodu do 2 godine

CILJ: FORMIRANJE NACIONALNOG TRENEKSKOG TIMA U OBLASTI PREVENCIJE I ZAŠTITE DECE I MLADIH OD SEKSUALNOG NASILJA.

4. PRIKUPLJANJE SREDSTAVA I PISANJE USPEŠNIH PREDLOGA PROJEKATA

- ✓ Pohadanje edukativnih programa u organizaciji i/ili izvođenju Incest Trauma Centra – Beograd
- ✓ Primena: Pojedinka/pojedinac stečena znanja i veštine koristi da prikupi fondove i na zdrav način postane konkurentna/konkurentan u okviru projekata Nacionalne mreže i/ili svoje škole, te time poboljša i svoju egzistenciju.

CILJ: KOMPETENTNOST ZAPOSLENIH DA SEBI OMOGUĆE NESMETAN RAD NA OVOJ TEMI.

5. ODNOSI S JAVNOŠĆU

- ✓ Pohadanje edukativnih programa u organizaciji i/ili izvođenju Incest Trauma Centra – Beograd
- ✓ Primena na lokalnom i nacionalnom nivou

CILJ: KOMPETENTNOST ZAPOSLENIH DA U JAVNOSTI KONTINUIRANO GOVORE U INTERESU DETETA KOJE JE PREŽIVELO SEKSUALNO NASILJE.

POVEZIVANJE ZAPOSLENIH I OBRAZOVNO-VASPITNIH USTANOVA NA LOKALNOM I NACIONALNOM NIVOU

- ✓ RAZGOVORI O SLUČAJEVIMA u organizaciji Incest Trauma Centra – Beograd (kad imate sumnju ili saznanje da je dete preživelo seksualno nasilje, pitate se kako pravilno da postupite i ne želite da pogrešite)
- ✓ UČEŠĆE U AKREDITOVANOM PROGRAMU NIVOVA 1: *Menja se dosadašnji način formiranja grupa* - Svaka grupa polaznica/ka je sačinjena od predstavnica/ka min. 4 obrazovno-vaspitne ustanove iz svoje lokalne zajednice. Jedna ustanova vrši prijavu učesća podnoseći listu sa max. 30 prijavljenih polaznica/ka.
- ✓ UČEŠĆE U AKREDITOVANIM PROGRAMIMA NIVOVA 2 I 3: Kao i do sada, Incest Trauma Centar – Beograd vrši selekciju i upućuje poziv polaznicama/ima za učešće.

POVEZIVANJE ZAPOSLENIH I OBRAZOVNO-VASPITNIH USTANOVA NA LOKALNOM I NACIONALNOM NIVOU (2)

- ✓ POVEZIVANJE KROZ KAMPANJE PODIZANJA SVESTI NA LOKALNOM I NACIONALNOM NIVOU
- ✓ KOORDINISANJE NACIONALNIH I LOKALNIH INICIJATIVA (Ministarstvo prosvete (Grupa za zaštitu od nasilja i diskriminacije) i Incest Trauma Centar – Beograd)

*Podsetnik: Svi akreditovani programi po rešenju ministra su besplatni za polaznice/ke. Obzirom da se cena rada trenerica obezbeđuje iz posebnih fondova, grupa okupljenih ustanova prema Incest Trauma Centru - Beograd snosi samo troškove prevoza trenerskog tima, i zavisno od udaljenosti mesta održavanja, troškove smeštaja.

UČENJE IZ ISKUSTAVA U REGIONU

- ✓ RESURS: REGIONALNA MREŽA PROTIV SEKSUALNOG NASILJA OSNOVANA I KOORDINISANA OD STRANE INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD (2017-2019)
- ✓ REGIONALNA MREŽA POVEZUJE ORGANIZACIJE NA PODRUČJU ZAPADNOG BALKANA, UZ UČEŠĆE STRUČNIH LICA IZ MEĐUNARODNE PROFESIONALNE ZAJEDNICE

OSNIVAČKI TIM NACIONALNE MREŽE ŠKOLA I VRTIĆA PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

OSNIVAČKI TIM ČINE:

- ✓ **MINISTARSTVO PROSVETE** (GRUPA ZA ZAŠTITU OD NASILJA I DISKRIMINACIJE)
- ✓ **13 AUTORKI I AUTORA OBRAZOVNIH PAKETA ZAPOSLENIH U OBRAZOVANJU**
- ✓ **INCEST TRAUMA CENTAR – BEOGRAD**

OSNIVAČKI TIM NACIONALNE MREŽE ŠKOLA I VRTIĆA PROTIV SEKSUALNOG NASILJA

Biljana Lajović, Smiljana Grujić, Gordana Medenica, Nevenka Kraguljac, Dragana Spasojević, Snežana Neca Jović, Dragan Kuveljić, Anita Ugrenović, Ljiljana Jović, Snežana Rakić, Nada Banjanin Đuričić, Melita Randelović, Branka Oreščanin, Danica Rakočević, Ivana Stjepanović, Ana Zimonjić, Ljiljana Bogavac i Dušica Popadić.

* Više informacija u Obrazovnim paketima.

KAKO DA POSTANETE ČLANICA / ČLAN NACIONALNE MREŽE ŠKOLA I VRTIĆA PROTIV SEKSUALNOG NASILJA?

A) Ako želite "samo" da redovno primате najnovije informacije o radu Nacionalne mreže i sve dostupne resurse o temi seksualnog nasilja:

- ✓ Pošaljite nam svoje osnovne podatke: ime i prezime, naziv ustanove, na kom mestu radite, broj svog mob. telefona i e-mail adresu.
- ✓ Širite dalje informaciju o Nacionalnoj mreži i ohrabrite kolegice i kolege da nam se na isti način jave.

B) Dostavite nam svoje sugestije.

KAKO DA POSTANETE ČLANICA / ČLAN NACIONALNE MREŽE ŠKOLA I VRTIĆA PROTIV SEKSUALNOG NASILJA? (2)

C) Pozovite nas da održimo info-sesiju u vašoj lokalnoj zajednici da saznate više o Nacionalnoj mreži, rasprostranjenosti seksualnog zlostavljanja dece, Obrazovnim paketima, mogućnostima povezivanja i dr. (trajanje: max. 90 min.; grupu čine zaposleni iz min. 4 ustanove)

D) Prijavite se da pohađate akreditovane edukativne programe!

E) Obavestite nas o svojoj narednoj inicijativi i akciji u oblasti seksualnog nasilja i povežite se sa Timom Nacionalne mreže!

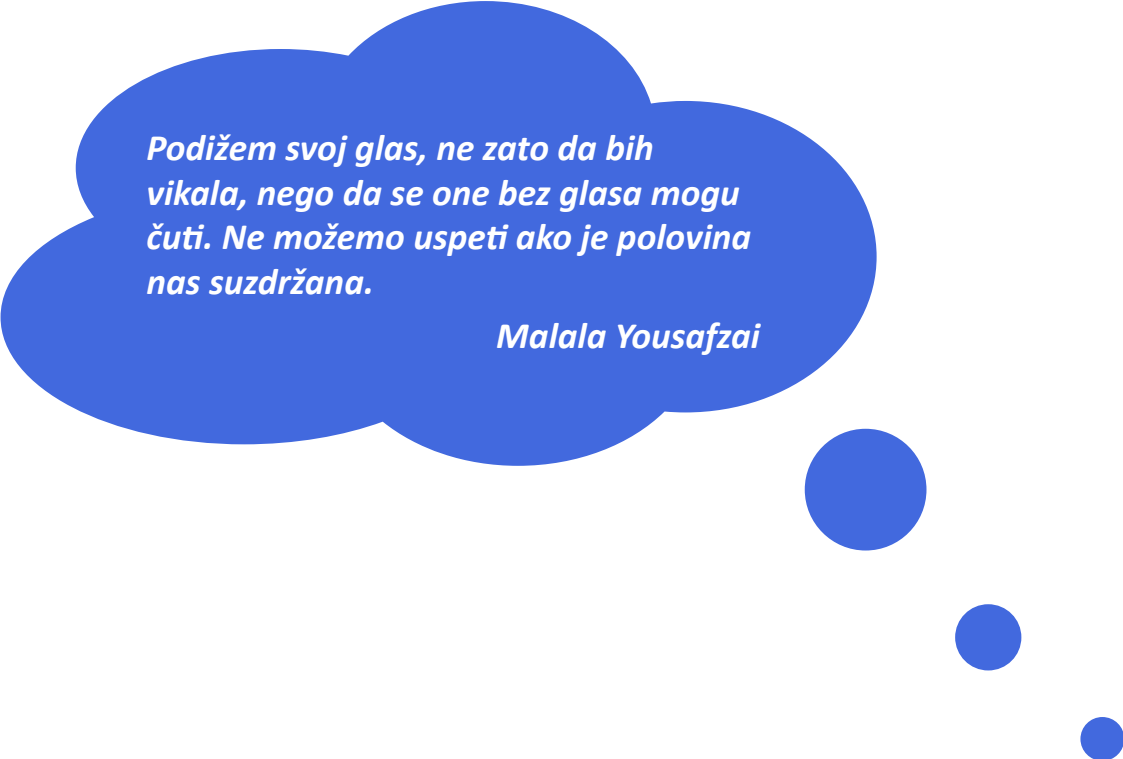
F) AKO SMO RANJE SARADIVALI, OBAVESTITE NAS DA ŽELITE DA POSTANETE ČLANICA/ČLAN NACIONALNE MREŽE. **PISITE NAM NA ADRESU ITCENTAR@EUNET.RS**

DOBRODOŠLE I DOBRODOŠLI

U NACIONALNU MREŽU ŠKOLA I VRTIĆA PROTIV SEKSUALNOG NASILJA!

Poglavlje 7:
VREDNOSTI I MOBILIZACIJA PROFESIONALNE ZAJEDNICE

Podižem svoj glas, ne zato da bih vikala, nego da se one bez glasa mogu čuti. Ne možemo uspeti ako je polovina nas suzdržana.

Malala Yousafzai

INICIJATORKE, OSNIVAČICE I ORGANIZATORKE MREŽA

Zato što smo najstarija specijalizovana organizacija u Srbiji i u ovom delu Evrope u oblasti seksualnog nasilja, smatrale smo da je naša odgovornost da pokrenemo povezivanje i umrežavanje akterki i aktera koji zagovaraju ljudska prava dece i odraslih koji su preživeli seksualno nasilje, kao i onih koji čine institucionalni sistem podrške.

Bez obzira da li se radilo o umrežavanju čije su učesnice bile (ženske) nevladine organizacije ili državne ustanove odgovorne u sistemu podrške za osobe koje su preživele nasilje, svoj zadatak smo prepoznale u povezivanju kroz jedan jedini sistem vrednosti - sistem vrednosti koji odražava najbolji interes deteta, žene, odrasle osobe koja je preživela nasilje.

U svakoj saradnji, ostvarile smo tri istovremene uloge. Incest Trauma Centar – Beograd je organizacija inicijatorka, suosnivačica i organizatorka sledećih mreža:

1. Mreža poverenja protiv nasilja zasnovanog na rodnoj pripadnosti (2001-2007)

Formirale smo i vodile prvu multidisciplinarnu mrežu protiv emocionalnog, fizičkog i seksualnog nasilja u Srbiji. Nastala je nakon pada diktatorskog režima i političkih promena 05. oktobra 2000. god. kad se prvi put otvorila mogućnost formalizovane saradnje činilaca sistema podrške u situaciji nasilja.

Mrežu poverenja u Beogradu su činili: 2 ključna odeljenja policije (pokrivanje 70% kriminaliteta na području Srbije: seksualni delikti i maloletnička delinkvencija); sekcija socijalnih radnica; 2 zdravstvene klinike za adolescent(kinj)e, uključujući i stacionar za studentsku populaciju; 7 domova za decu bez roditeljskog staranja; 4 ženske organizacije aktivne na polju ženskih i dečijih romskih ljudskih prava, prava lezbejki i biseksualnih žena, žena sa invaliditetom, kao i skloništa za žene i decu koja su preživela nasilje u porodici i trgovinu ljudima; Incest Trauma Centar – Beograd.

Mreža poverenja je prema istom modelu razvila svoja dva ogranka u dva grada u Srbiji, Subotici i Kruševcu. Akterke i akteri iz navedenih sektora udružili su se u saradnji u svojoj lokalnoj sredini.

Operativni tim **Mreže poverenja** su činile po dve predstavnice/ka svake ustanove/organizacije.

Naziv Mreže su zajednički osmislile njene članice i objašnjavale ga neprekidno u javnosti, a označavao je:

- A) Poverenje koje pomagačice i pomagači moraju zaslužiti od samih osoba koje su preživele nasilje**
- B) Poverenje između samih članica Mreže koje je, zbog opterećenja (ranijim) društveno-političkim prilikama bilo imperativ pažljivo i postepeno graditi.**

2. Koalicija braniteljki ljudskih prava (2007-2008)

Formirale smo i vodile **Koaliciju braniteljki ljudskih prava u Srbiji** koja je okupila 26 ženskih nevladinih organizacija. Održale smo dva Samita Koalicije čije su učesnice bile brojne aktivistkinje ovih organizacija.

3. Nacionalna mreža škola i vrtića protiv seksualnog nasilja (2016-2017)

Brižljivo smo je gradile tokom 9-godišnje realizacije našeg strateškog fokusa na sektor Obrazovanja. Zatim, tokom poslednjih dve godine tog perioda postignute saradnje smo formalno uobličile u mrežu i pod nazivom **Nacionalna mreža škola i vrtića protiv seksualnog nasilja** predale Ministarstvu prosvete Srbije kao važan resurs.

Pogledajte na str. 210.

4. Evropska ženska mreža protiv seksualnog nasilja (2017-2024)

Započele smo je kao Regionalnu mrežu protiv seksualnog nasilja tako što smo pozvale u proces umrežavanja ženske organizacije iz zemalja Regiona bivše Jugoslavije. Odlučile smo se da uložimo značajna finansijska sredstva koja su pomogla da Mreža preraste regionalni karakter i od 2019. god. je zvanično registrovana kao **Evropska ženska mreža protiv seksualnog nasilja**. Prve dve predsednice bile su članice Incest Trauma Centra – Beograd (zaključno sa martom 2024. god.).

www.incesttraumacentar.org.rs

Poštovana / Poštovani,

Incest Trauma Centar - Beograd ima zadovoljstvo da Vas pozove na

DIJALOG IZMEĐU PRIPADNICA/KA PRAVOSUĐA I MREŽE POVERENJA
pod nazivom

„ZA ODGOVORNU INTERVENCIJU“

u kontekstu nasilja u porodici i seksualnog zlostavljanja dece i žena

koji organizuju Incest Trauma Centar - Beograd i Mreža poverenja protiv nasilja zasnovanog na rodnoj pripadnosti. Dijalog je zakazan za utorak, 04. novembar 2003. od 10 do 13 časova u hotelu „Park“ Njegoševa 2 u Beogradu.

Teme:

- Upoznavanje sa radom Mreže poverenja i jednostavni načini korišćenja usluga Mreže poverenja kao pomoć u svakodnevnom radu
- Zajednička praksa učesnica/ka dijaloga u prikupljanju dokaza i izricanju presuda u slučajevima nasilja
- Lična odgovornost pomagač(ic)a naspram odgovornosti pravosudnog sistema kao uređene celine u zaštiti dece i žena od zlostavljanja
- Odgovornost pravosuđa u sistemu zaštite za decu i žene žrtve nasilja
- Odnos pomagač(ica)-klijent(kinja) i politička odgovornost u kontekstu nasilja zasnovanog na rodnoj pripadnosti
- Odgovornost aktivnog povezivanja sa drugim resorima sistema zaštite dece i žena od zlostavljanja (školstvo, zdravstvo, policija, nevladine organizacije, centri za socijalni rad, mediji)

Dijalog će facilitirati Dušica Popadić, Incest Trauma Centar - Beograd, a s Vama će iz Mreže poverenja takođe zajedno raditi:

Milena Živanović, Odsek za seksualne delikte Odeljenja za krvne i seksualne delikte GSUP-a

Ljiljana Bogavac, Incest Trauma Centar - Beograd

Vesna Brzev-Ćurčić, Odsek za adolescentnu psihijatriju Klinike za psihijatriju „Dr Dragiša Mišović“

Dijalog je drugi u ciklusu razgovora koje vodimo sa različitim ustanovama iz sistema podrške za decu i žene koji su izloženi nasilju. Svakog drugog utorka u periodu oktobar-decembar 2003., Mreža poverenja će se obratiti po jednom od resora u zaštiti žrtava nasilja (centri za socijalni rad, pravosuđe, kreatori politike...), informisati resore međusobno o postignutim rezultatima i objediniti njihovo prisustvo u završnoj sesiji.

Molimo Vas da, ukoliko ste sprečeni da prisustvujete, u svakom slučaju delegirate jednu predstavnicu/predstavnik ustanove.

Rok do kojeg možete potvrditi svoje učešće je 03. novembar 2003. u 12 časova na tel. ...

Srdačno Vas pozdravljam i radujem se skorom susretu.

Dušica Popadić
Direktorka

Beograd, 27. oktobar 2003.

Promo blok za pisanje koji na naslovnoj korici ima fotografiju majice koju je kreirala članica-organizacija iz Vlasotinca.

UVEK NEPOSLUŠNE PATRIJARHATU

KOALICIJU BRANITELJKI LJUDSKIH PRAVA U SRBIJI KOORDINIŠE INCEST TRAUMA CENTAR—BEOGRAD I ČINE JE BRANITELJKE LJUDSKIH PRAVA IZ 23 ŽENSKE NEVLADINE ORGANIZACIJE NA PODRUČJU SRBIJE.

VREDNOSTI KOALICIJE SU:

1. FEMINISTIČKA POLITIKA PROTIV SVAKOG VIDA NASILJA I DISKRIMINACIJE NAD ŽENAMA I DECOM, I
2. ODGOVORNOST ZA PROCES SMOGAVANJA S PROŠLOŠĆU (OSUDA RATOVA KOJE JE SRBIJA VODILA '90-ih I RATNIH ZLOČINA POČINJENI U IME GRADJANKI SRBIJE), POZIVAMO KREATORE POLITIKE I DONOSIOCE ODLUKA U SRBIJI DA NAS ŠTO BOLJE UPOZNAJU I DA SARADJUJEMO U MENJANJU DRŽAVE KAO SERVISU U INTERESU SVIH SVOJIH GRADJANKI I GRADJANA.

UVEK NEPOSLUŠNE PATRIJARHATU

 Zene sa onom, Beograd	 Labri, Beograd	 JZ Krug, Beograd	 Zene u crnom, Beograd
 Zene sa onom, Beograd	 SOS za žene, Beograd Zena na oku, Beograd	 Kad žene, Vukovar, Beograd Maurice	 Geri, Beograd
 Udruga žene u Srbiji, Beograd	 Geri, Beograd	 Geri, Beograd	 Geri, Beograd
 Geri, Beograd	 Geri, Beograd	 Geri, Beograd	 Geri, Beograd
 Udruga žene u Srbiji, Beograd	 JZ Krug, Beograd	 Zene u crnom, Beograd	 Zene u crnom, Beograd
 Zene sa onom, Beograd	 SOS za žene, Beograd Zena na oku, Beograd	 Kad žene, Vukovar, Beograd Maurice	 Geri, Beograd
 Udruga žene u Srbiji, Beograd	 Geri, Beograd	 Geri, Beograd	 Geri, Beograd
 Geri, Beograd	 Geri, Beograd	 Geri, Beograd	 Geri, Beograd
 Udruga žene u Srbiji, Beograd	 JZ Krug, Beograd	 Zene u crnom, Beograd	 Zene u crnom, Beograd
 Zene sa onom, Beograd	 SOS za žene, Beograd Zena na oku, Beograd	 Kad žene, Vukovar, Beograd Maurice	 Geri, Beograd
 Udruga žene u Srbiji, Beograd	 Geri, Beograd	 Geri, Beograd	 Geri, Beograd
 Geri, Beograd	 Geri, Beograd	 Geri, Beograd	 Geri, Beograd

 Program ženskog zdravlja, Beograd	 Udruga žene, Novi Beograd	 Zrenjanin, Beograd	 Zene u crnom, Beograd
 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd
 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd
 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd
 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd
 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd
 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd
 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd
 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd
 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd	 Zene sa onom, Beograd

Promo fascikla sa fotografijama braniteljki ljudskih prava, liderki članica-organizacija Koalicije

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Grupa za podršku seksualno zlostavljenim osobama
Svrha: pomoć i podrška
Adresa: Matijevića
11000 Beograd, Kraljice Milice
Tel: 011 26 26 26 26
e-mail: ict@ictbgr.org
web: www.ictbgr.org

Canadian
International
Development
Agency
Agence
canadienne de
développement
international
Canada

**SAMIT: BRANITELJKE LJUDSKIH PRAVA U SRBIJI
U ORGANIZACIJI INCEST TRAUMA CENTRA - BEOGRAD**

HOTEL "NORCEV", IRISKI VENAC 04-07. JUL 2007.

SREDA, 04. JUL 2007.

16h - 19.30

OTVARANJE SAMITA BRANITELJKI LJUDSKIH PRAVA (75 min)

1. Žene počiniteljke nasilja

(uvodno izlaganje Ljilja Bogavac i Dušica Popadić (ITC) i Marija Anđelković i Tamara Vukasović (ASTRA), zatim će plenarnu diskusiju moderirati Ljilja Bogavac i Dušica Popadić; iste facilitatorke plenarne diskusije važe za teme 3 i 5)

Emocionalno i fizičko nasilje nad decom
Seksualno nasilje nad decom
Saučesnice u trgovini ženama

večera

ČETVRTAK, 05. JUL 2007.

10h - 13.30

2. Aktuelne politike ženskih grupa prema prijavi (pripitomi: ljudi aktivizam?)

(facilitatorke paralelnih triju grupa Snježana Mrše (Most), Marija Krivačić i Duška Jovanović (Psihokod) nakon čega se vraćamo na celu grupu u zajedničko izveštavanje; metod važi za teme 2, 4 i 6)

13.30 - ručak

15h - 18h

3. Lezbejke koje su preživjele seksualno nasilje u detinjstvu

Lezbejke koje su preživjele seksualno nasilje zbog svoje seksualne orijentacije
(uvodno izlaganje Dušica Popadić)

večera

Žensko takmičarsko veče

PETAK, 06. JUL 2007.

9h - 12.30

4. Strategije ženskih grupa u suprotstavljanju backlash fenomenu u različitim oblastima (nacionalizam, homofobija, ksenofobija, rasizam i drugi izazovi)

Biće uključena specifična tema uslovljena kontekstom navedenim od 1 do 6 i naslanja se na istoimeno izdanje Rekonstrukcija Ženskog Fonda: **IZBRISANO IZ TEKSTA: KAKO SE SEKSUALNOST KORISTI DA BI SE NAPALO ORGANIZOVANJE ŽENA.**

12.30 ručak

14h - 16.30

5. Nasilje u lezbejskim partnerskim odnosima (u okviru toga seksualno nasilje žene prema ženi)

(uvodno izlaganje Dušica Popadić)

16.30 - žensko vreme za razonodu i večera

SUBOTA, 07. Jul 2007.

10h - 13.30

6. Postizanje autentične solidarnosti među ženskim grupama (večita tema :)
takođe, pratimo zajednički da li neko od otvorenih pitanja tokom prethodnih dana želimo da nastavimo ili ga «pojačamo» ovog jutra i dogovoriti se na grupi)

13.30 ručak

15h povratak u Beograd i DO VIĐENJA :)

SESIJA: VREDNOSTI

DA, jačanje ženskog pokreta

NE približavanje državi

NE nacionalizmu

Odnos između ženskih grupa koje rade na pitanjima dominantnih društvenih grupa naspram onih koje rade na pitanjima marginalizovanih grupa (uključujući specifičnosti: Beograd-drugi gradovi u Srbiji)

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Grupa za podršku seksualno zlostavljanoj deci,
žrtvama incesta i žrtvama rata
Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./fax + 381 11 386 13 32
e-mail: itcentar@eunet.rs
website: www.incesttraumacentar.org.rs

SAOPŠTENJE

U organizaciji Incest Trauma Centra - Beograd i uz podršku Kanadske agencije za međunarodni razvoj i Rekonstrukcija Ženskog Fonda, u periodu od 04. do 07. jula 2007. godine na Irškom vencu, održan je SAMIT: BRANITELJKE LJUDSKIH PRAVA U SRBIJI. Samit je okupio 39 žena iz 23 ženske nevladine organizacije, pri čemu je jedan od kriterijuma bio da su učesnice na **pozicijama odlučivanja** u svojim ženskim grupama. Vodeći se razmenom koju smo ostvarile u odličnoj atmosferi, saglasne smo da smo kao ženske grupe '90-ih godina bile jedinstvene opirući se represiji bivšeg režima jasnom anti-ratnom politikom, a da su od 2000. godine nastajale različite i promenljive politike ženskih grupa koje su podstakle rascepanost ženskog pokreta.

Zato smo **odlučile** da nam je prioritet u narednom periodu revitalizacija i jačanje ženskog pokreta kroz sastavljanje zajedničkog dokumenta koji će definisati politike i etike rada i uspostaviti prepoznatljiv identitet, filozofiju i uticaj koji autentično pripadaju feminističkim ženskim grupama. Mi, feminističke aktivistkinje, imamo društvenu odgovornost u procesu suočavanja s prošlošću i svojim aktuelnim politikama prema državi i aktuelnoj lokalnoj političkoj vlasti.

Namera nam je da uspostavimo jasnu strukturu u našem samoorganizovanju koja omogućava efektivno delovanje i istovremeno integriše i promoviše nove modele organizovanja, naročito one koji sadrže mudre strategije protiv negativnog koncentrisanja moći. Jedan od ciljeva u budućem procesu se tiče zajedničkog reagovanja na pitanja i trendove u vezi politika ženskih grupa, ali i međusobnih odnosa unutar ženskog pokreta (međusobne podrške u proslavi različitosti i kritičkog osvrta na razlike među nama). **Saglasne smo** da svako reagovanje, kao i pokretanje konstruktivnih diskusija unutar nas samih jača vidljivost principijelnog ženskog pokreta koju definišemo kao vazan cilj.

Mi, učesnice Samita ćemo o svom radu u ostvarivanju navedenog redovno informisati ostale članice ženskog pokreta i pozivati ih otvoreno da nam se priključe ukoliko vrednosti definisane tokom Samita, a koje će se naći uskoro u zajedničkom dokumentu - prepoznaju kao sopstvene.

Na Samitu je ugledala svetlo dana i knjiga "Izbrisano iz teksta: Kako se seksualnost koristi da bi se napalo organizovanje žena" u izdanju Rekonstrukcija Ženskog Fonda. Učesnice Samita su zvanično prve potpisnice Peticije Incest Trauma Centra - Beograd za uvođenje teme nasilja nad decom i ženama u školski nastavni plan.

DRUGI SAMIT BRANITELJKI LJUDSKIH PRAVA će se održati početkom novembra 2007. godine, takodje u organizaciji Incest Trauma Centra - Beograd i uz podršku Delegacije Evropske Komisije u Beogradu.

Saopštenje izdaju:

ASTRA, Beograd
Udruženje žena "Peščanik", Kruševac
Labris, Beograd
Udruženje Romkinja "Osvit", Niš
Autonomni ženski centar, Beograd
Žene u akciji, Velika Plana
Žene na delu, Beograd
SOS za žene i decu žrtve nasilja, Vlasotince
Gea, Beograd
Sklonište za žene i decu žrtve nasilja, Beograd
Klub žena «Hera», Bačka Topola
Lastavica, Beograd
Hora - Grupa za emancipaciju žena, Valjevo
...Iz kruga, Beograd
Ženski centar, Užice
Žene u crnom, Beograd
Zrenjaninski edukativni centar, Zrenjanin
Atina, Beograd
Žene za mir, Leskovac
Udruženje Roma, Novi Bečej
Rekonstrukcija ženski fond, Beograd
Alternativni krug, Kragujevac
Incest Trauma Centar - Beograd

Saopštenje sastavile **Lepojka Čarević-Mitanovski**, Milica Gudović, Jovanka Brkić i Dušica Popadić.

Analiza upitnika

Upitnik je popunjavalo 27 učesnica Samita: braniteljke ljudskih prava u Srbiji, tokom trajanja Samita (04-07 juli 2007), radi početne procene toga da li se u Srbiji seksualnost koristi za napade na organizovanje žena.

• **Izloženost ženskih nevladinih organizacija u Srbiji i njihovih aktivistkinja napadima usmerenim na seksualnost**

24 ispitanice se slažu sa time da su ženske NVO, kao i njihove aktivistkinje, izložene ovakvim napadima, 2 nisu sigurne dok se jedna opredelila za (dopisanu) mogućnost «i da i ne». Nijedna ispitanica dala odričan odgovor na ovo pitanje.

da	24
ne	0
nisam sigurna	2
«i da i ne»	1

Tabela 1: Učestalost odgovora na pitanje «Da li smatrate da su ženske nevladine organizacije u Srbiji, kao i njihove aktivistkinje, izložene napadima usmerenim na seksualnost aktivistkinja?»

Od ispitanica koje su dale odgovor DA, odgovori na otvoreno pitanje («Zbog čega?») se grubo mogu svrstati u pet kategorija:

1. one gde se kao razlog navodi društvo (generalno) ili neke njegove specifične odlike (poput nacionalizma, klerofašizma i sl) – 8 ispitanica
2. one gde je razlog pripisan odlikama ženskih nevladinih organizacija ili njihovom načinu rada (često suprotstavljenom mnogim zvaničnim politikama), kao i feminizmu generalno – 9 ispitanica
3. nešto drugo (seksualnost kao oruđe u cilje diskreditacije, ciljano korišćenje od strane medija jer će takva vest privući dosta pažnje, stavljanje u drugi plan konkretnog rada organizacije, sticanje poena za lični račun od strane konkurenata) – 3 ispitanice.
4. bez odgovora, ili upućivanje da se pogleda odgovor koji je ispitanica dala na peto pitanje – 4 ispitanice

Dve ispitanice su dale kombinaciju više kategorija (nešto drugo i odlike društva, nešto drugo i karakteristike ženskih NVO).

društvo i njegove odlike («kolektivno ludilo», «patrijarhalnost i homofobičnost našeg društva su odlična podloga za delovanje ovakvih napada», «neznanje»...)	8
ženske NVO / feminizam («strah od feminizma», «zato što razaraju patrijarhat i pozivaju žene na autonomiju i pravo na jednake mogućnosti», «zbog podrške ženi koja je žrtva porodičnog nasilja»...)	9
nešto drugo («seksualnost je oruđe koje se koristi s ciljem diskvalifikovanja, diskreditovanja i omalovažavanja njihovog rada»)	3
bez odgovora / » pogledajte pod 5»	4

Tabela 2: Kategorije i učestalost odgovora na otvoreno pitanje «Zbog čega?»

Ispitanice koje su se opredelile za opciju «nisam sigurna» su kao obrazloženje dale odgovore da je oblast delovanja ženskih organizacija široka te da stoga nema direktne veze sa seksualnošću, kao i da to zavisi od sredine i njenog

shvatanja i razumevanja rada nevladinih organizacija (pošto su ljudi veoma malo zainteresovani za takav vid rada).

Ispitanica koja je dala odgovor «i da i ne» navela je da ne gleda sve kroz seksualnost, da muškarci koriste i ovu mogućnost ali da nešto napada potiče i iz nerazumevanja zahteva žena.

- **Znanje o slučajevima napada na druge aktivistkinje ženskih grupa**

Pri odgovaranju na drugo pitanje («Da li znate za slučaj kada je neka aktivistkinja druge ženske grupe doživela nešto od navedenog»), sve ispitanice su zaokružile neku opciju / opcije – što znači da sve znaju za slučajeve napada na druge aktivistkinje.

diskreditovanje zbog toga što radi u ženskoj nevladinoj organizaciji	22
diskreditovanje zbog specifične vrste problema kojima se bavi	21
diskreditovanje na osnovu seksualne orijentacije	21
pretnje fizičkim nasiljem	17
fizičko nasilje	16

Tabela 3: Učestalost odgovora na pitanje «Da li znate za slučaj kada je neka aktivistkinja druge ženske grupe doživela nešto od navedenog»

Najveći broj ispitanica, 22, znaju za slučajeve kada je druga aktivistkinja diskreditovana na osnovu toga što radi u ženskoj NVO. Podjednak broj njih (po 21) je čula za slučajeve kada su aktivistkinje diskreditovane na osnovu problematike kojom se bave i svoje seksualne orijentacije. 17 ispitanica zna za pretnje fizičkim nasiljem upućene drugoj aktivistkinji, a 16 njih za incidente fizičkog nasilja.

Pri odgovaranju na ovo pitanje se pokazalo da ne postoji velika razlika u učestalosti pojedinih odgovora – razlike između učestalosti prve i druge i treće opcije, kao i između učestalosti četvrte i pete opcije, iznose samo 1. Manja učestalost biranja poslednje dve opcije (pretnje i incidenti fizičkog nasilja) je očekivana, budući da obe označavaju ekstremno izražene napade i nasilje.

Budući da je u ovom pitanju data mogućnost zaokruživanja više opcija, postojala je mogućnost da neke ispitanice zaokruže sve ponuđene odgovore. To je učinilo 10 njih. 13 ispitanica je zaokružilo između jednog i tri odgovora, a 4 ispitanice su izabrale 4 ili 5 ponuđenih opcija.

1-3 opcije	10
4 ili 5 opcija	13
svi odgovori	4

Tabela 4: Učestalost biranja određenog broja opcija u odgovoru na pitanje «Da li znate za slučaj kada je neka aktivistkinja druge ženske grupe doživela nešto od navedenog»

- **Slučajevi napada koje je doživela koleginica iz organizacije**

U ovom i narednom pitanju, određen broj ispitanica nije dao odgovor (dve, odn. pet ispitanica) – što znači da njihove koleginice (kao ni one lično) nemaju takvo iskustvo, i da u eventualnim budućim verzijama upitnika treba uvesti još jednu

ponuđenu opciju među odgovore: *nije doživela /nisam doživela ništa od navedenog.*

diskreditovanje zbog toga što radi u ženskoj nevladinoj organizaciji	15
diskreditovanje zbog specifične vrste problema kojima se bavi	15
diskreditovanje na osnovu seksualne orijentacije	15
pretnje fizičkim nasiljem	14
fizičko nasilje	8

Tabela 5: Učestalost odgovora na pitanje «Da li je neka Vaša koleginica iz organizacije doživela nešto od navedenog»

Podjednak broj ispitanica – po 15 njih – navodi da su njihove koleginice doživele diskreditaciju zbog svog radnog mesta, problema kojim se bave i svoje seksualne orijentacije. Koleginice 14 ispitanica su doživele pretnje fizičkim nasiljem, a 8 njih i samo fizičko nasilje.

U ovom pitanju su 3 ispitanice izabrale sve ponuđene opcije, 18 ispitanica između jednog i tri odgovora, a 2 su izabrale 4 ili 5 ponuđenih opcija.

1-3 opcije	18
4 ili 5 opcija	2
svi odgovori	3

Tabela 6: Učestalost biranja određenog broja opcija u odgovoru na pitanje «Da li je neka Vaša koleginica iz organizacije doživela nešto od navedenog»

- **Slučajevi napada koje je doživela sama ispitanica**

Na ovo pitanje odgovor su dale 24 ispitanice. Opisani napadi po učestalosti su: diskreditacija zbog radnog mesta (17 navođenja), problematika kojom se bavi (14 navođenja), pretnje fizičkim nasiljem (10 navođenja), diskreditovanje na osnovu seksualne orijentacije i pretnje fizičkim nasiljem (po 7 navođenja).

diskreditovanje zbog toga što radi u ženskoj nevladinoj organizaciji	17
diskreditovanje zbog specifične vrste problema kojima se bavi	14
diskreditovanje na osnovu seksualne orijentacije	7
pretnje fizičkim nasiljem	10
fizičko nasilje	7

Tabela 7: Učestalost odgovora na pitanje «Da li ste Vi lično doživeli nešto od navedenog»

U pogledu učestalosti biranja opcija, dve ispitanice su odgovorile da su preživele sve navedene oblike napada. 20 ispitanica je označilo između jedne i tri opcije, a četiri ili pet opcija po dve ispitanice.

1-3 opcije	20
4 ili 5 opcija	2
svi odgovori	2

Tabela 8: Učestalost biranja određenog broja opcija u odgovoru na pitanje «Da li ste Vi lično doživeli nešto od navedenog»

• **Razlozi za napade**

Na ovo pitanje odgovor je dalo 25 ispitanica. Najučestaliji odgovori su da su razlozi u patrijarhalnosti i homofobiji društva (po 18 odgovora), nacionalizmu (16 odgovora), promovisanju ženskih prava od strane aktivistkinja (15 odgovora), rasizmu društva (14 odgovora) i političkim stavovima aktivistkinja koji se kose sa zvaničnom politikom (11 odgovora).

patrijarhalnost društva	18
promovisanje i zastupanje ženskih prava od strane aktivistkinja	15
izražavanje političkih stavova aktivistkinja koji se kose sa zvaničnom politikom	11
nacionalizam u društvu	16
rasizam u društvu	14
homofobija u društvu	18

Tabela 9: Učestalost odgovora na pitanje «Po Vašem mišljenju, ako ste na prvo pitanje odgovorili sa DA, kao uzrok ovih napada vidite»

U pogledu učestalosti biranja opcija, dve ispitanice su odgovorile da su preživlele sve navedene oblike napada. 20 ispitanica je označilo između jedne i tri opcije, a četiri ili pet opcija po dve ispitanice.

1-3 opcije	20
4 ili 5 opcija	2
svi odgovori	2

Tabela 10: Učestalost biranja određenog broja opcija u odgovoru na pitanje «Po Vašem mišljenju, ako ste na prvo pitanje odgovorili sa DA, kao uzrok ovih napada vidite»

• **Opis napada koji je preživela sama ispitanica ili koleginica iz njene organizacije**

Na mestu predviđenom za (po želji) detaljniji opis napada koji je doživela sama ispitanica ili neka koleginica iz njene organizacije, dato je 7 odgovora. Od tih 7, jedan predstavlja konstataciju «ovo nema veze sa aktivizmom, ali znam...» i navodi mogućnost da osoba bude izbačena iz npr. taksija samo na osnovu svoje seksualne orijentacije. Pet ispitanica je detaljnije opisalo iskustvo napada, a jedna ispitanica pobrojala mesta / prilike u kojima su ti napadi doživljavani.

Napadi koji su opisani su sledeći:

- preživljeno fizičko nasilje (dva incidenta navedena od strane iste ispitanice)
- pretpostavljanje (lezbejske) seksualne orijentacije i partnerske veze, i diskriminativno ponašanje u skladu sa tim

- pretnje i uvrede (tri ispitanice opisuje ovakvu vrstu napada).

Nabrojana mesta /prilike gde su se napadi odigrali su: trg u Beogradu i trg u Novom Sadu, benzinska pumpa, u organizaciji ispitanice (u koju je počinilac napada došao), Institut za rehabilitaciju OSI, ispred kuće ispitanice, na stajanju sa ženama u crnom, na Gay Pride-u u Beogradu, u institucijama (CSR, sud... kada je ispitanica tamo boravila kao predstavica svoje organizacije i pojavljivala se kao svedokinja), članci u novinama i na Internet stranicama.

Četiri ispitanice su označile počinioce napada, i to su: NN pijani muškarac, osoblje Instituta za rehabilitaciju OSI, suprug klijentkinje / korisnice (dve ispitanice).

Dve ispitanice su navele i svoju reakciju i dalji sled događaja: jedna je napad prijavila policiji koja je reagovala (ne precizira se kako), a druga je zapretila sudskom tužbom ukoliko se diskriminativno ponašanje nastavi (što je urodilo plodom).

...

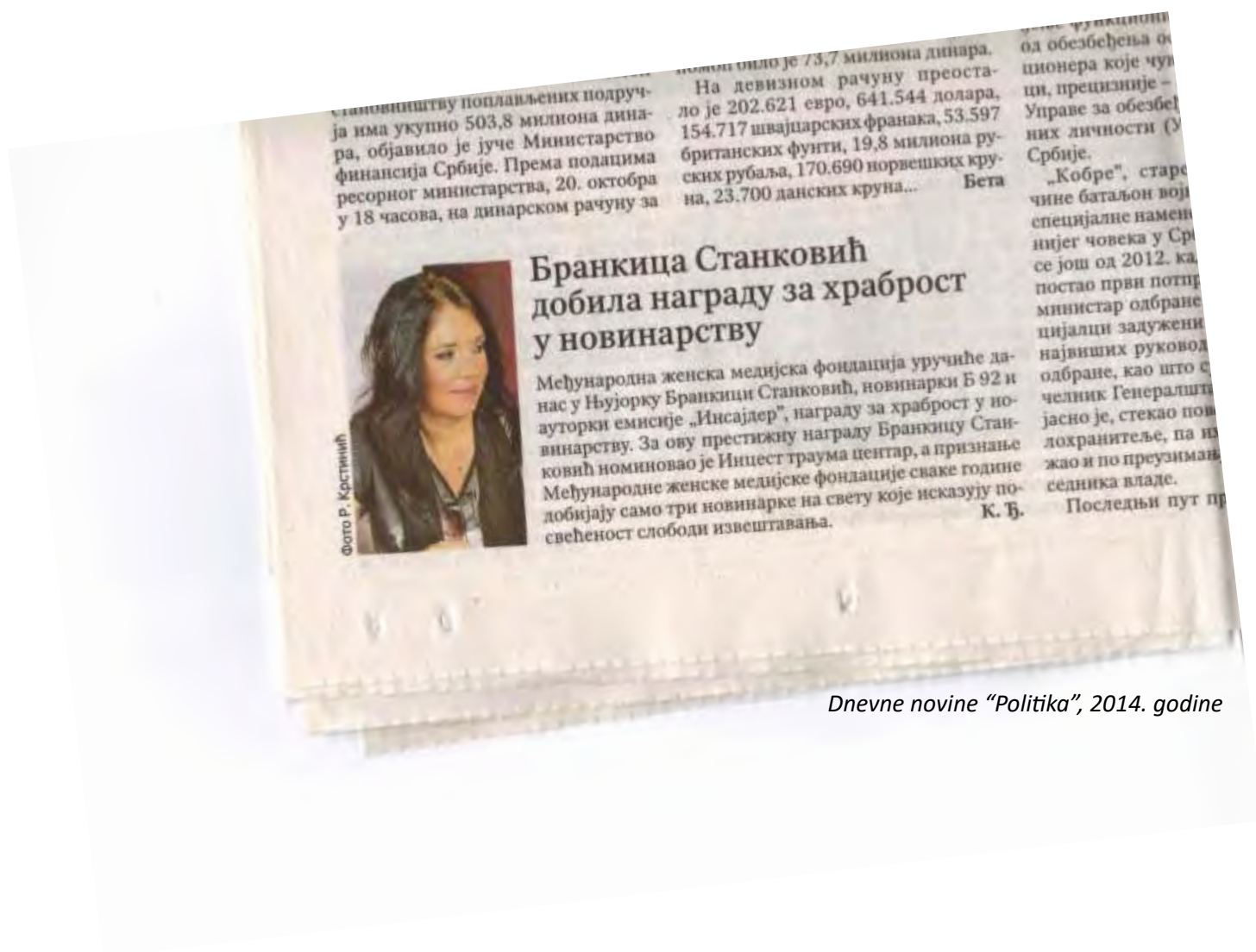
Očigledno, većina ispitanica smatra da se u Srbiji seksualnost koristi za napade na organizovanje žena. Mišljenje ispitanica o razlozima ove pojave ukazuje na sadejstvo, ili paralelan uticaj dve grupe razloga: odlike samog društva kao i ženskih nevladinih organizacija i feminističkog pokreta. Patrijarhalnost i homofobija su najčešće navođene opcije kada se razmišlja o društvu, kao i nacionalizam. Što se rada samih aktivistkinja tiče, njihovo zastupanje ženskih prava je prepoznatljiva osnova za napade; izloženost napadu zbog izražavanja političkih stavova koji se kose sa zvaničnom politikom je mogućnost koja se rede prepoznaje (moguće zbog toga što je među ispitanicama bio manji broj onih koje rade u oblasti suočavanja sa prošlošću ili ljudskih prava na opštijem nivou, a više onih koje direktno rade sa ženama žrtvama nasilja – ili zato što većina napada dolazi kao reakcija na konkretne i specifične akcije u okviru svakodnevnog rada organizacije).

Sve ispitanice znaju za slučajeve napada na druge aktivistkinje po raznim osnovama, a veliki broj navodi da su i njihove koleginice iz organizacije i one lično doživele napade. Kada se radi o napadima koji nisu usmereni na njih lično, ispitanice najučestalije navode vrste napada koji potiču upravo iz patrijarhalnosti i homofobije društva – napade zbog rada u ženskoj nevladinoj organizaciji, specifičnih problema kojima se bave ili seksualne orijentacije. Napadi na same ispitanice

KOLEGIJALNOST NA DELU

Naša odgovornost da podignemo glas!	224
Poznate ličnosti koje zaista reflektuju vaše vrednosti	227
Stručnjakinje u oblasti seksualnog nasilja na Međunarodnom festivalu kratkog metra	230
Stručnjakinje i stručnjaci iz sfere mentalnog zdravlja ujedinjeni protiv fizičkog kažnjavanja dece.	232
Živa biblioteka na štandu Incest Trauma Centra – Beograd	235

NAŠA ODGOVORNOST DA PODIGNEMO GLAS!

Dnevne novine "Politika", 2014. godine

Brankica Stanković, 2014 Nagrada za novinarsku hrabrost Međunarodne ženske medijske fondacije (SAD), 2014. god.

www.incesttraumacentar.org.rs

Za: Međunarodnu žensku medijsku fondaciju (IWMF), Njujork, SAD

ZA SVE ZAINTERESOVANE

IZJAVA O NOMINACIJI

Ovim putem, u ime Incest Trauma Centra - Beograd, potvrđujem nominaciju gospođe Brankice Stanković, novinarku RTV B92 iz Beograda, Srbija, za IWMF-ovu nagradu za hrabrost u novinarstvu. Gospođa Stanković je hrabri profesionalac, autorka i urednica serijala „Insajder“ koji se emituje na TV B92 (kanal sa nacionalnom frekvencijom), koja već više od četiri (4) godine živi pod 24-časovnom policijskom zaštitom. Zbog svog rada, od 2004. godine i pokretanja „Insajdera“, više puta joj je život bio ugrožen, a javno je dobijala pretnje smrću kojih je svestan svaki građanin Srbije.

Incest Trauma Centar- Beograd odlučio je da nominuje gospođu Stanković za nagradu IWMF-a jer je - zbog svog novinarskog rada - napadnuta kao žena i kao novinar. Mi - kao ženska nevladina organizacija sa 20 godina radnog iskustva na poziciji jedine specijalizovane službe za pomoć žrtvama seksualnog nasilja u Srbiji - ovom nominacijom reagujemo na pretnje smrću, javne pozive na linč i silovanje žene. Reagujemo protiv života jedne žene pod kontrolom.

Da podsetimo, u decembru 2009. godine, gospođa Stanković je bila meta hiljada ekstremista, ultradesničarskih huligana pripadnika organizovanih kriminalnih grupa i to su uradili javno, na fudbalskom stadionu, pred TV kamerama tokom međunarodne fudbalske utakmice u Beogradu. Doneli su ogromnu plastičnu lutku koja je predstavljala gospođu Stanković i dodavali je međusobno uz povike: „Otrovna si kao zmija, proći ćeš kao Čuruvija! Kurvo Brankice, kurvo Brankice!“ (Čuruvija je prezime poslednjeg od trojice novinara ubijenih za vreme državnog terorizma Miloševićevog režima u Srbiji od strane Tajne službe).

Od tada, gospođa Stanković živi i radi pod 24-časovnom policijskom zaštitom pripadnika Specijalne antiterorističke jedinice. Nije prestala da radi, već je proširila i tim novinara koji pišu priloge za „Insajder“. Najvažnije teme za jedno društvo bile su otvorene u „Insajderu“ i sve su opisane u elektronskom obliku predloga IWMF-a za nominaciju. Još jedan nedavni hrabri iskorak iz ovog kruga u kojem se kontroliše njen život je knjiga gospođe Stanković pod nazivom „Insajder“ u kojoj je odlučila da progovori kako je njen život izgledao u poslednje 4 godine, pod zaštitom policije. Hiljade građana danas nabavljaju i čitaju ovu knjigu.

Kao što se može videti na sajtu B92 gde je predstavljen njen CV, gospođa Stanković je jednostavna i principijelna žena, koja je izjavila da je najviše naučila od kolega koji su na početku njene karijere pre 18 godina bili prava „novinarska imena“. Završila je obuku za istraživačko novinarstvo britanske fondacije „Tomson“ i intenzivni program profesionalnog novinarstva u organizaciji Američkog centra za novinare. Istraživačkom novinarstvu ju je obučavao novinar BBC-a Donald Mekintajr, završila nekoliko TV kurseva na BBC-u i IREKS-u. Konačno, završila je IH školu u Londonu, UK.

U skladu sa svojim beskompromisnim stavom ne samo u novinarstvu, već i u životu uopšte, odbila je najmanje dve popularne nagrade. S druge strane, njen rad je, prema našim saznanjima, priznat i nagrađivan ukupno 9 puta. Zbog toga je više puta osvajala najprestižnije nagrade u oblasti istraživačkog, nezavisnog novinarstva u Srbiji koje su dodeljivale kolege/novinari za njenu etiku i hrabrost. Osim toga, nagrađena je od strane OEBS-a itd.

Napomena: Pošto Incest Trauma Centar - Beograd nije mnogo vešt u postavljanju video snimaka i drugih uzoraka rada gospođe Stanković, priložile smo određene veb stranice i veb linkove kao ilustracije. Nadamo se da ćete zadržati pažnju na ovoj nominaciji i, na vaš zahtev, bilo nama ili direktno gospođi Stanković i B92 - dostupni su vrlo detaljni dokazi.

Za sve dodatne informacije, ostajem vam na raspolaganju.

Dušica Popadić, direktorka

13. februar 2014.

O knjizi i autorki

Ovo je istinita priča koja je potresla Srbiju i Balkan. *Insajder – Moja priča*, koju je napisala novinarka Brankica Stanković, prodana je u 30.000 primeraka za samo sedam dana na malom srpskom tržištu.

Brankica već dugi niz godina radi kao istraživačka novinarka i urednica je dokumentarnog programa *Insajder*, jedinstvenog na Balkanu, koji se već deset godina emituje na TV B92. Napisala je brutalnu istinu o Srbiji u kojoj još uvek vladaju skriveni centri moći i o svojoj borbi za novinarstvo i normalan život u situaciji u kojoj je morala da živi uz 24-časovnu policijsku zaštitu u protekle četiri godine zbog tema koje je obrađivala.

Ovo je knjiga puna šokantnih detalja u kojima čak ni imena nisu promenjena. Uprkos tome što su joj vlasti naložile da čuti o tome šta joj se dešava kako njena bezbednost ne bi bila dodatno ugrožena, ona je bila dovoljno hrabra da detaljno piše o mračnoj strani sistema koji nema moć da se bori protiv korupcije i zločina.

Kako je živeti i boriti se u zatvoru kakav nameće policijska zaštita? Kako su članovi najozloglašnijih kriminalnih grupa planirali njeno ubistvo? Kako je policijski tim za zaštitu uspeo da joj spase život u poteri autoputem u holivudskom stilu? Ko je umešan u mrežu ljudi koji joj prete? Kakav je osećaj pobeći i sakriti se u udaljenim delovima Srbije jer njen stan u Beogradu nije bezbedan? Brankica otkriva i zvaničnu policijsku evidenciju koja pokazuje da je u istoj zgradi kao i ona, u stanu iznad, živeo ubica koji je trebalo da je ubije.

Ovo je priča o veoma ličnom, hrabrom i beskrajnom traganju za istinom, i o pitanju da li bi sistem više voleo da se istina čuje ili sakrije. Ovo je priča o ogromnoj žrtvi za pravdu i demokratiju u Srbiji.

Otkrivajući istinu Srbiji, Brankica je stekla mnogo neprijatelja. *Insajder – Moja priča* je i priča o tome kako je sopstvenim trudom i uz mali tim saradnika uspjela da otkrije mnoge detalje političke pozadine ubistva srpskog premijera Zorana Đinđića. Uspjela je da demaskira srpske službe državne bezbednosti, čiji tajni dosijeji nikada nisu bili otvoreni, i obelodani njihove zločine. Pokazala je i kako su formirane paravojne jedinice i šta su zapravo radile. Uspjela je da otkrije kako je Miloševićev režim za vreme sankcija prebacivao novac iz zemlje na Kipar i njime finansirao ratove na teritoriji bivše SFRJ. Ona je otkrila sve detalje državnog šverca cigareta, kao i kriminalnu pozadinu fudbala na Balkanu. Brankica i njen tim bili su prvi koji su se usudili da pokažu kako su neki srpski tajkuni zaradili prve milione i kako su kroz privilegije koje su imali uspjeli da kupe sve što je vredelo u Srbiji. Bila je prva novinarka koja je otkrila pozadinu i funkcionisanje huliganskih fudbalskih „navijača“, nacionalističkih i klerofašističkih grupa u Srbiji. *Insajder* je otkinuo kapuljače koje oni nose kada besne na stadionima i razotkrio njihova prava imena i lica, kao i mnoge krivične prijave protiv njih, kao i nemogućnost sistema da im se suprotstavi.

Brankica je osvojila mnoge prestižne novinarske nagrade: 2004. godine program *Insajder: „Na tragu Ratka Mladića“* osvojio je nagradu „Bronzana maslina“ u kategoriji TV priloga na Devetom međunarodnom TV festivalu u Baru i bio u konkurenciji za nagradu na najvećem evropskom festivalu – European Gran Prix – na kojem je uvršten u Top 10 festivala; 2005. godine dobila je nagradu Nezavisnog udruženja novinara (NUNS) „Dušan Bogavac“ za etiku i hrabrost; 2006. godine dobila je nagradu „Jug Grizelj“ za izuzetno dostignuće u istraživačkom novinarstvu; 2008. godine tim *Insajdera* osvojio je međunarodnu nagradu SEEMO odlukom 14 urednika medija jugoistočne Evrope; 2009. godine je po drugi put osvojila nagradu „Jug Grizelj“ za izuzetno dostignuće u istraživačkom novinarstvu; 2010. godine dobila je nagradu Asocijacije nezavisnih elektronskih medija (ANEM) „Svetionik“; 2010. 56 zemalja članica OEBS-a proglasilo ju je za Ličnost godine; 2011. godine dobila je Nagradu grada Beograda; 2011. godine NUNS i Ambasada SAD u Beogradu dodelili timu *Insajdera* nagradu za izuzetnost u istraživačkom novinarstvu za emisiju „Kolubara – krađa veka“; 2013. godine dobila je nagradu „Osvajanje slobode“ koja se dodeljuje ženama koje rade na promociji principa ljudskih prava, vladavine prava, demokratije i tolerancije u društvu.

Insajder, čiji je Brankica urednica i autorka, u Srbiji je fenomen za sebe. U moru komercijalnih programa, ovaj istraživački dokumentarni program je najgledanija emisija na B92 i jedan je od najboljih dokumentarnih programa uopšte.

Novinari i producenti *Insajdera* učestvovali su na okruglim stolovima i obučili mlade novinare koji žele da nauče tehnike istraživačkog novinarstva.

Insajder i dalje koristi isti slogan kao i prvih dana programa:

U Srbiji postoje zabranjena pitanja, odgovori koje ne treba čuti, granice koje se ne prelaze. Tu počinje Insajder.

POZNATE LIČNOSTI KOJE ZAISTA REFLEKTUJU VAŠE VREDNOSTI

Vrlo je složeno izabrati poznate ličnosti za saradnju na javnom govoru o ljudskim pravima koje u potpunosti oslikavaju vaše vrednosti. Kriterijum za uspostavljanje saradnje su upravo vrednosti. Organizacija smo koja nikada nije pravila kompromise kada je o vrednostima reč.

Iskustvo Incest Trauma Centra – Beograd uključuje naučene lekcije da je za očekivati i imati spremnost: a) da kad upoznate osobu, ona će odgovarati ili ne onoj predstavi koju ste o njoj imali pre susreta, i tek tada donosite odluku o saradnji b) da nastup osobe u javnosti u jednom trenutku u vremenu ne mora da bude u vrednosnom pogledu dosledan u sledećem. I jednako važno, ne znači da ako se osoba javno zalaže u vezi sa različitim društvenim pitanjima, da će isto učiniti kad se radi o seksualnom nasilju.

Poznate ličnosti s kojima smo mi sarađivale su novinar Veran Matić, glumica Mirjana Karanović, glumica Gorica Popović, kompozitor i pevačica Aleksandra Kovač, pevačica Bojana Stamenov, reditelj Janko Baljak, kompozitor i pevač Momčilo Bajagić Bajaga, novinar Slobodan Konjević, dramaturškinja Biljana Srbljanović, reditelj Milutin Petrović, svetski rekorder u skoku u vis Patrik Sjoberg, aktivista na polju seksualnog nasilja Matthew McVarish.

U nastavku sledi primer saradnje sa Ambasadam Kraljevine Holandije koja je želela da prikaže nagrađivani igrani film "PARADA" koji govori o ljudskim pravima LGBT+ osoba i zamolila Incest Trauma Centar – Beograd da pomogne u organizaciji ovog događaja, te da publika budu srednjoškolke i srednjoškolci. Ovu priliku smo osmislile tako da je prikazivanju filma prethodio Panel sa temom **ODGOVORNOST POZNATIH LIČNOSTI U PROMOVISANJU POŠTOVANJA LJUDSKIH PRAVA**. Na Panelu su uzeli učešće kreatori filma kao i neke od javnih ličnosti s kojima smo mi do tada sarađivale.

Uz diskusiju u kojoj je živo učestvovala publika, a zatim je prikazan film, ovo je bio vrlo zanimljiv i poučan događaj.

Namenski, već ulaznicom koju smo za ovu priliku dizajnirale skrenule smo pažnju na sadržaj ovog važnog filma.

Film "Parada"

<p>Zaokružite emociju koju je kod vas izazvao film "Parada"</p>	 Kingdom of the Netherlands	<p>10. decembar - Međunarodni dan ljudskih prava</p> <p><i>Svako ima pravo na život, slobodu i bezbednost ličnosti</i> (član 3. Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima)</p>	
<p> <i>sreća</i> <i>tuga</i> <i>ljutnja</i> <i>ravnodušnost</i> </p>			
<p>10. decembar - Međunarodni dan ljudskih prava</p> <p><i>Svako ima pravo na život, slobodu i bezbednost ličnosti</i> (član 3. Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima)</p>		 Kingdom of the Netherlands	<p>Posle projekcije filma, ubacite ovaj odsečak u za to označenu kutiju</p>
<p><i>Predaj ovaj odsečak jednoj osobi u svom okruženju da zna da si njen/njegov saveznik.</i></p>			

Kingdom of the Netherlands

MEĐUNARODNI DAN LJUDSKIH PRAVA

**Panel „Odgovornost poznatih ličnosti u promovisanju poštovanja ljudskih prava“
i projekcija filma „Parada“**

09. decembar 2011. (petak), 18 časova
Centar za kulturnu dekontaminaciju Birčaninova 21

Povodom 10. decembra, Međunarodnog dana ljudskih prava, Ambasada Kraljevine Holandije, uz pomoć Incest Trauma Centra - Beograd, organizuje tribinu **„Odgovornost poznatih ličnosti u promovisanju poštovanja ljudskih prava“**.

Imamo zadovoljstvo da vas pozovemo da nam se pridružite i saslušate paneliste koji će podeliti svoja iskustva o tome šta motiviše poznate ličnosti u Srbiji da se uključe u promovisanje poštovanja ljudskih prava. Govorićemo o značaju njihovog angažovanja u podizanju svesti o važnim društvenim pitanjima, prednostima i izazovima ovakvog pristupa.

Nakon tribine, biće održana projekcija najnovijeg filma Srđana Dragojevića - „Parada“.

Ambasador Kraljevine Holandije među gostima

STRUČNJAKINJE U OBLASTI SEKSUALNOG NASILJA NA MEĐUNARODNOM FESTIVALU KRATKOG METRA

Tema seksualnog nasilja prikazana putem različitih umetnosti je dragocena prilika za razgovor. Na poziv reditelja Janka Baljaka, Incest Trauma Centar – Beograd je učestvovao na 57. Beogradskom Festivalu dokumentarnog i kratkog filma (**Martovskom festivalu**).

57. Beogradski festival dokumentarnog i kratkometražnog filma
30. mart – 3. april 2010.

57th Belgrade Documentary and Short Film Festival
March 30th – April 3rd, 2010

57. Beogradski festival dokumentarnog i kratkometražnog filma
HAPPY END

Specijalni program dokumentarnih filmova u Domu omladine: VRELO!
31. mart – 2. april 2010.

Četvrtak, 01. april 2010. 17.00h

17.00 – 18.00h
The Forgiveness/ El Perdón/ Oproštaj
Španija, 2009, 52', dokumentarni
Režiija: Ventura Durall

INCEST TRAUMA CENTAR - BEOGRAD
Grupa za podršku seksualno zlostavljanoj deci,
žrtvama incesta i žrtvama rata
Adresa: Mačvanska 8
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel./Fax: +381 11 386 13 32
e-mail: itcentar@sunet.rs
website: www.incesttraumacentar.org.rs

18.00 – 19.00h
Tribina: između projekcija dva filma biće održana tribina o seksualnom nasilju nad ženama i decom.
Program je realizovan u saradnji sa Incest Trauma Centrom - Beograd.

Govornici:
Ventura Durall, reditelj filma «Oproštaj»
Ljiljana Bogavac, Incest Trauma Centar - Beograd
Vesna Brzev-Ćurčić, psihološkinja, psihoanalitičarka
Ilse & Femke van Velzen, rediteljke filma «Oružje rata»

Moderatorka: Dušica Popadić, Incest Trauma Centar - Beograd

19.00 – 20.00h
Weapon of War/ Oružje rata
Holandija, 2009, 52' dokumentarni
Režiija: Ilse & Femke van Velzen

20.00 – 20.15h
Nakon projekcije filma biće organizovana kratka Questions and Answers sesija u prisustvu rediteljki Ilse & Femke van Velzen.

Дирекција ФЕСТ-а, Мајке Јевросиме 20, 11000 Београд, Србија
Тел./Факс: + 381 11 3346 946, + 381 11 3346 837, e-mail: kratkimetar@fest.rs
www.kratkimetar.rs, www.shortfilmfest.rs

Janko Baljak, reditelj i umetnički direktor Festivala, selektor međunarodnog programa (2010. god.)

STRUČNJAKINJE I STRUČNJACI IZ SFERE MENTALNOG ZDRAVLJA UJEDINJENI PROTIV FIZIČKOG KAŽNJAVANJA DECE

Incest Trauma Centar – Beograd je inicirao javnu raspravu u vezi neophodnog donošenja Zakona o zabrani kažnjavanja dece. Povod je bilo javno promovisanje fizičkog kažnjavanja dece od strane psihoterapeuta Zorana Milivojevića za šta smo smatrale da je od vitalnog značaja da stručna javnost podigne svoj glas.

U partnerstvo smo pozvale Psihoanalitičko društvo Srbije, mobilisale niz udruženja različitih psihoterapijskih pravaca, nevladinih udruženja i Komoru socijalne zaštite. Svi su javno u pisanom obliku pružili svoje izjašnjenje protiv fizičkog kažnjavanja dece.

Na Panelu koji smo organizovale sa Psihoanalitičkim društvom Srbije realizovana je kritička diskusija u kojoj je naglašeno i zatraženo i od medijskih kuća da ne podržavaju promovisanje stavova i praksi štetnih po decu i mlade. Medijskim kućama smo obezbedile listu kontakata 14 osoba iz prisutnih asocijacija koje su spremne da ubuduće budu na raspolaganju kad u javnosti treba govoriti o temi fizičkog kažnjavanja dece.

Uvek pođite od svoje profesije i svoje profesionalne zajednice u kojoj radite. Tu ste najodgovorniji za vrednosni sistem. Nemojte čekati druge da podignu glas. Vi imate svoj.

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

Psihoanalitičko društvo Srbije, član Internacionalne psihoanalitičke asocijacije pruža punu podršku uvođenju Zakona koji zabranjuje fizičko kažnjavanje dece.

Razlozi za to su brojni i leže u traumatičnim iskustvima ljudi koji su fizičko kažnjavanje doživljavali pre svega kao udarac na dostojanstvo, pravo na različitost, nesposobnost odraslih da reaguju adekvatno, kao i nesumnjiv dokaz problema roditelja u održavanju roditeljske kompetencije. Roditelj diže ruku na dete onda kada je frustriran spoljašnjim okolnostima ili unutrašnjim zbivanjima. Važan aspekt roditeljstva, osim ljubavi, brige i posvećenosti svakako je postavljanje granica detetu i usmeravanje njegovog razvoja. Oko toga nema spora među stručnjacima. U prirodi nasilja je ponavljanje, najčešće prolazi nekažnjeno i postaje odraz konačne moći odraslog nad detetom.

Fizičko kažnjavanje je uvek mnogo više od fizičkog - bez obzira da li se dešava na najranijem uzrastu, školskom ili adolescentnom. Povreda prava je podjednaka. Stručnjaci koji daju podršku fizičkom kažnjavanju su podjednako odgovorni za, često kobnu, sudbinu dece čiji roditelji slušaju ovakva uputstva.

Kao stručnjaci koji se bave psihološkim razvojem dece, ali i rade sa osobama koje ispoljavaju različite probleme, imamo pravo da zatražimo odgovornost onih koji zagovaraju nasilje nad decom i daju za pravo da deci sude i presuđuju i oni koji nemaju meru.

Stoga se pridružujemo svima koji podižu glas protiv fizičkog kažnjavanja i zloupotrebe struke u najgorem smislu.

Beograd, 5. decembar 2014.

Jasminka Šuljagić

Predsednica PDS

Predsednik
Jasminka Šuljagić
 tel. 063 284 908
 jasminkasuljagic@gmail.com

Generalni sekretar
Tijana Miladinović
 tel. 064 18 212 38
 ticiamiladinovic@gmail.com

Sekretar za finansije
Olivera Aleksić Hil
 tel. 064 128 74 65
 o.alexic@gmail.com

Sekretar za trening
Vesna Brzev-Čurčić
 tel. 063 83 499 30
 vbrzevcurcic@ikomline.net

Sekretar za aktivnosti
 unutar Društva
Marija Vezmar
 tel. 063 38 79 73
 mvezmar@open.telekom.rs

Sekretar za promociju
 psihoanalize
Aleksandar Kantić
 tel. 063 71 22 958
 akonti@vektor.net

Saopštenje potpisuju savezi terapeut(kinj)a različitih pravaca i specijalizovana udruženja:

Institut za psihodramu (Evropski akreditovani psihoterapijski trening institut)

Asocijacija medijatora Srbije

Srpska asocijacija za transakcionu analizu (SATA)

Udruženje Centar za porodicu, porodične terapeute i sistemsku, psihoterapijsku edukaciju (CEPTE je pridruženi član Evropske asocijacije porodičnih terapeuta, EFTE)

Savetovalište za psihoterapiju i edukaciju "Novi prostori" (geštalt terapeuti)

Psihokod - Studio za lično obrazovanje, rast i razvoj (geštalt terapeuti)

Savetovalište Prostori psihoterapije (geštalt terapeuti)

Incest Trauma Centar – Beograd

Grupa MOST

Inicijativa za inkluziju VelikiMali

Komora socijalne zaštite Srbije

NVO Familia

Nacionalna dečija linija Srbije (NADEL)

FICE Srbija

ŽIVA BIBLIOTEKA NA ŠTANDU INCEST TRAUMA CENTRA – BEOGRAD

Neopisivo važnu Živu biblioteku je na naš štand „donela“ Antje Rothemund koja je u tom periodu vršila funkciju šefice Misije Saveta Evrope u Beogradu. Štand smo organizovale u okviru Međunarodnog Sajma knjiga i Sajma Obrazovanja „Zvonce“.

Po završetku ovog događaja visokog profila, Kancelarija Saveta Evrope nas je obavestila da je posećenost našeg štanda prebacila sve dotadašnje rekorde posećenosti Žive biblioteke. Ovaj podatak važi za sve događaje koje je Kancelarija organizovala u nizu zemalja.

Bilo nam je drago što smo doprinele i na način da je jedna od autorki ove Zbirke, dr Ljiljana Bogavac, uzela učešće kao **KNJIGA: STRUČNJAKINJA U OBLASTI SEKSUALNOG NASILJA.**

živa biblioteka

NE CENI KNJIGU PO KORICAMA

Beograd, Sajam knjiga, štand Incest Trauma Centra - Beograd, hala 2, br. 2328
sreda 24. oktobar od 11h00 do 17h00
četvrtak 25. oktobar od 10h00 do 16h00

Zvanično otvaranje Žive biblioteke: 24. oktobra od 11h00 do 11h15, govornici:
Antje Rothemund, šefica misije Saveta Evrope u Beogradu
Nevena Petrušić, poverenica za zaštitu ravnopravnosti
Dušica Popadić, direktorka Incest Trauma Centra - Beograd

Ako ste nas već posetili i ako Vam se dopalo, ili ako Vam je prvi put da čujete za nas:

Da li ste ikada razmišljali o svojim predrasudama i stereotipima o drugim ljudima? Ili o tome šta drugi ljudi misle o Vama? Možda imate predrasude o Romima, homoseksualcima, osobama sa invaliditetom ili pak ništa ne znate o ljudima koji su bili žrtve nasilja ili žive sa teškom bolesti? Da li ste ikada upoznali anarhistu ili feministkinju? Nikada niste imali priliku da pričate sa nekim od ovih ljudi i čujete nešto o njihovim životima?

Ako ste spremni da se suočite sa sopstvenim predrasudama, i da lično upoznate "svoj stereotip", postanite čitalac u Živoj biblioteci u kojoj knjige govore!

Antje Rothmund, Šefica misije Saveta Evrope u Beogradu

Nevena Petrušić, Poverenica za zaštitu ravnopravnosti

KONKRETNO SAVEZNIŠTVO SA ŽENSKIM ORGANIZACIJAMA ZA LJUDSKA PRAVA MARGINALIZOVANIH DRUŠTVENIH GRUPA

Ne na rečima, već na delu.

Incest Trauma Centar – Beograd je učestvovao u značajnim fazama osnivanja i rada organizacija marginalizovanih društvenih grupa kao što su na primer:

- Organizacija za lezbejska ljudska prava „Labris“: jedna od naših članica je svojim potpisom doprinela osnivanju Labrisa davne 1995. god. Zatim smo gotovo 20 godina bile trenerice u okviru edukativnih programa koje je sprovodio Labris za različite profile učesnica/ka (članice lezbejske zajednice, mediji, obrazovne ustanove, psihološkinje, itd.). U periodu 2003-2008. god. jedna od autorki ove Zbirke je, pored svog redovnog posla u Incest Trauma Centru – Beograd, u svojstvu spoljne saradnice vodila Labrisovo psihološko savetovalište za lezbejske i biseksualne žene. Nakon sprovedene ankete među devojkama i ženama iz lezbejske zajednice, odlučeno je da se Savetovalište i fizički nalazilo u prostorijama Incest Trauma Centra – Beograd, a još dve naše članice su po potrebi takođe pružale psihološku asistenciju.
- Romski ženski centar „Bibija“: 1998. god., naše članice su, na predlog prijateljice koja je u to vreme radila u Fondu za otvoreno društvo, svojim znanjem i iskustvom doprinele osnivanju Bibije i kasnije realizovale niz sesija strateškog planiranja i treninga u toku pionirske faze razvoja organizacije. U periodu 1999-2003., jedna od osnivačica Bibije je bila deo tima Incest Trauma Centra – Beograd u radu koji se odvijao u romskim naseljima sa decom i ženama iz lokalne romske zajednice i decom i ženama iz zajednice albanskih Roma izbeglih sa Kosova.
- Doprinosa vidljivosti žena sa invaliditetom: osnivanju Incest Trauma Centra – Beograd je doprinela i jedna od naših osnivačica, žena sa invaliditetom koja je koristila kolica. Takođe, autorke ove Zbirke su učestvovale u procesu uključenja prve tri žene sa invaliditetom u Beogradski SOS telefon za žene i decu žrtve nasilja. SOS telefon je bio najstarija organizacija na ovom polju, te se time zapravo dogodilo i uključivanje žena sa invaliditetom u ženski pokret. Kasnije smo delile naše znanje i iskustvo sa beogradskom organizacijom „...Iz kruga“.
- Evropa Donna u Srbiji: svojim veštinama stečenim u okviru aktivnosti Incest Trauma Centra – Beograd pod nazivom GROUPWORK IN PRACTICE, doprinele smo osnivanju Beogradskog ogranka međunarodne organizacije Evropa Donna. Podelile smo znanja i iskustva u formi vođenja procesa strateškog planiranja.

POKRETANJE KRITIČKIH DISKUSIJA UNUTAR ŽENSKOG POKRETA

Bez obzira što nećete biti omiljeni ako otvarate pojedine teme, mi u Incest Trauma Centru – Beograd smo mišljenja da je to naša odgovornost, jer nekoliko nas otvoreno živi egzistenciju o kojoj javno govorimo.

Nasilje u lezbejskim partnerskim odnosima: tema koja je putem našeg gostujućeg predavanja otvorena 1998. god. u okviru lezbejske zajednice. Ovo je i jedna od tema članaka koji je jedna od autorki ove Zbirke objavila tokom saradnje sa organizacijom za lezbejska ljudska prava Labris.

Pritisak na seksualni identitet u ženskim organizacijama: javna diskusija koju je Incest Trauma Centar – Beograd organizovao i okupio članice svih beogradskih ženskih organizacija 1999. god. Osećale smo se odgovorno da otvorimo temu rizika za kreiranje organizacionih kultura u kojima je moguća opresija u suprotnom smeru od smera u kojem se ona događa u svakodnevnom životu na relaciji dominantna-marginalizovana grupa u oblasti seksualnih različitosti. U vreme kad ženski pokret u Srbiji nije imao brojnost kao danas, ova diskusija je okupila 45 žena.

Odgovornost organizacija za ljudska prava LGBT+ osoba za neuspeh prvog Gay Pride događaja u Srbiji 2001. god. 48 sati nakon tragičnog dana održavanja događaja koji je obeležilo nasilje huligana, u atmosferi straha unutar LGBT+ zajednice, javnu diskusiju koju smo vodile zajedno sa Beogradskim Helsinškim odborom za ljudska prava pohađalo je više od 70 osoba.

GODIŠNJE JAVNO PREDAVANJE

Ustanovite institut godišnjeg Javnog predavanja koje će održati članice vaše organizacije. Na taj način, navići ćete javnost da ćete se u ovoj formi minimum jednom u godini izjasniti o određenoj važnoj i aktuelnoj temi u vezi koje je **POTREBNO DA JAVNOST SAZNA VAŠ STAV I VAŠE ISKUSTVO.**

Po potrebi, Javno predavanje možete održati i češće.

UVEK POSTOJE AKTUELNOSTI KOJE ZAHTEVAJU DA IZRAZITE SVOJ STAV U JAVNOSTI. NEMOJTE ČEKATI. PROMOVIŠITE SVOJE VREDNOSTI. JASNOST JE DEO VAŠE ORGANIZACIONE KULTURE. JASNOST JE ODGOVORNOST.

U nastavku je navedena tema jednog Javnog predavanja koje smo održale za publiku iz svih sektora. Uz pozivnicu, pridružile smo i ilustraciju koja je u znak dobrodošlice stajala na glavnom video bimu pre početka događaja.

Breaking **stereotypes?**

Social **EUROPE**
Promoting **EQUALITY** between **WOMEN** and **MEN**

<http://ec.europa.eu/social>

European Commission

© 2014 European Commission

INCEST TRAUMA CENTAR – BEOGRAD

www.incesttraumacentar.org.rs

**INCEST TRAUMA CENTAR – BEOGRAD
IMA ZADOVOLJSTVO DA VAS POZOVE NA**

JAVNO PREDAVANJE

ULOGA ŽENSKIH NEVLADINIH ORGANIZACIJA U SRBIJI U SADAŠNJEM TRENUTKU

Predavačica: *G-đa Dušica Popadić*, direktorka Incest Trauma Centra

Utorak, 28. septembar 2010. godine u 18h
Centar za kulturnu dekontaminaciju, Birčaninova 21, Beograd

Predavanje će se simultano prevoditi sa srpskog na engleski jezik.

Prisustvo samo nakon dostavljene prijave učešća na e-mail: itcentar@EUnet.rs

Iskreno,

Dr Ljiljana Bogavac
zamenica direktorke

MI SMO BRANITELJKE LJUDSKIH PRAVA

Jedna ključna ravan našeg rada, definisana Statutom, jeste angažovanost na poboljšanju društvenog položaja braniteljki ljudskih prava.

Incest Trauma Centar – Beograd je sproveo istraživanje: **Društveni položaj, iskustva i snage braniteljki ljudskih prava aktivnih u oblasti seksualnog nasilja** (publikovale smo na engleskom jeziku).

Copyright 2021 Incest Trauma Center – Belgrade

Social Position, Experiences and Strengths of Women Human Rights Defenders Active in the Field of Sexual Violence

NAGLASAK NA MLADIMA U OKVIRU STRUČNE JAVNOSTI

Godinama Incest Trauma Centar – Beograd u okviru svog Trening Centra akcenat stavlja na mlade u okviru stručne javnosti, kao i buduće profesionalke/ce.

Samo neki od primera za to su redovna gostovanja u formi predavanja na poziv profesorki i profesora pojedinih predmeta različitih fakulteta Univerziteta u Beogradu kao što su Katedra za psihologiju Filozofskog fakulteta, Učiteljski fakultet, Katedra za socijalnu medicinu Medicinskog fakulteta, Farmaceutski fakultet, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Srednja škola unutrašnjih poslova, Kriminalističko-policijski univerzitet, i dr. Vežbe na godišnjoj osnovi smo vodile za student(kin)e socijalne medicine i Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.

Važno iskustvo je i saradnja sa našom kolegicom psihoterapeutkinjom kod koje smo gostovale u televizijskoj emisiji o mentalnom zdravlju u okviru Obrazovnog programa nacionalne televizije, a zatim je organizovala naše gostovanje u okviru Sekcije za dečiju neuropsihijatriju Srpskog lekarskog društva koje je održano na Klinici za neurologiju i psihijatriju za decu i omladinu u Beogradu.

Kontinuitet obraćanja stručnoj javnosti se postiže i stalnom saradnjom sa stručnim časopisima prema kojima je važno preuzeti inicijativu i predložiti temu iz oblasti seksualnog nasilja. Nemojte čekati. Dragoceno je iskustvo kada primite pozitivan feedback čitateljki i čitalaca koji vas obaveste da je upravo vaš članak za njih bio način da se obaveste o najnovijim perspektivama na polju seksualne traume.

Nemojte izbegavati da najnovija znanja podelite i ukoliko “nisu” tesno povezana sa seksualnom traumom. Primera radi, pamtimo niz pozitivnih reagovanja kao što je, na primer, zahvalnost kada smo 2014. god. u stručnom časopisu “Pedagoške novine” - na poziv kolegice iz sfere Obrazovanja - pisale o “Pepeljuginom zakonu” koji je tada upravo donešen u Velikoj Britaniji.

Gostujuće predavanje Incest Trauma Centra - Beograd na Katedri za psihologiju, Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu

U sredu, 10. novembra 2010. od 13.15 do 14.45, u Sali 214 na drugom spratu, održava se gostujuće godišnje predavanje Incest Trauma Centra - Beograd za studentkinje i studente psihologije Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, a u okviru predmeta Psihologija mentalnog zdravlja.

Prvo predavanje je održano 1997. godine i saradnja se, iz godine u godinu, nastavila.

GRUPNI RAD U PRAKSI

Od samog osnivanja Incest Trauma Centra – Beograd 1994. god. vodio nas je [entuzijazam za učenjem o organizacionom razvoju, grupnoj dinamici i timskim procesima](#).

Ubrzo, započele smo proces pružanja usluga drugima u profesionalnoj zajednici kojem smo dale naziv **GRUPNI RAD U PRAKSI** i ticale su se navedenih tema. Izvodile smo i specijalističke treninge i supervizije što smo nastavile smo do danas.

Za različite tipove organizacija radimo na: A) sadržajnim pitanjima, odnosno intervenciji u slučajevima (seksualnog) nasilja nad ženama i decom B) kao i na pitanjima razvoja specijalizovane službe, uključujući rešavanje specifičnih timskih procesa. Posebno, pružamo usluge u vezi sa izradom Politika i Procedura, neophodnih za svaku organizaciju, kao što su procena potreba u cilju dizajniranja pojedinih politika, izrada Politike za zaštitu dece, evaluacija kvaliteta usluga pruženih osobama koje su preživele nasilje (pre, tokom i po završenoj usluzi), izrada Politika sprečavanja seksualnog uznemiravanja na radnom mestu, i dr.

Na primer, autorke ove Zbirke su 2021. god. napisale sledeće dokumente za Evropsku žensku mrežu protiv seksualnog nasilja i predale ih na diskusiju: Komunikacijska strategija, Smernice za proširenje članstva, Smernice za kvalitetan sistem internog upravljanja.

Copyright 2021 Incest Trauma Center – Belgrade; [Politika i rezilijencija ženske nevladine organizacije aktivne u oblasti seksualnog nasilja; Iskustvo Incest Trauma Centra – Beograd, Srbija.](#)

Copyright 2022 Incest Trauma Center – Belgrade; [Meeting International Standard of Competency in Child Protection Training. For Trainers Active in the Field of Sexual Assault.](#) (English only)

LISTAMO ZA VAS JOŠ NEKE NAŠE OSTVARENE PROJEKTNE IDEJE...

Naziv svake aktivnosti i/ili detaljnije izlistane aktivnosti u svakom navedenom slučaju predstavljaju zapravo **grupu aktivnosti koja stoji iza toga**.

Mnoge projektne ideje opisane u ovoj Zbirci mogu činiti sastavni deo grupe.

1. **Monitoring primene Lanzarot Konvencije iz perspective dece i roditelja – i nastavljnje promocije Konvencije i pravde prijateljski okrenute prema detetu**
Primer: Advocacy Pack of the Incest Trauma Center – Belgrade (2020)
2. **Centar za prevenciju seksualnog nasilja – Bezbedno mesto za braniteljke ljudskih prava i osobe koje su preživele seksualno nasilje**
3. **Prezentacija 3D Zone slobodne od seksualnog zlostavljanja dece** (uključujući Online biblioteku)
4. **Lobiranje od vrata do vrata** za uvođenje nacionalnog kurikuluma osetljivog na temu seksualnog nasilja
5. **Primena u praksi rezultata Prve Nacionalne studije o društvenom problemu seksualnog zlostavljanja dece u Srbiji – Dizajn i uvođenje mehanizama prevencije seksualnog zlostavljanja dece**
 - a) Dizajn softvera za e-bazu prijavljenih slučajeva seksualnog nasilja (nad decom) u školama
 - b) Online Video/Audio edukativni program o ljudskim pravima osoba koje su preživele seksualno nasilje i oblasti različitosti
 - c) Uspostavljanje mehanizama prevencije seksualnog nasilja (nad decom) u xx gradova
 - c1. Dizajn edukativnih multimedijalnih resurs paketa protiv seksualnog nasilja
 - c2. Uspostavljanje Vršnjačkih klubova za prevenciju seksualnog nasilja i održavanje xx edukativnih kampova za mlade
 - c3. Organizovanje Karavana mladih protiv seksualnog nasilja.
6. **Parlamentarke i parlamentarci, deca i škole – zajedno rade protiv seksualnog zlostavljanja dece**
 - a) Razvoj lokalnih tinejdžerskih grupa u xx gradova u Srbiji koje su aktivne protiv seksualnog nasilja
 - b) Osnivanje i razvoj Školskih mreža protiv seksualnog nasilja
 - c) Javno zagovaranje za uvođenje nacionalnog kurikuluma osetljivog na temu seksualnog nasilja (posebna pažnja na poslanicama i poslanicima Parlamenta Srbije)
 - d) Niz aktivnosti koje su usmerene na postizanje Vidljivosti.

PUTUJUĆI BIOSKOP

Na samom kraju naše Zbirke, odlučile smo se da vam prikažemo jednu projektnu ideju koju Incest Trauma Centar – Beograd nije bio u mogućnosti da ostvari, ali je zato toplo preporučujemo.

U pitanju je mobilni, pokretni ili putujući bioskop. Primenite ideju u oblasti seksualnog nasilja.

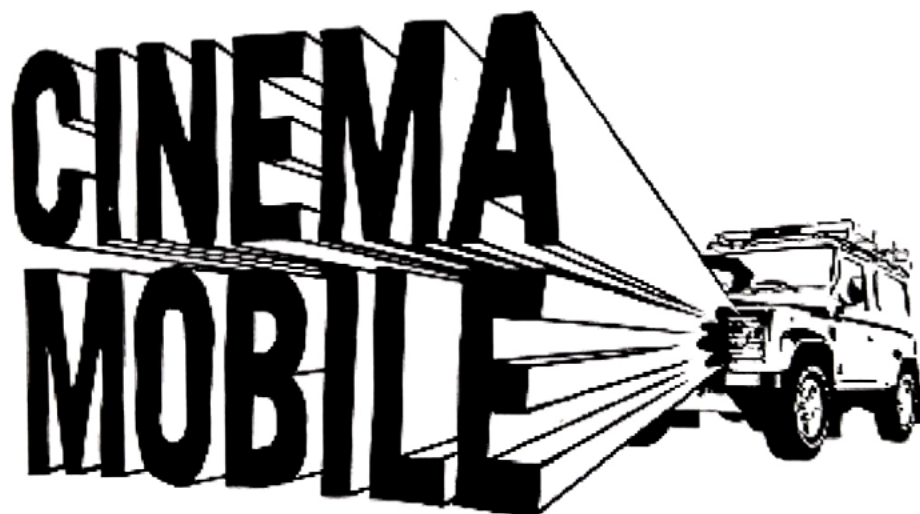
Ilse & Femke van Velzen, If Productions

www.mobilecinemafoundation.com

SREĆNO!

THE MOBILE CINEMA

An educational film project on sexual and gender based violence in Serbia

This project proposal has jointly been developed by: The Mobile Cinema Foundation (Netherlands) and the Incest Trauma Centre (Serbia)

An initiative of THE MOBILE CINEMA FOUNDATION 2011

Zbirka 50 uspešnih feminističkih projektnih ideja u oblasti seksualnog nasilja

Dušica Popadić i dr Ljiljana Bogavac
Incest Trauma Centar – Beograd

Rekonstrukcija
Ženski Fond